

KLIMAVITENSKAP PÅ DAGSORDEN

En studie av hvordan klimavitenskap fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig,
forståelig og aktuell i skandinaviske nyhetsmedier.

Av Silje Reitan Fridén &
Anna Maud Torsteinsdatter Hersvik

AALBORG
UNIVERSITET

Specialeafhandling
1. juni 2023

Kandidat i Kommunikation

Aalborg Universitet København

Klimavitenskap på dagsorden

En studie av hvordan klimavitenskap fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i skandinaviske nyhetsmedier.

ECTS	30
Veileder	Mikkel Fugl Eskjær
Prosjektgruppe	22
Anslag	317 005
Antall normalsider	132,1
Språk	Norsk (NO)

Specialet er utarbeidet av:

Anna Maud Torsteinsdatter Hersvik
(20212173)

Silje Reitan Fridén
(20211032)

Anna Maud T. Hersvik

Silje Fridén

Forord

For oss var det aldri noen tvil: Vårt speciale måtte berøre «vår tids største utfordring». Å ha muligheten til å undersøke noe som skjer *her og nå*, har gitt arbeidet med specialet desto større betydning. Klimasakens viktighet og aktualitet har dessuten ført til høyt engasjement og mange spennende diskusjoner – ikke bare på lesesalen. På godt og vondt, har det derfor vært vanskelig å legge fra seg dette store arbeidet. De siste fem månedene har vært lærerike, intense og utfordrende, men det har først og fremst vært givende å gjøre dette sammen.

Vi er veldig takknemlige for familie og venner som alltid har heiet på oss – ikke bare de siste fem månedene, men også de siste fem årene. En spesiell takk må rettes til Torstein, som med gode og grundige tilbakemeldinger har bidratt til å løfte specialet.

En stor takk til Sina Löschke fra IPCC som tidlig i prosessen ga oss en bedre forståelse av klimapanelets omfattende forskningsformidling. Dette innblikket har vært avgjørende for vårt videre arbeid. Takk til Magnus Bredsdorff, Mikael Törnwall og Runa Victoria Engen som ærlig, kritisk og engasjert diskuterte sitt journalistiske arbeid med oss, kun få dager etter synteserapporten ble publisert.

Og til sist, tusen takk til vår veileder Mikkel Fugl Eskjær. I en undersøkelse av klima- og miljøkommunikasjon kunne vi ikke hatt en bedre veileder, og det har vært en ære og fornøyelse å lære av en av Danmarks fremste på feltet. Vi sitter igjen med et speciale vi er både stolte av og fornøyde med – mye på grunn av din kunnskap, ditt store engasjement og utfordrende, kritiske blikk.

God lesning!

Abstract

This thesis aims to investigate the process of making scientific findings from the Intergovernmental Panel on Climate Change's Sixth Assessment Report (IPCC AR6) accessible, comprehensible, and relevant in selected Scandinavian news media. Through a quantitative content analysis of 429 articles from Aftenposten, Aftonbladet, Berlingske, Dagens Nyheter, Dagsavisen, Jyllands-Posten, Politiken, Svenska Dagbladet, and Verdens Gang, the thesis provides valuable insights into the media coverage of AR6 during the period surrounding the publication of the three different working group reports and the synthesis report.

The quantitative findings are supported by empirical data from qualitative interviews with journalists from Politiken, Svenska Dagbladet, and Verdens Gang, as well as an interview with one Communications Manager from the IPCC's Technical Support Unit. Overall, the thesis aims at achieving a broader understanding of how climate science is communicated in the selected news outlets.

The theoretical framework is grounded in previous research examining media coverage of climate change, climate journalism, and science communication in the context of the IPCC. Therefore, the study draws upon relevant theories of environmental communication and Public Understanding of Science (PUS).

The analysis reveals that climate science does not always hold a central position in the media coverage of IPCC AR6 in the selected news outlets. Instead, the coverage often incorporates other engaging agendas and contexts alongside the climate science. The advanced terminology used in scientific discourse and the climate panel's strict guidelines pose distinctive challenges for IPCC in making the climate science from the Sixth Assessment Report accessible and comprehensible. Both the science itself and the climate issue are distant from the Scandinavian public, which affects the journalists' coverage of AR6. Finally, the thesis identifies a paradox regarding the perception of timeliness in relation to climate change. Despite the escalating severity and urgency of its consequences, the global climate change is often neither close nor *sufficiently current* within the Scandinavian context.

Sammendrag

Dette speialet har som hensikt å undersøke prosessen hvor vitenskapelige funn fra FNs klimapanelts sjette hovedrapport (IPCC AR6) gjøres *tilgjengelig, forståelig og aktuell* i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier. Gjennom en kvantitativ innholdsanalyse av 429 artikler fra Aftenposten, Aftenbladet, Berlingske, Dagens Nyheter, Dagsavisen, Jyllands-Posten, Politiken, Svenska Dagbladet og Verdens Gang, kartlegger speialet mediernes dekning av AR6 i tidsrommet rundt de fire delrapportenes publisering.

De kvantitative funnene underbygges med empiri fra kvalitative intervjuer med journalister fra Politiken, Svenska Dagbladet og Verdens Gang, samt et intervju med en *Communications Manager* fra IPCCs *Technical Support Unit*. Samlet sett sikter speialet etter å oppnå en mer helhetlig forståelse av hvordan klimavitenskapen blir formidlet i de utvalgte mediene.

Det teoretiske rammeverket bygger på tidligere forskning av mediernes klimadekning, klimajournalistikk og forskningsformidling i en IPCC-kontekst. Relevante tilnærminger utspringer derfor fra teorier om miljøkommunikasjon og *Public Understanding of Science* (PUS).

Analysen peker på at klimavitenskapen ikke alltid står i sentrum når de utvalgte mediene dekker IPCC AR6, men heller spiller inn i andre inviterende dagsordener og kontekster. Vitenskapens avanserte terminologi og klimapanelets strenge retningslinjer skaper utfordringer for IPCC når de i sin forskningsformidling skal gjøre klimavitenskapen fra den sjette hovedrapporten tilgjengelig og forståelig. Både vitenskapen og klimaproblematikken er fjerne for den skandinaviske offentligheten, noe som påvirker journalistenes dekning av AR6. Speialet finner dessuten et *aktualitetsparadoks* hvor de globale klimaendringene, til tross for konsekvensenes økende alvorlighetsgrad og hastverk, ofte er hverken nært eller *aktuelt nok* i en skandinavisk kontekst.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.1 Presentasjon av specialets problemstilling og avgrensninger	2
1.2 Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).....	4
1.3 The Sixth Assessment Report (AR6).....	6
1.4 Skandinavisk klimainnsats, klimautslipp og klimaholdning	9
1.5 Leseveiledning for specialet.....	12
2. Litteraturgjennomgang	13
2.1 Narrativ litteraturgjennomgang og dens formål.....	13
2.2 Klimajournalistikk: Begrepsavklaring og rolleforståelse	17
2.3 Mediedekning av klimaendringer.....	18
2.3.1 Tolkingsrammer i klimadekningen.....	19
2.3.2 Konflikt eller konsensus i klimadekningen?	22
2.3.3 Klimadekningens politiske aspekt.....	23
2.3.4 Medienes domestisering av klimaendringene	24
2.4 Tidligere mediedekning av IPCC-hovedrapporter	26
2.4.1 Journalistenes arbeid med IPCC-hovedrapporter	27
2.5 Forskningskommunikasjon i IPCC	28
2.5.1 Post-normal forskningskommunikasjon	30
2.6 Posisjonering av vår undersøkelse	32
3. Teoretisk tilnærming	34
3.1 Miljøkommunikasjon: Et felt i utvikling	34
3.1.1 Miljøkommunikasjonens definisjoner og funksjoner	35
3.1.2 Miljøet i mediene.....	38
3.2 Vitenskapelig formidling og forskningskommunikasjon.....	39
3.2.1 Forskningskommunikasjon i mediene.....	42
3.2.2 Public Understanding of Science	43
3.2.3 The Public Deficit.....	43
3.2.4 En ny tankegang for forskningskommunikasjonen?	46
3.3 Tolkingsrammer	47

3.3.1 Avklaring av et spredt paradigme.....	48
3.3.2 Kritisk vurdering og konkretisering.....	49
3.3.3 Tolkingsrammenes oppbygning, fastsettelse og konsekvenser.....	50
3.3.4 Agendasetting	52
3.3.5 Oppmerksomhetsbølgen og arenamodellen	53
3.3.6 Claims-making.....	54
3.4 Teoretisk oppsummering og punktum	55
4. Metodologi	57
4.1 Problemformulering og undersøkelsesspørsmål	57
4.2 Undersøkellesdesign.....	58
4.2.1 Kombinasjon av kvantitativ og kvalitativ metode.....	59
4.3 Kvantitativ innholdsanalyse.....	59
4.3.1 Utvelgelse og innsamling av data.....	60
4.3.2 Koding av nyhetsartikler	62
4.3.3 Databehandling og analyse.....	66
4.4 Kvalitative intervju som metode	67
4.4.1 Samplingstrategi for informanter	67
4.4.2 Semistrukturerte intervju.....	68
4.4.3 Behandling av intervju.....	69
4.5 Metodiske vurderinger	71
4.5.1 Utvelgelse av tidsperiode og nyhetsmedier	71
4.5.2 Kodemanual for å sikre konsistent koding.....	72
4.5.3 Smalt utvalg informanter.....	72
4.6 Specialets vitenskapsteoretiske avsett.....	73
4.6.1 Sosiale konstruksjoner av klima- og miljøproblematikken.....	74
5. Analyse	76
5.1 Dekning av IPCC-hovedrapporter i et historisk perspektiv	76
5.1.1 Fra AR3 til AR4: Brå stigning i antall artikler	78
5.1.2 En jevnere økning mot AR5 og AR6.....	79
5.1.3 Oppsummering av første analysekapittel.....	80
5.2 Hvordan utspiller dekningen av IPCC AR6 seg?	81
5.2.1 Spredning og oppmerksomhetsbølger: WG1 frembringer mest mediedekning	81

5.2.2 Fokus og tematikk: Vitenskapen settes i andre kontekster	86
5.2.3 En global eller nasjonal historie?	89
5.2.4 Eksperter og politiske aktører dominerer som klimakilder	94
5.2.5 Tolkingsrammer	101
5.2.6 Oppsummering av andre analysekapittel	108
5.3 Tilgjengelig, forståelig og aktuell forskningsformidling fra IPCC	109
5.3.1 IPCC med ny kommunikasjonsstruktur til AR6	109
5.3.2 Tilgjengelig og forståelig, men ikke <i>policy prescriptive</i>	112
5.3.3 Teknisk terminologi preger også det forenklete materialet	114
5.3.4 Globalt publikum, lokalt engasjement	118
5.3.5 Oppsummering av tredje analysekapittel	120
5.4 Når klimavitenskap skal bli til journalistikk	122
5.4.1 Økt klimaengasjement har ført til høynede ressurser i redaksjonene	122
5.4.2 Hvordan behandle komplekse klimarapporter?	123
5.4.3 Hvordan formidle komplekse klimarapporter?	127
5.4.4 Journalister, ikke <i>klimaaktivister</i>	131
5.4.5 Oppsummering av fjerde analysekapittel	133
6. Diskusjon	134
6.1 Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 tilgjengelig?	134
6.2 Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 forståelig?	136
6.3 Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 aktuell?	138
7. Oppsummering og konklusjon	140
7.1 Perspektivering: For fremtidig forskning	143
Litteraturliste	144
Referanseliste avisartikler hentet fra innholdsanalyse	155
Oversikt over vedlegg	158

1. Innledning

Climate change is a threat to human well-being and planetary health (very high confidence). There is a rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all (very high confidence). (IPCC, 2023, s. 24).

Det eksisterer ikke lengre noen vitenskapelig tvil: Mennesker er ansvarlige for den globale oppvarmingen som i løpet av de siste to hundre årene har ført til en nåværende temperaturøkning på 1,1 grader celsius over førindustrielt nivå (IPCC, 2023a, s. 4). Som resultat har verden de seneste årene blitt eksponert for ekstremvær, rekordtemperaturer og ismelting som drastisk truer det økologiske, animalske og menneskelige livet på kloden vår (Ulvin et al., 2023). Nevnte konsekvenser av klimaendringene kommuniseres tydelig i den ferskeste hovedrapporten fra FNs klimapanel (IPCC AR6) – en rapport som regnes å være det viktigste vitenskapelige grunnlaget for utformingen av internasjonal klimapolitikk i tiden fremover (Miljødirektoratet, 2023; DMI, 2023). Klimaforskningen i den nye rapporten stadfester det vi allerede har fryktet i årevis: Klimaendringene foregår i alle verdens regioner, de skjer raskere enn på mange tusen år, og uten umiddelbare kutt i de globale utslippene av drivhusgasser, gis vi stadig færre muligheter til å sikre en bærekraftig og levelig framtid for kommende generasjoner (IPCC, 2023a, s. 4, 12). For å understreke alvoret bak de klimavitenskapelige funnene, omtalte FNs generalsekretær António Guterres AR6s første delrapport som «kode rød for menneskeheten» ved dens lansering i august 2021 (UNRIC, 2021). Nå haster det mer enn noensinne dersom vi skal lykkes med å begrense de brutale skadene av klimakrisen, da de valgene som tas dette tiåret vil påvirke kloden vår i tusenvis av år.

Med utgangspunkt i klimaendringenes presserende alvorlighetsgrad og hastverk, er formidling av de klimavitenskapelige funnene til allmennheten en avgjørende oppgave for å fremme bevissthet, forståelse og handling på globalt så vel som lokalt nivå. Dersom verdens beslutningstakere og den allmenne befolkning skal være i stand til å ta velinformerte beslutninger for klodens og klimaets beste, kan det argumenteres for at de også må gis tilgang til den vitenskapelige kunnskapen på feltet (Bauer et al., 2007; Suldovsky, 2016). Vitenskapen anses å være av voksende relevans for vår

hverdag, likevel har det i lang tid eksistert bekymringer for hvordan vitenskapen og forskerne er distansert fra offentligheten (Irwin, 1995). Å formidle denne kunnskapen er derfor ingen lett oppgave – da klimavitenskapen som felt er komplekst og fortsatt preges av flere dimensjoner av usikkerhet knyttet til for eksempel konsekvensenes tidshorisont og faktiske omfang (Schäfer, 2015, s. 853; Duarte & Eide, 2018, s. 10; Merkley, 2020, s. 544).

Til tross for vitenskapens og klimarapportenes vesentlighet, lærer ikke folk flest om klimaendringer ved å lese forskningsrapporter: Folk flest leser, ser og hører om klimaendringene i media (Wilson, 2000, s. 201). Derfor tildeles journalistikken og nyhetsmediene ofte den utfordrende rollen som offentlige fortolkere, oversettere og formidlere av den komplekse klimavitenskapen. Mediene besitter dessuten makt til å definere og konstruere betydning til miljø- og klimaproblematikken gjennom måten de setter bestemte problemstillinger og emner på agendaen (Eskjær, 2021, a. 631).

Derfor er det av stor betydning hvordan klimaproblematikken kommuniseres i mediene, da det bidrar til den sosiale konstruksjonen, fortolkningen og forståelsen av problemet. Hornmoen (2011, s. 77) understreker at journalister som velger å skrive om klimaendringer påtar seg «et arbeid som kan være både intellektuelt og emosjonelt krevende» da den klimavitenskapelige journalistikken lenge har blitt ansett som en av de mest politiserte disiplinene innenfor vitenskapsjournalistikken. Måten mediene velger å omtale, fremheve, neglisjere og innramme forskjellige aspekter ved de vitenskapelige klimafunnene har stor betydning for hvilken oppfatning offentligheten danner seg av de globale klimaendringene. Derfor er undersøkelser som utforsker hvordan mediene dekker og bearbeider den komplekse klimavitenskapen høyst relevant for å forstå vesentlige dynamikker i klimaformidlingen, inkludert hvordan den gjøres relevant og forståelig for et bredt publikum.

1.1 Presentasjon av specialets problemstilling og avgrensninger

Som ovenstående innledning legger opp til, bygger dette specialet på en interesse for hvordan klimavitenskap fra FNs nyeste klimarapport (IPCC AR6) formidles i

klimajournalistikken. At klimakrisen regnes å være «vår tids største utfordring» understreker problematikkens konstante vesentlighet (FN, 2023a). Samtidig er dette speialet utarbeidet i samme tidsperiode som IPCC avsluttet sin AR6-periode og publiserte den fjerde og siste delrapport: Synteserapporten. Dette tilføyer klimavitenskapen en aktualitet som gjør den desto mer interessant å utforske fra et kommunikasjonsperspektiv. Vår problemstilling lyder derfor som følger:

Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier?

Som problemstillingen antyder, har vi valgt å snevre inn en relativt vid tematikk til en skandinavisk kontekst, hvor hoveddelen av vår empiri innebærer en innholdsanalyse av ni skandinaviske nyhetsmedier, samt intervju med tre journalister fra én dansk, én svensk og én norsk avis. De ni skandinaviske nyhetsmediene vår undersøkelse tar utgangspunkt i er Berlingske, Politiken og Jyllands-Posten fra Danmark; Aftenbladet, Dagens Nyheter og Svenska Dagbladet (SvD) fra Sverige; og Aftenposten, Dagsavisen og Verdens Gang (VG) fra Norge (jf. 4.3.1 og 4.4.1 for metodisk redegjørelse av utvalgte nyhetsmedier og informanter). Det er vesentlig å poengtere at speialets hensikt *ikke* er å generalisere den klimavitenskapelige mediedekningen av AR6 for hele Skandinavia, men kun gi et bilde som representerer et utvalg av tradisjonelle skandinaviske nyhetsmedier innenfor et bestemt tidsrom. Speialet kan dermed regnes som en temperaturmåling eller en kvalitetssjekk av et *utvalg* medier i en *begrenset* periode, som vi håper kan være til inspirasjon for senere, mer omfattende studier.

Problemstillingen underbygges også av fire undersøkelsesspørsmål som veileder speialets analyse. Disse presenteres i oppgavens metodiske kapittel (jf. 4.1 for metodisk redegjørelse av problemformulering og undersøkelsesspørsmål).

Av hensyn til forskningskommunikasjonens kompleksitet, har vi i prosessen dessuten hatt et spesielt ønske om å utforske flere ledd av prosessen hvor klimavitenskap blir til klimajournalistikk. De ulike prosessene vil både kunne sees atskilt, men også sammen, da de i høy grad avhenger og påvirkes av hverandre. Underveis i speialet vil vi derfor berøre både en del av IPCCs forskningskommunikasjon, journalistenes

bearbeidelse av den vitenskapelige informasjonen og hvordan mediedekningen av selve rapporten utfolder seg i de utvalgte mediene. En del av vår empiri bygger derfor også på intervju med en *Communications Manager* fra IPCC. Specialet sikter dermed etter å gi et samlet bilde av hvordan klimavitenskap blir til klimajournalistikk i en skandinavisk, aktuell kontekst.

For å få en bedre forståelse av specialets kontekst vil vi nå i korte trekk gjøre rede for FNs klimapanel (IPCC) hovedformål, styrende prinsipper og prosedyrer, den sjette hovedrapportens (AR6) struktur og hovedfunn, samt de skandinaviske landenes innsats og holdninger i forhold til den globale klimaproblematikken.

1.2 Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)

Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), kjent som FNs klimapanel, ble etablert av FNs miljøprogram (UNEP) og Verdens meteorologiorganisasjon (WMO), og godkjent av FNs generalforsamling i 1988 (IPCC, 2023b; Miljødirektoratet, 2023; DMI, 2023). IPCC ble etablert med hovedformål om å skape større forståelse for klimaproblematikken på et globalt nivå. Siden har panelets rolle vært å samle og vurdere den nyeste vitenskapelige informasjonen på feltet, samt formidle klimaendringenes miljømessige, sosiale og økonomiske konsekvenser (FN, 2023a; DMI, 2023). I regelmessige *assessment cycles* arbeider IPCC sammen med forskere for å utarbeide omfattende *assessment reports* (hovedrapporter) omtrent hvert femte år.

Før den ferskeste klimaforskningen gjøres tilgjengelig for verdenssamfunnet, går IPCC gjennom en lang prinsipiell prosess med prosedyrer som skal sikre objektivitet og åpenhet (IPCC, 2023b). Panelet er satt sammen av representanter fra 195 ulike land og regjeringer, hvor alle landene som er medlem i FNs miljøprogram og Verdens meteorologiorganisasjon har mulighet til å delta (FN, 2023a). De politiske representantene medvirker i årlige plenumsmøter med observerende organisasjoner hvor det velges et byrå med ansvar for klimapanelets daglige drift (ibid; IPCC, 2023b). Byrådet utpeker et utvalg blant medlemslandenes nominerte forskere, kjent som *hovedforfattere* (IPCC, 2023b). Panelet utfører ikke egen forskning, men koordinerer

og strukturerer samlingen av klimavitenskapelige funn, mens forskerne bidrar frivillig med sin tid og ekspertise (IPCC, 2023b; Miljødirektoratet, 2023).

Sammen med klimapanelets ledelse foreslår forskerne rapportenes kapitler og hovedtemaer innen det hele godkjennes (FN, 2023a). To av hovedforfattere sitter med ansvar for hvert kapittel og koordinerer tilsendte bidrag fra verdens klimaforskere (IPCC 2023b). Mer enn 700 forfattere fra 90 ulike land har bidratt med å vurdere og skrive den siste hovedrapporten; AR6 (Miljødirektoratet, 2023). Med mål om å sikre transparente prosesser og et objektivt resultat, blir rapportene til gjennom flere runder med fagfellevurderinger (ibid). Før hovedrapportene og det oppsummerende sammendraget for beslutningstakere (SPM) ferdigstilles, møtes IPCC-ledelsen og hovedforfatterne for å kvalitetssikre materialet slik at budskapet er relevant, balansert og forståelig (IPCC, 2023b). Her er observerende organisasjoner til stede for å sikre transparens og legitimitet i forhandlingene. IPCC har 30 observatørorganisasjoner tilknyttet FN, samt 131 kvalifiserte observatører fra ikke-statlige organisasjoner (ibid). I et referat fra forhandlingene av AR6s synteserapport kommer det nemlig frem at det er en *kamp i kulissene* hvor landenes egne interesser spiller inn (Reisjå, 2023). Saudi-Arabia skal blant annet ha hindret forslaget hvor fossilt brensel blir stemplet som hovedårsaken til klimaendringene, mens Kina ønsket å fjerne detaljer rundt forskeres påstander om at verden må kutte to tredjedeler av utslippene for å nå 1,5-gradersmålet som verdens land ble enige om i Parisavtalen i 2015 (ibid; FN, 2020).

Formålet med de vurderte hovedrapportene er ifølge IPCC (2023b) å skape større forståelse av klimaendringenes natur, omfang, årsak og virkninger. Ved å øke verdenssamfunnets bevissthet om klimaendringenes alvor og behovet for tiltak, arbeider panelet for å presentere klimavitenskapelige funn på en tilgjengelig og forståelig måte. Utover dette er hensikten å gi en kvalitetssikret, legitim og autorativ kilde for utvikling av politiske tiltak og strategier i møte med de globale klimaendringene. Det er fundamentalt for IPCCs mandat og legitimitet som en mellomstatlig organisasjon å være *policy-relevant*, og ikke *policy-prescriptive*.

Det kvalitetssikrede vitenskapelige grunnlaget er relevant for politikkutforming, og spiller en avgjørende rolle i internasjonale klimaforhandlinger (Miljødirektoratet, 2023). Ved å samle verdens forskere og politikere fremmer panelet behovet for internasjonalt

samarbeid. Panelet har skapt bred konsensus på forskningsfeltet ved å inkludere ledende eksperter på tvers av fagområder, land og tid i følgende hovedrapporter:

- 1990: *The First Assessment Report (FAR)*
- 1995: *The Second Assessment Report (SAR)*
- 2001: *The Third Assessment Report (TAR)*
- 2007: *The Fourth Assessment Report (AR4)*
- 2013 - 2014: *The Fifth Assessment Report (AR5)*
- **2021 - 2023: *The Sixth Assessment Report (AR6)***

1.3 The Sixth Assessment Report (AR6)

IPCCs sjette hovedrapport – AR6 – er i likhet med tidligere hovedrapporter utarbeidet i tre arbeidsgrupper med separate delrapporter og ulike tematikker (IPCC, 2023). Avslutningsvis samles og stilles hovedfunnene fra arbeidsgruppene opp mot hverandre i en synteserapport. Før vi studerer utvalgte skandinaviske nyhetsmediers dekning, forskningskommunikasjon og journalistenes arbeid med AR6, vil det være relevant å se nærmere på hva AR6 formidler. I korte trekk vil vi nå gjennomgå delrapportenes hovedfunn hentet fra oppsummeringen til beslutningstakere (SPM). (IPCC, 2021; IPCC, 2022a; IPCC, 2022b; IPCC, 2023a).

Working Group I: The Physical Science Basis

AR6s første delrapport ble ferdigstilt og publisert 9. august 2021 (IPCC, 2023b). IPCCs første arbeidsgruppe fokuserer på de vitenskapelige fremskrittene for de fysiske klimaendringene, samt det naturvitenskapelige grunnlaget (IPCC, 2021). Blant delrapportens hovedfunn finner vi at den globale gjennomsnittstemperaturen er på god vei mot det formulerte 1,5-graders målet, med en foreløpig økning på 1,1-grader siden førindustriell tid. Som følger, formidles det at klimaendringene vil øke i omfang over hele verden, noe som resulterer i at mennesker vil oppleve mer ekstremvær som hetebølger og store nedbørsmengder. Aldri før har IPCC-rapportene kommunisert tydeligere og med større sikkerhet at klimaendringene og den globale oppvarmingen er et resultat av menneskers utslipp av klimagasser. Rapporten beskriver at det vil

kreve umiddelbare og drastiske utslippskutt over tid for å begrense temperaturstigningen, og slår fast at med menneskers nåværende utslipp vil 1,5-gradersmålet passeres innen 2040. Samtidig poengterer de vitenskapelige funnene at flere av de hittil synlige konsekvensene er irreversible, som ismelting i arktiske områder, oppvarming av havområder og havnivåstigning.

Working Group II: Impacts, Adaption and Vulnerability

AR6s andre delrapport ble ferdigstilt og publisert 28. februar 2022 (IPCC, 2023). Det tematiske fokuset er her rettet mot klimaendringens virkninger, naturen og verdenssamfunnets sårbarhet, samt deres evner og grenser til å tilpasse seg konsekvensene (IPCC, 2022). I rapporten slår klimapanelet fast at virkningene og ødeleggelsene er et faktum og en sentral trussel for både mennesker og deres omgivelser. Det konstateres at konsekvensene er større enn det tidligere vitenskapelige funn har antatt: Samtidig som alvorlighetsgraden øker, renner tiden også ut. Klimapanelet uttrykker at ekstreme hendelser og værendringer allerede har utryddet flere arter, truer verdens tilgang på mat og vann, og har negativ effekt på menneskers helse. Den andre delrapporten går nærmere inn på hvilke humanitære kriser som følger av de globale klimaendringene, og påpeker at rundt 3,5 milliarder mennesker allerede lever i områder hvor de er svært sårbare for konsekvensene. Med klimaendringenes økende hastighet og alvorlighetsgrad, viser funnene at flere av truslene kan inntreffe tidligere og hardere enn ventet. Det beskrives at en slik høy belastning vil kunne gi negative virkninger og påfølgende kjedereaksjoner som i ytterste konsekvens også påvirker den globale muligheten for klimatilpasning. Likevel gir rapporten også håp ved å fremheve det lille vinduet verdenssamfunnet fremdeles har for å sikre en bærekraftig og levedyktig fremtid for alle. Det understrekes dog at handlingsrommet er svært begrenset og at mangel på utslippskutt og tilpasning vil øke alvorlighetsgraden på klimaendringenes konsekvenser.

Working Group III: Mitigation of Climate Change

AR6s tredje delrapport ble ferdigstilt og publisert 4. april 2022, med et tematisk fokus på reduksjon og opptak av utslipp, samt virkemidler i møte med klimaendringene

(IPCC, 2022). Med dagens utslippstakt, slår den tredje delrapporten fast at verdens temperatur er på vei mot en økning på 3,2 grader. For å nå Parisavtalens mål om å både holde temperaturen under 2 grader og arbeide for å ikke overstige 1,5 grader (FN, 2020), slår IPCC fast at utslippene er nødt til å nå toppen innen 2025. I rapporten viser IPCC (2022) en tydelig sammenheng mellom klimatiltak, klimatilpasning og utvikling, ved å inkludere flere sosiale aspekter rundt utslippsreduksjon. Her kommer det frem hvordan reduksjonen av utslipp blir mer effektiv ved å støtte bærekraftig utvikling, rettferdige prinsipper og fattigdomsbekjempelse. I arbeidet med klimahåndtering, peker panelet på hvordan flere ikke-statlige aktører spiller en mer sentral rolle enn tidligere antatt, hvilket inkluderer flere aktører fra blant annet næringslivet, media, lokale grupper og sivilsamfunnet. Den tredje delrapporten inkluderer også et bredere tematisk fokus på tvers av flere fagdisipliner og samfunnsområder, med nye kapitler som i større grad belyser etterspørsel etter tjenester, innovasjon og teknologisk utvikling, samt vurderinger av utslippsscenarier.

Synthesis Report: Climate Change 2023

AR6s synteserapport ble ferdigstilt og publisert 20. mars 2023. Rapporten samler og stiller funnene fra de tre presenterte delrapportene opp mot hverandre. Her oppsummerer IPCC (2023) at ambisjonsnivået må økes. Selv om utvalgte land har hatt utslippskutt i flere år, viser funnene at dette ikke er nok for å holde den globale gjennomsnittstemperaturen nede i tråd med formulerte mål fra Parisavtalen. Som følge av dette oppsummerer IPCC at utslippene og opptaket av CO₂ må jevnes ut til netto null. Rapporten beskriver likevel at de økonomiske ressursene prioriteres på utvinning av fossile brensler foran klimatiltak. Samtidig uttrykkes det i AR6 at løsningene for reduksjon og opptak av klimagasser både er tilgjengelige og vil være omkostningseffektivt for verdensøkonomien.

I tillegg til å aktivt begrense skadene, slår klimapanelet fast at verden må tilpasse seg klimaendringene i større grad (IPCC, 2023). I AR6 poengteres det at flere klimatiltak for tilpasning er tilgjengelige, men at de ikke gjennomføres som følge av manglende finansiering og forståelse for klimaendringenes alvor og hastverk. Dessuten peker rapporten på hvordan enkelte av de eksisterende tiltakene blir mindre effektive jo mer

gjennomsnittstemperaturen øker globalt. Synteserapporten oppsummerer behovet for flere politiske virkemidler, ytterligere finansiering, internasjonalt samarbeid og teknologisk utvikling. For å oppnå et levelig og bærekraftig samfunn poengterer IPCC at alle sektorer må omstilles. AR6 uttrykker at de nødvendige økonomiske ressursene for å gjennomføre de tilgjengelige klimatiltakene finnes, men at det mangler en global politikk som støtter rettferdig og bærekraftig utvikling.

1.4 Skandinavisk klimainnsats, klimautslipp og klimaholdning

De tre skandinaviske landene har i lang tid blitt anerkjent som pionérer for sin innsats i kampen mot de globale klimaendringene (Nordisk Samarbejde, 2023). Anerkjennelsen skyldes i stor grad den mangeårige tradisjonen for politisk samarbeid innad i den nordiske regionen rundt vesentlige spørsmål knyttet til miljø- og klimaproblematikken (ibid). Samtidig applauderes den nordiske regionen for å være ledende innenfor utvikling og bruk av fornybar energi, føre en ambisiøs klimapolitikk og for å ha en befolkning som innehar en høy grad av bevissthet og engasjement for klimaet og miljøet (Nordisk ministerråd, 2020). I 2023 ble Danmark, Sverige og Norge rangert som henholdsvis nummer 4, 5 og 10 i *The Climate Change Performance Index* (CCPI), som hvert år evaluerer 59 nasjoner ut fra deres innsats for å redusere utslipp av klimagasser basert på landenes politikk, forpliktelser, tiltak og resultater knyttet til klimaendringene (CCPI, 2023).

Uavhengig av den skandinaviske klimainnsatsen, har vi som verdenssamfunn i dag problemer med å begrense utslippene våre i tilstrekkelig grad og håndtere de brutale konsekvensene av de globale klimaendringene (FN, 2023b). Derfor kan ikke anerkjennelsen av Skandinavia som en grønn foretagsregion betraktes uten et kritisk blikk. Gjennom sine humanistiske perspektiver på klimaendringene, legger Lysgaard (2014, s. 224-225) frem hvordan det i Danmark hersker en form for kynisme hos landets befolkning: Til tross for at det eksisterer et ønske om å redusere i klimagassutslipp og støtte opp om en bærekraftig utvikling, kommer ikke disse idealene nødvendigvis i spill gjennom innbyggernes mange hverdagslige valg og handlinger, som «når familien skal på ferie ved midelhavet, eller når det fyres op i brændeovnen i sommerhuset» (Lysgaard, 2014, s. 224-225). Denne kynismen kan

også betraktes som gjeldende for resten av Skandinavia, da regionen, til tross for sine ambisiøse klimamålsettinger, fortsatt står for betydelige klimagassutslipp.

I 2021 slapp de tre skandinaviske landene i gjennomsnitt ut 5,3 tonn CO₂ per innbygger, noe som var over det globale gjennomsnittet på 4,7 tonn (Energi og Klima, 2022). Riktignok må det poengteres at utslippene fordeler seg ujevnt mellom de tre skandinaviske landene: Danmark slapp i gjennomsnitt ut 5,1 tonn CO₂ per innbygger i 2021, mens Norge hadde samme år et klimagassutslipp på hele 7,6 tonn per innbygger. Sverige derimot, holdt seg under det globale gjennomsnittet med 3,4 tonn CO₂ per innbygger i 2021 (ibid). Selv om de tre skandinaviske landene har en rekke grunnleggende likhetstrekk i sin klimapolitikk – inkludert et nordisk samarbeid og en forpliktelse til EUs klimamål for 2030 (CICERO, 2016, s. 4; European Commission, 2023) – eksisterer det også flere forskjeller som påvirker de klimapolitiske tilnærmingene og innsatsene, deriblant variasjoner i energisystemer og næringsstruktur (CICERO, 2016). Disse variasjonene blir spesielt tydelige når man ser på Danmarks enorme satsning på vindkraft, Sveriges utbredelse av kjernekraft og vannkraft, og Norges rolle som oljenasjon med enorme utslipp knyttet til utvinning av olje- og gass (Statkraft, 2020; Regjeringen, 2021; Naturvardsverket, 2023; Energistyrelsen, 2023). Måten de skandinaviske landene er avhengige av ulike ressurser og dermed satser på forskjellige industrier, skaper interessante klimapolitiske dynamikker som potensielt gjenspeiler seg i den klimarelaterte dekningen.

Når det gjelder de skandinaviske holdningene til klimaproblematikken, viser ferske klimabarometer fra 2022 og 2023 at både dansker, svensker og nordmenn utvilsomt anerkjenner at klimaendringene utgjør en alvorlig trussel (CONCITO, 2022; Kantar, 2022; WWF, 2023). Likevel fremstår ikke klimaet som den største trusselen for hele den skandinaviske regionen: Mens danskene har «klimaets tilstand» som sin største bekymring (CONCITO, 2022), bekymrer flere svensker seg mer over krig enn de gjør for klima (63 mot 52 prosent) (WWF, 2023). Også nordmenn er mer bekymret for landets økonomi, forsvarssituasjon og helsevesen enn de er for klima, hvilket ifølge Kantar tyder på at «klima taper for de nære ting» i barometeret for 2022 (Kantar, 2022).

Barometerne viser dessuten at både dansker, svensker og nordmenn stiller seg kritiske til sine lands myndigheter og mener politikerne *kan* og *bør* gjøre mer for å

imøtegå globale krav om utslippskutt og begrensing av klimaendringene. 66 prosent av danskene svarer at politikernes klimainnsats vil få betydning for hvem de stemmer på ved neste folketingsvalg (CONCITO, 2022). I Sverige mener 70 prosent av befolkningen at politikerne burde gjøre mer for å begrense klimaforandringene (WWF, 2023). Blant nordmennene anser færre enn tidligere Norge som et foregangsland i internasjonale klimaspørsmål. Samtidig stiller nordmenn seg positive til olje som energikilde, og 57 prosent mener Norge bør fortsette å lete etter olje og gass – hvilket er den høyeste andelen som har blitt målt i Klimabarometeret (Kantar, 2022). Til motsetning stiller nesten alle dansker seg positive til energiløsninger som vindmøller og solceller, både i deres eget bopel og på land (CONCITO, 2022), og syv av ti svensker oppgir at det er viktig for dem at Sverige verner 30 prosent av den svenske naturen til 2030 (WWF, 2023). Selv om Skandinavia grunnleggende sett har en lik tilnærming til klimaproblematikken, ser vi likevel antydninger til at ulike holdninger hersker blant det skandinaviske folket.

Bakgrunnskunnskapen om de skandinaviske klimainnsatsene og klimaholdninger er vesentlig å ta med videre i specialets analyse av de utvalgte danske, svenske og norske medienes dekning av AR6, samt i intervjuer med journalistene fra Politiken, Svenska Dagbladet og Verdens Gang. På bakgrunn av landenes innsats, utslipp og holdninger til klimaproblematikken, vil det også være spennende å se hvordan de utvalgte mediene posisjonerer seg i krisen de skandinaviske landene selv er medskyldige i. Hvordan fremstiller de sitt ansvar, og hvilken rolle ønsker de å ta i klimakampen?

1.5 Leseveiledning for specialet

Specialet er bygd opp av seks forskjellige hovedkapitler, hvor dette innledende kapitlet utgjør det aller første.

Videre vil vi i **litteraturgjennomgangen (2)** først samle eksisterende litteratur og tidligere studier på feltene vi undersøker: Klimajournalistikk, mediedekning av klimaendringer, journalisters arbeid med tidligere IPCC-rapporter og forskningsformidling i en IPCC-kontekst. Deretter posisjonerer vi vårt speciale og drøfter rundt hvilke innsikter undersøkelsen sikter etter å bidra med.

I den teoretiske **tilnærmingen (3)** kommer vi nærmere inn på miljøkommunikasjon, vitenskap og forskningskommunikasjon, samt diskusjoner rundt tolkningsrammer og beslektede medieanalytiske begreper som er relevante for specialets analyse.

Deretter vil vi gjøre rede for specialets **metodologi (4)**. Det inkluderer en gjennomgang av problemformulering, undersøkelsesspørsmål, undersøkelsesdesign og prosessene for utvelgelse, innsamling og analysering av datamateriale gjennom kvantitativ innholdsanalyse og fire kvalitative intervju. Avslutningsvis ser vi på valg og vurderinger i forhold til reliabilitet og validitet, samt vitenskapsteoretiske implikasjoner.

Specialets **analyse (5)** er strukturert etter studiets fire undersøkelsesspørsmål, hvor vi først presenterer dekningen av IPCC-rapporter sett i et historisk perspektiv (5.1), før vi ser nærmere på hvordan dekningen av IPCCs sjette hovedrapport (AR6) utspiller seg i våre utvalgte skandinaviske medier (5.2). Deretter vil vi analysere hvordan IPCC (5.3) og journalistene (5.4) arbeider for å kommunisere klimavitenskapelige funn.

Når vi kommer til **diskusjonen (6)** drøfter vi hvordan de vitenskapelige funnene fra AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuelle i de utvalgte skandinaviske mediene.

Avslutningsvis vil vi i **konklusjonen (7)** samle trådene, oppsummere specialets hovedfunn og perspektivere undersøkelsen ved å peke på hva fremtidig forskning kan utforske videre innenfor emnet.

2. Litteraturgjennomgang

Denne delen av speialet har som formål å presentere eksisterende litteratur og tidligere studier på de feltene undersøkelsen beskjeftiger seg med: Klimajournalistikk (2.2), mediedekning av klimaendringer (2.3), mediedekning og journalistisk arbeid av tidligere IPCC-rapporter (2.4) og forskningskommunikasjon i en IPCC-kontekst (2.5). I kapitlets første del (2.1) vil vi redegjøre for de fremgangsmåtene og strategiene som har lagt føringene for vår litteraturgjennomgang. Deretter gir vi en narrativ gjennomgang av den eksisterende litteraturen og kunnskapen på feltet, hvor litteraturgjennomgangens mest sentrale funn presenteres. Avslutningsvis (2.6) vil vi på bakgrunn av litteraturgjennomgangen posisjonere vår undersøkelse ved å poengtere hvilken ny viten dette speialet sikter etter å bidra med.

2.1 Narrativ litteraturgjennomgang og dens formål

Søk og gjennomgang av tidligere forskning på feltet som skal undersøkes er en viktig og nødvendig del av alle forskningsprosjekt (Bryman, 2016, s. 90; Machi & Evoy, 2022, s. 3). Gjennom en litteraturgjennomgang avdekker man tidligere forskning og etablerer en forståelse av hvilken kunnskap som allerede eksisterer om det valgte feltet (Machi & Evoy, 2022, s. 5). Slik unngår man å reproducere tidligere studier ved å forske på noe som allerede er blitt forsket på. Samtidig kan litteraturgjennomgangen bidra til å rettferdiggjøre og posisjonere forskningsprosjektet, samt avdekke hvorvidt det eksisterer kontroverser, motsetninger eller mangler på feltet (ibid, s. 3; Bryman, 2016, s. 94).

En litteraturgjennomgang kan utføres på forskjellige måter, inneha flere funksjoner og behandle litteraturen på ulike måter (Bryman, 2016, s. 91; Hempel, 2020, s. 4). I denne undersøkelsen følger litteraturgjennomgangen en *narrativ* eller *tradisjonell* form (Bryman, 2016, s. 91; Hempel, 2020, s. 4) hvor formålet er å gi en introduksjon til emnet og etablere et overblikk over feltet gjennom en organisert, systematisk og fortellende fremleggelse av den eksisterende litteraturen. Bryman (2012, s. 110) trekker frem at den narrative litteraturgjennomgangen ofte kjennetegnes ved å være

en «utforskende og uforutsigbar reise» hvor man lettere eksponeres for nye deler av feltet som også kan være av relevans og interesse for undersøkelsen. Dessuten benytter den narrative litteraturgjennomgangen ofte bredere søkninger og har gjerne mindre eksplisitte kriterier for inndragelse og eksklusjon av forskningsartikler (ibid). For oss betyr dette blant annet at vi har bygget opp søkestrengen med relativt vide begreper som «*climate journalism*» og «*scientists*», samtidig som vi også har fulgt *pearl growing*-metoden som en del av søkestrategien for å utvide litteraturgrunnlaget underveis i prosessen. Machi & Evoy (2022, s. 5) legger vekt på hvordan litteraturgjennomgang også er «en øvelse i anvendt kritisk tenking», og vi har derfor stilt oss kritisk til de metoder, problematiseringer og funn som avdekkes i den eksisterende litteraturen. Slik vil vi kunne vise hvordan tidligere studier og funn relaterer til hverandre, problematisere den nåværende situasjonen og identifisere hvor vår undersøkelse kan bidra med verdifulle innsikter og nye funn.

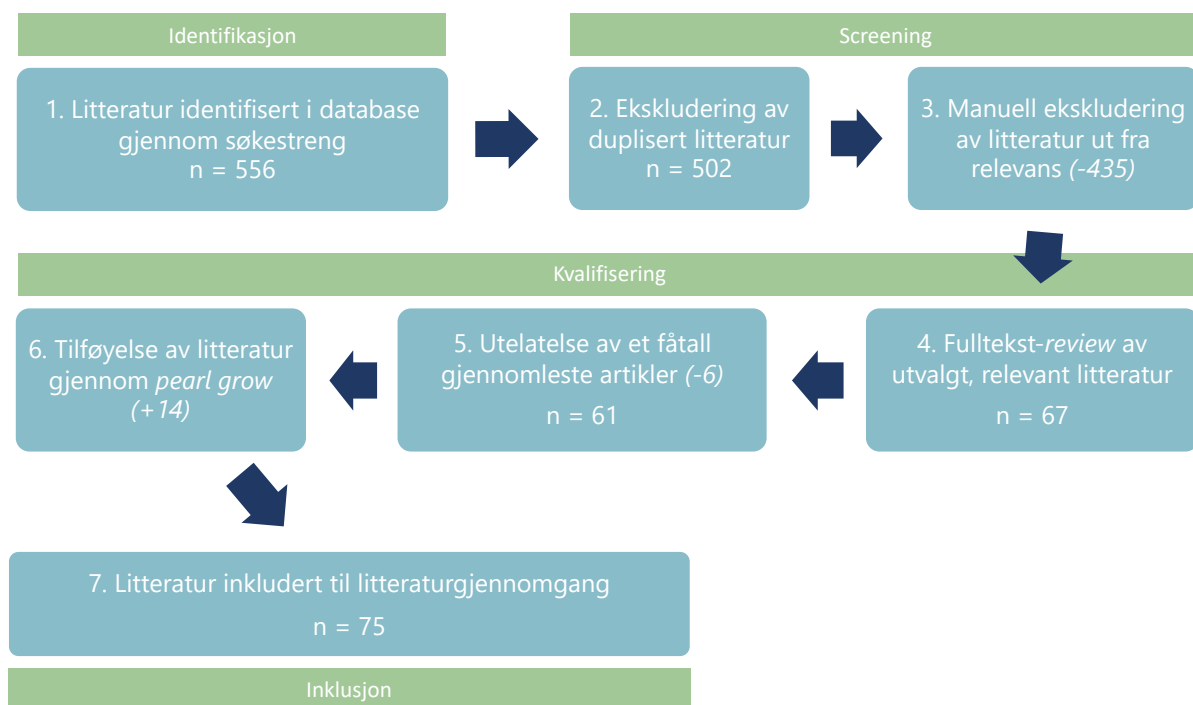
Med utgangspunkt i Bryman (2016) og Machi & Evoy (2022), har vi utført vår litteraturgjennomgang i fire trinn: 1) Definerings av problemområde, 2) Søk og selektering av litteratur, 3) Lesing og kritisering, og til slutt 4) Sammenfatting og skriving. Innen vi presenterer litteraturgjennomgangens sentrale funn, vil vi først i korte trekk gjøre rede for hva de ulike trinnene innebærer.

Definisjon av problemområde

Definisjon av undersøkelsens problemområde ble utført allerede ved begynnelsen av skriveprosessen, hvor vi over en lengre periode brukte tid på å reflektere, utforske og definere hvilket interessefelt og problemområde som skulle være utgangspunkt for spoliaet. Med utgangspunkt i det valgte problemområdet og oppgavens overordnede problemformulering (Machi & Evoy, 2022, s. 7), skapte vi deretter et rammeverk hvor vi definerte at litteraturgjennomgangens formål vil være å: 1) Fremlegge hvilken kunnskap som allerede eksisterer om kommunikasjon og mediedekning av IPCC-rapporter, og 2) Undersøke hvordan forholdet mellom forskningsformidling og klimajournalistikk er blitt beskrevet i tidligere litteratur.

Søk og selektering av litteratur

Litteratursøket avgjør hvilken data som inkluderes i gjennomgangen ved å sile ut det datamaterialet som er av høyest relevans og som i størst grad bidrar til å underbygge det valgte problemområdet (Machi & Evoy, 2022, s. 8). Vårt litteratursøk er utført i Aalborg Universitet sin database for fysiske og elektroniske bøker, tidsskrifter, artikler, oppslagsverk og avhandlinger¹. Som utgangspunkt og parameter for litteratursøket, ble en søkestreng bestående av fem sentrale begreper definert: *'Climate journalism, science communication, scientists, journalists, IPCC'*. Litteratursøkets prosesser og ulike steg er presentert i *flowchartet* nedenunder; fra identifikasjon og screening av litteratur, til kvalifikasjon og inklusjon av endelig litteraturgrunnlag, se figur A.

Figur A. Flowchart som viser litteratursøkets prosesser, fra identifikasjon og screening til kvalifisering og inklusjon av litteratur.

Et litteratursøk i AAUs database med vår søkestreng ga et treff på 556 resultater. Neste steg i litteratursøket ble dermed å *screene* artikkel for artikkel, for å ekskludere duplisert litteratur samt selektere ut de artiklene som i størst grad er relevante for vår undersøkelse. Machi & Evoy (2022, s. 8) argumenterer for at et litteratursøk burde

¹ [Primo. Aalborg Universitet](#)

innebære å forhåndsvisse, selektere og organisere litteraturen gjennom å skimme, screene og kartlegge datamaterialet. Vi vurderte hver artikkel og deres relevans ut fra overskrift, ingress og sammendrag, men også til en viss grad etter geografisk fokus og antall treff på aktuelle søkeord. Et fåtall artikler ble også valgt fra etter gjennomlesning fordi de viste seg å ikke være av tilstrekkelig relevans. Vi har i tillegg benyttet oss av *pearl growing*-metoden for å utvide litteraturgrunnlaget, hvor vi har funnet frem til annen relevant litteratur gjennom referanser i artikler fra søket (Ramer, 2005). Til slutt satt vi igjen med 75 artikler som grunnlag for vår litteraturgjennomgang, hvor 61 artikler stammer fra vårt litteratursøk og 14 artikler er hentet fra *pearl grow*.

Lesing og kritisering

Den selekterte litteraturen fra litteratursøket ble så lest grundig gjennom, samtidig som funn, nøkkelord, metodologi og analyser ble tolket, notert og kritisert. På den måten fikk vi samlet og organisert de argumenter, påstander og konklusjoner som både utgjør det nåværende kunnskapsgrunnlaget om emnet og som begrunner specialets problemfelt (Machi & Evoy, 2022, s. 8).

Sammenfatting og skrive gjennomgang

Litteraturgjennomgangens siste trinn innebærer sammenfatting, finstilling og formidling av funnene fra de tre ovenstående trinnene på en strukturert og formålstjenlig måte (Machi & Evoy, 2022, s. 8). Videre vil vi nå presentere specialets litteraturgjennomgang, hvor eksisterende kunnskap om klimadekning, mediedekning av IPCC-rapporter, samt forskningsformidling i en IPCC-kontekst legges frem.

2.2 Klimajournalistikk: Begrepsavklaring og rolleforståelse

Klimajournalistikk samler, evaluerer, utvelger, formidler og presenterer informasjon om klimaendringer, og er særlig kompleks med dens pedagogiske og sosiale rolle som et avgjørende ledd mellom vitenskapelige rapporter og vanlige mennesker (Brüggemann & Engesser, 2014; Kunelius, Eide, Tegelberg & Yagodin 2017; Eide & Duarte, 2018; Schäfer & Painter, 2020; Robbins & Wheatley, 2021). Avstanden mellom journalistene og forskernes arbeid, kunnskap og språk, samt usikkerhet knyttet til klimafeltets vitenskapelige modeller og risikovurderinger, skaper utfordringer for journalistene (Eide & Hahn, 2017 s. 237; Brüggemann & Engesser, 2014, s. 403).

Journalistikk om klima inngår ofte på tvers av skandinaviske nyhetsseksjoner, og klimaendringene anses som en naturlig del av den journalistiske rytmen fordi «klimaet berører så mange deler av samfunnet, fra politikk til finans og samfunn» (Eskjær, 2017; Eide & Duarte, 2018, s. 8; Schäfer & Painter, 2020, s. 6). Samtidig foreslår en nyere dansk undersøkelse at klimajournalistikken i økende grad bør håndteres av både spesialister og generalister på tvers av seksjoner og redaksjoner (Bach-Ørsten, Burkal & Willig, 2022, s. 536). Tidligere forskning indikerer at det ikke eksisterer en klar linje for klimarapporteringen, men at det skal behandles etter tradisjonelle journalistiske kriterier (Eide & Duarte, 2018; Eide & Hahn; 2017, Schäfer & Painter, 2020). Berglez (2011, s. 462) presenterer derimot hvordan et utvalg spesialiserte svenske journalister utfordrer fagets kreative grenser: Mens generalistene vektlegger oppdraget med å oversette og formidle komplisert forskning, forsøker spesialistene å inkorporere den abstrakte vitenskapelige informasjonen.

Tidligere undersøkelser diskuterer medienes rolle for å beskytte klimaet (Brüggeman & Engesser, 2014; Schäfer & Painter; 2020). ‘*Advocacy news*’ har en politisk eller sosial agenda som ikke skiller mellom fakta og verdier (Fahy, 2018, s. 856). Journalistene uttrykker bekymring for egen troverdighet om de skulle innta en aktivistisk og politisk rolle i klimadebatten, og fungerer heller som «stille forkjempere» i sin nøytrale formidling (Nisbet, 2019, s. 23; Nicolaisen, 2022b, s. 678; Mocatta, Mayes, Hess, Hartrup, 2023, s. 173). I forsøket på å definere de beste praksisene for klimajournalistikk som vil forbedre mediedekningen og dermed også folks klimainnsats, argumenterer Eide & Hahn (2017, s. 236) for at medienes innflytelse på

politiske prosesser og menneskers valg uansett er begrenset. Klimajournalistikken kan være kvalitetssikret, men likevel ikke ha den ønskede effekten på sitt publikum.

2.3 Mediedekning av klimaendringer

Tidligere litteratur viser at kommunikasjonsrelaterte studier av klimaendringer har økt betraktelig i takt med utviklingen av miljø- og klimakommunikasjon som egen disiplin, samt mediedekningen av klimaendringene de siste tiårene (Anderson, 2009; Gavin, 2009; Moser, 2010; Berglez, 2011; Wirth, Prutsch & Grothmann, 2014; Schäfer, 2015; McAllister et al., 2021; Schäfer & Painter, 2020). I Sverige karakteriseres inngangen til 2010-tallet som en «klimadekning *boom*» (Berglez, 2011, s. 450), og ifølge McAllister et al. (2021) nådde den globale mediedekningen av klimaendringer et *peak* i volum i 2019. Den økende interessen for feltet kan også sees i sammenheng med at den generelle kunnskapen om klimaendringenes alvorlige konsekvenser er blitt vesentlig mer kjent, men likevel ikke ført til tilstrekkelige handlinger fra hverken beslutningstakere, virksomhetsaktører eller den allmenne befolkning (Wirth et al., 2014, s. 30). Mens klimakommunikasjon og klimajournalistikk ved begynnelsen av 2000-tallet fortsatt ble ansett som to relative eksplorerende fagfelt innenfor akademia (Anderson, 2009; Brüggermann & Engesser, 2014; Duarte & Eide, 2018), er ulike aspekter ved medienes evne til å oppsøke, behandle, formidle og påvirke offentligheten med informasjon om globale klimaendringer nå i ferd med å bli godt utforskede forskningsområder (Carvalho, 2010; Schäfer & Schiliching, 2014).

Nyhetsmediene spiller en avgjørende rolle når det gjelder å fremlegge de vitenskapelige, økonomiske, sosiale og politiske dimensjonene ved globale klimaendringer (Anderson, 2009, s. 166; Carvalho, 2010, s. 172; Fahy & Nisbet, 2011). Det meste vi vet om klimaendringer baserer vi på den informasjonen vi presenteres for av mediene (Schäfer & Painter, 2020, s. 9), og globale undersøkelser fra 40 forskjellige land viser at nyhetsmediene var de mest brukte kildene til informasjon om klimaendringer i 2020 (O'Neill et al., 2015, s. 380). Av den grunn har medienes dekning stort potensiale til å forme offentlige holdninger, forståelser og bevissthet om de globale klimaendringene (Carvalho, 2010, s. 175). Samtidig er klimakommunikasjon og klimajournalistikk av kritisk betydning når det gjelder å forsterke stemmene til de

som i størst grad påvirkes av klimaendringene, samt holde makthavere ansvarlig for deres handlinger eller passivitet.

Til tross for medienes vesentlige rolle, står nyhetsmedier over hele verden ovenfor strukturelle utfordringer og organisatoriske endringer som påvirker klimadekningen negativt (Schäfer & Painter, 2020, s. 5; Borth et al., 2022, s. 445). Funn fra Schäfer & Painter (2020, s. 5-6) viser at de organisatoriske endringene i dagens medielandskap har ført til langt færre «klimaspesialiserte journalister», blant annet fordi det er blitt mindre tid til gravejournalistikk og et større behov for å produsere mer innhold til en større variasjon av medieplattformer. Ifølge Duarte & Eide (2018, s. 2) jobber kun et fåtall av journalister dedikert med klima- og miljøspørsmål i norske medier. Lignende funn finner vi i flere amerikanske studier, som viser at det økende presset på medienes tradisjonelle forretningsmodell har ført til nedbemanning i nyhetsredaksjoner og dermed også en nedprioritering i forskningsjournalistikk, spesialistjournalister og mindre tid til grundigere undersøkelser (Boykoff & Yulsmann, 2013; Gibson, Craig, Harper & Alpert, 2016). Medienes begrensede spalteplass til problemorienterte emner gjør dessuten at klimaendringer ofte konkurrerer med andre mer umiddelbare eller oppsiktsvekkende hendelser, som krig, økonomisk vekst og arbeidsledighet (Gavin, 2009, s. 768; Brulle, Carmichael & Jenkins, 2012, s. 185).

2.3.1 Tolkningsrammer i klimadekningen

Det eksisterer betydelige variasjoner i medienes dekning av de globale klimaendringene, både når det gjelder formater, vinkling, tematikk, visualisering og bruk av talpersoner eller kilder (Anderson, 2009; Eide & Kunelius, 2012; Mercado, 2012; Schäfer, 2015, s. 854; O'Neill et al., 2015; Painter, 2019). Denne variasjonen reflekteres også i den eksisterende litteraturen og tidligere forskningen på feltet.

En rekke studier har analysert nyhetsmedienes bruk av tolkningsrammer i klimadekningen (se f. eks Boykoff, 2007; Olausson, 2009; Nisbet & Scheufele, 2009; Shehata & Hopmann, 2012; Mercado, 2012; Painter, 2013; Engesser & Brüggemann, 2016; Duarte & Eide, 2018). I sin klassiske forstand kan tolkningsrammer – eller *frames* og *framing* – forstås som en prosess hvor bestemte aspekter fra en oppfattet

virkelighet blir valgt ut og vektlagt i en tekst, slik at bestemte problemstillinger, årsakssammenhenger, moralske vurderinger eller anbefalinger blir fremhevet og promotert mer enn andre (Entman, 1993). Det finnes ingen informasjon som ikke er innrammet, og det er heller ingen tolkningsrammer som er nøytrale – da de til enhver tid bidrar til å definere et problem, identifisere årsaker, foreta moralske vurderinger og presentere foreslåtte løsninger som favoriserer et aspekt over andre (O'Neill et al., 2015, s. 380). Valg av tolkningsrammer påvirker hvordan en tekst tolkes av mottakerne, samtidig som de kan bidra til å legge forutsetninger for den offentlige debatten ved at noen tolkningsrammer i høyere grad settes på agendaen enn andre (Nisbet & Scheufele, 2009, s. 1770; Engesser & Brüggermann, 2016, s. 827). Samtidig argumenterer både Boykoff (2007) og Nisbet & Scheufele (2009) for at tolkningsrammer hjelper mediene med å forklare og beskrive kompliserte prosesser på en forenklet og mer forståelig måte, noe som er nyttig da klimaendringer anses som en kompleks utfordring å kommunisere (Wirth et al., 2014, s. 30; Schäfer, 2015, s. 853). Bruk av tolkningsrammer bør derfor ikke anses som en strategi for å «selge» forskning – som klimavitenskap – til offentligheten, men heller som et grep som konstruktivt setter i gang offentlige debatter, fremmer dialog og læring, og tillater samfunnsborgere å erkjenne både enighet og dissens omkring emnet (Nisbet & Scheufele, 2006, s. 1771).

Tidligere studier stadfester at mediene har en tendens til å fremstille og innramme katastrofer og risiko fremfor muligheter og løsninger i sin klimadekning (Painter, 2013; Painter, 2017). I en britisk studie av de to første delrapportene tilhørende AR4, falt over 75 prosent av de undersøkte artiklene inn under kategorien for katastroferammer, noe som ifølge forskeren selv førte til at klimaendringene ble presentert «gjennom skumle, nesten forhåndsbestemte dommedags-scenarier preget av et frykt- og katastrofepreget språk, fremfor et betinget fenomen med utfall som i sterk grad kan påvirkes av politiske tiltak» (Hulme, 2009, s. 126).

Ved kommunikasjon av potensielle tiltak, finner Anderson (2009, s. 178) at nyhetsmediene i større grad vektlegger fokus på skadebegrensning («*mitigation*») fremfor tilpasning («*adaption*») av klimaendringene. En senere studie av Seelig et al. (2022) speiler de samme funnene, og vektlegger at «det er avgjørende at

nyhetsmediene, gitt deres rolle som vaktbikkje, utdanner offentligheten om klimakrisens alvorlighetsgrad og i tillegg opplyser om hvordan man kan tilpasse seg klimakrisens trusler» (Seelig et al., 2022, s. 382). Et behov for mer løsningsorientert journalistikk som i større grad er nyansert, kontekstualisert og balansert, og som samtidig fokuserer på løsninger, fakta og tilrettelegger for en konstruktiv debatt om klimaendringene har derfor blitt adressert (Duarte & Eide, 2018).

I litteraturen trekkes *risiko, katastrofe, usikkerhet, progresjon og mulighet* gjennomgående frem som noen av de hyppigst anvendte tolkningsrammene ved analyser av nyhetsmedienes klimadekning (Painter, 2013; Engesser & Brüggemann, 2016; Painter, 2017; Duarte & Eide, 2018). Flere studier trekker også frem *økonomiske konsekvenser, helse, moral, rettferdighet, konflikt og løsninger* som gjentakende, generiske tolkningsrammer i klimadekningen (Anderson, 2009; Shehata & Hopmann, 2012; O'Neill et al., 2015). I andre analyser studeres også bruken av en *global* eller *nasjonal* tolkningsramme i klimadekningen (Eide & Ytterstad, 2011; Konieczna, 2014; Christensen & Wormbs, 2017), kognitive og journalistiske tolkningsrammer (Engesser & Brüggemann, 2016; Brüggemann et al. 2020), samt mer tematiske rammer som *bærekraftig fremtid* (Guenther et al., 2022), *offentlig ansvar og vitenskapelig usikkerhet* (Nisbet & Scheufele, 2009) eller *økonomisk vekst* (O'Neill, 2015, s. 381).

Til tross for tolkningsrammenes analytiske utbredelse innenfor flere akademiske fagfelt, foregår det likevel en pågående diskusjon knyttet til tolkningsrammenes definisjon, konseptualisering og ulike tilnærminger. Som ovenstående avsnitt antyder, preges feltet for klimakommunikasjon av en bred bruk av tolkningsrammer, som på mange måter gjør det utfordrende å sammenligne tidligere studier og funn med hverandre (Nisbet, 2010). Den tidligere litteraturen kritiserer dessuten hvordan forskning på tolkningsrammer generelt sett er preget av teoretisk og empirisk vaghet, noe som delvis skyldes mangelen på en felles teoretisk modell som legger grunnlaget for hvordan tolkningsrammer skal studeres og analyseres (Scheufele, 1999, s. 103). Tolkingsrammenes analytiske vaghet tydeliggjøres ytterligere i Painters (2017) komparative analyse av ti forskjellige lands mediedekning av IPCC AR5. Fremfor å holde fast ved tolkningsramme-begrepet, presenterer Painter ti tema («*themes*») som dekingen analyseres etter – sterkt inspirert av allerede etablerte tolkningsrammer og

klassiske ramme-teoretikere som Entman (1993). Tolkingsrammenes analytiske og teoretiske variasjon, samt vagheten og tvetydigheten i definisjonen av selve begrepet, gir grunn til å stille seg kritisk ved hvorvidt rammebegrepet er definert presist nok, og om konseptet i det hele tatt er egnet som et analyseverktøy når man som Painter like godt kan omtale rammene som «noe annet». I vår teoretiske tilnærming (jf. kapittel 3.3) vil vi komme tilbake til denne problematiseringen og dykke dypere ned i de ulike konseptene tilknyttet nyhetsmedienes bruk av tolkningsrammer. I vårt metodiske kapittel (jf. kapittel 4.3.2) vil vi også argumentere for hvordan vi ønsker å anvende rammebegrepet i vår analyse.

2.3.2 Konflikt eller konsensus i klimadekningen?

Tidligere litteratur tydeliggjør at klimaendringer i nyhetsmediene er et bestridt felt. Ifølge Seelig et al. (2022, s. 384) har nyhetshistorier om klimaendringer en tendens til å benytte seg av polariserende fremstillinger – noe som ofte kan bidra til å fremme konflikter og skape usikkerhet (Boykoff, 2007, s. 478). Mediene har dessuten tidligere blitt kritisert for å bortprioritere ekspertkonsensus i nyhetsrommet, stille ekspertkonsensus opp mot uttalelser fra forskere med tilknytning til konservative grupper og fossilindustrien, og for å la skeptikere og fornektere i klimadebatten utnytte sakens kompleksitet til sin fordel med en populistisk retorikk (Boykoff, 2007; Painter, 2013; Merkley, 2020).

Siden midten av 1900-tallet har det i økende grad eksistert en vitenskapelig konsensus rundt de grunnleggende trekkene ved årsakene bak klimaendringene, og derfor tildeles klimaskeptikere mindre spalteplass i de tradisjonelle nyhetsmediene (Shehata & Hopmann, 2012, s. 187). Likevel preges feltet av dissens og usikkerhet i mange lag – blant annet fordi klimaendringenes faktiske omfang og konsekvensenes *timing* fortsatt er blant usikkerhetsmomentene (Schäfer, 2015, s. 853; Duarte & Eide, 2018, s. 10; Merkley, 2020, s. 544). Berglez (2011, s. 457) argumenterer for at denne kommuniserte usikkerheten også i stor grad skyldes at forskning og vitenskap generelt sett er utfordrende å gjøre om til mediediskurs. Samtidig trekker Anderson (2009, s. 166) frem at den omfattende konkurransen om medieoppmerksomhet mellom forskere, industrien, beslutningstakere og frivillige organisasjoner gjør

klimakommunikasjon til et felt fullt av kontroverser og interessekonflikter. I sin studie av åtte norske nyhetsmediers klimadekning i perioden 2002–2005, bekrefter Ryghaug (2006) at journalister har en tendens til å foretrekke en polariserende vinkel basert på uenighet når de rapporterer om klimaendringer. Denne tendensen skyldes ikke at journalistene var skeptiske ovenfor forskere og funn fra vitenskapelige rapporter, men fordi den journalistiske normen om balansert dekning også var gjeldene for dekningen av klimaendringene (Ryghaug 2006, s. 209). Senere undersøkelser indikerer likevel at det har skjedd en utvikling, hvor konsensus mellom eksperter, forskere og politikere i større grad prioriteres fremfor kritikk og utfordrende synspunkter knyttet til hvorvidt klimaendringer er menneskeskapte (Brüggermann & Engesser, 2014, s. 409; Eide & Hahn, 2017, s. 240; Eskjær, 2019, s. 18; Merkley, 2020, s. 544).

Som følger av dekningens mange dynamikker, trekker Eskjær frem at klimadebatten med sine aktuelle kilder kan berøre tre forskjellige sfærer, som ut fra klassiske kildemodeller omtales som *konsensusssfæren*, *sfæren for legitim kontrovers* og *avvikelsessfæren* (Eskjær, 2019, s. 10). Konsensusssfæren viser til den brede enigheten i klimafeltet, legitim kontrovers inkluderer de delte meningene og uenighetene, mens avvikelsessfæren inkluderer politiske aktører og synspunkter som journalister og samfunnets *mainstream* medier avviser som uverdige (ibid). Som følge av den høye vitenskapelige konsensusen på klimaområdet, peker Eskjær i sin studie på hvordan elitekilder som forskere, eksperter og politikere inngår i konsensusssfæren (ibid, s. 19). Ved snakk om usikkerhet i klimadebatten menes dermed vitenskapens samfunnsrelevans og mangfoldige meninger rundt dens påvirkninger på politiske beslutninger, noe som gjør at klimadebattens sfære for legitim kontrovers heller inkluderer kilder med ulike synspunkter på hvordan vi skal reagere på og håndtere klimaendringene. Klimaskeptikerne har derimot flyttet seg over til avvikelsessfæren, hvilket kommer til syne i måten stadig flere *mainstream* media avviser deres skepsis og benektelse mot klimaendringene.

2.3.3 Klimadekningens politiske aspekt

Klimaendringenes påtrengende betydning for nasjonal og global politikk gjør klimakommunikasjon og klimajournalistikk politiske av natur. Klimajournalistikk har i

lengre tid blitt kritisert for å fokusere for mye på det politiske spillet (Naper, 2014). Av den grunn argumenterer Kunelius og Eide (2017, s. 15) for at klimaendringer krever medieforskning som dekker et vidt spekter av forskjellige forhold og politiske kontekster. Carvalho (2010) har i sin studie undersøkt hvilken rolle mediene spiller for å forme den offentlige forståelsen og individers personlige engasjement knyttet til de globale klimaendringene. Hun finner blant annet at mediediskurser kan forme hvordan individer oppfatter klimaendringene og hvilke handlinger de opplever som nødvendige eller ønskelige for å bekjempe problemet (Carvalho, 2010, s. 174). Carvalho (2010, s. 175) argumenterer også for at mediene på den ene siden fungerer som en plattform for offentlig debatt om klimaendringer, samtidig som mediene på den andre siden er med på å videreformidle falsk informasjon og tidvis presentere klimaendringer som et spørsmål avhengig av den offentlige opinion snarere enn vitenskapelige fakta – noe som kan stimulere til offentlig uenighet.

Romps & Retzinger har i sin studie av nærmere seks hundre nyhetsartikler i *New York Times* fra 1980 til 2018 undersøkt hvor ofte fem grunnleggende klimafakta blir formidlet i artikler om klimaendringer (Romps & Retzinger, 2019). Med ett enkelt unntak («global oppvarming skjer her og nå»), fant Romps & Retzinger at grunnleggende klimafakta kommer til syne i kun et fåtall av de analyserte artiklene (ibid, s. 6). På bakgrunn av egne kvantitative funn, hevder de to forskerne derfor at «klimanyheter mangler den vitenskapelige konteksten leserne trenger for å forstå problemet» (ibid). I tråd med en samsvarende oppfattelse, poengterer Merkley (2020, s. 544) at mediene har evnen til å påvirke hvordan individer oppfatter kredibiliteten og troverdigheten til vitenskapelig informasjon om klimaendringene gjennom måten de former politisk subjektivitet og påvirker offentlige holdninger.

2.3.4 Medienes domestisering av klimaendringene

At klimakommunikasjon er politisk av natur, gjør at måten klimaendringene omtales og dekkes i forskjellige deler av verden varierer. Undersøkelser av klimadekningen innenfor bestemte regionale områder, kan av den grunn bidra til å belyse de forskjellige faktorene som påvirker nasjonal så vel som global journalistikk og politikk (Horta, Carvalho & Schmidt, 2017, Christensen & Wormbs, 2017). Innenfor politisk

kommunikasjon argumenteres det for at mediene har en tendens til å konstruere internasjonale hendelser gjennom nasjonale tolkningsrammer på en måte hvor de gir mening og oppleves som relevant for det lokale publikummet og deres verdier, interesser, politikk eller kultur (Horta et al., 2017). En slik *domestisering* og politisk *instrumentalisering* av internasjonale og politiske problematikker i nasjonale medier (Berglez, 2009, s. 214) kan også identifiseres i mediedekningen av klimaendringene (Eide & Ytterstad 2011; Eide & Kunelius 2012; Olausson, 2014; Rabitz et al., 2021), selv om det argumenteres for at globalisering og fremveksten av global journalistikk utfordrer dette tradisjonelle synet på transnasjonale spørsmål som nettopp klimaendringer (Berglez, 2008, s. 846). Studier av både amerikansk (Konieczna et al., 2014), skandinavisk (Eide & Ytterstad, 2011; Olausson, 2014; Christensen & Wormbs, 2017) og litauisk (Rabitz et al., 2021) mediedekning indikerer derfor at domestisering og politisk instrumentalisering kan eksistere i forskjellige former, hvor det nasjonale kan knyttes til det globale i ulik grad. På bakgrunn av denne oppfattelsen, foreslås det at mediene enten tildeler klimaendringene en nasjonal eller lokal dimensjon frakoblet det globale nivået; presenterer en forbindelse mellom den nasjonale/lokale dimensjonen og den globale dimensjonen; eller skaper en oppfattelse av klimaendringene som et globalt problem totalt frakoblet både nasjonal og lokal sammenheng (Olausson, 2014; Rabitz et al., 2021, s. 214).

I skandinavisk kontekst, finner Christensen & Wormbs (2017, s. 695) blant annet at svenske mediers dekning av COP15 i stor grad hadde et globalt fokus, mens Eide & Ytterstad (2011, s. 67) identifiserer en tydeligere domestisering og nasjonal tolkningsramme i norske medier. En slik vesentlig forskjell mellom to relative like land, kan ifølge Christensen & Wormbs (2017, s. 695) indikere at utallige kompleksiteter må tas i betraktning når man vurderer mediedekningen av klimaendringene selv i Skandinavia, hvor man i utgangspunktet antar at det eksisterer store klimapolitiske likheter mellom nasjonene. Til tross for Norge og Sveriges mange politiske og samfunnsmessige likheter, påpeker studien at det likevel eksisterer flere forskjeller – deriblant ulike økonomiske interesser og EU-medlemskap – som kan skape store variasjoner i klimadekningen (ibid).

2.4 Tidligere mediedekning av IPCCs hovedrapporter

Tidligere studier viser at mediedekningen av klima-relaterte tema typisk øker i volum og omfang rundt bestemte «eventer», som i sammenheng med FNs *Conference of the Parties* (COP) og ved lansering av IPCC-rapportene (Boykoff, 2007, s. 485; Carvalho, 2010, s. 175; Christensen & Wormbs, 2017, s. 684; Duarte & Eide, 2018, s. 2; Eskjær, 2019, s. 7). Olausson (2009, s. 426) trekker frem at «mediedekning av miljøet avhenger av eventer» og at uten konkrete hendelser som kan kobles til miljømessige utfordringer, er det «høyst usannsynlig at mediene vil rapportere om, for eksempel, klimaendringer». I dansk kontekst har man sett at perioden rundt COP15 markerte et foreløpig høydepunkt i den danske mediedekningen av klimaproblematikken, hvor mediene hverken før eller siden har gitt klimaet så mye oppmerksomhet (Eskjær, 2019, s. 7, 21). Ved COP-ene er mediedekningen ofte konsentrert om det politiske spillet, noe som gjenspeiles i Christensen & Wormbs (2017) sin komparative studie av hvordan svenske nyhetsmedier dekket henholdsvis COP15 i 2009 og COP21 in 2015. Christensen & Wormbs (2017, s. 696) finner blant annet at de svenske nyhetsmediene i økende grad gikk fra å innramme klimaendringene som hovedsakelig et miljømessig problem i 2009, til å i større grad innramme det som en politisk og økonomisk utfordring i 2015. Ved lansering av IPCC-rapportene står derimot de vitenskapelige funnene i sentrum (Eide & Kunelius, 2012; Shehata & Hopmann, 2012, s. 179; Engesser & Brüggermann, 2016; Eide & Duarte, 2018, s. 8). I sin undersøkelse av 22 forskjellige lands mediedekning av IPCCs femte hovedrapport i 2013 og 2014, finner Kunelius og Yagodin (2017, s. 63) likevel et synkende fokus på både vitenskapelige bevis og politiske kontroverser i dekingen. Samtidig kunne de identifisere en økende tendens blant mediene til å vektlegge og innramme klimaendringene og IPCCs funn som en historie om generalisert, global bekymring (ibid).

IPCCs fem tidligere rapporter har mottatt økende – men varierende – medieomtale fra de fleste av de store nyhetsmediene rundt om i verden, hvor rapportenes hovedfunn typisk har blitt viet mest oppmerksomhet (O'Neill, 2015; Engesser & Brüggermann, 2016, s. 838). I tilfeller hvor rapportens funn har vært særlig alarmerende eller kontroversiell, som for eksempel ved publiseringen av IPCCs fjerde hovedrapport (AR4) i 2007, har mediedekningen vært ekstra omfattende (Eskjær,

2015, s. 13). Med advarsler om katastrofale konsekvenser som økende havnivå, mer ekstremvær, stigende drivhusgassutslipp og varmere temperaturer, skal mediedekningen av AR4 ha bidratt til å øke den offentlige bevisstheten og stresse den globale, politiske handlingskraften knyttet til klimaendringene (Eide, 2017, s. 33). Da IPCC AR5 ble publisert i 2014, så man tendenser til at en vesentlig del av mediedekningen fokuserte på funnet om at menneskelig aktivitet er den dominerende årsaken bak klimaendringene (ibid, s. 34). Også mediedekningen av de forskjellige delrapportene tilhørende samme hovedrapport har vist seg å variere i omfang og nyhetsverdi. I Storbritannia og USA mottok den første delrapporten i AR4 betydelig mer medieoppmerksomhet enn de to påfølgende rapportene (O'Neill, 2015, s. 382).

2.4.1 Journalistenes arbeid med IPCCs hovedrapporter

Som en vesentlig global aktør på klimafeltet, står IPCC, som presentert innledningsvis, ansvarlig for å samle og vurdere den nyeste vitenskapelige litteraturen om klimaendringene og presentere denne kunnskapen i sine hovedrapporter. Dermed eksisterer det også en forventning om at journalister som skriver om klimafeltet samles rundt rapportenes hovedfunn og stiller seg bak den vitenskapelige konsensusen formulert i hovedrapportene (Brüggeman og Engesser (2014, s. 403, 409). Likevel argumenterer journalistene for at det er nødvendig å forholde seg åpent til klimaforskerne som står i opposisjon til IPCC-konsensusen, men understreker at kunnskapen må vurderes kritisk (ibid, s. 411). Det arbeides for å etablere en balansert klimadekning som inkluderer et bredt utvalg av stemmer, samtidig som journalistene har klart fokus på å fremheve hva som er vitenskaps- og meningsbasert (Brüggeman & Engesser, 2014; Eide & Hahn, 2017; Eide & Duarte; 2018; Merkley, 2020). Norske journalister uttaler at IPCC sine rapporter og tilhørende materialer i utgangspunktet er håndterbare, men forklarer hvordan «tidlige *deadlines* og mange arbeidsoppgaver» gjør arbeidet mer krevende (Eide & Duarte, 2018 s. 9).

I Eide og Duarte (2018, s. 9, 10) sin undersøkelse stiller en av forfatterne fra andre arbeidsgruppe i AR5 seg kritisk til medienes arbeidsinnsats med klimarapportene, og poengterer at rapportene er vanskelige å behandle, samtidig som få journalister har vitenskapelig utdanning og er derfor avhengige av oppsummeringene for politiske

beslutningstakere (SPM). Tidligere studier peker likevel på at sammendragene er krevende å håndtere, især rapporten fra tredje arbeidsgruppe (Eide & Hahn, 2017; Barkemeyer, Dessai, Monge-Sanz, Renzi & Napolitano, 2016). Eide og Duarte (2018, s. 9) påpeker paradokset om at den tredje delrapporten er mest utfordrende å håndtere, da dens formål tross alt er å presentere hvordan beslutningstakere kan tilpasse seg de globale klimaendringene og dermed er avgjørende for at journalistene kan utføre sitt arbeid og samfunnsoppdrag (ibid).

Uttalelser fra journalister i Kunelius, Nossek og Eide (2017, s. 265, 266) sin undersøkelse gir ulike vurderinger av kommunikasjonsinnsatsene til IPCC rundt AR5. De spesialiserte journalistene mente at kommunikasjonsmaterialet var både lett tilgjengelig og håndterbart, mens generalistene savner et kortere, enklere og mer presist sammendrag av rapportene. En journalist fra New York Times stiller seg desto mer kritisk til IPCCs kommunikasjonsarbeid og beskriver det som «en katastrofal øvelse i offentlig kommunikasjon» med utgangspunkt i komiteens store innflytelse (Kunelius, Nossek & Eide, 2017 s. 266). Derfor uttaler journalistene generelt et ønske om mer klarhet fra IPCC, samtidig som de også har en forventning til at de er nødt til å håndtere klimafeltet og den vitenskapelige informasjonens kompliserte natur.

2.5 Forskningskommunikasjon i IPCC

De siste årene har IPCC profesjonalisert sitt kommunikasjonsarbeid og forbedret sin PR-innsats for å øke mediedekningen av de globale klimaendringene (Strauss et al. 2021, s. 467; Lynn & Peeva, 2021, s. 2). Det inkluderer blant annet et større omfang av pressemateriale, pressemeldinger og direktesendte pressekonferanser, formidling av nøkkelfunn og prioritering av intervjuer og møter med mediene ved utgivelse av de ulike rapportene (ibid). Under et ekspertmøte i 2016 ble det diskutert hvordan IPCC kunne endre sin strategi for å formidle og kommunisere klimaforskernes funn på en bedre måte (O'Neill & Pidcock, 2021, s. 3; Lynn & Peeva, 2021, s. 3). Blant de uttalte hovedpoengene fra møtet var hva formålet med IPCC-rapportene er hvis de ønskede mottakerne ikke forstår dem, finner dem eller bruker dem riktig i sitt arbeid (O'Neill & Pidcock, 2021, s. 4).

Som den viktigste kilden til vitenskapelig informasjon om klimaendringer, de påfølgende konsekvensene og hvordan de skal håndteres i samfunnet, spiller IPCCs kommunikasjonsinnsats en viktig rolle (O'Neill & Pidcock, 2021, s. 4; Lynn & Peeva, 2021, s. 3). IPCCs forskningsformidling påtar seg et sentralt ansvar for å sørge for at klimaforskningen blir kommunisert på en god måte gjennom lett forståelig, effektiv og håndterbar informasjon til beslutningstakere og offentligheten. Andelen av IPCCs interessenter har økt betraktelig siste årene, og dermed har det oppstått et større behov for mer supplerende materiale til hovedrapportene (Lynn og Peeva, 2021, s. 4). IPCCs forskningsformidling av de klimavitenskapelige funnene har tidligere hatt vellykket effekt, især under COP21 i 2015 hvor Paris-avtalen ble tegnet. Likevel eksisterer det fortsatt flere kommunikasjonsutfordringer knyttet til IPCCs formidling av kompleks forskning, strenge prosesser i godkjenninger, samt til behovet for å være *policy-relevant*, men ikke *policy prescriptive* (Lynn & Peeva, 2021; Neill & Pidcock, 2021; McLoughlin, 2021; Bloomfield og Manktelow, 2021).

Ved de tidligere hovedrapportene har det meste av kommunikasjonsarbeidet foregått etter rapportene er ferdigstilt, mens i utarbeidelsen av AR6 har innsatsen i større grad tatt sted underveis i vurderingsprosessen (Lynn og Peeva, 2021, s. 4). I utviklingen av IPCC-materialet arbeider kommunikasjonseksperter tett sammen med forskere, som blant annet har resultert i en veiledende håndbok for forfatterens formidling (Lynn & Peeva, 2021). Lynn og Peeva (2021, s. 7) utdyper hvordan IPCC har arbeidet aktivt for å styrke effektiviteten i deres eksterne kommunikasjon med journalister, lokale forskningsinstitusjoner og frivillige organisasjoner. Det innebærer blant annet medietrening for forfatterne med kurs i å holde presentasjoner, taler og lignende arrangementer som i siste ende også vil styrke IPCC sin innflytelse.

Likevel har IPCC blitt kritisert for bruk av komplisert terminologi, samtidig som de mer forståelige uttrykkene blir beskrevet som forvirrende å forstå når de formidles i en abstrakt og kompleks klimakontekst (Neill & Pidcock, 2021, s. 4). Sammenlignet med andre lignende institusjoner, beskyldes IPCC også for å ha en mindre effektiv tilgang når deres samling av klimaforskning formidles til interessenter (Neill & Pidcock, 2021, s. 3). Den overordnede kommunikasjonskapasiteten i IPCC har også blitt kritisert for

å ha en lite effektiv struktur både internt og eksternt, med atskilte spesialister i hver arbeidsgruppe og et separat sekretariat (Neill & Pidcock, 2021, s. 6).

I forskningsformidlingen, foreslår McLoughlin (2021, s. 10) at IPCC i større grad burde fokusere på å nå ut til den allmenne målgruppen bestående av ikke-eksperter. Han argumenterer for at dette vil styrke klimafeltets sosiale og normative aspekter, samt øke menneskers selvtillit, respons og følelse av et kollektivt ansvar i møte med klimaendringene. I forskningskommunikasjonen rundt hovedrapportene er *frequently asked questions* det eneste obligatoriske materialet rettet mot denne målgruppen (Neill & Pidcock, 2021, s. 3; Morelli et al. 2021). Ved å inkludere flere eksempler på mulige løsninger og suksesshistorier, argumenteres det for at IPCC vil skape større mestringsfølelse og trygghet knyttet til klimahandlinger (ibid) – noe som vil øke menneskers motivasjon for aktive endringer. Bloomfield og Manktelow (2021, s. 3) foreslår for eksempel en mer engasjerende formidling i sammendraget, med bruk av historiefortelling og narrative elementer som karakterer, settinger og moral.

På bakgrunn av de presenterte studiene i forbindelse med IPCCs kommunikasjon og forskningsformidling ser vi linker til nyere studier som presenterer formidling av klimavitenskap som en form for post-normal forskningskommunikasjon.

2.5.1 Post-normal forskningskommunikasjon

I tidligere studier beskrives forskning på klimaendringer som en form for post-normal vitenskap (se f.eks. Funtowicz & Ravetz, 1993; Ravetz, 1999). Begrepet post-normal vitenskap ble utviklet av Silvio Funtowicz og Jerome Ravetz (1993; Ravetz, 1999), og innebærer å få tilgang til og forståelse for momentene knyttet til usikkerhet, samt verdidimensjonene i all vitenskapelig forskning som kan inngå i politiske avgjørelser og bestemte sosiale kontekster (Ravetz, 1999, s. 647). Det post-normale er dessuten en tilnærming til studier av komplekse problemstillinger som innebærer flere perspektiver, samt høy usikkerhet og innsats (Funtowicz & Ravetz, 1993, s. 742; Ravetz 1999, s. 649). Den problemdrevne vitenskapen knyttet til miljø- og klimadebatter innebærer slike momenter, med beslutninger som haster (ibid). Det påvirker også rollene til de post-normale forskerne.

I forlengelse av begrepet om post-normal vitenskap presenteres post-normal forskningskommunikasjon som et konsept hvor forskernes tradisjonelle roller, normer og praksiser endres i tilknytning til post-normale emner som klimaendringer (Brüggemann, Lörcher & Walter, 2020, s. 9; Nicolaisen, 2022a, s. 1017; Nicolaisen, 2022b, s. 675). Det pågår diskusjoner i nyere studier rundt hvorvidt formidlingen er forbeholdt forskningsinstitusjonens kommunikasjonsavdelinger, eller om ansvaret også ligger hos forskerne selv (se f. eks Sharman & Howarth, 2017; Brüggemann, Lörcher & Walter, 2020; Nicolaisen, 2022a; Nicolaisen, 2022b). Mens forskningskommunikasjon tidligere har blitt kritisert for å være ensidig, komplisert og overlegen med en «*top-down*» tilgang til kommunikasjonsprosessene (Wynne, 1993), presenterer de post-normale perspektivene en forventning om at forskere skal opptre som talsmenn for det felles gode – hvilket inkluderer mer åpenhet, tolkning, påvirkning og deltakelse fra deres side (Nicolaisen, 2022a, s. 1020).

Tidligere studier viser til at forskere streber etter å inneha en nøytral posisjon overfor deres forskning, samtidig som forskere også anerkjenner at deres rolle kan være delt og at den bør innebære å involvere seg i offentlig debatt og utfordre politiske beslutninger (Sharman & Howarth, 2017, s. 833). Ut fra et post-normalt perspektiv forventes det at klimaforskere skal være særlig tilgjengelige og åpne for å formidle deres vitenskapelige funn i den offentlige debatten (Brüggemann, Lörcher og Walter, 2020; Nicolaisen, 2022a; Nicolaisen, 2022b).

Likevel argumenterer et utvalg av klimaforskerne i en nyere studie på den ene siden for at de ikke anser sitt eget kommunikasjonsansvar å være større sammenlignet med andre disipliner (Nicolaisen, 2022b, s. 676). På den andre siden, skiller klimafeltet seg ut med sin store globale påvirkning og problematikkens hastverk, derav de post-normale trekkene (ibid). I arbeidet med post-normale problemstillinger trer forskerne inn i nye roller som dialogmeglere, beslutningstakere og fortolkere av vitenskap (Nicolaisen, 2022b, s. 669). Funn fra Nicolaisen (2022b, s. 687) sin undersøkelse, trekker frem argumenter for å unngå *policy prescriptive communication* som kan svekke vitenskapens kredibilitet. Likevel argumenterer Nicolaisen for at «*climate scientists can engage in milder forms of advocacy*» (ibid). I kommunikasjon av vitenskap skal ikke forskerne ta på seg rollen som «*advocates*», men det

argumenteres for at klimavitenskap i større grad skal kunne formidles på en formålstjenlig måte med egne følelser og engasjement (ibid. s. 685).

2.6 Posisjonering av vår undersøkelse

Litteraturgjennomgangen har gitt et innblikk i eksisterende forskning på feltene for klimajournalistikk, mediedekning av klimaendringer, samt mediedekning og journalistisk arbeid av tidligere IPCC-rapporter og forskningskommunikasjon i en IPCC-kontekst. Som litteraturgjennomgangen viser, beveger vi oss inn på et bredt utforsket felt som også er av betydelig global interesse og vesentlighet. Likevel ser vi et behov for at stadig nye innsikter, kunnskaper og perspektiver *kan* og *bør* tilføyes for å styrke forståelsen av hvordan medienes klimadekning og IPCC sin forskningsformidling sammen kan bidra til å øke det offentlige kunnskapsgrunnlaget og handlingskraften rettet mot de globale klimaendringene – spesielt i en skandinavisk kontekst.

Som vi har sett, er det blitt utført en rekke studier som hver for seg tar for seg den danske (Eskjær, 2017, 2019; Blach-Ørsten et al., 2022; Nicolaisen, 2022a, 2022b), svenske (Berglez, 2008, 2011; Olausson, 2009, 2014; Christensen & Wormbs, 2017) og norske (Ryghaug, 2006; Eide & Ytterstad, 2011; Eide & Duarte 2018) klimajournalistikken og forskningsformidlingen av klimaendringene. Vi savner en mer helhetlig tilnærming til de tre skandinaviske landenes klimadekning, som tydeligere kartlegger og belyser hvilke faktorer som påvirker og kjennetegner den skandinaviske vitenskapsbaserte klimajournalistikken. Dersom de globale klimaendringene skal forstås som et kollektivt problem som krever tverrnasjonale samarbeid og kollektive løsninger, er det interessant å se sette fingeren på både hva som samler og eventuelt skiller tre relativt like land som Danmark, Sverige og Norge.

Den sjette hovedrapporten fra IPCC åpner dessuten opp for at et nytt aspekt ved klimajournalistikken og forskningsformidlingen kan undersøkes. Fordi AR6s tre delrapporter er publisert i 2021 og 2022, og synteserapporten i første kvartal av 2023, gis vi tilgang til et relativt ferskt datamateriale som representerer en helt ny mediedekning i en nyere tid enn hva som er blitt studert tidligere. Funn fra tidligere

undersøkelser av IPCCs kommunikasjonsinnsatser påpeker at mye har endret seg i tiden mellom publisering av AR4 og AR5, men også mellom AR5 og AR6 – deriblant en opptrapping og større prioritering av kommunikasjonsressurser innad i organisasjonen (Lynn & Peeva, 2021; Neill & Pidcock, 2021; McLoughlin, 2021; Bloomfield og Manktelow, 2021). Denne utviklingen er vi interessert i å se nærmere på, ved å undersøke hva som kjennetegner IPCCs kommunikasjonsarbeid med klimaforskerne. Dessuten vil det også være spennende å se hvorvidt de interne endringene har hatt en påvirkning på den eksterne mediedekningen av vitenskapelige funn fra den sjette hovedrapporten.

Tidligere litteratur viser at relativt få har sett mediedekningen av klimaendringene og IPCC sitt kommunikasjonsarbeid opp mot hverandre. Få kombinerer dessuten kvalitative og kvantitative funn i sine undersøkelser av klimadekningen. Unntaksvis er det verdt å trekke frem Kunelius et al. (2017) som i sin omfattende analyse av AR5 har kombinert innsikter fra journalistiske praksiser og analyser av delrapportene. Mens mye av den tidligere forskningen har sett på selve klimadekningen, klimajournalistene og deres forhold til klimaforskere (Brüggemann & Engesser, 2014; Kunelius et al. 2017; Eide & Duarte, 2018; Schäfer & Painter, 2020; Robbins & Wheatley, 2021) er det ikke skrevet like mye om hvordan disse to partene arbeider sammen for å kommunisere ut kompleks klimavitenskap. Det er heller ikke utført like mye forskning på produksjonen, prosedyrene og de strukturelle settingene som klimajournalistikken utarbeides innenfor (Schäfer & Painter, 2020, s. 8).

Gjennom en undersøkelse av utvalgte mediers dekning av AR6, samt en del av IPCC sitt kommunikasjonsarbeid, sikter dette speialet etter å si noe mer om hvordan de klimavitenskapelige funnene fra den sjette hovedrapporten gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i en skandinavisk kontekst. Med AR6 som utgangspunkt, vil vi dessuten kunne tilføye nye funn om forskningskommunikasjonen og mediedekningen av en aktuell og lite undersøkt klimarapport. Ved å se på samspillet mellom aktørene og deres arbeid, vil vårt speciale gi en status på hvordan FNs klimapanel sammen med utvalgte skandinaviske nyhetsmedier evner å sette den ferskeste forskningen om de globale klimaendringene på dagsorden.

3. Teoretisk tilnærming

I den teoretiske tilnærmingen vil vi dreie ut om specialets teoretiske fundament som sentrerer seg rundt miljøkommunikasjon, vitenskap og forskningskommunikasjon, samt en forståelse av de teoretiske diskusjonene rundt tolkningsrammer og beslektede medieanalytiske begreper. Ved å gå i dybden på disse feltene, er formålet å bearbeide forskjellige teoretiske ståsteder som sammen vil danne det nødvendige grunnlaget og rammeverket for oppgavens senere analyse.

3.1 Miljøkommunikasjon: Et felt i utvikling

Med sin hurtige fremvekst over de fire siste tiårene, regnes miljøkommunikasjon historisk sett som en av de yngste disiplinene innenfor medie- og kommunikasjonsforskningen (Cox & Depoe, 2015, s. 13). Overordnet representerer miljøkommunikasjon et bredt felt med røtter i en rekke andre fagdisipliner – inkludert miljøvitenskap, psykologi, sosiologi, retorikk og politisk vitenskap (Cox & Depoe, 2015, s. 13; Eskjær, 2019, s. 625; Pezzullo & Cox, 2021, s. 6). I samtlige humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner så man på 1970-tallet et økende fokus rettet mot miljøet, da det i større grad oppsto en bevissthet rundt at samfunnet selv var skyld i en lite bærekraftig påvirkning og endring av jordens naturlige systemer (Cantrill, 2015, s. 50). Denne utviklingen og økende bevisstheten skapte samtidig behovet for miljøkommunikasjon: Fordi vi befinner oss i en kritisk situasjon – midt i en klimakrise – er det avgjørende å forstå hvordan vi informerer, representerer og kommuniserer om natur, klima og miljøet vårt. Miljøkommunikasjon er dermed et uttrykk for at mediert kommunikasjon er blitt en vesentlig kilde til samfunnets forståelse av natur, klima og miljø (Eskjær, 2019, s. 627; Henderson-Sellers, 2010, s. 216). Det etterlater oss dessuten med en rekke medieteoretiske og medieanalytiske utfordringer, hvilket plasserer miljøkommunikasjon som en relativt ny, tverrfaglig og vesentlig medievitenskapelig disiplin verdt å undersøke nærmere.

Gjennom 1980- og 1990-tallet eksisterte det en rekke forskjellige tilnærminger og oppfatninger knyttet til forståelsen av miljøkommunikasjon som felt (Coppola & Karis,

2000, s. 3-6). En stor del av de tidligste teoretiske innsiktene fra nordamerikanske forskere bygget på den retoriske tradisjonen, blant annet med et kritisk fokus på hvordan miljø og klima kommuniseres gjennom troper, metaforer og andre retoriske tekstelementer (Depoe & Cox, 2015, s. 13). Andre tidligere studier fra både Nord-Amerika og Europa fokuserte derimot i større grad på selve kommunikasjonsinnholdet, oppmerksomhetssykluser og produksjon av mening i nyhetsmediene (ibid). Videre så man på 1990-tallet en større oppblomstring av studier relatert til kommunikasjon og miljøpolitikk, utvikling av miljødiskurser, økt dekning av miljømessige *issues* i mediene samt italesettelse av bærekrafts-begrepet (ibid, s. 14). Mye fokus har også blitt rettet mot forskeres kommunikasjon og formidling av klimavitenskap og miljørisiko (Irwin, 1995, 2021; Rickard, 2021), noe vi selv kommer tilbake til senere.

Som ovenstående avsnitt demonstrerer, utgjør miljøkommunikasjon et bredt og komplisert felt hvor et mangfold av oppfatninger, tilnærminger og tradisjoner i lengre tid har konkurrert om å definere disiplinens gjenstandsfelt og funksjon. Etter en periode med mangel på ensrettede teoretiske og metodiske forankringer på 1980- og 1990-tallet, ser man nå at miljøkommunikasjon i langt større grad begynner å stabilisere seg som en tverrfaglig akademisk disiplin (Moser, 2016, s. 345). Denne progresjonen økte for alvor etter forskningsmiljøet ved begynnelsen av det 21. århundret begynte å identifisere de mange underliggende faktorene og antagelsene om forholdet mellom kommunikasjon, miljø og de sosiale, kulturelle og ideologiske kontekstene kommunikasjonen typisk oppstår i (ibid). En rekke teoretikere og forskere har de siste årene derfor bidratt med sine innsikter i et forsøk på å samle, definere og etablere miljøkommunikasjon som en selvstendig, spesialisert disiplin innenfor medier- og kommunikasjonsforskningen. Av den grunn er disiplinen fortsatt i konstant utvikling. Videre vil vi nå legge frem et utvalg av disse teoretiske forståelsene som er med på å forme miljøkommunikasjon slik vi kjenner disiplinen i dag.

3.1.1 Miljøkommunikasjonens definisjoner og funksjoner

I grove trekk handler miljøkommunikasjon om hvordan medier og kommunikasjon som sosiale systemer itale- og iscenesetter naturen og miljøet (Boykoff, 2011, s. 2;

Eskjær, 2019, s. 625). Ofte vies oppmerksomheten til et bredt spekter av miljømessige utfordringer som klimaendringer, forurensning, tap av biodiversitet og ressursfordeling (Pezzullo & Cox, 2021, s. 4). I tillegg til å være en form for vitenskapelig formidling, tar miljøkommunikasjon ofte plass i diskusjoner mellom ulike politiske aktører og beslutningstakere over hele verden, med et større fokus på hvordan disse utfordringene kan løses, minimeres eller tilpasses (Wirth et al., 2014). Dryzek (2022, s. 256-258) oppsummerer en slik forståelse ved å definere miljøkommunikasjon som en «prosess av offentlig deliberasjon om miljømessige utfordringer» som inkluderer dialog mellom interessenter, deling av informasjon og utvikling av politikk og handlinger som reflekterer miljømessige bekymringer og interesser for ulike samfunn.

Et vesentlig faktum ved miljøkommunikasjon er at naturen, miljøet og klimaet selv ikke er i stand til å kommunisere med omverdenen gjennom språk, og derfor må andre humane aktører tale deres sak (Boykoff, 2011, s. 2). Forskere, beslutningstakere, medier og aktivister som snakker på vegne av miljøet i offentligheten trår dermed inn i rollen som «*primary definers*» i den forstand at de innehar makt til å definere og konstruere betydning til miljø- og klimaproblematikken gjennom å utvelge emner, sette bestemte problemstillinger på agendaen og kontrollere det overordnede narrativ som presenteres for publikum (Hall, 1978, s. 57 gjengitt i Eskjær, 2021, s. 631). Samtidig vedrører miljøkommunikasjon kommunikasjon av alt det om ligger utenfor samfunnet, men som alle samfunnets delsystemer er i konstant utveksling med (Eskjær, 2019, s. 625). Dette gjør miljøkommunikasjon til en forutsetning for å både belyse og spre informasjon om det økologiske livet på kloden vår, men også for å forstå hva konsekvensene er av å forstyrre naturens systemer.

Miljøkommunikasjon tildeles også en pragmatisk og konstitutiv funksjon i noen av dens nyere definisjoner. Pragmatisk kommunikasjon informerer, krever, etterspør, utdanner, forfører og avslår (Pezullo & Cox, 2021, s. 5). Konstitutiv kommunikasjon derimot, former, orienterer og forhandler mening, verdier og relasjoner, og kan invitere til et bestemt perspektiv og fremkalle bestemte oppfatninger eller følelser (ibid). Pezzullo & Cox (2021, s. 4) presenterer denne forståelsen med utgangspunkt i retoriske tradisjoner og teorier fra Kenneth Burke (1996) om kommunikasjon som en

«symbolsk handling». Burke argumenterer for at all form for kommunikasjon er forførende, fordi språket vårt og andre symbolske handlinger både *gjør* og *sier* noe som aktivt former vår forståelse, skaper mening og orienterer oss mot en bredere verden (Burke 1996, s. 46, gjengitt i Pezzullo & Cox, 2021, s. 4). Som en symbolsk handling er miljøkommunikasjon derfor pragmatisk når den «utdanner, advarer, forfører og hjelper oss med å løse miljørelaterte problemer», og konstitutiv når den «bidrar med å konstruere eller komponere representasjoner som hjelper oss å forstå natur- og miljørelaterte problemer» så vel som når den «hjelper oss med å definere bestemte subjekter som 'problemer'» (Pezzullo & Cox, 2021, s. 4-5). Ved å fokusere på symbolsk handling, argumenterer Pezzullo & Cox for at de tilbyr en mer robust definisjon som bedre reflekterer den kompliserte verden vi lever i (ibid). I sin bok *Environmental Communication and the Public Sphere*, forstår Pezzullo & Cox miljøkommunikasjon som:

The pragmatic and constitutive modes of expression — the naming, shaping, orienting, and negotiating — of our ecological relationships in the world, including those with nonhuman systems, elements, and species (Pezzullo & Cox, 2021, s. 4).

I sin forståelse av miljøkommunikasjon som en kompleks prosess av informasjonsdeling, meningsskaping og forhandling av løsninger og tiltak mot klimarelaterte problemer, deler Susanne Moser (2016) disiplinen inn i seks ulike kategorier. Hver kategori tar utgangspunkt i hvilke underliggende påvirkningskrefter som former kommunikasjonen og dens art (Moser, 2016, s. 346). Som første kategori trekker Moser frem selve klimaet som i seg selv skaper en mulighet til å omtale klimaendringer og forstyrrelser som ekstremvær, issmelting og tørke (ibid). Den andre kategorien, nært relatert til den første, er de regelmessige vitenskapelige fremskrittene og funnene som i økende grad tar sted innenfor klimaforskningen. IPCC-rapportene representerer blant annet denne kategorien, og en vesentlig problemstilling for forskere verden over er hvordan de på best mulig måte skal kommunisere ut de stadig mer presserende, dårlige og ubehagelige budskapene til en tilsynelatende likegyldig offentlighet (ibid). I Mosers tredje kategori finner man klimapolitikk og andre politiske handlinger som i sterk grad er med på å påvirke den offentlige klimadebatten (ibid, s. 347). Særlig de årlige COP-møtene har vist seg å skape massiv mediedekning og ha stor innflytelse på miljøkommunikasjonen (Painter

& Schäfer, 2018; Lidberg, 2021). Den fjerde kategorien utgjøres av alle kommunikatorene selv, som med sine ulike praksiser, prosesser, strategier og kanaler arbeider for å rette oppmerksomheten mot forskjellige målgrupper i håp om å spre deres budskaper og påvirke den offentlige opinion. Det spesifiseres ikke av Moser hvem disse kommunikatorene er. Derfor kan denne kategorien kritiseres for å preges av en viss vaghet som gjør det utfordrende å definere hvem som kan regnes som en klimakommunikator og ikke. I Mosers femte innflytelsesrike kategori finner man det vitenskapelige og akademiske forskningsfeltet for miljø- og klimakommunikasjon; en tverrfaglig disiplin som dette kapitlet er i gang med å redegjøre for, og som dette speialet selv er en del av. Sjette og siste kategori er et sett med fundamentale, kontekstuelle faktorer som ikke bare har innflytelse på klimakommunikasjonen, men stort sett alle områder av samfunnet vårt (Moser, 2016, s. 347). Her peker Moser på vesentlige sosiale og politiske komponenter som kan være både vedvarende og nyoppståtte i samfunnet – slik som en nasjons politiske og demokratiske tilstand og økonomiske situasjon, eller teknologiske, kulturelle, politiske og humanitære destabiliseringer som for eksempel pandemier, flyktningkriser og krig. Til sammen er dette faktorer som både inviterer miljøkommunikasjonen inn i nye kontekster, men som også utfordrer miljøkommunikasjon i kampen om offentlig oppmerksomhet og prioritering i mediebildet (ibid).

3.1.2 Miljøet i mediene

Overordnet ser man at miljøkommunikasjonens gjenstandsfelt primært faller innenfor tre områder. Det første området innebærer medienes og medieteknologiens økologiske fotavtrykk, og handler i stor grad om hvordan medier og kommunikasjon bygger på en omfattende – ofte usynlig – infrastruktur som i seg selv bidrar til den økologiske krise (Maxwell & Miller, 2012; Brevini & Murdock, 2017). Dette feltet bidrar med innsikter i hvordan samfunnets økende forbruk av massemedier og kommunikasjonsteknologier påvirker miljøet og bidrar til forurensning (Eskjær, 2019, s. 627). Det andre gjenstandsfeltet beskjeftiger seg med de kommunikative og interaktive båndene mellom mennesker og andre levende organismer i naturen, ofte betegnet som «*internature*»-, «*transhuman*» eller «*interspecies*»-kommunikasjon

(Schutten, 2015 gjengitt i Eskjær, 2021). Tredje gjenstandsfelt tar for seg miljøet i mediene – miljøkommunikasjonens tradisjonelle og dominerende område innenfor forskningsfeltet (Eskjær, 2019, s. 627; Pezzullo & Cox, 2021, s. 178). Med miljøet i mediene menes medierepresentasjoner av natur, klima og miljø, og Eskjær (2019, s. 630) deler denne dimensjonen i tre ulike kategorier: Miljøkommunikasjon i 1) nyhetsmedier, 2) strategisk kommunikasjon og 3) kunst og populærkultur. Mest relevant for denne oppgaven er nyhetsmedienes miljørepresentasjoner, selv om vi også anser IPCCs forskningsformidling som en form for strategisk kommunikasjon.

Crow & Boykoff peker på at medierepresentasjonene av klima, natur og miljø er kritiske linker mellom menneskers perspektiver og erfaringer, og de måtene miljørelaterte problemer diskuteres i den offentlige sfæren mellom politikere, forskere, borgere og andre offentlige aktører (Crow & Boykoff, 2014, s. 3). Medienes miljørepresentasjoner er dessuten gode uttrykk for hvordan sosiale problemer skal konstrueres (her: av journalistene) før de opptrer i mediene, nettopp fordi naturen selv ikke er i stand til å tale for seg selv (Eskjær, 2019, s. 632). Dermed blir det tydelig at miljøkommunikasjon vitenskapsteoretisk sett operer innenfor et sosialkonstruktivistisk rammeverk, noe vi vil komme tilbake til i redegjørelsen av oppgavens vitenskapsteoretiske avsett (jf. kapittel 4.6). Videre vil dette speialet bygge på miljøkommunikasjonens tredje og mest tradisjonelle gjenstandsfelt; miljøet i nyhetsmediene – med et nærmere fokus på journalistikk om klima og miljø som baserer seg på en forståelse av *vitenskapelig formidling og forskningskommunikasjon*.

3.2 Vitenskapelig formidling og forskningskommunikasjon

I tillegg til et fokus på retoriske, sosiale og politiske aspekter, har miljøkommunikasjon også beskjeftiget seg med hvordan forskning om klima og miljø i et historisk perspektiv har utviklet seg innenfor spesifikke kulturelle kontekster, så vel som måten miljøforskere er oppfattet av og engasjerer offentligheten (Pezzullo & Cox, 2021, s. 7). Miljøkommunikasjon må derfor også forstås som en type forskningskommunikasjon og vitenskapelig formidling som utspiller seg gjennom en rekke forskjellige kanaler, formater, aktører og plattformer. Videre vil vi nå ta et steg tilbake og kort gjøre rede for en grunnleggende forståelse av vitenskap og forskningskommunikasjon, samt vise

til problematiseringer rundt deres funksjoner i samfunnet. Disse innsiktene vil være verdifulle å ta med videre når vi senere i analysen skal se nærmere på hvordan IPCC som en institusjon av forskere og forskningsformidlere møter nyhetsmediene og deres logikker, praksiser og idealer.

Vitenskapen og dens mange definisjoner kobles generelt sett til «kunnskapstilegnelse» og forstås gjerne som en metode for å oppdage nye funn og ny informasjon som ellers ville vært uoppdaget og ukjent for oss (Suldovsky, 2016, s. 419). Det er det vitenskapelige miljøet med sine forskere, eksperter og andre aktører som tildeles det spesielle ansvaret for å produsere denne nye kunnskapen og formidle det videre til den allmenne befolkning gjennom *forskningskommunikasjon* (Miller, 2010). Forskningskommunikasjon – dvs. kommunikasjonen av de vitenskapelige prosessene og funnene – har som formål å forbedre relasjonen mellom vitenskap og samfunnet, samt å promotere forskning og vitenskapen ut i den offentlige sfæren på en rekke forskjellige måter (Suldovsky, 2016, s. 417). Sentralt for forskningskommunikasjonen står også dens ansvar for å forbedre befolkningens vitenskapelige kompetanse, koble vitenskap og politikk, dyrke positive oppfatninger av vitenskap og spre vitenskapelige funn og informasjon til offentligheten (ibid).

Det argumenteres for at en tilstrekkelig forståelse av vitenskapen er nødvendig for å være et aktivt medlem av vårt «kunnskapssamfunn» hvor man ofte er nødt til å ta personlige valg på vitenskapelig basis (Irwin, 1995, s. 11; Sinatra, Kienhues & Hofer, 2014, s. 123). Dessuten lever vi i en tid hvor de fleste debatter av vitenskapelig relevans avgjøres i skjæringspunktet mellom politikk, verdier og ekspertkunnskap (Nisbet & Scheufele, 2009, s. 1776), og hvor vitenskapen er blitt en viktig del av vår kulturelle forståelse (Irwin, 1995, s. 11). Vitenskap anses derfor å være av voksende relevans i vårt hverdagslige liv. Likevel har det i lengre tid eksistert en bekymret oppfattelse av at vitenskapen og forskere operer med betydelig avstand fra den «ordinære» offentligheten (Irwin, 1995, s. 9). Allerede på 1700-tallet innså flere forskere at det vitenskapelige miljøet gradvis var i gang med å utvikle en bestemt type «argumentasjonsstil» som ikke nådde ut til den allmenne befolkning (Raza, 2009, s. 212). For å kommunisere ut vitenskapelig funn, brukte forskerne et språk dominert av matematiske symboler, notasjoner og ligninger som for folk flest var komplisert å

forstå. J.D Bernal har senere erkjent at utviklingen av disse iboende karakteristikkene ved forskningskommunikasjonen har gjort forskningen i seg selv isolert og avhengige av «presise definisjoner av tidsuavhengige definisjoner» (Bernal, 1937 sitert i Raza, 2009, s. 212). Med en slik oppfattelse, mener Bernal at forskningen legger opp til at man er nødt til å inneha tilstrekkelig kontroll over de omstendighetene det forskes innenfor, samt rikelig med kunnskap om det spesifikke forskningsemnet, dersom man skal kunne forstå de vitenskapelige funnene. Fordi det ikke kan forventes at den allmenne befolkning innehar denne kontrollen og kunnskapen, argumenterer Bernal videre for at avstanden mellom den vanlige borger og vitenskapen er dømt til å øke dersom det ikke gjøres umiddelbare grep (ibid). Lignende oppfattelser finner vi også hos blant annet Bensaude-Vincent, som poengterer at forskere og den allmenne befolkning på 2000-tallet «lever i to forskjellige verdener» (Bensaude-Vincent, 2001, s. 108), og hos Raza (2009, s. 213) som omtaler forskning som «en menneskelig aktivitet med sin egen kultur» som den ordinære borger ikke har tilgang til.

De dystre anerkjennelser av det store gapet mellom den allmenne befolkning og det vitenskapelige miljøet har også gitt grobunn for en strøm av «*science popularisers*», som med ulike strategier arbeider for å popularisere vitenskapen slik at forskningsfunn skal kommuniseres ut til en større del av offentligheten på en bedre og mer forståelig måte (Raza, 2009, s. 212; Bucher, 2020, s. 59; Pezzullo & Cox, 2021, s. 202). Innenfor forskningskommunikasjonen begynte populariseringens utvikling allerede i løpet av 1800-tallet, samtidig som vitenskapen ble et autonomt, sosialt system som så sin plikt i å kommunisere med offentligheten for å vinne deres oppmerksomhet og anerkjennelse (Weingart, 2005). Overordnet sett eksisterer det to ulike tilnærminger ved analyse av popularisering som en kommunikasjonsstrategi (Bucher, 2020, s. 60). Den første tilnærmingen innebærer å omformulere vitenskapelige diskurser og forenkle spesialisert språk slik at det kan forstås av ikke-eksperter (Myers, 2003, s. 266). Den andre tilnærmingen anser popularisering som en form for rekontekstualisering av vitenskapelig diskurs til en annen kommunikasjonsarena som bedre overfører vitenskapelig kunnskap til den allmenne befolkning, for eksempel mediediskurs eller museum (ibid).

3.2.1 Forskningskommunikasjon i mediene

I senere tid har mediene inntatt en vesentlig rolle i populariseringen av vitenskapen, og i dag fungerer de som viktige plattformer og kommunikasjonskanaler for det vitenskapelige miljøet. Bucher (2020, s. 52) trekker frem at det er skjedd en betydelig medialisering av vitenskapen siden 1800-tallet, og at prosessen naturligvis har intensifisert seg i takt med medieutviklingen de siste tiårene – hvor det gjensidige avhengighetsforholdet mellom vitenskapen og mediene sies å ha blitt vesentlig sterkere (Franzen, Weingart & Rödder, 2012). Medialiseringen av vitenskapen innebærer på den ene siden at mediene i økende grad vier oppmerksomheten til vitenskapelige emner, noe som både fører til en ekspansjon av mediedekningen av forskning og vitenskap, samt en økende tilstedeværelse av formater og aktører i mediene som taler vitenskapens sak (Bucher, 2020, s. 52). På den andre siden, fører medialiseringen også til ettervirkninger hos den vitenskapelige institusjonen, og påvirker særlig måten forskningskommunikasjonens prinsipper, standarder og kriterier utspiller seg (ibid). Med utgangspunkt i idéene om at vi lever i en medialisert verden, hvor mediene oppfattes som et uavhengig delsystem av samfunnet vårt (Weingart, 2005) og tildeles en betydelig kulturell og sosial makt (Couldry, 2008), er det naturlig at også den vitenskapelige institusjonen er blitt nødt til å ta hensyn til mediene i sin interaksjon med offentligheten. Dette til tross for at det innenfor forskningskommunikasjonen eksisterer en bred enighet om at forholdet mellom mediene og vitenskap er grunnleggende problematisk, fordi de to feltene styres etter forskjellige prinsipper, funksjoner og logikker (Franzen et al., 2012; Schäfer, 2012).

Gjennom mediene og nye kommunikasjonsteknologier når forskningskommunikasjonen dessuten ut til et bredt publikum som i følge Popkin (1991) og Scheufele (2006) stort sett ikke er i stand til eller interesserte i å utvikle en dypere forståelse av vitenskapelige gjennombrudd, men som heller stoler på at kognitive snarveier og heuristiske avgjørelser skal hjelpe dem med å danne meninger om politiske problemstillinger. Bekymringer rundt hvordan offentligheten forstår og engasjerer seg med vitenskapelig kunnskap har i lengre tid vært knyttet til et mer spesifikt interesseområde innenfor forskningskommunikasjonen: *Public Understanding of Science*.

3.2.2 Public Understanding of Science

Public Understanding of Science, forkortet PUS og best oversatt til *offentlig forståelse av forskning og vitenskap*, er et akademisk felt som beskjeftiger seg med hvordan vitenskapelig kunnskap kommuniseres til offentligheten, samt hvordan offentligheten oppfatter, forstår og engasjerer seg med vitenskap (Bauer, 2009; Irwin, 2014). Formålet med PUS-studier er dermed først og fremst å forstå hvordan offentligheten prosesserer vitenskapelig informasjon, hvilke faktorer som påvirker deres forståelse av forskning og hvordan disse oppfattelsene kan påvirke politiske prosesser og offentlige beslutninger (Bauer & Falade, 2021, s. 251). Som ethvert sosialt fenomen anses PUS som et spørsmål om faktuelle beskrivelser, men også om samfunnsmessige og sosiale diskurser; da den verden vi lever i og den «naturlige» informasjonen vi tar for gitt – forstått som «*common sense*» – nettopp er skapt av og opprettholdt gjennom kommunikasjon (Bauer, 2009, s. 221).

3.2.3 The Public Deficit

PUS vokste frem som forskningsfelt og interesseområde i løpet av 1980-tallets siste halvdel (Bauer, 2009, s. 221; Raza, 2009, s. 214). Bakgrunnen for fremveksten skyldtes i størst grad økende bekymringer for at forskningsbasert kunnskap ikke ble kommunisert effektivt og virkningsfullt ut til ikke-eksperter, og at offentligheten dermed i økende grad ble frakoblet vitenskapen gjennom negative eller anti-vitenskapelige holdninger (Bauer, 2009, s. 224). Da The London Royal Society i 1985 publiserte sin '*Report on Public Understanding of Science*', ble det presentert harde og problematiske antagelser om at offentligheten *ikke var i stand til* eller *ikke hadde vilje til* å forstå «korrekte» budskaper kommunisert ut av eksperter (Wynne, 1992, s. 281; Irwin, 1995, s. 12). Selv om det allerede eksisterte bekymringer knyttet til offentlighetens manglende vitenskapelige kompetanse («*Science Literacy*», se Bauer et al., 2007), rettet denne rapporten i større grad søkelyset mot offentlighetens holdninger til vitenskapen (The Royal Society, 1985). Ifølge den britiske rapporten var ikke offentligheten positive nok til vitenskapelige oppdagelser og teknologiske nyvinninger, og korrelasjonen mellom kunnskap og holdninger ble dermed vesentlig for de videre PUS-studiene (Evans & Durant, 1989; Durant et al., 2000). Med aksiomet

«*the more you know, the more you love it*», la The Royal Society frem et syn som antok at bedre kunnskap var drivkraften til bedre holdninger og mindre kontroverser, og dermed også bedre vurderinger og avgjørelser knyttet til vitenskapsrelaterte problemstillinger (The Royal Society, 1985, s. 9; Irwin, 1995, s. 13; Bauer et al., 2007, s. 84).

Disse antagelsene ble innenfor forskningskommunikasjonen linket til en «*public deficit-model*» og idéen om at dersom befolkningen bare *visste bedre* og hadde mer kunnskap, ville de endre holdningene og oppførselen sine deretter (Bauer & Falade, 2021, s. 251; Cox & Depoe, 2015). *Deficit*-modellen består hovedsakelig av tre distinkte komponenter: vitenskap som *produkt*, *prosess* og *middel* (Suldovsky, 2016, s. 416). Først og fremst problematiserer *deficit*-modellen de vitenskapelige produktene og kritiserer den antatte avstanden mellom det vitenskapelige miljøet og den allmenne befolkning, slik det allerede er redegjort for tidligere i kapitlet. Den andre komponenten vektlegger vitenskapen som en prosess og hevder at offentlig skepsis og negative holdninger rettet mot moderne forskning skyldes manglende kunnskap om vitenskap (Besley & Tanner, 2011, s. 243). Løsningen innenfor denne konteksten ble dermed å enten *opplære* eller *forføre* befolkningen, fordi «en kunnskapsrik offentlighet vil være enige i eksperter som ikke bukker under for skjevheter slik offentligheten selv gjør» (Bauer et al., 2007, s. 83). Den tredje komponenten fokuserer på at middelet og løsningen på en bedre offentlig holdning og forståelse av vitenskap som både produkt og prosess er *forbedret kommunikasjon* (Suldovsky, 2016, s. 416). Her sirkulerer *deficit*-modellen rundt «*an explanation of the relationship between science and society as one of communication*» (Wright & Nerlich, 2006, s. 332).

Deficit-modellen og dens komponenter er senere blitt kritisert for å bygge på en eldre oppfattelse av forskningskommunikasjon som er blitt kritisert og motbevist av flere teoretikere (se for eksempel Wynne, 1993; Irwin, 1995; Irwin & Wynne, 1996; Bauer, 2000). En vesentlig svakhet ved modellen uttales å være at kommunikasjon defineres som en simpel overføringsprosess som blot ignorerer en rekke kulturelle, politiske og sosialt betingede faktorer, så vel som mottakernes evne til å aktivt behandle og engasjere seg med den informasjonen de presenteres for (Nisbet & Scheufele, 2009, s. 1767).

Flere kritikere har derfor påpekt at kontekstbetinget kunnskap om sosiale, kulturelle og politiske variasjoner i samfunnet er langt viktigere i forståelsen av folks holdninger til vitenskap enn først antatt. Blant disse kritikerne finner vi Alan Irwin, som argumenterer for at *deficit*-modellen har røtter i et tradisjonelt syn på vitenskapen som en objektiv, verdiløs institusjon hvor vitenskapelig kunnskap anses som en nøytral enhet som overføres til offentligheten uten tilstrekkelige vurderinger av de sosiale, kulturelle og politiske kontekstene den oppstår i (Irwin, 1995; Irwin, 2008). Som resultat, ignoreres en motstridende oppfattelse av vitenskapen som situasjons- og kontekstbetinget, hvor det anerkjennes at menneskers holdninger til vitenskap formes av deres sosiale og kulturelle bakgrunner, samt i de mangfoldige kontekstene vitenskapen konsumeres i (ibid). Irwin (1995, 2008) påpeker dessuten at teoriene om et *public deficit* bygger på en oppfattelse av vitenskap fra den vitenskapelige institusjonens perspektiv og ikke fra offentlighetens side, som han selv drøfter videre ut fra i boken sin *Citizen Science* (1995).

I likhet med Irwin argumenterer også Brian Wynne for at *deficit*-modellen ikke lykkes i å erkjenne kompleksiteten bak hvordan forskjellige sosiale identiteter er med på å forme måten offentligheten engasjerer seg med og responderer til vitenskapelig informasjon (Wynne, 1992; Irwin & Wynne, 1996). Wynne ser *deficit*-modellen som et uttrykk for «institusjonell nevrotisme» – en utbredt angst blant den vitenskapelige institusjonen med fordommer mot offentlighetens evner, egenskaper og sosiale identiteter (Wynne, 1993). De vitenskapelige aktørenes mistillit vil som resultat bli møtt med en gjensidig skepsis av offentligheten; og vi ender dermed opp i en evig spiral av en tillitskrise (ibid). Av den grunn argumenterer Wynne for at vitenskapsformidlere er nødt til å ta i betraktning hvilke mangfoldige måter mennesker fortolker og responderer til vitenskapelig informasjon på, nettopp fordi mange medlemmer av offentligheten har sin egen lekmannskunnskap om vitenskapsrelaterte debatter basert på personlig erfaring, kultur eller konvensjonell visdom (Wynne, 1992, s. 300).

På den andre siden av kritikken eksisterer det også argumenter for at *deficit*-modellen likevel forblir en integrert og mye brukt komponent i forskningskommunikasjonens undersøkelser og praksiser (Davies, 2008; Miller, 2010; Besley & Tanner, 2011; Suldovsky, 2016). Sentralt i disse argumentasjonene står særlig poengene om at så

lenge vitenskapen anses som en prosess som tar sted utenfor det ordinære samfunnet, og samtidig har som funksjon å bringe oss ny, ukjent informasjon, vil det alltid eksistere et vitenskapelig kunnskapsunderskudd hos den allmenne befolkning (Suldovsky, 2016). Samtidig trekkes det også frem at «*deficit*-modellen i seg selv er ikke problematisk», men fungerer heller som en viktig ressurs når vitenskapen og dens funksjon i samfunnet skal diskuteres (Wright & Nerlich, 2006, s. 332; Suldovsky, 2016, s. 422). Ved å blant annet påpeke at «*[not all] science communication activities need to involve dialogue. Strategies that inform the public of new scientific research or excite the public about scientific discoveries are still important*» (Brake & Weitkamp, 2010, s. 2) utfordrer disse perspektivene den mangeårige kritikken av *deficit*-modellen.

3.2.4 En ny tankegang for forskningskommunikasjonen?

Som ovenstående avsnitt legger opp til, har utviklingen av PUS-studier de siste førti årene skiftet fokus fra ekspertenes antagelser om et vitenskapelig kompetanse-, holdnings- og handlingsunderskudd, og over til den vitenskapelige institusjonens fordommer mot offentligheten (Bauer & Falade, 2021, s. 253). Irwin (2021, s. 148) beskriver denne omskiftningen som en overgang fra «*first-order (or deficit) thinking*» til en «*second-order thinking*» med større fokus på offentlig engasjement, dialog, transparens og behovet for å revitalisere politiske institusjoner etter deliberative demokratiske idealer (Hagendijk & Irwin, 2006; Irwin, 2021, s. 152). Som et kontinuerende ledd i denne utviklingen, presenterer Irwin en «*third-order thinking*» som inviterer til å betrakte vitenskap i en bredere kulturell, sosiotechnisk, økonomisk eller politisk kontekst, og hvor kritiske vurderinger av nåværende tilnærminger til vitenskapelige prosesser er nødvendig for progresjon på feltet (ibid, s. 156). Vesentlig ved Irwins *third-order thinking* er også en forståelse for at ulike former for ekspertise, praksiser og forståelser kan være like viktige eller riktige, og at «*forskningskommunikasjonen burde være åpen for å eksperimentere med nye muligheter fremfor å kun følge veldefinerte og forutsigbare veier*» (Irwin, 2021, s. 159). Med en slik forståelse i bunn, argumenterer Irwin videre for at forholdet mellom «*forskningskommunikasjon*» og «*kommunikasjon*» generelt står ovenfor en ny og

vesentlig problematisering: Kanskje er det ikke gitt at vitenskaps-elementet alltid er det viktigste når det gjelder kommunikasjon av spesifikke former for risiko og offentlig beslutningstaking? Kanskje er heller ikke hensikten med forskningskommunikasjon alltid å prioritere vitenskapen, men heller være dyktigere til å plassere tekniske, vitenskapsbaserte bekymringer i deres større sosiale og institusjonelle kontekst?

Når vi senere kommer til specialets analysedel, vil vi ta med oss samtlige av Irwins ulike tankeganger for å utforske hvordan mening blir hentet ut fra IPCCs forsknings- og miljøkommunikasjon og deretter formidlet av mediene i en bredere, skandinavisk kontekst. Analysen vil dessuten bygge på en forståelse av en håndfull medieanalytiske begreper, inkludert tolkningsrammer, agendasetting, oppmerksomhetsbølger, arenamodellen og *claims-making*.

3.3 Tolkingsrammer

Tolkingsrammer eller *framing* står sentralt i tidlige studier av nyhetsmedier (se f.eks. Tuchman 1978; Gitlin, 1980; Gamson & Modigliani, 1989; Entman & Rojecki, 1993). Begrepet har røtter fra psykologiske, sosiologiske og lingvistiske tradisjoner (Hjarvard, 2015). Tidligere undersøkelser foreslår også hvordan tolkningsrammer fungerer som et verktøy for å ramme inn abstrakt vitenskapelig informasjon om komplekse emner som klimaendringer (se f.eks. Lakoff, 2010). Rammer er dermed et vesentlig teoretisk konsept og analytisk verktøy når vi senere i vårt speciale skal analysere hvordan klimavitenskapelige funn fra AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i våre utvalgte skandinaviske medier. Før vi går i gang er det nødvendig å gjøre rede for teoretiske tilnærminger til det omdiskuterte konseptet tolkningsrammer.

Tidligere studier av tolkningsrammer på tvers av ulike fagområder foreslår lignende definisjoner, men med forskjellige tilnærminger – noe som har resultert i en bred og vag konseptualisering av begrepet (Scheufele, 1999, s. 103; Entman, 1993, s. 51). I lys av dette ser Entman (1993) behovet for en kontekstspesifikk operasjonalisering, og presenterer sin «avklaring av et spredt paradigme» basert på begrepets sosiologiske og politisk kommunikasjonsfaglige bakgrunn (Hjarvard, 2015, s. 109). Det er ikke alle som stiller seg bak det presenterte behovet, D'Angelo (2002, s. 870)

argumenterer blant annet for hvordan 'multiparadigmet' om tolkningsrammer forstås best gjennom ytterligere bruk i empiriske studier. Entmans teoretiske bidrag har likevel spilt en sentral rolle for senere studier og fungerer som et vesentlig utgangspunkt for kritisk vurdering og videreutvikling av rammeteori (se f.eks. Scheufele; 1999; Vreese, 2002; 2005; Scheufele & Tewksbury, 2007; Entman, Matthes, Pellicano, 2009; Scheufele & Lyengar, 2014; Hjarvard, 2015).

3.3.1 Avklaring av et spredt paradigme

Tolkningsrammer er basert på en prosess for seleksjon og fremheving av utvalgte aspekter fra erfaringsverden (Entman, 1993, s. 52). Det tilbyr mønstre for identifisering og klassifisering av informasjon (Gitlin, 1980, s. 9) basert på organiseringsprinsipper som konstruerer den sosiale verden meningsfullt (Reese, 2001, gjengitt i Hansen, 2015, s. 31). I nyhetsformidling fungerer tolkningsrammer først og fremst som et verktøy for å organisere aktuelle ideer og situasjoner for å tilføre større betydning og relevans til en rekke hendelser (Gamson og Modigliani, 1989, s. 3; Tuchman, 1978, s. 123). Tolkningsrammene tilbyr skjemaer for å forstå informasjon og kan identifisere problemdefinisjoner, årsaker til problemer, moralske vurderinger og løsningsforslag (Entman, 1993, s. 53). Entman beskriver hvordan rammene både kan inneha en eller flere av de fire listede funksjonene (ibid).

Tolkningsrammene organiseres etter tekstens fremhevelse av *framing devices* som metaforer, nøkkelord og -fraser, slagord, beskrivelser eller eksempler og visuelle illustrasjoner (Gamson og Modigliani, 1989, s. 4; Entman, 1993, s. 53). De ulike elementene kan identifiseres etter plassering, prioritering og repetisjon, i tillegg til virkemidlenes tilknyttede assosiasjoner (ibid). Andre avgjørende elementer er hvem som står bak innrammingen, hva som inkluderes og ekskluderes, i tillegg til publikums egen forståelse og reaksjoner (Entman, 1993, s. 54). Tolkningsrammene er dermed ikke kun knyttet til en bestemt tekst, men integrert i en lengre sammensatt kommunikasjonsprosess fra avsender til mottaker, samt i kulturen som helhet (ibid, s. 52). I utvelgelsesprosessen sitter avsenderen med en avgjørende definisjonsmakt for hva mottakeren vil oppleve som viktig og minneverdig (Entman, 1993, s. 54; Gamson og Modigliani, s. 3). På den måten trer mediene inn i rollen som «*primary*

definers» slik kapitlet tidligere har redegjort for (jf. 3.1.1; Hall, 1978, s. 57 gjengitt i Eskjær, 2021, s. 631). Samtidig argumenterer Entman for at tolkningsrammer ikke kan sees atskilt fra tekstens omkringliggende strukturer, og dermed spiller også publikums eksisterende skjemaer i forhold til deres forståelse, holdninger og kunnskapsnivå inn.

3.3.2 Kritisk vurdering og konkretisering

Den sosiologiske behandlingen av rammebegrepet har blitt kritisert for å være bred (Scheufele og Lyengar, 2014, s. 4). Scheufele & Lyengar mener at sosiologiens analyser fokuserer på kampen om oppmerksomhet mellom ulikt innhold, i motsetning til den snevre psykologiske tilgangen som analyserer ulike innramminger av lignende informasjon. Den sosiologiske behandlingen kritiseres på bakgrunn av dette for deres tendens til å fokusere på selve bildet istedenfor bildets ulike rammer (Scheufele & Lyengar, 2014, s. 6). En slik sammenblanding av analysegrunnlaget kan medføre at rammebegrepet mister sin betydning og blandes sammen med andre lignende innholdskategorier som emne eller tema (Hjarvard, 2015, s. 109). Den snevre tilgangen kan på den ene siden fordelvis anvendes i studier av informasjonsinnhold på tekstnivå som ekskluderer rammenes omkringliggende faktorer (Scheufele & Lyengar, 2014, s. 3). På den andre siden er denne snevrere analytiske behandlingen vanskelig å operasjonalisere i virkeligheten.

Med utgangspunkt i politisk kommunikasjon definerer Entman (1993) hvordan rammer settes sammen på bakgrunn av en utvelgelsesprosess med konkurrerende aspekter og elementer fra den virkelige verden. I lys av Entmans forståelse vil ulike rammer stort sett inkludere forskjellige stykker av informasjon, og sjelden presentere samme innhold (Hjarvard, 2015, s. 110). På bakgrunn av at tolkningsrammene er integrert i hele kommunikasjonsprosessen, er det nødvendig å inkludere hvordan rammene formes og påvirkes av kulturelle, sosiale og politiske faktorer (Entman, 1993; Vreese, 2005; Hjarvard, 2015). I dette speialet er det vesentlig å inkludere samspillet mellom medier, politikere og publikum, og hvordan dette forholdet former rammene og påvirker hvilken informasjon som inkluderes og ekskluderes (Vreese,

2005, s. 51). Med andre ord er det også nødvendig å forstå *hele bildet* i analyser av bildets ulike rammer.

3.3.3 Tolkningsrammenes oppbygning, fastsettelse og konsekvenser

For å sikre at det brede paradigmet atskilles fra lignende innholdskategorier, er det nødvendig å se nærmere på rammenes ulike dimensjoner (Scheufele 1999; Vreese, 2002; 2005). På samme måte som kommunikasjonsprosessen består av ulike ledd, har innrammingen også flere stadier: 1) oppbygning, 2) fastsettelse, 3) konsekvenser (Vreese, 2005, s. 52; Scheufele, 1999, s. 103). Med medienes sosialkonstruktivistiske rolle (Van Gorp, 2007, s. 70), er det hensiktsmessig å definere de atskilte dimensjonene for å kunne se sammenhenger på tvers av forskjellige tolkningsrammer (Scheufele, 1999, s. 104). Prosessene bygger dessuten på forholdet mellom avsenders presentasjon og mottakers forståelse. Derfor er det relevant å inkludere aspekter fra prosessene bak og konsekvensene av selve innrammingen på et individuelt og sosialt nivå (Scheufele, 1999, s. 104; Vreese, 2005, s. 52).

Det første stadiet i nyhetsformidlingen utgjøres av oppbyggende journalistiske rammer (Entman, Matthes, Pellicano, 2009, s. 178). Tolkningsrammer er nemlig et resultat av interne faktorer som redaksjonelle prioriteringer, ressurser og journalistiske idealer (Vreese, s. 42; Vreese, 2005, s. 52), samt markedets krefter og konkurransen mellom ulike medier (Allern, 2014, s. 19). Det symbiotiske samspillet med kilder er en annen vesentlig faktor, hvor journalistene på den ene siden bestemmer hvem som får uttale seg og i hvilken kontekst, mens kildene på den andre siden besitter spesialisert kunnskap og erfaringer (Vreese, 2005, s. 52; Allern, 2014, s. 19; Hansen, 2015, s. 34). Nyhetsmedienes presenterte definisjonsmakt er også knyttet til elitekildenes innflytelse og interesser (Eskjær, 2021, s. 632). Tidligere studier av miljøkommunikasjon har blant annet vist hvordan elitekilder fra oljeindustrien har sådd tvil rundt vitenskapelige funn til fordel for egen virksomhet (ibid).

Det andre stadiet for tolkningsrammenes fastsettelse refererer til nyhetsrammene som kan identifiseres i selve dekningen (Entman, Matthes, Pellicano, 2009, s. 179), og deres samspill med mottakernes eksisterende skjemaer (Scheufele, 1999, s. 103; Vreese, 2005, s. 52). Innramming av informasjon foregår på to ulike nivåer: Makronivå

og mikronivå (Scheufele, 1999, s. 102; Scheufele & Tewksbury, 2007, s. 11). På makronivå presenteres informasjon etter mottakernes eksisterende tolkningsskjemaer (Scheufele & Tewksbury, 2007, s. 12). Dermed kan rammene anvendes strategisk etter publikums holdninger og kunnskaper. I journalisters produksjon og formidling av nyheter derimot, fungerer rammene først og fremst som et vesentlig verktøy for å gjøre informasjon tilgjengelig (Tuchman, 1978, s. 123) – noe som eksempelvis bidrar til å gjøre abstrakt vitenskapelig informasjon forståelig for allmenne borgere (Scheufele & Tewksbury, 2007, s. 12; Lakoff, 2010, s. 79, 80). Innramming på mikronivå beskriver hvordan informasjon også håndteres etter ulike problemstillinger (ibid). Tolkingsrammer kan knyttes til bestemte emneområder, samt ha en generisk karakter som åpner for sammenligning på tvers av problemstillinger (Vreese, 2002, s. 28; 2005, s. 54). Tolkingsrammer som trekker på kjente forestillinger har gjerne større gjennomslagskraft (Allern, 2014, s. 19). Det refererer til tolkningsrammenes strategiske karakter, hvor eksterne aktører og interessenter også påvirker nyhetsmedienes fastsettelse av nyhetsrammer (Entman et al., 2009, s. 178).

Det tredje stadiet beskriver påfølgende konsekvenser og effekter på individ- og samfunnsnivå (Scheufele, 1999, s. 106). Rammene bidrar til å forme enkeltpersoners kunnskap og holdninger, og kan også påvirke kollektive handlinger og politiske beslutninger (Entman, 1993; Scheufele, 1999; Vreese, 2005). Tolkingsrammene belyser likevel kun en mindre del i prosessene knyttet til medienes effekter og konsekvenser. Dermed er det behov for å differensiere mellom tolkningsrammer og andre nære beslektede begreper og deres kognitive betydning (Scheufele, 1999; s. 104; Scheufele & Tewksbury, 2007, s. 11).

Beslektede begreper

Spesialets senere analyse av tolkningsrammer vil kun presentere hvordan mediene anvender klimavitenskap fra IPCC i konstruksjon og formidling av nyheter. For å få et mer helhetlig bilde av mediedekningen vil det være nyttig å trekke inn beslektet teori om *agendasetting*, *issue-attention-cycle*, *arenamodellen* og *claims-making*. Som en forlengelse av de presenterte teoriene om tolkningsrammer vil begrepene belyse

medienes makt til å sette klimadagsorden, offentlighetens oppmerksomhetsbølger og hvordan det kan sees sammen i en lengre prosess for å fremstille krav.

3.3.4 Agendasetting

Teori om agendasetting beskriver tradisjonelt den pågående konkurransen for å få bestemte *issues* eller sosiale problemer på agendaen, derav medienes, politikken og offentlighetens dagsorden (Dearing & Rogers, 1996, s. 1, 2). Det innebærer både hvilke sosiale problemer som presenteres, samt hvem som kommer til orde. Sosiale problemer skiller mellom *valence issues* og *issue proponents* (Dearing & Rogers, 1996, s. 3). *Valence issues* referer til emner med felles grunnleggende konsensus og holdninger, mens *issues proponents* refererer til handlinger med mål om å fremme bestemte sosiale problemer (ibid). Medienes mulighet til å sette dagsorden representerer dermed en definisjonsmakt til å bestemme hvilke sosiale problemer offentligheten eksponeres for, det påvirker derimot ikke publikums håndtering av informasjonen (McCombs & Shaw, 1972, s. 184; Cohen, 1963, gjengitt i Hansen, 2015, s. 28). Med andre ord besitter mediene en makt til å definere *hva* offentligheten diskuterer, men ikke *hvordan* argumentasjonen utspiller seg.

Agendasetting kan også sees som et ledd i en lengre sammenhengende prosess (Scheufele & Tewksbury, 2007, s. 15). Mens agendasetting er avgjørende for tilgjengeligheten til sosiale problemer, refererer tolkningsrammer til selve behandling av sakene, og *priming* beskriver hvordan dette over tid resulterer i å plante bestemte forestillinger og vurderinger hos publikum (ibid). Samtidig har også tolkningsrammer blitt definert som et ledd i en lengre prosess for agendasetting, og McCombs (2004) presenterer en videreutviklet teoretisk tilnærming til hvordan tolkningsrammer fungerer som en form for *second-level agendasetting*. Det første nivået beskriver medienes mulighet til å sette bestemte saker på dagsorden, mens det andre nivået beskriver den påfølgende prosessen for utvelgelse og fremheving av informasjon. I følge McCombs setter de to prosessene grunnlaget for hvor stor grad av oppmerksomhet som tildeles sosiale problemer. Det pågår en teoretisk diskusjon knyttet til hvorvidt konseptene om agendasetting og tolkningsrammer kan sees i sammenheng. Scheufele & Tewksbury (2007, s. 15) stiller seg kritisk til McCombs'

sammenblanding av to ulike nivåer på grunn av konseptuelle forskjeller mellom tilgjengelighets- og anvendelighetseffekter. For mens agendasettingsteori viser til effekter ved å gjøre sosiale problemer mer eller mindre tilgjengelige på medienes dagsorden, viser teorier om tolkningsrammer til effekter ved medienes anvendelse, fortolkning og behandling av sosiale problemer. En teoretisk forståelse av innramming som et annet etterfølgende nivå av agendasetting strider derfor mot rammebegrepets sosiologiske premisser og sosialkonstruktivistiske tilnærming (Van Gorp, 2007, s. 70). Mens agendasettingsteori bygger på kausale teoretiske premisser knyttet til effektene av medienes fremstillinger, fremhever Van Gorp hvordan medienes innramming i et sosialkonstruktivistisk perspektiv også inkluderer hele prosessen fra journalistenes produksjon og videreformidling til et fortolkende publikum. Rammene er som presentert en del av et bredere spekter med sosiale og kulturelle faktorer og dimensjoner. Van Gorp argumenterer dermed for at det ikke kun kan sees som et annet nivå av en mindre kompleks, positivistisk vitenskapsteoretisk tilnærming, som begrenser forståelsen av hvilke faktorer som spiller inn i medienes konstruksjon av dagsorden – hvilket analyser av tolkningsrammer tilbyr (ibid, s. 71).

3.3.5 Oppmerksomhetsbølgen og arenamodellen

Issue-attention-cycle, oversatt til *oppmerksomhetsbølgen*, beskriver en tematisk variant av agendasetting hvor miljøproblemer illustrerer hvordan offentlighetens oppmerksomhet rundt sosiale problemer kommer og går i ulike bølger (Eskjær, 2021, s. 633; Downs, 1972, s. 38). Downs (1972, s. 39, 40) beskriver bølgene i fem ulike trinn. Det første stadiet viser til tilstanden før offentligheten er kjent med problemet. Det andre stadiet beskriver dermed en alarmerende oppdagelse og euforisk entusiasme, og refererer til hvordan samfunnet optimistisk imøtegår problemene som presenteres med en løsningsorientert innstilling. Det tredje stadiet beskriver en *reality check* eller realisering hvor mennesker innser hvilke kostnader og ofre som ligger bak løsningene. Dette fører oss videre til det fjerde stadiet hvor offentlighetens oppmerksomhet gradvis faller, og eventuelt ender i det femte stadiet med en post-problemtilstand hvor problematikken kun fanger offentlighetens interesse sporadisk i korte bølger. Miljøproblemenes oppmerksomhet og grad av interesse avhenger også

av tilknyttede faktorer som medienes presenterte dekning og befolkningens nærhet til problemet (ibid, s. 42).

Downs' teori har dog blitt kritisert for sitt tematiske fokus og for sin 'naturhistoriske' modell. Derfor har Hilgartner & Bosk (1988) heller foreslått en *arenamodell* som vektlegger hvordan sosiale problemer eksisterer på tvers av emner og er i konstant kamp om allmennhetens oppmerksomhet. Arenamodellen beskriver hvordan forskjellige problemer og operatører konkurrerer om den offentlige oppmerksomheten i ulike arenaer, og fremhever at sosiale problemer innehar en dynamisk karakter som ikke er objektiv, men heller konstruert gjennom interaksjoner, diskurser og maktkamper (Hilgartner & Bosk, 1988, s. 74). Arenamodellen tar også hensyn til hvordan ulike operatører tilpasser deres argumenter for å passe de offentlige arenaens krav, og stiller spørsmålstegn ved hvordan sosiale krefter utvelger bestemte problemdefinisjoner over andre (ibid, s. 75). Hilgartner & Bosk understreker derfor at ikke alle sosiale problemer lykkes med å få offentlig oppmerksomhet eller med stille krav til politiske handlinger. Derimot avhenger suksessen – eller fiaskoen – til et sosialt problem og dens krav av ulike faktorer, som ressursene, strategiene og den kulturelle konteksten rundt problemet. Til forskjell fra Downs, som i større grad vektlegger utviklingen av et sosialt problems ulike stadier, fokuserer Hilgartner & Bosk i sin arenamodell på konkurransen mellom flere sosiale problemer, og anser samtidig offentligheten som «en snever ressurs allokert gjennom konkurranse i et system av offentlige arenaer» (ibid, s. 55). Denne konkurransen blir dermed en avgjørende faktor for hvilke sosiale problemer som får offentlighetens oppmerksomhet og interesse.

3.3.6 Claims-making

For å forstå hvordan klimavitenskap fra IPCC konstitueres til sosiale problemer knyttet til miljøspørsmål, er det relevant å se nærmere på komponentene som ligger til grunn (Hansen, 2015, s. 28; Eskjær, 2021, s. 632). I tilknytning til agendasetting-teori kan vi trekke inn prosessen *claims-making*, som kan oppsummeres i tre nøkkelpunkter hvor det handler om å få offentlighetens oppmerksomhet, kreve legitimitet og påkalle handling (ibid, s. 30). Dermed presenteres en tilgang til hvordan krav fremstilles for å påvirke individuelle handlinger, sosiale bevegelser, politiske

beslutninger og statlige reguleringer (Hansen, 2015, s. 31). Aktørene benytter ulike retoriske og diskursive strategier og virkemidler for å få gjennomslag for sine påstander og argumenter (Ibarra & Kitsuse, 1993, s. 34, sitert i Hansen, 2015). Prosessen kan sees i en lengre medieanalytisk sammenheng hvor det er vesentlig å få den bestemte saken på medienes dagsorden innrammet med påstander og argumenter, for å så kunne forårsake handling ut fra de to foregående prosessene (Eskjær 2021, s. 632). De sosialt konstruerte problemene som presenteres på medienes dagsorden inkluderer og ekskluderer ulike aspekter i deres fortolkning og fremstilling av argumentasjon. Det resulterer i at mediene mer eller mindre implisitt italesetter fremstilte krav.

3.4 Teoretisk oppsummering og punktum

Gjennom den teoretiske tilnærmingen har vi presentert et spekter av teorier og innsikter knyttet til miljøkommunikasjon, vitenskapelig formidling og forskningskommunikasjon. Samtidig har vi redegjort for en utvidet og medieanalytisk forståelse av tolkningsrammer som vil stå sentralt i oppgavens senere analyse.

Overordnet ser vi at miljøkommunikasjon utspiller seg som en kompleks prosess av informasjonsdeling, meningsskaping og forhandling av klimarelaterte problemer på tvers av sosiale, politiske, vitenskapelige og medierte arenaer (Boykoff, 2011; Moser, 2016; Pezzullo & Cox, 2021; Dryzek, 2022). Grunnleggende i den teoretiske forståelsen av miljøkommunikasjon finner vi dessuten dens vesentlige betydning for offentlighetens forståelse av klima, miljø og natur – da det tross alt er gjennom miljøkommunikasjon naturens sak italesettes og konstrueres av humane aktører (Boykoff, 2011).

Et vesentlig aspekt ved miljøkommunikasjon er også formidlingen av vitenskap og forskning (Franzen, Weingart & Rödder, 2012; Bucher, 2020). Nevnte aspekter pekes ofte ut som en utfordring, da det i lang tid har eksistert bekymringer knyttet til den allmenne befolkning sin kunnskap om vitenskapsrelaterte problemfelt, samt deres evne til å engasjere seg for nye forskningsfunn (Wynne, 1992; Irwin, 1995; Durant et al., 2000). Selv om vi på den ene siden ser at de velkjente og kontroversielle teoriene

om et «*public deficit*» blir hardt slått ned på (Wynne, 1993; Irwin & Wynne, 1996; Bauer, 2000; Nisbet & Scheufele, 2009), anerkjennes det på den andre siden at vitenskapen som institusjon til en viss grad likevel eksisterer «på utsiden» av vårt ordinære samfunn med en avstand til den allmenne befolkning (Davies, 2008; Miller, 2010; Besley & Tanner, 2011; Suldovsky, 2016). Med denne diskusjonen i mente, vil vi senere i analysen sette spørsmålstegn ved hvilke utfordringer mediene møter i prosessen hvor komplisert klimavitenskap skal kommuniseres ut til offentligheten.

Medienes evne til å selektere, fremheve og ramme inn komplisert informasjon er avgjørende for å gjøre klimavitenskapelige funn tilgjengelige, forståelige og aktuelle for offentligheten (Tuchman, 1978; Gitlin, 1980; Gamson og Modigliani, 1989; Entman 1993; Scheufele & Tewksbury, 2007; Lakoff, 2010; Hjarvard, 2015). Rammeteorier tilbyr et analytisk verktøy for å identifisere mediernes mulighet til å definere problemer, underliggende årsaker, løsningsforslag og moralske vurderinger. Dessuten representerer mediene makten til å sette dagsorden, styre offentlig interesse, konstruere sosiale problemer og fremstille krav – noe dette speialet vil ha som hensikt å undersøke.

Som kapitlet og ovenstående oppsummering antyder, spenner speialets teoretiske fundament bredt ut. Likevel er det mulig å identifisere en rød tråd mellom den teoretiske konseptualiseringen av vitenskap, miljøkommunikasjon og nyhetsmedienes definisjonsmakt slik vi i dette avsnittet har forsøkt å demonstrere. I speialets senere analyse vil denne røde tråden benyttes som et rammeverk for å kunne utforske hvordan mening blir hentet ut fra IPCCs forsknings- og klimakommunikasjon og deretter formidlet av nyhetsmediene i en bredere, skandinavisk kontekst.

4. Metodologi

Det fjerde kapitlet vil gjøre rede for metodiske valg og vurderinger som ligger til grunn for specialet. Innledningsvis gjennomgår vi problemformuleringen, dens fire supplerende undersøkelsesspørsmål og undersøkelsens design. Videre vil vi presentere prosesser for utvelgelse, innsamling og analysering av datamateriale fra kvantitativ innholdsanalyse og fire kvalitative intervju. Etterfølgende utdypes undersøkelsens metodiske valg og overveielser i forhold til reliabilitet og validitet, samt i tilknytning til vitenskapsteoretiske implikasjoner.

4.1 Problemformulering og undersøkelsesspørsmål

Specialet har som formål å undersøke hvordan mediedekningen av IPCC AR6 utspiller seg i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier i tidsrommet rundt hovedrapportens publisering. Utover det, ser vi nærmere på IPCCs egne kommunikasjonsinnsatser, samt journalistenes arbeid med å formidle klimavitenskapen fra hovedrapporten. Undersøkelsen skal dermed besvare følgende problemformulering: *Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier?*

I forlengelse av problemformuleringen har vi utformet fire undersøkelsesspørsmål som er veiledende for specialets analyse:

U1: Hvordan ser deknningen av de seks hovedrapportene ut i et historisk perspektiv i de utvalgte skandinaviske mediene?

U2: Hvordan utspiller deknningen av AR6 seg i de utvalgte skandinaviske mediene?

U3: Hvordan arbeider IPCC med å gjøre klimavitenskap fra AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell?

U4: Hvordan arbeider journalistene med å gjøre klimavitenskap fra AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell?

De fire undersøkelsesspørsmålene er utformet på bakgrunn av tidligere litteratur og etablert teori presentert i specialets andre og tredje kapittel. Spørsmålene operasjonaliserer og presiserer undersøkelsens ulike aspekter, samtidig som de setter rammene for undersøkelsens design og vitenskapelige metoder for utvelgelse, innsamling og analysering av data.

4.2 Undersøkelsesdesign

Undersøkelsesdesignet er utformet for å studere hvordan klimavitenskap fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene. Rapporten består av tre delrapporter og en samlende synteserapport publisert på fire forskjellige tidspunkt. Derfor går vår studie på tvers av fire tilfeller og avgrensede tidsperioder, noe som gjør studien til en tverrsnittstudie (Bryman, s. 52, 53). Ved å benytte kvantifiserbare variabler har vi i vårt andre undersøkelsesspørsmål mulighet til å se mønstre og variasjoner (ibid). Vårt speciale fokuserer på én bestemt rapport og derfor er det en tverrsnittstudie med en bestemt case vi beskjeftiger oss med. Casen – IPCCs sjette hovedrapport (AR6) – er valgt ut for å eksemplifisere forholdet mellom IPCCs vitenskapsformidling og utvalgte skandinaviske nyhetsmediers klimarelaterte dekning.

Undersøkelsen har også komparative trekk da vi i vårt første undersøkelsesspørsmål sammenligner omfanget av dekningen rundt de seks publiserte hovedrapportene fra 1990 til 2023. I andre undersøkelsesspørsmål vil vi også sammenligne dekningen av de fire delrapportene tilhørende AR6. Ved å se på utvalgte mediers dekning i Danmark, Sverige og Norge har vi dessuten mulighet til å fange opp eventuelle nasjonale forskjeller, samtidig som vi er interessert i å få et samlet bilde av den skandinaviske dekningen. Når vi kommer til specialets analyse vil vi derfor både trekke frem identifiserte likheter og forskjeller mellom rapporter så vel som nasjonale medier.

4.2.1 Kombinasjon av kvantitativ og kvalitativ metode

Som undersøkelsesspørsmålene antyder, avhenger undersøkelsen vår av et kombinert kvantitativt og kvalitativt datasett for å kunne kartlegge den overordnede dekningen, samt få et innblikk i IPCCs kommunikasjonsarbeid og journalistenes metoder. I lys av dette knyttes de to paradigmene sammen, og spicalet kan kategoriseres som *mixed methods research* (Bryman, 2016, s. 635). Først og fremst representerer undersøkelsen vår et tilfelle av *embedded design*, hvor de kvantitative og kvalitative dataene utfyller hverandre med mål om å gi et mer komplett bilde av den klimavitenskapelige formidlingen (ibid, s. 639). Samtidig har undersøkelsen også elementer fra *explanatory sequential design*, hvor det kvantitative datamaterialet fungerer som fundament for videre analyse av kvalitative funn (Creswell, 2003, s. 194). De kvantitative funnene fra analysen av mediedekningen vil derfor kunne utdypes av undersøkelsens kvalitative intervjufunn. Vi kommer tilbake til metodiske valg og overveielser i forhold til det kvantitative og kvalitative paradigmat i underkapittel 4.5.

4.3 Kvantitativ innholdsanalyse

For å kunne kartlegge hvordan dekningen av IPCC AR6 utspiller seg i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene, har vi utført en kvantitativ innholdsanalyse. Eskjær og Helles definerer kvantitativ innholdsanalyse på følgende vis:

En videnskabelig metode til kodning, kvantifisering og systematisk analyse af såvel manifest som latent indhold i et tekstkorpus med henblik på at drage slutninger om budskaber, kontekst og kommunikationsprocesser ved hjælp af statistiske metoder (Eskjær & Helles, 2015, s. 11, 12)

Ved å utføre en kvantitativ innholdsanalyse har vi dermed mulighet til å få et overblikk over et stort omfang med datamateriale av den skandinaviske mediedekningen. Som ovenstående definisjon presenterer, åpner det opp for å kategorisere manifest innhold knyttet til inkludering og ekskludering av eksempelvis kilder og visuelle elementer, i tillegg til latent innhold som kun kan leses mellom linjene knyttet til artiklenes budskap, orienteringer, tematikk og tolkningsrammer (Eskjær & Helles, 2015, s. 13). Gjennom koding kan vi utføre en systematisk analyse av de utvalgte

innholdselementene for å kartlegge variasjoner og assosiasjonsmønstre i den helhetlige dekningen og på tvers av de ulike skandinaviske landene. En av fordelene ved kvantitative innholdsanalyser er nettopp denne muligheten til å undersøke både forskjeller og likheter på tvers av et stort omfang tekstinnhold (ibid, s. 16).

Kvantitative innholdsanalyser kombineres også ofte med andre tematiske analyser hvor vi kan samle inn kvalitative observasjoner (Seale, 2012, s. 516). I lys av dette peker Krippendorff (2004, s. 87, gjengitt i Eskjær og Helles, s. 23) på et vanskelig og tvetydig skille mellom kvantitative og kvalitative innholdsanalyser. Den objektive databehandlingen fungerer nemlig godt i samspill med en fortolkende tekstsensitiv tilgang. Eskjær og Helles (2015, s. 22) diskuterer derfor hvorvidt det er tilfeller av en falsk motsetning mellom kvantitative og kvalitative innholdsanalyser. I vår undersøkelse fungerer de to tilgangene sammen som et analytisk verktøy for å gi et overordnet bilde av mediedekningen, samt en dypere forståelse av hvordan journalistenes klimavitenskapelige formidling kan operasjonaliseres med hensikt å være tilgjengelig, forståelig og aktuell.

Vår kvantitative innholdsanalyse består av flere stadier i en lengre prosess for koding, kvantifisering og systematisk analyse (Eskjær & Helles, 2015, s. 11). Kapitlet vil videre presentere og gjøre rede for de ulike komponentene som ligger til grunn – fra utvelgelse og innsamling av data, til koding av nyhetsartikler og påfølgende behandling og analyse.

4.3.1 Utvelgelse og innsamling av data

Innsamling av korrekt data er en av de grunnleggende og viktigste prosessene i empiriske studier. Derfor har vi utført *sampling* etter bestemte prinsipper i forkant av vår innholdsanalyse (Eskjær & Helles, 2015, s. 49, 50; Bryman, 2016, s. 287). Det inkluderer valg av *samplingenheter* i forhold til inkluderte nyhetsmedier og tidsperiode for mediedekningen, samt *analyseenheter* for å hente inn de relevante nyhetsartiklene for vår undersøkelse (ibid, s. 51; ibid, s. 289).

Spesialets problemformulering og undersøkelsesspørsmål legger opp til at vi skal se på *utvalgte skandinaviske nyhetsmedier*, uten å presisere hvilke det gjelder. Derfor har

vi utført formålssampling hvor utvalgsrammens prinsipp har vært å velge ut landsdekkende dagsaviser som kan kategoriseres som *omnibusaviser* med en allmenn og generell karakter. Vi sitter dermed igjen med ni aviser med allmenn karakter og høy popularitet, som er blant nyhetsmediene med størst opplag og rekkevidde i de tre skandinaviske landene. I vår undersøkelse er det også relevant å inkludere aviser med en solid satsing på klimadekning, og som når bredt ut i befolkningen på et nasjonalt nivå. På bakgrunn av presenterte argumenter inkluderer vårt utvalg Berlingske, Jyllands-Posten og Politiken fra Danmark; Aftenbladet, Dagens Nyheter og Svenska Dagbladet (SvD) fra Sverige; og Aftenposten, Dagsavisen og Verdens Gang (VG) fra Norge.

For å sikre korrekt innsamling av data fra nyhetsmedienes dekning av AR6, definerte vi deretter fire ulike undersøkelsesperioder. Med utgangspunkt i delrapportenes og synteserapportens publiseringsdatoer (9. august 2021, 28. februar 2022, 4. april 2022 og 20. mars 2023) er datamaterialet fra mediedekningen samlet inn én uke før og to uker etter publiseringsdato. Videre var det nødvendig å definere analyseenheter som sikrer at de innsamlede artiklene også omtaler den sjette hovedrapporten. Derfor utformet vi en søkestreng som fanger opp relevante artikler med følgende nøkkelord:

AR6 OR IPCC OR (FN AND (klimapanel OR klimarapport))

Etter flere runder med pilot-søking ble vi oppmerksomme på at 'AR6' også beskrives som «den nyeste», «ferskeste» eller «siste» rapporten fra 'IPCC' eller 'FNs klimapanel'. Hovedrapportens navn blir også ofte oversatt til «FNs klimarapport». Søkestrengen vår sørger dessuten for at datainnsamlingen kun inkluderer artiklene som omtaler FN i forbindelse med klimapanelet og klimarapporten. På bakgrunn av at vi kartlegger mediedekningen i tre ulike land har vi også tatt språklige hensyn. Søkestrengen er identisk på norsk og dansk, mens til den svenske søkestrengen oversatte vi to av ordene til *klimatrapport* og *klimatpanel*.

Datamaterialet tilhørende innholdsanalysen ble samlet inn i tre ulike databaser: Infomedia Danmark, Retriever Atekst Sverige og Retriever Atekst Norge. I databasene gis vi muligheten til å ekskludere «lignende artikler», samt korte notiser og nyhetsinnhold med mindre enn 129 tegn. Vi har innhentet artikler fra både nett- og

papiraviser, og gjennomgått nyhetsartiklene manuelt for å unngå at identiske artikler inkluderes. Som resultat ble vi sittende igjen med en populasjon på 429 artikler (Danmark: n=174; Sverige: n=154; Norge: n=101). Det er vesentlig å poengtere at undersøkelsen vår baserer seg på en totaltelling av populasjonen, noe som sikrer et representativt bilde av de ni utvalgte avisenes dekning av den sjette hovedrapporten i de fire undersøkelsesperiodene ved delrapportenes publisering (Eskjær & Helles, 2015, s. 62).

Vårt speciale kartlegger også de utvalgte skandinaviske medienes dekning av de seks publiserte hovedrapportene fra IPCC i et historisk perspektiv mellom 1990 og 2023 (U1). For å sikre et reelt sammenligningsgrunnlag på tvers av hovedrapportene, er datamaterialet fra den historiske dekningen innsamlet etter de presenterte samplingsenhetene og analyseenhetene. Her er vi kun interessert i å kartlegge dekningens overordnede omfang, og datamaterialet vil derfor ikke analyseres nærmere. Undersøkelsens innholdsanalyse fokuserer med andre ord kun på datamaterialet fra mediedekningen av IPCC AR6 i ni utvalgte skandinaviske medier og i tiden rundt de ulike delrapportenes publisering.

4.3.2 Koding av nyhetsartikler

Det innsamlede datamaterialet ble deretter analysert ved hjelp av koding – en prosess for å klassifisere nyhetsartiklene etter relevante innholdselementer (Eskjær & Helles, 2015, s. 67). I forkant av kodingen var vi avhengige av å utforme en veiledende kodemanual som definerer hvilken informasjon som skal kvantifiseres, samt hvordan det skal kategoriseres og måles (ibid, s. 68; Bryman, s. 289).

Vår kodemanual er inspirert av Eskjær og Helles (2015, s. 69) sin presenterte mal med ulike kategoriserte variabler med tilhørende verdier og instruksjoner (se vedlegg 1). Variablene presenterer ulike kodeenheter med tilhørende verdier, og tilbyr et analyseverktøy for å registrere tilstedeværelse av relevante elementer og egenskaper ved nyhetsartiklene (ibid, s. 72). Manualen dekker beskrivelser av de ulike variablene og klare, forutsettende rammer for hvordan kodingen skal utføres (ibid; s. 68; Bryman, 2016, s. 293). Undersøkelsens kodemanual er kategorisert etter specialets

problemformulering og kontekst for å samle relevant datamateriale. Videre gjennomgår vi kodemanualens ulike kategorier og variabler i følgende rekkefølge: *Overordnede metadata og generelle karakteristikk*; *tilstedeværelse av aktører og visuelle elementer*; *fokus, tematikk, klimatiltak og geografisk orientering*; *problemårsaker og løsningsforslag*; *tolkningsrammer*; *sitater og beskrivelser*.

Metadata og generelle karakteristikk

I kodingen av nyhetsartiklene kartlegger vi først artiklenes metadata og generelle karakteristikk. Det inkluderer variabler som registrerer *artikkel-id*; *land*; *nyhetskilde*; *overskrift*; *dato*; *forfatter*; *antall ord*; *nyhetssjanger*; *[eventuell] opinionsavsender*; samt hvilken *delrapport* artikkelen tilhører. De grunnleggende kodeenhetene kartlegger blant annet dekningens omfang og frekvens. Variablene som definerer land og tilknyttet delrapport til artiklene vil også være viktige når vi analyserer dekningen på tvers av land og AR6s delrapporter.

Tilstedeværelse av aktører og visuelle elementer

Vi kategoriserer også hvilke aktører som er til stede med flere variabler for potensielle kilder. For å få et overblikk over hvem som kommer til orde i dekningen til de utvalgte nyhetsmediene, registreres tilstedeværelsen av *forskere og eksperter*; *representanter fra IPCC*; *politikere*; *talspersoner fra næringslivet*; *vanlige borgere*; *NGO/interesseorganisasjoner*; *medier*; *aktivister*; og *klimaskeptikere*. Vi har dessuten identifisert tilstedeværelsen av visuelle elementer med ulike variabler for både foto og videoer av landskap, natur og personer, samt grafer, tabeller og illustrasjoner. Her koder vi også etter representasjoner fra *utlandet* og *Skandinavia*, samt om de visualiserte personene er *politikere*, *eksperter*, *ofre av klimaendringene* eller *annet*.

Fokus, tematikk, tiltak og geografisk orientering

Kategorier knyttet til fokus, tematikk, tiltak og geografisk orientering analyserer latent innhold fra tekstenes budskap og verdier. Dermed kartlegger vi også innholdet som er integrert i selve teksten og som må leses mellom linjene. Kodeenhetene fanger opp

hvorvidt klimavitenskapelige funn fra IPCC er det *primære* eller *perifere* fokuset i artiklene. For å kartlegge hvilke andre kontekster klimavitenskap presenteres innenfor, registrerer vi også tilstedeværelsen av temaer som *global* og *nasjonal politikk*; *EU*; *vær og naturkatastrofer*; *vitenskap*; *næringsliv og økonomi*; og *annet*. Uavhengig av tema er det innsamlede datamaterialet knyttet til IPCCs klimavitenskap, og dermed inkluderes også en kodeenhet rettet mot omtalen av klimatiltak. Som presentert innledningsvis, formulerer IPCCs hovedrapporter klimatiltak som *tilpasning (adaptation)* til eller *skadebegrensning (mitigation)* av klimaendringenes konsekvenser. Fordi klimaendringer er et internasjonalt problem er vi også interessert i å kartlegge hvorvidt nyhetsartiklene har en *global*, *vestlig* eller *nasjonal orientering*.

Problemårsaker og løsningsforslag

Nyhetsdekning av klimaendringer har en tendens til å peke på problemer, og i enkelte tilfeller også foreslå løsninger (Anderson, 2009; Painter, 2013; Seelig et al., 2022). De to kategoriene kan sees sammen, og dermed koder vi artiklenes eventuelle presentasjon av problemårsak og type løsning etter de samme følgende variablene: *Individuell handling, oppførsel og aktivitet*; *politisk handling*; *teknologiske innovasjoner*; *statlig regulering og styring*. Utover det kartlegger vi hvorvidt ulike fornybare og ikke-fornybare industrier nevnes i sammenheng med problem- og løsningsårsaker. Innledningsvis presenterte vi hvordan IPCC-rapportene både peker på klimaproblematikkens årsaker og løsninger. Kodevariablene er også aktuelle i den pågående energidebatten. Dessuten er variablene interessante å inkludere sett opp mot spesialets kontekst, som inkluderer tre land med ulike forutsetninger, politiske debatter og energisystemer som presentert innledningsvis.

Tolkningsrammer

Ved å registrere artiklenes tolkningsrammer går vi enda dypere i det latente innholdet. Den kvantitative innholdsanalysen kan nemlig kombineres med en rammeanalyse, ved å identifisere hvor ofte utvalgte tolkningsrammer opptrer i dekningen (Eskjær & Helles, 2015, s. 75). Det krever gode tekstanalytiske ferdigheter for å samle inn kvantifiserbart datamateriale på bakgrunn av kvalitative bemerkninger, derfor er det

avgjørende at dette er presist og konkret formidlet i kodemanualen (ibid). Sammenlignet med andre språklige innholdskategorier, argumenterer Beyer (2010, s. 164) for hvordan rammene illustrerer et samspill mellom årsaker, definisjoner og evalueringer. Det gir oss muligheten til å slå sammen flere egenskaper og elementer for å belyse hvordan vitenskap fra IPCC presenteres innenfor allerede definerte rammer. Vi har valgt å kode etter kjente tolkningsrammer inspirert av tidligere studier av klimadekning (se Engesser & Brüggermann, 2016; Painter, 2017). Dermed går vi deduktivt til verks ved å benytte eksisterende emnespesifikke tolkningsrammer (Vreese; 2002, 2005) – her knyttet til klimaendringer. Vi finner det mest hensiktsmessig å koder følgende rammer som hyppig opptrer i klimadekningen: *Katastrofe og risiko*; *rettferdighet*; *usikkerhet*; *progresjon*; og *mulighet*. Figur B viser hvilke elementer som knyttes til de enkelte rammene, inspirert fra tidligere litteratur. Det er disse elementene vi tar utgangspunkt i for å identifisere de ulike tolkningsrammene i nyhetsdekningen.

Tolkningsrammer	Elementer
Katastrofe og risiko	Negative konsekvenser; krise-elementer knyttet til værendringer og naturkatastrofer; språk om frykt og konsekvenser; presentasjon av skumle, forhåndsbestemte scenarier.
Rettferdighet	Det globale nord og vesten mot det globale sør; ujevn fordeling mellom utslipp og konsekvenser; ansvarsfordeling mellom fattig/rik.
Usikkerhet	Vitenskapelig kontrovers; usikre prognoser og forskningstemaer; utvidelse av problemdomenet; tilstedeværelse av klimaskeptikere.
Progresjon	Fremgang; positive endringer; resultater; klimakutt.
Mulighet	Sosial fremgang; mulige løsninger; investering i forhold til andre fordeler; gunstige virkninger; menneskelig utvikling.

Figur B. Oversikt over definerte tolkningsrammer til innholdsanalysen og deres tilhørende elementer.

Ekstra informasjon og sitater

For å samle opp relevante og sentrale bemerkninger inkluderte vi eventuelle sitater og kommentarer i vår innholdsanalyse. Dette innholdet er ikke kvantifiserbart og kodet med ulike variabler og verdier, men sikrer likevel at vi samler opp eventuelle bemerkninger som faller utenfor de presenterte kodeenhetene. Kategoriene og variablene fra kodemanualen ble satt opp i et kodeskjema i Excel, og kodet etter de definerte verdiene og instruksene. For å sikre at manualen er objektiv og hensiktsmessig utformet, utførte vi en pilotundersøkelse hvor eventuelle utfordringer vi møtte på underveis ble notert og justert etter (Eskjær & Helles, 2015, s. 77).

4.3.3 Databehandling og analyse

Etter kodingen av nyhetsartiklene sitter vi igjen med et datasett av tekster som kan analyseres statistisk etter Eskjær og Helles (2015, s. 68) presenterte metode for *deskriptiv, eksplorativ og argumenterende* analyse. Vi startet med å skaffe et solid overblikk over datamaterialet og planlegge hvordan informasjonen skulle gripes an ved å trekke ut interessante funn og se sammenhenger og mønstre mellom de ulike variablene. Deretter ble det innsamlede datamaterialet behandlet gjennom krysskoding og verktøy for pivot-tabeller i Excel. Det fører oss til den argumenterende analysen, hvor vi knytter utvalgte relevante og interessante funn opp mot etablerte teoretiske tilnærminger for å svare på specialets problemformulering og det andre undersøkelsesspørsmålet rettet mot vår kvantitative innholdsanalyse (U2). De relevante funnene vil presenteres løpende i analysen, hvor utvalgte funn også illustreres med grafer og tabeller fra Excel.

Ved å se ulike kodeenheter sammen og til dels opp mot hverandre, vil vi senere i specialets analyse identifisere hvordan dekningen av IPCC AR6 utspiller seg i de utvalgte skandinaviske mediene. Ut fra innholdsanalysen funn vil vi fokusere på deknings omfang, fokus, tematikk, geografiske orientering, presentasjon av klimatiltak, visuelle representasjoner, tilstedeværelse av aktører og tolkningsrammer. Funnene fra analysen vil samtidig utfylles, understøttes og sees i sammenheng med våre kvalitative intervjufunn.

4.4 Kvalitative intervju som metode

Vi har også innhentet empirisk data gjennom fire kvalitative intervju. Som metode er kvalitative intervjuer en effektiv måte å kartlegge ulike prosesser og sosiale relasjoner på, samtidig som de gir en unik tilgang til informasjon som det ellers er vanskelig å få adgang til (Østbye, Helland, Knapskog, Larsen & Moe, 2013, s. 103). I tråd med hva Bryman (2016, s. 466-468) presenterer, har formålet med våre intervju vært å oppnå et detaljrikt og dyptgående materiale som vektlegger informantenes refleksjoner og synspunkt på det som vår problemformulering har som hensikt å undersøke: Hvordan klimavitenskap fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske medier.

Innenfor medievitenskapen benyttes kvalitative intervjuer ofte til å analysere medieaktørers virksomhet, strategier, praksiser og hendelser (Østbye et al., 2013, s. 103). I vår undersøkelse er det av størst interesse og relevans å komme tettere på de utvalgte aktørenes strategier og praksiser slik at vi både kan avdekke 1) hvilke målsettinger, retningslinjer og prioriteringer miljøkommunikasjonen styres etter, samt 2) hvordan det arbeides for å innfri disse i henholdsvis IPCC og i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier. For mens vi gjennom innholdsanalysen har oppnådd et bredt, kvantitativt datamateriale som forteller oss noe om *hvordan* mediernes dekning utspiller seg, bidrar de fire intervjuene til å forklare og begrunne *hvorfor* dekningen er som den er. Funnene fra intervjuene vil derfor være spesielt sentrale i analysen og diskusjonen av oppgavens tredje og fjerde undersøkelsesspørsmål: *Hvordan arbeider IPCC med å gjøre klimaforskning fra AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell?* (U3); og *Hvordan arbeider journalistene med å gjøre klimaforskning fra AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell i de skandinaviske nyhetsmediene?* (U4)

4.4.1 Samplingstrategi for informanter

Våre fire informanter er hensiktsmessig utvalgt etter hva Bryman (2016, s. 408) definerer som *purposive sampling* eller *formålssampling*. Hensikten med å utføre en formålssampling er å strategisk rekruttere relevante intervjuobjekter for det som undersøkes, ved å velge informanter etter bestemte kriterier som bidrar til å besvare

problemstillingen (ibid, s. 409-410). Som allerede nevnt ønsker vi å belyse hvordan klimavitenskap gjøres *tilgjengelig, forståelig* og *aktuell* fra både IPCC og de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene sin side. Derfor har vi i samplingprosessen vært ute etter to typer informanter: En kommunikasjonsarbeider tilknyttet IPCC som har vært delaktig i arbeidet med AR6, og minimum tre representanter tilhørende en av de danske, svenske og norske avisene som den kvantitative innholdsanalysen undersøker. Etter å ha dannet et overblikk over kommunikasjonsavdelingene i IPCC og deretter av aktuelle klimajournalister i de ni utvalgte nyhetsmediene, lykkes vi med å avtale intervju med Sina Löschke (IPCC), Magnus Bredsdorff (Politiken), Mikael Törnwall (Svenska Dagbladet) og Runa Engen (Verdens Gang). Nedenstående tabell (figur C) redegjør for kriteriene som ble satt til hver av de samlede informantene, samt hva som er deres relevans for vårt speciale.

Kriterium	Relevans for undersøkelse	Samplet informant
- Kommunikasjonsarbeider tilknyttet IPCC. - Delaktig i arbeidet med AR6.	Gir innsikter i en del av IPCC sitt kommunikasjonsarbeid. Kan si noe om hvordan IPCC arbeider for å gjøre AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuelt.	Sina Löschke, Communications Manager for IPCC AR6 WGII.
- Dansk journalist fra Berlingske, Jyllands-Posten, eller Politiken. - Arbeider med klima-, miljø- eller vitenskapsjournalistikk. - Har vært med i dekningen av AR6.	Gir innsikter i en dansk avis sine praksiser og klimajournalistikk, inkludert dekningen av AR6.	Magnus Bredsdorff, Klimaredaktør i Politiken.
- Svensk journalist fra Aftonbladet, Dagens Nyheter eller Svenska Dagbladet. - Arbeider med klima-, miljø, eller vitenskapsjournalistikk. - Har vært med i dekningen av AR6.	Gir innsikter i en svensk avis sine praksiser og klimajournalistikk, inkludert dekningen av AR6.	Mikael Törnwall, Klimajournalist i Svenska Dagbladet.
- Norsk journalist fra Aftenposten, Dagsavisen eller VG. - Arbeider med klima-, miljø- eller vitenskapsjournalistikk. - Har vært med i dekningen av AR6.	Gir innsikter i en norsk avis sine praksiser og klimajournalistikk, inkludert dekningen av AR6.	Runa Engen, Klimajournalist i VG.

Figur C. Oversikt over kriterium og relevans til samlede informanter til kvalitative intervju.

4.4.2 Semistrukturerte intervju

Alle fire intervju bærer preg av å være *semistrukturerte* og fleksibelt utført. Med sin tilpasningsvennlige og dialogiske tilnærming til datainnsamlingen, er semistrukturerte intervjuer attraktive undersøkelsesmetoder i kvalitative studier (Bryman, 2016, s. 466). Barbara Gentikow (2005) omtaler semistrukturerte intervjuer og dens metodiske fordeler på følgende måte:

Denne samtalen har et formål og et fokus, den er en konversasjon med en hensikt. På denne måten er den strukturert og egentlig ganske styrt, samtidig som den også har den naturlige sosiale samtals åpenhet og dialogiske karakter. Intervjuguiden er en ramme som sikrer grenser og fokus; samtidig som den tillater åpenhet, spontane spørsmål (og svar) og dynamikk i interaksjonen (Gentikow, 2005, s. 88).

I tråd med Gentikows beskrivelser utformet vi intervjuguiden som sikrer at samtalerne holder seg innenfor oppgavens rammeverk. Fordi intervjuene våre tjener ulike formål, ble det utformet to forskjellige intervjuguiden: En tilpasset intervjuet med Sina fra IPCC (se vedlegg 2) og en guide tilpasset intervjuene med de tre journalistene (se vedlegg 3). Begge intervjuguidene er strukturert etter to overordnede kategorier som representerer de viktigste områdene vi ønsker å styre samtalerne inn mot. Selv om intervjuguidene består av fastsatte spørsmål i en bestemt rekkefølge, utnyttet vi oss av fleksibiliteten til semistrukturerte intervjuer og tilpasset både spørsmålene og deres rekkefølge etter hvilken retning intervjuene tok. Det ga rom for at informantene selv fikk snakke ut og at intervjuene i større grad bar preg av å være «en samtale mellom to parter med en felles interesse» heller enn en kunstig oppstilt forskningssituasjon (Brinkmann & Kvale, 2015, s. 4).

4.4.3 Behandling av intervju

Alle de fire intervjuene ble utført som videosamtaler over MS Teams, hvor de ble tatt opp og senere transkribert. Intervjuet med Sina Löschke ble holdt og transkribert på engelsk, mens intervjuene med de tre journalistene er av skandinavisk art; holdt som en samtale mellom norske forskere og en dansk, svensk og norsk journalist. Intervjuene ble deretter transkribert på norsk. Når sitater fra intervjuene senere i speialet siteres direkte, vil de gjengis på sitt ordinære språk – dvs. engelsk, dansk, svensk eller norsk. Dette for å ivareta sitatenes autensitet og korrekthet, samt informantenes egne ordlyd.

Det transkriberte materialet ble i ettertid kodet og systematisert i en tematisk analyse. Tematisk analyse som metode har ikke et spesifikt vitenskapelig opphav, men er bredt anvendt som et analytisk og metodisk verktøy (Bryman, 2016, s. 584). Ved

analyse av kvalitative datasett, kan den tematiske analysen med fordel anvendes som metodeverktøy for å identifisere og etablere tematikker gjennom koding av den innsamlede empirien (ibid). I denne prosessen har vi latt oss inspirere av trinnene og fremgangsmåtene beskrevet i Bryman (2016, s. 588), som legger opp til at den tematiske analysemetoden skaper et overblikk av det kvalitative datamaterialet som senere kan betraktes ut fra vårt teoretiske grunnlag. Datamaterialet fra intervjuene har derfor blitt behandlet og systematisert gjennom følgende trinn inspirert av Bryman:

1. Gjennomlesing av det transkriberte materialet med formål om å få et overblikk over det totale datamaterialet.
2. Basal koding av intervjumaterialet hvor interessante nøkkelord og sentrale uttalelser markeres (fargekoding).
3. De markerte nøkkelordene og uttalelsene fra ovenstående trinn utvikles til etablerte tema.
4. Intervjumaterialet organiseres etter de etablerte tematikkene og det søkes etter mønstre mellom disse.
5. Tematiseringen benyttes til å påvise problematikker og fortolke disse med utgangspunkt i vårt teoretiske grunnlag.

For å sikre transparens i databehandlingen, er den tematiske analysen med tilhørende koder og tematikker vedheftet (se vedlegg 4 og 5).

4.5 Metodiske vurderinger

For å evaluere undersøkelsen vår, knytter vi utvalgte metodiske valg og overveielser opp mot kriterier for validitet, reliabilitet og replikerbarhet (Bryman, 2016, s. 41). Videre vil vi nå evaluere undersøkelsens *validitet* i forhold til dens gyldighet til å svare på specialets problemformulering, *reliabilitet* knyttet til konsistens i analysefunnene, samt studiets *replikerbarhet* i forhold til hvorvidt undersøkelsen kan gjentas med samme resultat (ibid).

4.5.1 Utvelgelse av tidsperiode og nyhetsmedier

Innsamling av korrekt data er som presentert blant de viktigste og mest fundamentale prosessene i forkant av kvantitative innholdsanalyser, da undersøkelsens grad av validitet og reliabilitet hviler på valgene for utvelgelse og innsamling av data (Eskjær & Helles, 2015; Bryman, 2016). I undersøkelsen av hvordan klimavitenskapelige funn fra AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier, har vi med bestemte samplingerheter valgt ut ni nyhetsmedier og fire tidsperioder for vår kvantitative innholdsanalyse. Tidsperiodene er avgrenset til selve publiseringen av AR6s fire delrapporter. Dermed vil ikke vårt speciale si noe om hvordan rapportene spiller inn i den generelle klimadekningen eller hvordan IPCC AR6 omtales utover våre avgrensede tidsperioder.

Fordi formålet er å studere forholdet mellom klimavitenskap og medier, har ikke undersøkelsen som hensikt å identifisere forskjeller som eksisterer mellom nyhetsmedienes art. Med vår bestemte utvalgsramme sitter vi igjen med tre av de største landsdekkende avisene fra Danmark, Sverige og Norge. Vår undersøkelse kartlegger dermed hvordan de ni utvalgte skandinaviske mediene har dekket AR6, og gir ikke et bilde på den helhetlige skandinaviske dekningen på et nasjonalt nivå i et medielandskap som også inkluderer allmennkringkastere, tabloidaviser og nisjeaviser. Med et utvalg som er begrenset til ni av de største skandinaviske *omnibusavisene*, har vi hatt mulighet til å utføre vår kvantitative innholdsanalyse på bakgrunn av en totaltelling som inkluderer hele populasjonen av de utvalgte medienes dekning ved publisering av AR6 – noe som sikrer undersøkelsens gyldighet.

4.5.2 Kodemanual for å sikre konsistent koding

Vår kvantitative innholdsanalyse hviler også på en kodemanual som styrker undersøkelsens validitet, reliabilitet og replikerbarhet. De presenterte kategoriene og variablene er utformet i tråd med specialets faglige og teoretiske kontekst, og kodemanualen fungerer som et verktøy for analysen av det innsamlede datamaterialet i tråd med undersøkelsens formål. Kodemanualens avklarte verdier og beskrivende instruksjoner sikrer dessuten konsistente analysefunn, samtidig som den veiledende fremgangsmåten for kodingen styrker studiets replikerbarhet. Manualens formål er å sikre konsistent koding mellom to personer. Likevel er det en fare for at forskerne kan ha ulike oppfattelser av de beskrevne variablenes instruksjoner, noe som kan resultere i ulike analytiske tilnærminger til kodingen. For å styrke undersøkelsens interreliabilitet mellom to forskere, innledet vi derfor prosessen med manuell koding ved å krysskode de hundre første nyhetsartiklene under fire øyne (Eskjær og Helles, s. 77; Bryman, 2016, s. 298).

4.5.3 Smalt utvalg informanter

Med kun fire informanter, er det klart at våre empiriske data fra de kvalitative intervjuene kun representerer et avgrenset og relativt smalt utvalg. Derfor er det vesentlig å påpeke at deres uttalelser *ikke* er egnet til å generalisere hverken tendenser eller andre funn fra analysen til en større populasjon – noe som dessuten sjeldent er hensikten med kvalitative undersøkelser basert på formålssamplinger (Bryman, 2016, s. 408). Det eksisterer ingen fasit på hvor mange informanter som skal intervjues i en kvalitativ undersøkelse, men de pågående diskusjonene spenner seg fra alt mellom 12 til 150 som det ideelle antallet informanter (ibid, s. 416).

Både Bryman (2016, s. 417) og Gentikow (2005, s. 36) argumenterer for at det er avgjørende å ta hensyn til avgrensninger – både når det gjelder tema og antall informanter – slik at man er i stand til å begrunne enhver samplingstørrelse. Til denne undersøkelsen har det mest vesentlige vært å innhente informanter som representerer de ni utvalgte skandinaviske mediene og IPCCs kommunikasjonsavdeling. Vi har også måttet forholde oss til specialets format og rammer, samt vår egen kapasitet. På forsvarlig vis endte vi på fire informanter. Det er uansett vesentlig å huske på at

de kvalitative funnene ikke står alene i denne undersøkelsen: Som allerede nevnt, har informantenes uttalelser som hensikt å sees i sammenheng med funnene fra innholdsanalysen for å avspeile, bekrefte, utfylle eller utfordre våre kvantitative funn. Med nevnte poenger i mente, stiller vi oss bak Tanggaard og Brinkmann (2010, s. 32) som argumenterer for at færre gjennomførte intervju, som utleder en mer nyansert og grundig analyse, er å foretrekke over mange intervju med en langt mer overfladisk behandling. Det er også gjeldende for denne undersøkelsen.

4.6 Specialets vitenskapsteoretiske avsett

Avslutningsvis, vil det nå gjøres rede for specialets vitenskapsteoretiske avsett som preger måten vi tilegner oss kunnskap på. Overordnet kan vitenskapsteori forstås som *analyser av* og *teorier om* hva vitenskap egentlig er, og hvorvidt dens struktur, metodikk og grunnlag er bedre egnet til å finne frem til «sann viten» enn andre systemer (Brier, 2017, s. 39). Det vitenskapsteoretiske utgangspunktet avgjør dermed hvordan man ser virkeligheten og forholder seg til kunnskap gjennom spesifikke teoretiske, metodiske og analytiske praksiser (ibid, s. 42-43).

Sosialkonstruktivismen ser verden som sosialt konstruert og avhengig av våre individuelle fortolkninger av historiske og sosiale prosesser (Brier, 2017, s. 332). Dermed problematiserer sosialkonstruktivismen vår forståelse av «kunnskap», naturen og dens fenomener som en objektiv observasjon av hendelser (Burr, 2015, s. 223). Med utgangspunkt i konstruktivismens generelle konsept om *antirealisme*, argumenterer sosialkonstruktivismen for at kunnskap og viten ikke er en direkte avspeiling av verden, men konstrueres i samfunnet, språket og paradigmene rundt oss (ibid, s. 333). Den kunnskapen vi innehar – inkludert vår vitenskapelige kunnskap – er dessuten historisk, ideologisk, sosialt og kulturelt betinget, og avhenger av de ulike forståelsesrammene som hver enkelt besitter (Gergen, 2010, s. 14). Fra et sosialkonstruktivistisk ståsted vil det ikke eksistere én objektiv, endelig eller korrekt sannhet – men det vil heller eksisterer flere forskjellige perspektiver og sannheter parallelt med hverandre (Burr, 2015, s. 223). Fremfor å strebe etter å komme frem til en objektiv sannhet, anbefaler sosialkonstruktivismen at vi inntar en kritisk og

skeptisk holdning til de forutinntatte oppfattelsene og forståelsene våre om verden som vi gjerne tar for gitt (ibid).

Vårt speciale plasserer seg innenfor det konstruktivistiske paradigmet og bygger på perspektivene om at vår kunnskap om verden er et produkt av tanker, språk, representasjoner og paradigmer som er sosialt konstruert i fellesskap (Brier, 2017, s. 322; Burr & Dick, 2017, s. 59). Vitenskapsteoretisk beskjeftiger vi oss derfor med et sosialkonstruktivistisk avsett fordi vi undersøker IPCCs kommunikasjonsarbeid og medienes formidling av klimavitenskapelige funn i en skandinavisk kontekst.

4.6.1 Sosiale konstruksjoner av klima- og miljøproblematikken

Presenterte perspektiver og sosialkonstruktivistiske logikker kan videre trekkes over til de områdene vårt speciale er ute etter å undersøke: Medienes miljørepresentasjoner og den generelle miljøkommunikasjonens evne til å konstruere og formidle informasjon om klimaet og naturens tilstand.

Først og fremst ser vi at fordi naturen selv ikke kan tale sin egen sak, blir medienes miljørepresentasjoner et prakt eksempelpå hvordan sosiale problemer skal konstrueres før de opptrer i mediene (Eskjær, 2019, s. 632). Et sentralt gjennombrudd innenfor sosiologien, som også berører kjernen av medier og kommunikasjon som felt, var fremveksten av det konstruktivistiske perspektivet på *sosiale problemer* i løpet av 1960- og 1970-tallet (Hansen, 2015, s. 26). Dette konstruktivistiske perspektivet argumenterte for at sosiale problemer ikke er en objektiv tilstand i samfunnet som kan identifiseres og studeres uavhengig av hva som blir «sagt» om dem. Tvert imot er det først gjennom kommunikasjon, språk og diskurs problemer av ulike slag blir anerkjent, definert og konstruert som problemstillinger av offentlig og politisk interesse (ibid). Det er også gjennom kommunikasjon, språk og diskurs de potensielle løsningene for de sosiale problemene blir produsert, implementert, evaluert, revidert, erstattet eller glemt av offentligheten (Weinberg, 2014, s. 114). Miljø- og klimautfordringene – *forstått som et sosialt problem* – tildeles derfor sin betydning, problematisering og løsning gjennom måten de italesettes og konstrueres gjennom kommunikasjon av (blant annet) mediene. Fordi det meste av vår kunnskap

om klimaet, naturen og miljøet stammer fra medienes representasjoner, speiler mediepresentasjonene også utgangspunktet for mye av den allmenne viten om fenomenet.

Derfor er det av stor betydning hvordan klimaproblematikken blir innrammet gjennom kommunikasjon, nettopp fordi det bidrar til den sosiale konstruksjonen, fortolkningene og forståelsen av problemet. Som den teoretiske tilnærmingen har vist, vet vi at både tolkningsrammer og den generelle forståelsen av vitenskap er kulturelt og sosialt betinget (Entman, 1993; Irwin, 1995; Moser, 2016). Av den grunn vil sosiale problemer kunne oppfattes ulikt på tvers av forskjellige kontekster. Sett opp mot vår undersøkelse, kan man derfor anta at den sosiale konstruksjonen av klimaproblematikken i de utvalgte skandinaviske mediene med stor sannsynlighet vil være avvikende fra en sosial konstruert forståelse foretatt utenfor Skandinavia eller den vestlige verden. Vi kan også på forhånd anta at forskjellige aspekter ved klimaproblematikken kan omtales ulikt innad i de tre skandinaviske landene, nettopp fordi de tre landene innehar sine sosiale og kulturelle virkeligheter.

Miljøkommunikasjonens sosialkonstruktivistiske avsett står dog i motsetning til naturvitenskapens objektivitet, autonomi og uavhengighet fra partiske verdier og betydninger (Burr, 2015, s. 223; Brier, 2017, s. 520). For oss representerer denne vitenskapelige motsetningen en interessant spenning som ytterligere forsterker hvorfor det er vesentlig å undersøke miljøkommunikasjon fra både medienes og forskningsinstitusjonenes side. Den måten naturvitenskapen avdekker objekter, krefter og lover på gjennom sin forskning, forteller ikke nødvendigvis mennesket hva de *bør* gjøre, men avdekker kun nye muligheter for hva vi *kan* gjøre (Burr, 2015, s. 223). Kommunikasjon derimot, vil her kunne forstås som selve bindeleddet og middelet som knytter vitenskapelige fakta til verdier og handling. Det gir grunn til hvorfor miljøkommunikasjon bør studeres i ulike sosiale kontekster med et kritisk og konstruktivistisk blikk – som når de objektive og sikre klimavitenskapelige funnene fra AR6 skal gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske medier.

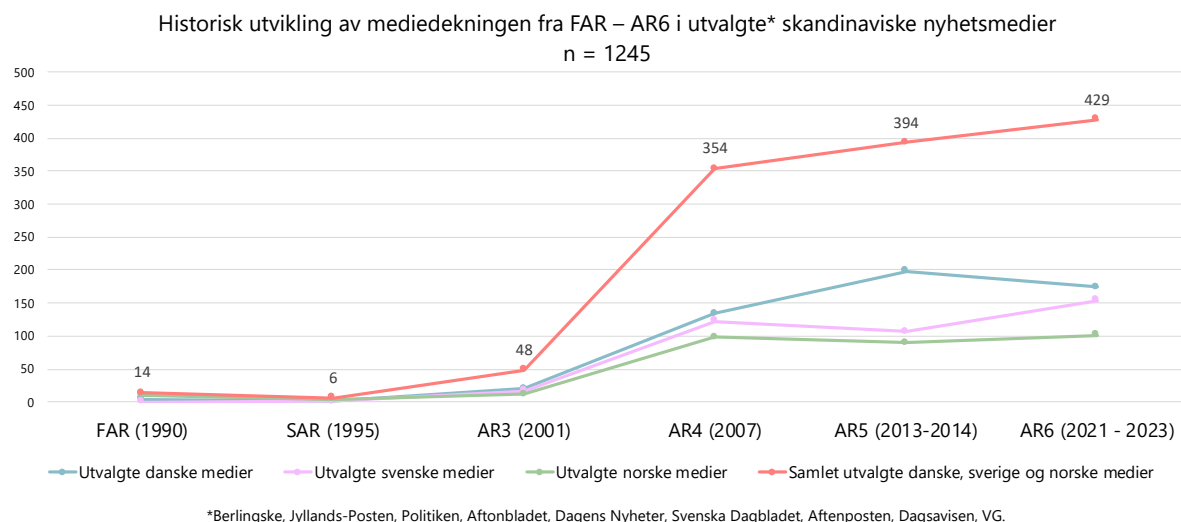
5. Analyse

Spesialets analysedel er bygd opp av fire kapitler. For å sette kontekst, vil analysens første kapittel (5.1) gi en oversikt over utviklingen til mediedekningen av de seks IPCC-rapportene, fra *The First Assessment Report (FAR)* i 1990 til *The Sixth Assessment Report (AR6)* i 2021 og 2023. I analysens andre kapittel (5.2) går vi nærmere inn på dekingen av selve AR6, som er undersøkelsens hovedfokus. Her vil innholdsanalysens mest vesentlige funn presenteres for å vise hvordan de skandinaviske mediene har dekket AR6s fire delrapporter. I det tredje kapitlet (5.3) rettes fokuset mot kommunikasjonsarbeidet til IPCC, og vi vil her presentere funnene fra intervjuet med Sina Löschke for å bedre forstå hvordan IPCC arbeider med formidling av forskning gjennom AR6. Analysens fjerde og siste kapittel (5.4) er rettet mot journalistenes arbeid. Her vil innsikter fra intervjuene med de tre journalistene fra Politiken, Svenska Dagbladet og Verdens Gang presenteres med hensikt om å skape et klarere sammensatt bilde av hvordan klimavitenskapelige funn fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuelt i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene.

5.1 Dekning av IPCCs hovedrapporter i et historisk perspektiv

AR6 er den sjette i rekken av IPCCs hovedrapporter, og derfor er det interessant å føre analysen an med et historisk blikk på hvordan mediedekningen av rapportene ved publisering har utviklet seg over tid – fra den første rapporten (FAR) ble publisert i 1990 og til AR6 i år. Formålet med analysens første kapittel er å sette AR6 i en historisk kontekst ved å kartlegge den historiske utviklingen i de utvalgte medienes deking ved rapportenes publisering. Samtidig vil vi også utforske hvorvidt denne utviklingen stiller seg bak tidligere forskning av generell klimadekning, som blant annet hevder å ha økt i omfang de siste tiårene, både globalt og i Skandinavia (Moser, 2010; Berglez, 2011; Schäfer, 2015; Eskjær, 2019; Boykoff, 2020). Formålet med dette kapitlet er derimot *ikke* å gå i dybden på dekingen av hver enkelt hovedrapport, det gjør vi kun med den sjette hovedrapporten i de tre påfølgende kapitlene.

Specialets innholdsanalyse ble innledet med et «historisk søk» hvor vi hentet inn data som kartlegger omtalen av de seks IPCC-rapportene fra henholdsvis 1990, 1995, 2001, 2007, 2013-2014, og 2021-2023. Søket følger de samme analyseenhetene og samplingenhetene som vi allerede har redegjort for i specialets metodekapittel (se 4.3.1 for utvelgelse og innsamling av data). Resultatene for de tre danske, svenske og norske mediene er fremstilt i figur 1 nedenfor.

Figur 1. Historisk utvikling av mediedekningen fra FAR – AR6 i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier.

Som figur 1 viser, ser vi at mediedekningen av FNs klimapanelers hovedrapporter ved publisering har steget betraktelig i de ni skandinaviske mediene siden 1990-tallet i, tråd med hva tidligere forskning antyder. Med et nærmere blikk på dekningen kan man dog skimte en nedgang på nesten 60 prosent fra 14 til 6 artikler mellom FAR (1990) og SAR (1995), før dekningen deretter åttedobler seg til 48 artikler fra SAR til AR3 (2001). Selv om disse tallene på den ene siden kan speile en naturlig utvikling som stadfester at klimajournalistikken og IPCC startet å motta større tilslutning ved 1990-tallets siste halvdel (Anderson, 2009; Carvalho, 2010; Schäfer & Schillting, 2014; Neill & Pidcock, 2021), må vi også erkjenne at det eksisterer usikkerheter og validitetsspørsmål knyttet til databasene benyttet i søket. Både Infomedia og Retriever Atekst har mediearkiv som strekker seg tilbake til 1990². Likevel må det tas høyde for at artikler fra 1990- og tidlig 2000-tallet *kan* ha gått tapt i

² <https://infomedia.dk/mediearkiv/>; <https://www.retrievergroup.com/no/om-oss>

digitaliseringsprosessen og derfor ikke er tilgjengelige gjennom våre søk. Videre er det uansett mest interessant å se på utviklingen fra AR3 (2001) til AR6 (2021-2023).

5.1.1 Fra AR3 til AR4: Brå stigning i antall artikler

Fra AR3 (2001) til AR4 (2007) økte dekningen ved hovedrapportenes publisering for alvor i de ni utvalgte skandinaviske mediene. Allerede her etablerer de tre danske mediene seg som gruppen med den høyeste dekningen (n=134), tett etterfulgt av de tre svenske mediene (n=122) og deretter de tre norske mediene (n=98). Med et samlet antall på 354 artikler fra vårt skandinaviske medieutvalg, ser vi at dekningen av AR4 var mer enn syv ganger større enn dekningen av AR3.

Dersom vi tar utgangspunkt i det vi allerede vet fra tidligere forskning om miljøet i mediene, klimajournalistikk generelt og mediedekning av de tidligere IPCC-rapportene, kan vi peke på flere faktorer som bidrar til å forklare den store forskjellen fra 2001 til 2007. Dersom vi først ser på den brå stigningen i antall artikler, er det verdt å merke seg at synteserapporten tilhørende AR3 ble publisert 20. september 2001 – kun ni dager etter «9/11». I lys av agendasetting-teori (Dearing & Rogers, 1996) kan vi anta at «9/11» var den hendelsen som i størst grad ble satt på dagsorden og som dermed opptok det meste av nyhetsmedienes dekning samt offentlighetens interesse og bekymring i denne perioden. Vår data viser at kun to artikler fra norske Aftenposten ble publisert i tilknytning til AR3 sin synteserapport i perioden 13.09.2001 – 04.10.2001, noe som tydelig demonstrerer at de ni skandinaviske mediene rettet sin oppmerksomhet andre steder enn mot klimarapportene høsten 2001.

Videre kan den voldsomme stigningen i antall artikler fra AR3 til AR4 også forklares med hva den tidligere forskningen allerede har pekt ut: At AR4 var en klimarapport med alarmerende og kontroversielle funn som for alvor kommuniserte ut den globale oppvarmingens fatale konsekvenser for menneskeheten og jordens tilstand, noe som i følge Eskjær (2015, s. 13) og Eide (2017, s. 33) skal ha ført til en ekstra omfattende mediedekning av rapporten tilbake i 2007. Som figur 1 viser, gjenspeiles disse tendensene også i de skandinaviske mediene.

5.1.2 En jevnere økning mot AR5 og AR6

Fra AR4 (2007) til AR5 (2013-2014) ser utviklingen annerledes ut enn tidligere. Både de tre svenske og tre norske mediene har en svak nedgang i antall artikler; fra henholdsvis 122 til 106 (SE) og 98 til 90 (NO) artikler. De danske mediene derimot, har en markant økning i sin dekning fra 134 til 198 artikler. Mens det ikke er like åpenlyst hva som kan skyldes nedgangen i dekningen hos de svenske og norske mediene (en «mildere» rapport; konkurrerende dagsordener; «klimatretthet»), er det lettere å identifisere hva som kan forklare økningen hos de danske mediene. Danmark og København var i oktober og november 2014 vertskap for IPCC's Expert Meeting – et ukelangt møte hvor det endelige utkastet av synteserapporten til AR5 ble godkjent, vedtatt og til slutt publisert for offentligheten gjennom en pressekonferanse³. Våre kvalitative bemerkninger fra det historiske søket bevitner om at en betydelig del av den danske dekningen dreide seg om ekspertmøtet i København, noe som forsterker idéen om at «mediedekning av miljøet avhenger av eventer» (Olausson, 2009, s. 426). Fordi ekspertmøtet ble avholdt i København, er det med utgangspunkt i klassiske nyhetskriterier som nærhet, aktualitet og vesentlighet (Meilby, 1996) også grunn til å anta at de danske mediene i større grad har satt IPCC på dagsorden fordi de anser rapporten og prosessene rundt som mer relevante enn mediene i de to nabolandene.

Til tross for nedgang i de utvalgte svenske og norske medienes dekning, fører den danske økningen samlet sett til en jevn stigning i antall artikler fra AR4 (2007) til AR5 (2013-2014). Som figur 1 viser, fortsetter den jevne stigningen fra AR5 til AR6 (2021-2023) med en samlet økning fra 394 til 429 artikler. Her har de tre danske mediene likevel hatt en nedgang i antall artikler fra AR5 (n=198) til AR6 (n=174), noe som mest sannsynlig skyldes det store fokuset på ekspertmøtet i København tilbake i 2014. Hos de svenske mediene derimot, ser man en økning på 48 artikler fra AR5 (n=106) til AR6 (n=154). Også de norske mediene viser til en stigning i antall artikler fra AR5 (n=90) til AR6 (n=101).

Den jevne økningen fra AR4 til AR5 og AR6 vitner om at klimajournalistikken fortsatt er av økende interesse og viktighet i skandinaviske nyhetsmedier, noe vi kan se i sammenheng med de globale klimaendringenes økende alvorlighetsgrad og hastverk

³ IPCC (2014) Hentet fra: <https://www.ipcc.ch/2014/>

for verdenssamfunnet (Wirth et al., 2014). Basert *kun* på de kvantitative dataene til dette historiske søket, ser det ut som at de utvalgte nyhetsmediene fortsetter å utføre sitt vesentlige og innflytelsesrike ansvar med å formidle vitenskapelige, økonomiske, sosiale og politiske dimensjoner ved de globale klimaendringene (Anderson, 2009; Carvalho, 2010).

Samtidig kan den økende mediedekningen også sees i sammenheng med argumenter presentert i tidligere forskning av IPCC, hvor det trekkes frem at IPCC har trappet opp sine kommunikasjonsinnsatser i løpet av AR6-perioden med formål om å øke og forbedre mediedekningen av de globale klimaendringene (Doutreix et al., 2021). Fordi det har skjedd en utvikling både blant de skandinaviske nyhetsmediene og hos IPCC, vil begge gjenstandsfelt være av interesse når vi utforsker hvordan kompleks klimavitenskap kommuniseres på en tilgjengelig, forståelig og aktuell måte.

5.1.3 Oppsummering av første analysekapittel

I det første analysekapitlet har vi sett hvordan dekningen av de seks IPCC-rapportene har utviklet seg i de utvalgte skandinaviske mediene i et historisk perspektiv – fra den første klimarapporten (FAR) utkom i 1990 og til AR6 i dag. Vårt historiske søk viser tydelig at mediedekningen har økt i omfang: Først med en brå stigning i antall artikler fra AR3 (2001) til AR4 (2007), og deretter med en jevnere økning fra AR4 til AR5 (2013-2014) og AR6 (2021-2023). Økningen kan både skyldes medienes stigende betydning i samfunnet, men også klimaendringens hastverk og alvorlighetsgrad – som gjør klimarapportene desto mer relevante og viktigere for verdenssamfunnet i dag.

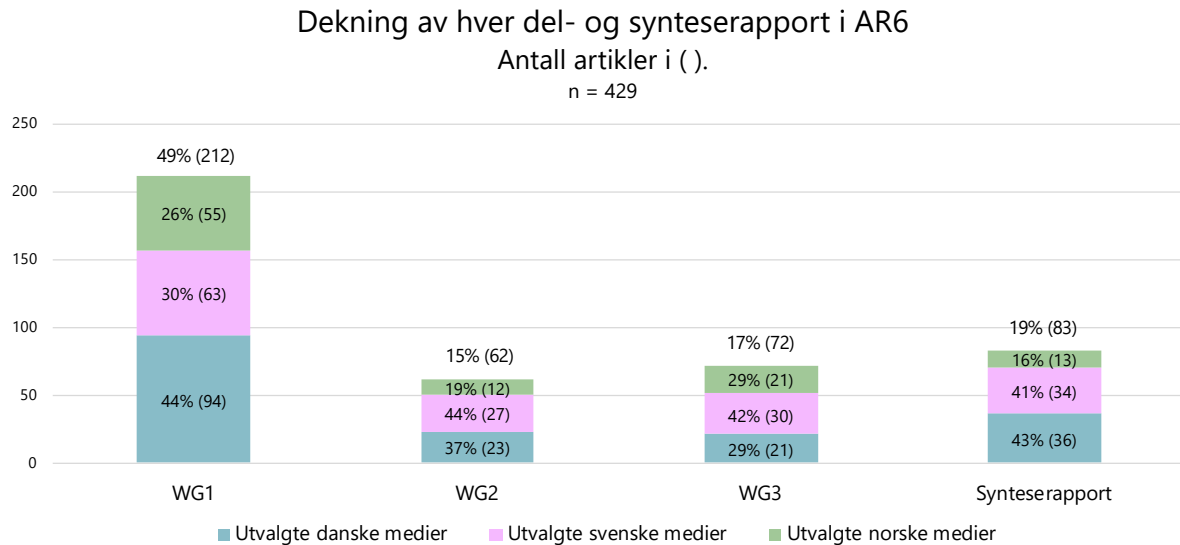
5.2 Hvordan utspiller dekningen av IPCC AR6 seg?

Når vi nå beveger oss videre i analysen vil vi som nevnt kun fokusere på AR6. Gjennom analysekapittel 5.2 vil vi presentere fem forskjellige underkapitler som berører ulike funn og perspektiver forankret i specialets innholdsanalyse. Her vil vi først og fremst forholde oss til de ni utvalgte mediene som en helhet. Der hvor analysen identifiserer interessante variasjoner, vil vi skille de ni mediene fra hverandre etter *danske* (Politiken, Berlingske, Jyllands-Posten), *svenske* (Aftonbladet, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet) og *norske* (Aftenposten, Dagsavisen og Verdens Gang) medier. Innholdsanalysens funn suppleres og utdypes med funn fra de kvalitative intervjuene der hvor det er relevant.

I kapitlets første del (5.2.1) ser vi nærmere på AR6s fire delrapporter. Her vil vi analysere hvordan dekningen har utspilt seg, både fra delrapport til delrapport, men også mellom de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene. I 5.2.2 kartlegger vi hvorvidt klimaforskningen fra IPCC er det *primære* eller *perifere* fokuset i dekningen og hvilken kontekst funnene ellers spiller inn i, før vi i 5.2.3 ser nærmere på hvorvidt de vitenskapelige funnene spiller inn i en global eller skandinavisk historie. Videre i 5.2.4 ser vi nærmere på hvilke kilder og aktører som befolker mediedekningen av AR6. I kapitlets siste del (5.2.5) presenterer vi tilstedeværelsen av utvalgte tolkningsrammer, før vi ser nærmere på rammenes elementer og dimensjoner.

5.2.1 Spredning og oppmerksomhetsbølger: WG1 frembringer mest mediedekning

Funnene fra vår innholdsanalyse viser at WG1 er den rapporten som mottok desidert mest dekning av AR6s fire delrapporter i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene. Med totalt 212 artikler, tilsvarer mediedekningen av WG1 omtrent 50 prosent av den helhetlige AR6-dekningen i vår analyse. Dermed speiler våre funn samme tendenser som O'Neill sin studie av AR5, hvor den første delrapporten også fikk betydelig mer mediedekning enn de tre påfølgende rapportene (O'Neill, 2015). Figur 2 presentert nedenfor, viser hvordan den totale mediedekningen av AR6 fordeler seg mellom de fire ulike delrapportene, samt mellom de utvalgte danske, svenske og norske mediene.

Figur 2. Dekning av hver del- og synteserapport i AR6 i alle de ni utvalgte mediene. Figuren viser også fordelingen mellom de danske, svenske og norske mediene. Funnene er *ikke* statistisk signifikante: χ^2 (1, N = 429) = 12,1, p = .06061

Som man kan lese ut fra figur 2, har de tre danske mediene klart størst dekning av den første delrapporten, med 44 prosent av artiklene tilknyttet WG1 (n=212). De utvalgte danske mediene står også for den største dekningen av hele AR6 i vår analyse, med 174 artikler publisert totalt over de fire ulike periodene. De utvalgte svenske mediene skiller seg derimot ut med en noe større dekning av WG2 og WG3 sammenlignet med mediene i sine to naboland. De utvalgte norske mediene er alene om å ha WG3 (n=21) som sin nest mest dekkende rapport etter WG1 (n=55).

De danske medienes høye dekning av den første delrapporten reflekteres i uttalelser fra Politikens klimaredaktør Magnus Bredsdorff, som i intervjuet forteller at Politiken satset på en omfattende dekning da den første delrapporten til AR6 ble publisert ved begynnelsen av august 2021:

Da den første rapport udkom, den om konsekvenserne og "hvad fanden sker der", når vi fortsætter med at pumpe klimagasser ud i atmosfæren: Det var ikke ny viden eller forskning, men det var nyt IPCC-materiale, som blev publiceret her for første gang. Og 'da gik vi sgu til den' altså så gik vi til den, vi havde flere tilstede, vi havde flere til at dække det, og vi havde en relativt omfattende dækning.

At WG1 er den delrapporten som har blitt mest dekket av alle mediene i vårt utvalg kan også sees i sammenheng med flere faktorer. For det første, må det erkjennes at IPCCs sekvensielle publiseringsstrategi av de fire delrapportene til hver hovedrapport

stort sett vil være i favør til den første delrapporten fra WG1, noe vi også har sett tidligere (O'Neill et al., 2015). Da WG1 sin delrapport ble publisert i august 2021, var det nesten syv år siden sist offentligheten fikk servert synteserapporten fra AR5 i 2014. På grunn av IPCCs mandat samt klimarapportenes vesentlighet og aktualitet i samfunnet, vil en ny rapport *i teorien* være av høy nyhetsverdi – særlig når det er syv år siden forrige hovedrapport. Dette til tross for at IPCC og WG1 ikke kom med «ny viden eller forskning» i den første delrapporten, som Bredsdorff selv poengterer.

For det andre, fokuserer den første delrapporten på det naturvitenskapelige grunnlaget for klimaendringene og omtaler de fysiske, observerbare konsekvensene av global oppvarming (IPCC, 2023). Disse budskapene har vist seg å være mer konkrete enn budskapene kommunisert i den andre og tredje delrapporten (O'Neill et al., 2015; Duarte & Eide, 2018) og taler dessuten ofte inn i den tydelige og hyppige anvendte tolkningsrammen «risiko og katastrofe» som vi vil komme tilbake til i kapittel 5.2.5. Fra vår datainnsamling observerte vi blant annet at flere av artiklene tilhørende WG1-perioden omtalte delrapporten i sammenheng med de pågående skogbrannene som herjet i Sør-Europa i samme periode sommeren 2021⁴. Dermed ser vi at skogbrannene som en hendelse i seg selv *inviterer* den første delrapporten inn i en ny kontekst, hvor mediene evner å fronte skogbrannene som et direkte bevis og symbol på hva WG1 kommuniserer i sin rapport: Fatale og katastrofale ødeleggelser som en direkte konsekvens av de menneskeskapte klimaendringene. Vi ser også at den første delrapporten ble publisert tett opp mot det norske stortingsvalget høsten 2021⁵, hvilket inviterte rapporten inn i nye, politiske kontekster som antageligvis har ført til økt omtale i de norske nyhetsmediene.

For det tredje, må vi igjen poengtere hvordan klimaproblematikken er en av mange sosiale problemer som konstant konkurrerer om medienes og offentlighetens oppmerksomhet. Dette har også vist seg å påvirke dekningen av de forskjellige delrapportene. Den andre delrapporten fra WG2 ble publisert 28.02.2022, fire dager etter Russland invaderte Ukraina og en krig brått blusset opp på europeisk jord. Den

⁴ Se for eksempel: Majlard, J. (2021, 9. august) «Ännu värre bränder väntas runt Medelhavet». *Svenska Dagbladet*. <https://www.svd.se/a/34MzWL/annu-varre-brander-vantas-runt-medelhavet>

⁵ Se for eksempel: Fjellanger, R. et al. (2021, 12. august) «Krisemåling for Høyre – miljøpartiene med klar fremgang». *Vg.no*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/a7GKk4/krisemaaling-for-hoyre-miljoepartiene-med-klar-fremgang>

tredje delrapporten fra WG3 ble publisert kun fem uker senere den 04.04.2022, hvor krigen i Ukraina fortsatt var høyst aktuell. Forstått ut fra Hilgartner & Bosk (1988) sin arenamodell, demonstrerer dette at oppmerksomheten rundt nye IPCC-rapporter og klimaproblematikken falt betydelig i omfang fordi et annet problem – *krigen i Ukraina* – i større grad ble satt på dagsorden hos både mediene, politikere og offentligheten. Måten delrapporten fra WG2 plutselig ble nedprioritert og ikke ansett som like aktuell hos de skandinaviske nyhetsmediene, kan tydelig identifiseres i VG-journalist Runa Engen sine erfaringer:

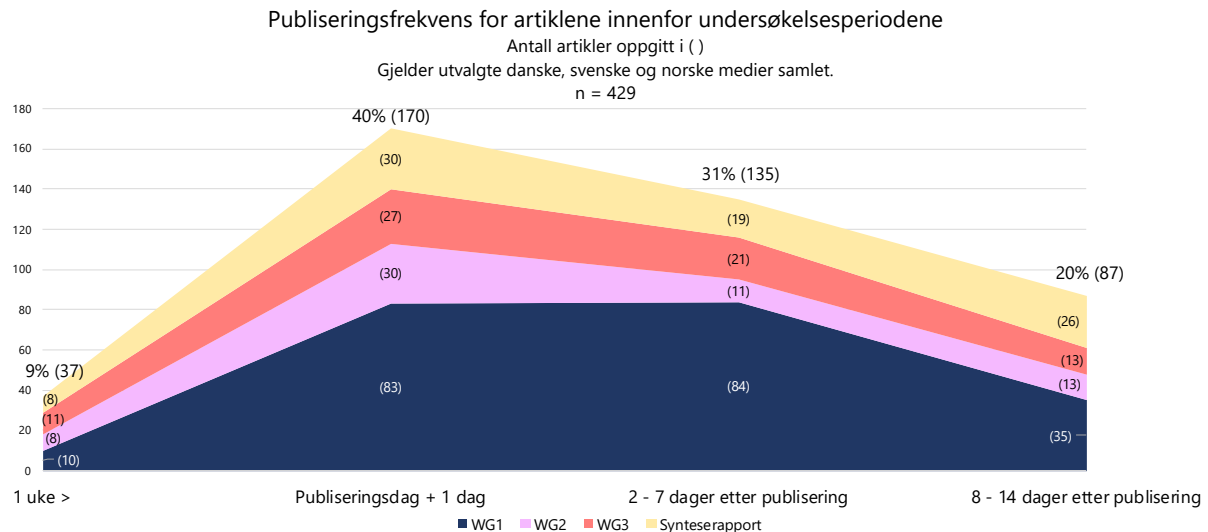
Jeg skulle lage en reportasje i anledning delrapport to som handlet om kriser for reinsdyr i Nord-Norge (...) Men da jeg landet i Oslo hadde jeg i løpet av flyturen fått meldinger om at 'nå er krigen i Ukraina et faktum'. Så da rapporten ble lansert noen dager senere, gikk det fra at VG hadde planer om en egen TV-sending og to-tre-fire saker på front, til at alle slike planer bare ble skrotet.

Også Sina Löschke, *Communications Manager* for WG2, forteller at nesten alle presse- og medieavtaler i forbindelse med lanseringen av den andre delrapporten ble avlyst på dagen da krigen brøt ut. Som følger, gjennomførte IPCC og WG2 langt færre møter med journalister og media enn først planlagt. At dette også har påvirket dekningen av andre og tredje delrapport, er det grunn til å anta: Vi vet allerede at mediene fungerer som viktige kommunikasjonskanaler for det vitenskapelige miljøet, og at forskere og journalister i økende grad er gjensidig avhengige av hverandre dersom vitenskapelige emner og problemer skal kommuniseres ut til offentligheten (Weingart, 2012). Når klimaforskerne ikke kommer i kontakt med journalistene og mediene prioriterer andre dagsordener, er det høyst sannsynlig at dette også vil gå ut over den overordnede dekningen av rapporten.

Flest artikler publiseres tett på rapportenes publiseringsdag

Analysens funn viser at medieoppmerksomheten er langt større på selve publiseringsdagen og dagen etter, sammenlignet med uken opp mot og etter publisering av de ulike delrapportene. Som figur 3 viser, skrives det relativt lite om IPCC i uken opp mot publisering av klimarapportene. Ved utgivelse av delrapportene derimot, stiger antallet brått: Hele 40 prosent av artiklene fra vår innholdsanalyse ble

publisert på samme dag eller dagen etter delrapportene fra AR6 ble utgitt (n=429). Deretter ser vi en jevn nedgang de påfølgende 2-7 dagene etter publisering, før omfanget minker ytterligere over de neste 8-14 dagene.

Figur 3. Publiseringfrekvens av artiklene innenfor de forskjellige undersøkelsesperiodene.

Måten nyhetsmedienes publiseringfrekvens øker og synker gjennom vår undersøkelsesperiode, vitner om at mediernes oppmerksomhet rettet mot de ulike IPCC-rapportene følger en oppmerksomhetsbølge: Bølgen når sine toppe rundt publiseringen av hver del- og synteserapport, og synker deretter med tiden som går. I dekningen av delrapporten fra WG1 ser vi derimot hvordan bølgen unntaksvis øker med én artikkel over de 2-7 dagene etter publisering, før den i likhet med de andre periodene faller igjen. Unntaket kan sannsynligvis forklares ut fra allerede presenterte funn i dette kapitlet, og særlig det faktum at WG1 er den eneste delrapporten fra AR6 som ble publisert før krigen i Ukraina brøt ut. I likhet med Downs (1972) ser vi dermed tendenser til fire ulike oppmerksomhetsstadier hvor dekningen bygger seg opp (1 uke før>), når en topp (publiseringsdag + 1 dag), stabiliserer seg (2-7 dager etter publisering) og deretter gradvis synker (8-14 dager etter publisering). Ved bølgens topp, trekker Downs frem at det gjerne oppstår en euforisk og optimistisk innstilling hos offentligheten, som imøtegår presenterte problemer med en løsningsorientert innstilling (Downs, 1972 s. 39, 40). Sett opp mot dekningen av IPCCs sjette hovedrapport, viser vår analyse at denne tendensen ikke lar seg identifisere på samme måte: Dersom vi ser på overskriftene til noen av artiklene som ble publisert på samme dag eller dagen etter publisering av delrapportene, finner vi dystre og

hardtslående overskrifter som «Klimaadvarselen fra FN er dybt alvorlig» (Berlingske, 9. august 2021), «Krisen værre än vi trodde» (Aftonbladet, 1. mars 2022) og «Klimapanelets dystre fremtidsbilde» (Dagsavisen, 9. august 2021). Ser vi på artikler publisert rundt det fjerde stadiet av AR6-dekningens oppmerksomhetsbølge, finner vi blant annet overskrifter som: «Nu skal robotterne redde klimaet» (Jyllands-Posten, 20. august 2021), «Naturvården i svenska skogen är på rätt väg» (Aftonbladet, 12. april 2022) og «Kvinner er nøkkelen til et bærekraftig samfunn» (Dagsavisen, 8. mars). Dermed kan vi i den analyserte dekningen av AR6 identifisere flere positive tendenser ved det fjerde stadiet enn hva Downs (1972) tradisjonelt sett foreslår.

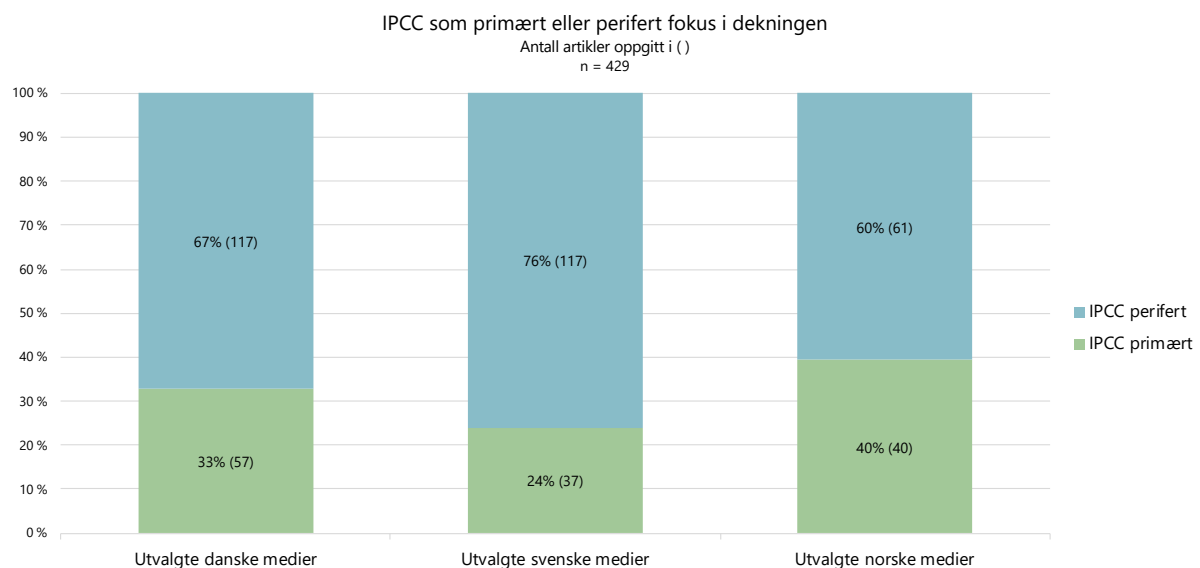
Vår analyse tar dog kun utgangspunkt i dekningen til *utvalgte* medier i en *begrenset* tidsperiode. Det vil derfor være nødvendig med et større datagrunnlag for å kartlegge hvordan oppmerksomhetsbølgen utspiller seg over en lengre tidsperiode, som over et helt år eller i perioden mellom utgivelse av hver hovedrapport. Vi kan heller ikke bekrefte eller avkrefte hvorvidt et femte stadium oppstår, hvor problematikken ifølge Downs (1972) fanger offentlighetens oppmerksomhet sporadisk og i korte bølger. Selv om vi identifiserer enkelte elementer fra Downs' oppmerksomhetsbølge i vår analyse, stiller vi oss bak den eksisterende kritikken av modellen som poengterer at offentlighetens oppmerksomhet rundt et emne kan påvirkes av flere faktorer og ikke nødvendigvis alltid følger et satt mønster. Med utgangspunkt i specialets funn, finner vi en oppmerksomhetsbølge som ikke er konstant, men heller avhenger av spesifikke hendelser som oppstår og gir IPCC nyhetsverdi.

5.2.2 Fokus og tematikk: Vitenskapen settes i andre kontekster

For å bedre forstå hvordan klimavitenskapen fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i en bredere skandinavisk kontekst, ser vi nærmere på artiklenes fokus og tematikk. Først er vi interessert i å kartlegge hvorvidt klimaforskningen fra IPCC er det *primære* eller *perifere* fokuset, det vil si; om historien sirkulerer rundt den sjette hovedrapporten og dens funn eller om vitenskapen heller er en del av en annen nyhetshistorie.

Tidligere studier peker nemlig på at det er de klimavitenskapelige funnene som står i sentrum av mediernes dekning rundt publiseringen av de ulike IPCC-rapportene (Eide & Kunelius, 2012; Eide & Duarte, 2018). Likevel finner Kunelius og Yagodin (2017) en økende tendens til at IPCCs funn formidles som en del av en større global historie om klimabekymring. Før vi kan se nærmere på hvilke tematikker klimaforskningen formidles innenfor, er det relevant å starte med å kartlegge hvorvidt IPCC presenteres som primært eller perifert fokus.

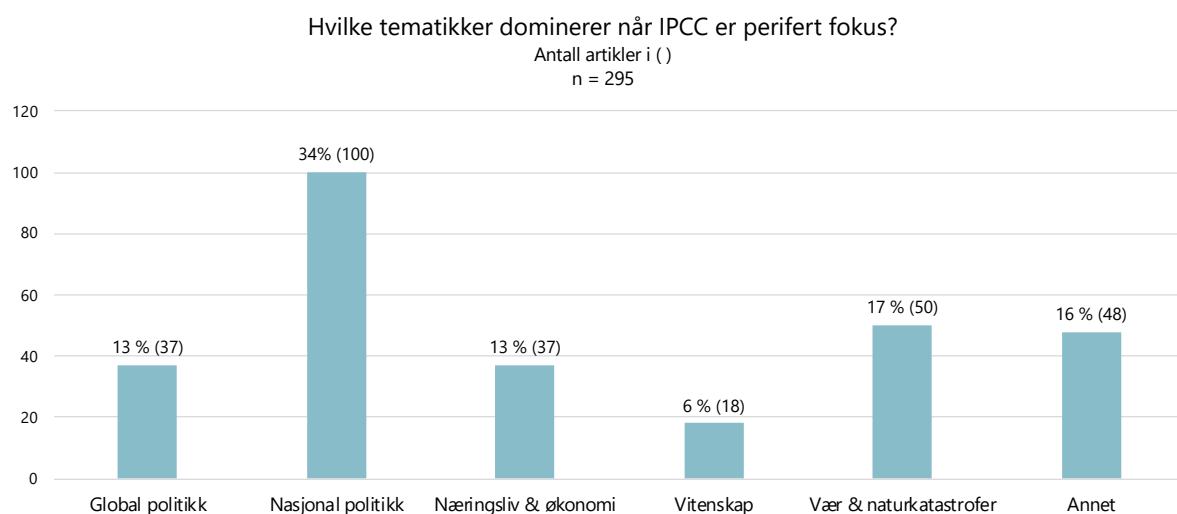
Figur 4 vist nedenfor, illustrerer omfanget av dekningen som har IPCC som primært og perifert fokus. Her registrerer vi enkelte variasjoner mellom de utvalgte danske, svenske og norske mediene. I de tre danske mediene er IPCC-rapportene og dens funn det primære fokuset i tilnærmet en tredjedel (33%) av nyhetsartiklene (n=174), mens i de norske mediene er det en jevnere fordeling mellom det primære (40%) og perifere (60%) fokuset på IPCC og klimaforskningen (n=101). Den sjette hovedrapporten står kun i sentrum i omkring en fjerdedel av den analyserte svenske mediedekningen (n=154).

Figur 4. IPCC som primært eller perifert fokus i dekningen av AR6 i utvalgte danske, svenske og norske medier. Funnene er statistisk signifikante: $\chi^2(1, N = 429) = 7.2$, $p = .027219$.

Til tross for de presenterte variasjonene mellom de utvalgte danske, svenske og norske mediene, finner vi en overordnet tendens til at IPCC og klimavitenskapelige funn *ikke* står i sentrum når de utvalgte skandinaviske mediene har dekket AR6. Vi ser dermed at funnene i større grad spiller inn i andre kontekster – noe som kan sees

i sammenheng med kritikken av *public deficit*-modellen rettet mot offentlighetens forståelse av vitenskap. I lys av våre funn ser vi at en sentral del av mediernes formidling av vitenskap nettopp omfatter måten de evner å sette funnene i en større kontekst for å engasjere befolkningen (Wynne, 1992, 1993; Irwin, 1995, 2008). Med utgangspunkt i teoretiske perspektiver på hvordan vitenskapen er situasjons- og kontekstbetinget, ser vi hvordan klimavitenskapen fra den sjette hovedrapporten må formidles og forstås deretter i de utvalgte skandinaviske mediene. Derfor er det relevant for vår undersøkelse å se nærmere på hvordan AR6 presenteres i en bredere skandinavisk kontekst, og med tilknytning til omkringliggende kulturelle, politiske og sosiale faktorer i Skandinavia. Fordi vi vet at klimaproblematikken inngår i stort sett alle stoffområder, ser vi nærmere på hva som er de sentrale tematikkene i de utvalgte mediernes dekning når vitenskapen ikke står i sentrum. Figur 5 presentert nedenfor, illustrerer de dominerende tematikkene som opptrer i andelen av dekningen hvor IPCC-rapporten og funnene er i perifert fokus (n=295).

Figur 5. Oversikt over hvilke tematikker som dominerer når IPCC er perifert fokus i alle de ni skandinaviske mediene samlet.

I vår undersøkelse har vi kartlagt tilstedeværelsen av tematikker knyttet til *global politikk*; *nasjonal politikk*; *næringsliv og økonomi*; *vitenskap*; *vær og naturkatastrofer*; samt det som inngår i uavklarte tematikker under *annet*. Etter «nasjonal politikk», er «vær og naturkatastrofer» den mest dominerende tematikken i dekningen. Som tidligere presentert i analysen (jf. 5.2.1), ble AR6s første delrapport hyppig omtalt i

sammenheng med naturkatastrofene som herjet i Europa sommeren 2021 – et godt eksempel på hvordan klimarapporten inviteres inn i nye, aktuelle kontekster hvor vitenskapen ikke nødvendigvis står i sentrum. Samtidig ser vi at tretten prosent av artiklene setter IPCCs klimavitenskapelige funn i kontekst med økonomi og næringsliv – noe vi kommer tilbake til i analysen av tolkningsrammer (jf. 5.2.5).

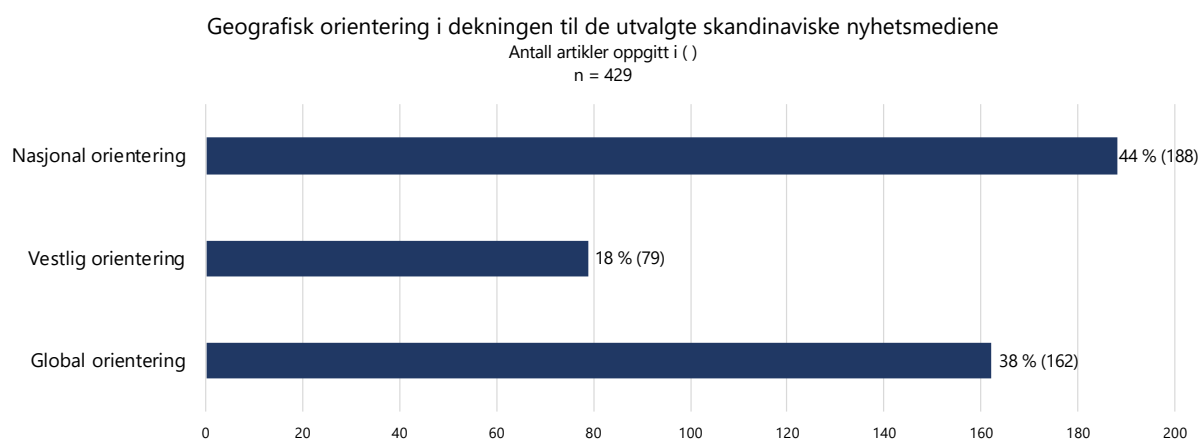
Klimaendringene er politiske av natur, noe vi ser påvirker dekningen av AR6 i vår innholdsanalyse. Fra tidligere studier er vi kjent med at nyhetsmediene har en tendens til å omtale klimaendringene med et nasjonalt fokus (Horta et al., 2017), hvilket har ført til domestisering og politisk instrumentalisering av internasjonale problematikker i mediene (Eide & Ytterstad, 2011; Kunelius & Eide, 2012). I vår undersøkelse ser vi også hvordan de utvalgte mediene i høy grad knytter AR6 og dens funn til nasjonal politikk. Figur 5 viser at nasjonal politikk inngår i 34 prosent – omkring en tredjedel – av den analyserte dekningen (n=295). En tidligere studie av mediedekningen av AR5 i flere land, peker på en økende tendens til at IPCC-rapportene formidles som en del av en global historie om klimabekymring (Kunelius & Yagodin, 2017). Med utgangspunkt i specialets funn, ser vi derimot at IPCCs klimavitenskapelige funn i større grad formidles i sammenheng med nasjonal politikk. Global politikk er kun det overordnede temaet i tretten prosent av dekningen når AR6 er i perifert fokus (n=295). Fra tidligere studier vet vi likevel at mediene domestiserer klimaendringene på ulike måter, hvor det nasjonale politiske fokuset kan formidles på et mer eller mindre globalt nivå (Olaussen, 2014). Derfor er vi interessert i å se nærmere på hvorvidt IPCCs internasjonale samling av klimaforskning dekkes på et globalt eller nasjonalt nivå i de utvalgte mediene.

5.2.3 En global eller nasjonal historie?

For å få et bedre bilde på hvordan AR6 spiller inn i en *global* eller *nasjonal* historie, vil vi i følgende underkapittel se nærmere på mediedekningens geografiske orientering, presentasjon av klimatiltak, samt visuelle illustrasjoner fra Skandinavia og utlandet. Kapitlet tar utgangspunkt i hele populasjonen, både når IPCC er primært og perifert fokus i den analyserte dekningen (n=429).

Geografisk orientering når mediene dekker AR6

For å analysere hvorvidt IPCC AR6 presenteres som en global eller nasjonal historie, ser vi først nærmere på mediedekningens geografiske orientering. I den analyserte mediedekningen finner vi omtaler av hvordan «FN slår klodealarm» (Berlingske, 2023), samtidig som AR6 også presenteres på et nasjonalt nivå: «Klimaadvarslen fra FN er dybt alvorlig – men det kan i sidste ende blive en gevinst for Danmark» (Berlingske, 9. august 2021); «Sveriges beredskap måste börja vara god» (Dagens Nyheter, 7. mars 2022); «Fem klimatrusler ... Og slik vil Norge påvirkes» (VG, 10. august 2021). Ovenstående eksempler hentet fra innholdsanalysen illustrerer hvordan de klimavitenskapelige funnene både vinkles globalt og nasjonalt i medienes dekning.

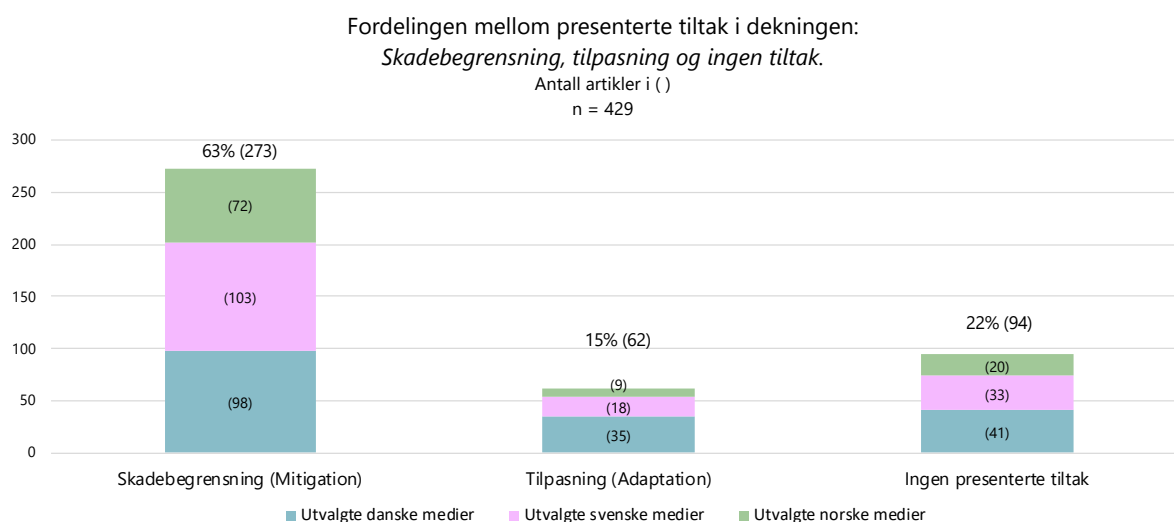

Figur 6. Oversikt over geografisk orientering i dekingen av AR6 i de ni utvalgte skandinaviske mediene.

Som figur 6 viser, finner vi en relativt balansert fordeling mellom nasjonal og global orientering, som dekker henholdsvis 44 og 38 prosent av de utvalgte skandinaviske medienes dekning av IPCC AR6 (n=429). Den resterende andelen av den analyserte dekingen på 18 prosent har en vestlig orientering. Sett sammen dominerer dermed det nasjonale og vestlige fokuset (62%) foran det globale (38%). Vi finner også nasjonale interesser når de utvalgte skandinaviske mediene presenterer IPCCs klimaforskning i et vestlig perspektiv. Det inkluderer klimarelaterte konflikter så vel som løsninger med en geografisk nærhet til de skandinaviske leserne – som værendringer og naturkatastrofer i Europa, samt klimahåndtering i EU-sammenheng.

Fokus på skadebegrensning foran tilpasning til klimaendringer

For å få et desto klarere bilde på hvordan de globale problemene omtales, retter vi blikket mot hvilke klimatiltak som presenteres i møte med klimaendringene i utvalget av skandinaviske nyhetsmedier. Figur 7 viser fordelingen mellom presenterte tiltak i den analyserte dekningen.

Figur 7. Fordelingen mellom presenterte tiltak i dekningen. Funnene er statistisk signifikante: $\chi^2(1, N = 429) = 26.3$, $p = .000027$

Figur 7 viser at skadebegrensning («*mitigation*») er det dominerende tiltaket i 273 av artiklene, tilsvarende 63 prosent av dekningen, mens 62 artikler, tilsvarende 15 prosent av dekningen, fokuserer på tilpasning («*adaptation*») (n=429). Det speiler også tidligere studiers funn om fordeling mellom skadebegrensning og tilpasning i klimadekningen (Andersen, 2009). De resterende 22 prosentene og 94 artiklene presenterer *ingen tiltak*. IPCC uttrykker at klimaendringenes konsekvenser hittil har rammet hardest i det globale sør (IPCC, 2022a). Den ujevne fordelingen mellom skadebegrensning av og tilpasning til klimaendringenes virkninger, illustrerer medienes tendens til å presentere den globale problematikken på et lokalt nivå, med fokus på det som er mest relevant for det lokale publikummets verdier, interesser, politikk eller kultur (Horta et al., 2017).

Medienes fokus på skadebegrensning kan forsterke forestillinger om at IPCCs vitenskapelige funn er fjerntliggende – både geografisk og tidsmessig – for Skandinavias virkelighet. I møte med klimaendringene har Danmark, Sverige og Norge mulighet og tid til å begrense skadene før de må tilpasse seg konsekvensene.

Det kan videre også reprodusere forestillinger om at den globale klimaproblematikken er mindre aktuell for de skandinaviske landene. Fra sin side, rapporterer IPCC derimot at globale klimatiltak for å begrense skadene og tilpasse seg konsekvensene allerede er tilgjengelige, samt faktumet om at verdens industrialiserte land har de nødvendige økonomiske ressursene for å iverksette tiltakene. I lys av dette er både skadebegrensning av og tilpasning til de globale klimaendringene i utgangspunktet av høyeste relevans for de tre skandinaviske landene.

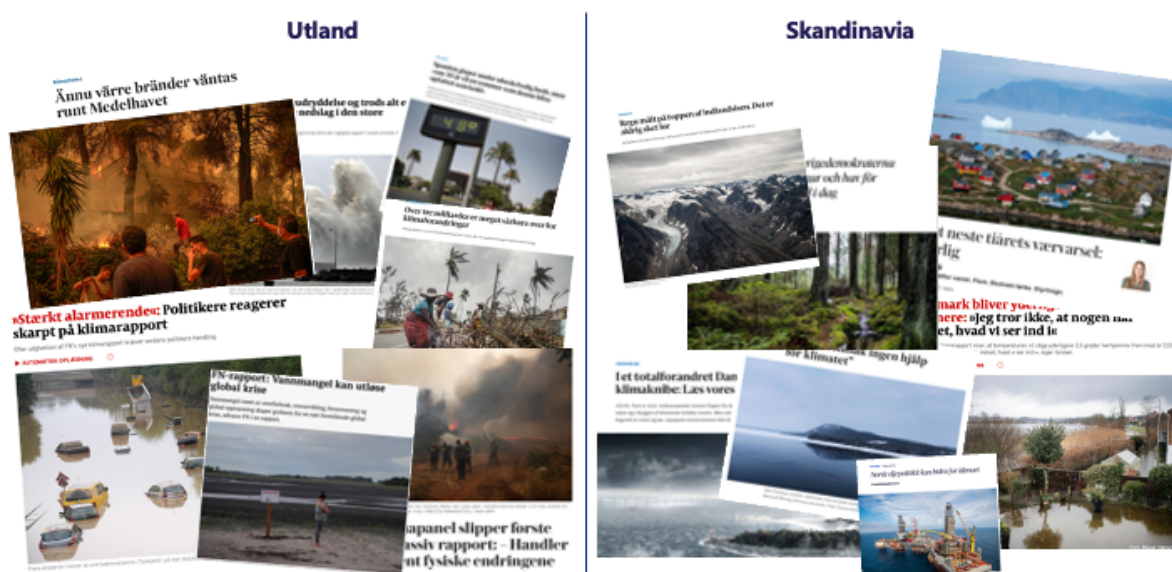
Ser vi nærmere på andelen av dekningen som fokuserer på tilpasning (15 %) finner vi funn som delvis utfordrer våre tidligere antagelser. Ved snakk om klimatilpasning prioriterer mediene å fokusere på de få, enkeltstående tilfellene som oppleves som nære for leserne, fremfor de fjerne tilfellene som skjer på daglig basis i andre deler av verden. Med andre ord; når de ni utvalgte mediene omtaler klimatilpasning, er det med en vestlig orientering. Det poengterer faktumet at de skandinaviske mediene til syvende og sist finner det mest relevant å omtale IPCC-rapporten i de kontekstene der hvor vi – det globale nord – blir direkte berørt. Dermed ser vi at tilpasning til klimaendringene presenteres når det er mest relevant for publikummet i Skandinavia.

I den analyserte dekningen skiller de tre danske mediene seg ut med et større fokus på klimatilpasning sammenlignet med de utvalgte svenske og norske mediene. AR6 omtales i forbindelse med klimatilpasning i 35 av de danske artiklene, hvilket tilsvarer en femtedel av den analyserte danske dekningen (n=174). Mediene presenterer det vi allerede vet om at «klimaforandringer rammer allerede hårdt, især i fattige lande, mens rike lande som Danmark slipper mere nådigt – for nu». Retter vi et nærmere analytisk blikk på den danske dekningen, finner vi flere artikler med fokus på Danmarks tilpasning til klimaendringenes konsekvenser både i dag og i fremtiden. Omtalen av klimatilpasning på et nasjonalt nivå i de tre danske mediene, kan sees i sammenheng med Danmarks sårbarhet for stigende havnivå som skyldes landets lange kystlinje og flate landområder, samt tilknytning til Grønland (FN, 2023). De danske mediene uttrykker hvordan «klimaendringene viser tænder i Danmark» med trusler om blant annet oversvømmelser, værendringer og stormer. I tilfeller hvor de tre danske mediene omtaler tilpasning finner vi av den grunn et utbredt lokalt fokus.

Kaos og katastrofe der ute, harmoni og idyll her hjemme

Til tross for de skandinaviske nyhetsmedienes lokale og nasjonale fokus, ser vi en dominerende andel visuelle illustrasjoner av *utlandet* (62%) sammenlignet med visuelle illustrasjoner av Skandinavia (38%) i de analyserte artiklene med bilder eller videoer av natur og landskap (n=173). Se figur 8 for eksemplifisering.

EKSEMPLER PÅ VISUALISERING AV UTLAND VS. SKANDINAVIA I MEDIEDEKNINGEN

Figur 8. Eksempler på hvordan utlandet og Skandinavia visualiseres i den analyserte mediedekningen.

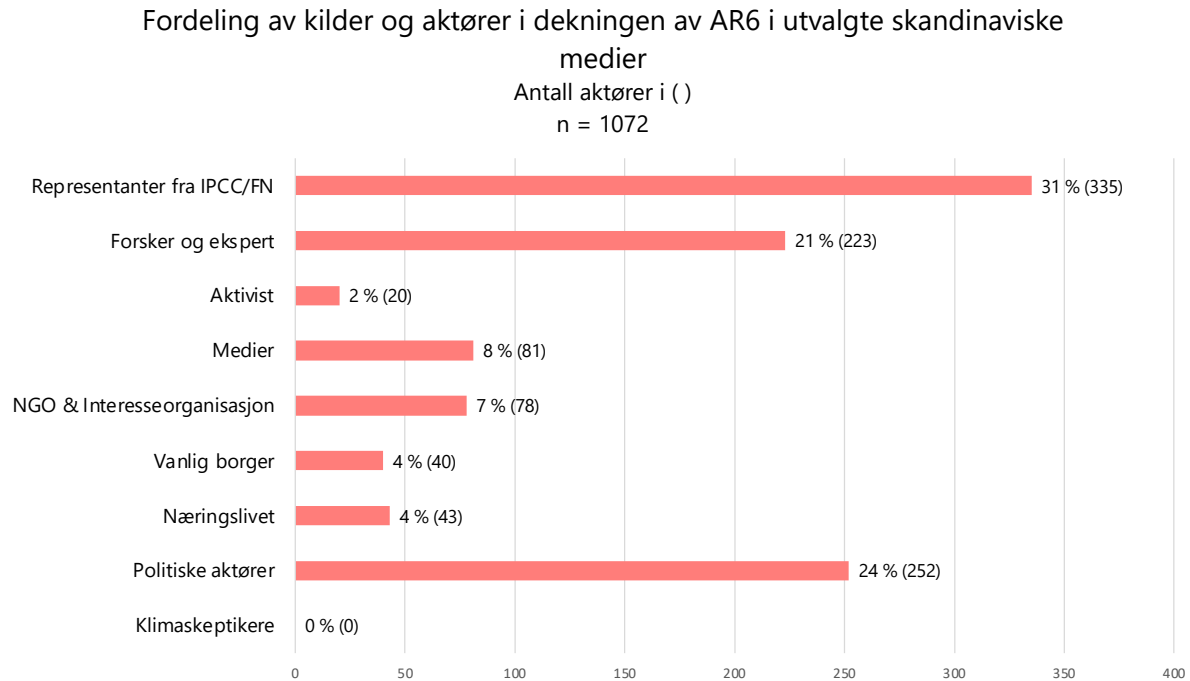
Bildene fra utlandet domineres av naturkatastrofer, ødeleggelser av menneskers og dyrs omgivelser, samt issmelting i arktiske områder. Vi ser også at noen av bildene fra utlandet inkluderer menneskelige ofre av klimaendringene, slik som ofre for tørke, hetebølger eller skogbranner. De visuelle illustrasjonene av Skandinavia preges derimot av helt andre inntrykk: Her ser vi i større grad bilder som representerer industrier og teknologisk innovasjon i naturområder, som eksempelvis vindmøller og oljeplattformer. Samtidig finner vi stor representasjon av mektig, uberørt skandinavisk natur – slik som bilder av fjell, fjorder, isbreer og grønne skoger. Denne kontrastfulle, visuelle fremstillingen bidrar til å reproducere en idyllisk og ofte etnosentrisk fremstilling av Danmark, Sverige og Norge som foregangsland i klimakampen. For mens «utlandet» fremstilles som kaotisk og full av ødeleggelser, males det et mer harmonisk og uskyldig bilde av Skandinavia som noe som må vernes og beskyttes.

Slike fremstillinger hvor de skandinaviske landene ser ut til å *spille mer på lag* med miljøet og naturen enn hva «utlandet» gjør, blir både urettferdige og feilaktige dersom man dykker ned i tallene som stadfester nasjonenes faktiske påvirkning på klimaet: Både Danmark, Sverige og Norge har allerede brukt opp deres utslippskvote for 2023 innen årets andre kvartal er omme, og ble dessuten rangert som henholdsvis nummer 15, 20 og 26 på listen over «Land med størst forbruk» i 2022 (Overshootday.org, 2023; E24, 2022). Med slike tall i bunn, svekkes også holdbarheten til argumenter som «Danmark skal inspirere andre land i klimakampen» (Berlingske, 9. august 2021), «Vi har en politik som räcker en bit» (Dagens Nyheter, 28. februar 2022) og «Norsk oljepolitikk kan bidra for klimaet» (Aftenposten, 22. august 2021) identifisert i artikler fra vår innholdsanalyse.

At de visuelle illustrasjonene av utlandet er mer representert enn Skandinavia, strider mot våre tidligere funn hvor vi har sett at de skandinaviske mediene i større grad har en nasjonal og lokal orientering i sin dekning av IPCC-rapporten. Likevel kan et slikt motstridende funn ha en naturlig forklaring: Det gir mening at klimaproblematikken best illustreres med bilder hentet fra utlandet, fordi klimaendringene i størst grad har rammet land utenfor Skandinavia og av den grunn er mer synlig «der ute» enn «her hjemme». Samtidig som dette kan gi antydninger til et større globalt fokus i dekingen enn tidligere, forsterker den dominerende andelen av «utenlandske» bilder idéen om at klimaendringenes konsekvenser er fremmede og fjerne hendelser for de skandinaviske leserne. Hvorvidt dette bidrar til å forsterke det fjerne bildet på de globale problemene vil ikke denne undersøkelsen kunne svare på. Det er likevel et interessant poeng å ta med videre til specialets senere diskusjon av hvordan vitenskap fra IPCC gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i skandinaviske medier.

5.2.4 Ekspert og politiske aktører dominerer som klimakilder

Med utgangspunkt i presenterte perspektiver om at naturen, miljøet og klimaet selv ikke er i stand til å snakke for seg, har vi vært interesserte i å kartlegge hvilke kilder og aktører som dominerer i mediedekningen på klimaets vegne. Figur 9 viser fordelingen av klimakildene etter ni ulike kategorier (n=1072):

Figur 9. Fordeling av kilder og aktører de utvalgte skandinaviske mediene dekning av AR6.

Som den mest dominerende kilden i vår innholdsanalyse på tvers av alle de skandinaviske mediene, finner vi 'Representanter fra IPCC og FN' med totalt 335 representerte aktører (n=1072). Som nummer to finner vi 'Politiske aktører' med 252 representanter, mens 'Forsker og ekspert' er den tredje mest dominerende klimakilden. En vesentlig mindre del av kildene utgjøres av andre medieaktører (81 aktører), NGO/interesseorganisasjoner (78 aktører) og næringslivet (43 aktører). Vi finner færrest vanlige borgere og aktivister i dekningen, med henholdsvis 40 og 20 aktører. Samtidig identifiserer vi *ingen* klimaskeptikere i dekningen av AR6 på tvers av de ni skandinaviske mediene.

At 'Representanter fra IPCC/FN', 'Politiske aktører' og 'Forsker og ekspert' utgjør den desidert største delen av klimakildene, vitner om at den skandinaviske dekningen av AR6 i stor grad sirkulerer rundt en sterk tillit til eksperter og befolkes av elitepersoner (Eskjær, 2019, s. 20). Først og fremst bekrefter den store dominansen av IPCC- og FN-kilder klimapanelets rolle, mandat og autoritet som verdens primære politiske og vitenskapelige aktør på klimaområdet. Samtidig er det en erkjennelse av AR6 og IPCCs tidligere hovedrapporter. Politiken skriver blant annet at «rapporten vil stå som en vitenskapelig hjørnestein i de næste mange år» (Politiken, 9. august 2021), noe som tydelig støtter opp om IPCC sin posisjon, funksjon og rolle.

Fraværet av klimaskeptiske stemmer i den analyserte dekningen av AR6 tyder på at klimaskeptikerne befinner seg i avvikelsessfæren (Eskjær, 2019) og at IPCCs vitenskapelige funn ikke betviles. Det samme gjelder aktører som fornekte klimaendringene eller som tydelig argumenterer *mot* at verden bør bevege seg i en grønnere retning; våre bemerkninger viser at de hverken får spalteplass eller omtale. Disse funnene samsvarer med Eskjær sitt poeng om at «kildene i konsensusfæren ikke motsies» (Eskjær, 2019, s. 11). Samtidig tyder det også på at de skandinaviske mediene i vårt utvalg har beveget seg vekk fra tidligere kritiserte tendenser til å la de journalistiske idealene om en balansert dekning overstyre ekspertkonsensus om vitenskapelige bevis som klimaendringene (Ryghaug, 2006; Brüggermann & Engesser, 2014; Merkley, 2020).

Likevel fremstår fraværet av klimaskeptiske stemmer også noe oppsiktsvekkende, da nyere studier fastslår at både dansker, svensker og nordmenn befinner seg i bunnsjiktet av målinger som kartlegger befolkningens tro på klimaendringene som menneskeskapte. Sammen med USA og Saudi-Arabia, har Danmark, Sverige og Norge blant den høyeste befolkningsandelen som betviler eller benekter at klimaendringene er menneskeskapte (Smith, 2019). Ferske målinger fra OsloMet viser at så mye som hver fjerde nordmann er klimaskeptiker og dermed ikke tror på det klimavitenskapen stadfester (Delebekk & Flem, 2023). VG-journalist Engen forteller at hun «møter på de klimaskeptiske stemmene meget ofte, og oftere enn man ser det på flatene». Også Törnwall utdyper at klimaskeptikerne hører fra seg, selv om de ikke representeres på samme måte i dekningen:

Jag får mejl från aktivister som tycker att jag gör för lite. Jag får meddelanden från klimatförnekare som menar att jag inte ska skriva om det här alls eftersom problemet inte finns.

At de klimaskeptiske stemmene finnes, men likevel ikke får spalteplass når de skandinaviske mediene skal dekke IPCC-rapportene, vitner om at medienes eksperttillit og ekspertkonsensus ikke nødvendigvis er representativ for den totale skandinaviske offentligheten.

Derimot viser overskriftene «Advarsel i verdens viktigste klimarapport» (Berlingske, 9. august 2021), «FNs klimapanels forudsigelser har ramt rimelig præcist» (Jyllands-

Posten, 8. august 2021) og «FNs klimarapport: Menneskeskapte klimaendringer gjør ekstremvær mer alvorlig» (VG, 9. august 2021) hvordan en sterk troverdighet tildeles IPCC samtidig som mediene støtter opp om klimaekspertenenes konsensus fremlagt i hovedrapporten. Den høye representasjonen av forskere og eksperter som kilder peker også på at de skandinaviske mediene i høy grad er avhengige av forskere og eksperter for å omtale og utdype kompleks klimavitenskap i sin klimajournalistikk. Hvordan danske, svenske og norske journalister samarbeider med forskere og eksperter i denne prosessen, vil være blant punktene vi ser nærmere på i analysekapittel 5.4.

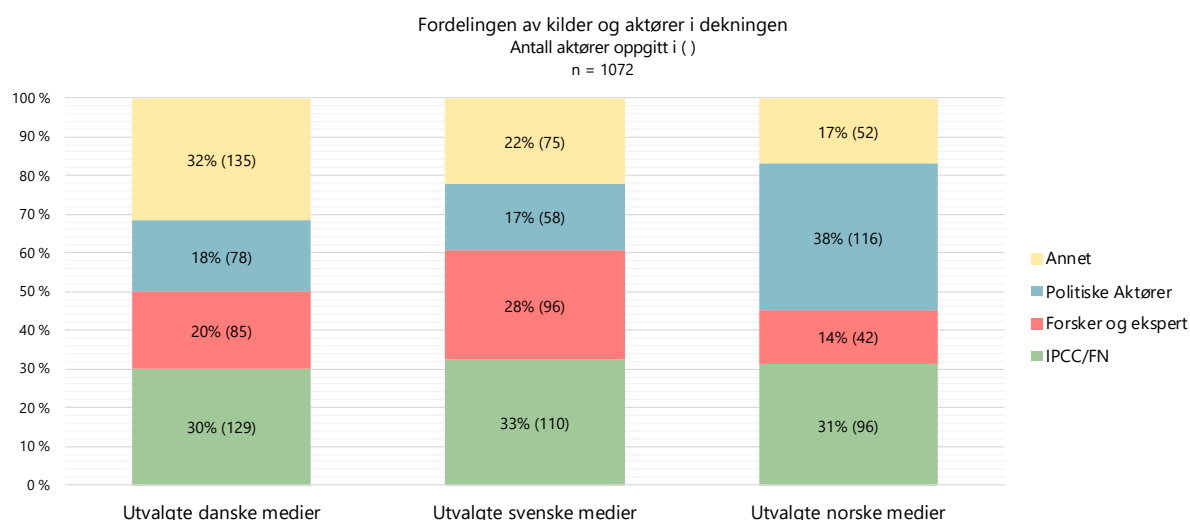
Til tross for funnene om ekspertkonsensus, ser vi at klimaproblematikkens mange aspekter i stor grad diskuteres i deknningen. Vi observerer fra innholdsanalysen at den skandinaviske nyhetsdekningen av AR6 dermed befinner seg i sfæren av *legitim kontrovers* (Eskjær, 2019, s. 9-10), hvor særlig politiske aktører med konkurrerende synspunkt og ulik politisk tilhørighet settes opp mot hverandre for å diskutere hvordan AR6 skal påvirke politikken. På den måten inntar diskusjonene om klimavitenskap ofte en politisk dimensjon og utspiller seg som et *valence issue* i mediene, noe som ikke er fremmed med tanke på at «vi [lever] i en tid hvor de fleste debatter av vitenskapelig relevans avgjøres i skjæringspunktet mellom politikk, verdier og ekspertkunnskap» (Nisbet & Scheufele, 2009, s. 1776). I samsvar med denne oppfattelsen uttaler Engen at selv om mediene ikke gir rom for å diskutere hvorvidt global oppvarming skjer, er det likevel tydelige politiske splittelser i klimadebatten:

Det betyr jo ikke at man har en hundre prosent enighet, og det ser man jo også blant politikere. Det er enda ikke alle som mener at dette er en realitet, eller i det minste så viktig som FNs klimapanel legger til grunn.

Engens uttalelse antyder at til tross for at det er en høy tilslutning til IPCCs ekspertkonsensus i den vitenskapelige sfæren, eksisterer det andre spilleregler i den politiske verden som mediene også må forholde seg til. Det er disse spillereglene som legger opp til selve klimadebatten i den skandinaviske offentligheten, hvor det i et større omfang diskuteres hvordan man skal reagere på rapporten og håndtere de klimavitenskapelige funnene, og ikke hvorvidt de stemmer eller ei.

Nasjonale forskjeller i representasjon av kilder og aktører

For å se nærmere på det faktiske forholdet mellom representanter fra IPCC/FN, forskere/eksperter og politiske aktører som kilder i dekningen, har vi i figur 10 fremstilt disse variablene opp mot hverandre, med en «annet»-kategori som samler de fem resterende kildekategoriene. Her ser vi på de utvalgte danske, svenske og norske mediene, da vi identifiserer interessante variasjoner knyttet til fordeling av kilder.

Figur 10. Fordeling av kildekategoriene 'representanter fra IPCC/FN', 'Forsker og eksperter' og 'Politiske aktører' og 'annet' i dekningen av AR6 i de danske, svenske og norske mediene. Funnene er statistisk signifikante: $\chi^2 (1, N = 1072) = 71.7, p = < 0.001$.

Som figur 10 viser, utgjør aktører fra IPCC og FN sammen med forskere og eksperter 50 prosent av kildene i den danske dekningen (n=427), 61 prosent av kildene i den svenske dekningen (n=339) og 45 prosent av kildene i den norske dekningen (n=306) av AR6. Mens de politiske aktørene utgjør 17 og 18 prosent av kildene i henholdsvis den analyserte svenske og danske dekningen, utgjør politiske aktører hele 38 prosent av kildene i den analyserte norske dekningen. De tre norske mediene skiller seg dermed ut med en bemerkningsverdig stor andel av politiske aktører sammenlignet med de utvalgte danske og svenske mediene. Måten politiske aktører på dominerende vis får komme til orde i de norske mediene når AR6 settes på dagsorden, ser dessuten ut til å ha gått på bekostning av mengden forskere og klimaeksperter, som står for en høyere andel av kilderepresentasjonen i den danske og svenske dekningen.

Dersom vi dykker dypere ned i den norske dekningen av AR6, kan vi avdekke at de politiske aktørene hyppig inviteres inn av mediene for å kommentere eller diskutere AR6 opp mot norsk klima- og oljepolitikk. Med overskrifter som «Ny IPCC-rapport setter fyr på oljedebatten» (Dagsavisen, 9. august 2021), «Vil fortsette norsk oljeleting tross ny skrekkrapport», «Mener klimarapporten må få konsekvenser for norsk oljepolitikk» (Dagsavisen, 9. august 2021) og «Klart ja til olje også fra det neste Stortinget» (VG, 14. august 2021), kommer det tydelig frem at omtale av vitenskap og AR6 berører Norges oljevirkksomhet og velferd, som i aller høyeste grad er av politisk interesse. Våre funn og kvalitative bemerkninger fra innholdsanalysen kan dessuten støttes opp med uttalelser fra VG-journalist Runa Engen, som heller ikke legger skjul på at den norske klimadekningen generelt sett kan være «politikkfokusert og oljetung, og kanskje litt splittet». Dermed ser vi hvordan den norske mediedekningen av IPCC-rapporten også blir offer for politisk instrumentalisering, hvor dens funn og budskaper blir brukt for å fremme bestemte politiske synspunkt og argumenter tilhørende den norske oljedebatten i mediene.

Tilsvarende kontroverser og polariserende debatter hvor klimavitenskap fra AR6 knyttes direkte opp til et så tydelig nasjonalt politisk *issue* kan ikke identifiseres i hverken den danske eller svenske dekningen. Derimot inviteres de politiske aktørene i de utvalgte danske og svenske mediene heller til å kommentere på rapporten og dens funn på et mer generelt, klimapolitisk grunnlag – som for eksempel i Dagens Nyheter hvor Sveriges tidligere landbyggsminister kommenterer at «Vi är på väg käpprätt åt helvete och regeringen sitter på händerna» (Dagens Nyheter, 30. mars 2023) eller i Politiken hvor danske politikere må svare på kritikken av at «Danmarks udslip af drivhusgasser stiger stik imod alle klimaløfter» (Politiken, 21. mars 2023). Likevel er det også likheter på tvers av de danske, svenske og norske mediene i måten de forholder seg til politiske aktører som kilder: I tråd med teorier om *claims-making*, stilles det i større eller mindre grad krav til politikerne ved å kreve legitimitet og påkalle klimahandling gjennom politiske beslutninger og statlige reguleringer. Alle landene følger også tidvis Irwin's (2021) *third-order-thinking*, hvor den vitenskapelige informasjonen fra AR6 betraktes ut fra nasjonenes økonomiske, politiske og sosiale kontekst.

Hvem er opinionsavsenderne?

Samtidig som nyhetsmedienes kildevalg er en vesentlig faktor som påvirker hvordan AR6 settes på dagsorden, er det også av betydning hvem som kommer til orde gjennom opinionsartikler publisert i avisenes menings- og debattseksjoner. Fra vår innholdsanalyse av 429 artikler, var 80 av artiklene opinionsartikler skrevet av aktører uten redaksjonell tilknytning til de undersøkte nyhetsmediene. Blant opinionsavsenderne, er «forskere» på topp med 25 publiserte opinionsartikler (n=80). Igjen identifiserer vi en høy tillit til klimaforskerne, hvor kjente budskap som blant annet «Just nu befinner vi oss i början på en turbulent utveckling» (Svenska Dagbladet, 25. februar 2022) og «Vi kan ikke længere regne med, at den viden, forskere leverer til de politiske beslutningstagere, bliver omsat til handling» (Politiken, 9. april 2022) utropes. Som nummer to blant opinionsavsendere finner vi «vanlige borgere» med 15 publiserte opinionsartikler. Til forskjell fra den overordnede dekningen av rapporten, hvor vanlige borgere er marginalisert som kilder, tildeles de muligheten til å omtale og uttale seg om klimarapportene og dens betydning gjennom opinionsartikler. Også dette vitner om en dynamisk klimadebatt, hvor forskjellige stemmer og perspektiver har et behov for å bli sett og hørt.

5.2.5 Tolkingsrammer

I undersøkelsen av hvordan klimavitenskapelige funn fra IPCC AR6 gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene, kartlegger vi hvordan den komplekse og abstrakte informasjonen formidles innenfor allerede etablerte og emnespesifikke tolkningsrammer knyttet til klimafeltet. Med inspirasjon fra tidligere studier (Engesser & Brüggemann, 2016; Painter, 2017) har vi registrert og analysert følgende tolkningsrammer i dekingen av AR6: *Risiko og katastrofe*; *usikkerhet*; *progresjon*; *mulighet*; og *rettferdighet* (jf. Kapittel 4.3.2 for metodisk redegjørelse).

Tolkingsramme/ Periode	WG1 n = 212		WG2 n = 62		WG3 n = 72		Synteserapport n = 83		SUM AR6 n = 429	
	Antall artikler	Prosentandel	Antall artikler	Prosentandel	Antall artikler	Prosentandel	Antall artikler	Prosentandel	Antall artikler	Prosentandel
Risiko & Katastrofe	145	68 %	35	56 %	47	65 %	66	65 %	293	68 %
Usikkerhet	11	5 %	2	3 %	3	4 %	1	4 %	17	4 %
Progresjon	3	1 %	0	0 %	1	1 %	0	1 %	4	1 %
Mulighet	36	17 %	14	23 %	15	21 %	12	21 %	77	18
Rettferdighet	17	8 %	11	18 %	6	8 %	4	8 %	38	9 %

Figur 11. Spredning av tolkningsrammer i dekingen av AR6 i de utvalgte mediene (jf. 4.3.2).

Som ovenstående tabell presenterer, dominerer risiko- og katastroferammen i de ni skandinaviske medienes deking av AR6. 293 av de 429 analyserte artiklene faller innenfor denne rammen – hvilket tilsvarer 68 prosent av artiklene på tvers av de ni utvalgte skandinaviske mediene og de fire delrapportene tilknyttet AR6. Dominansen av risiko- og katastroferammen samsvarer med tidligere studiers oppfatning av medienes tendens til å fokusere på de alarmerende katastrofescenariene (Painter, 2013, 2017). I en tidligere britisk studie av AR4s to første delrapporter, falt 75 prosent av artiklene innenfor katastroferammen (Hulme, 2009). Vår undersøkelse viser til en lignende tendens i dekingen av AR6 blant de utvalgte danske, svenske og norske nyhetsmediene.

Ser vi på dekingen av de ulike delrapportene til IPCCs sjette hovedrapport, finner vi minimale forskjeller i fordelingen av rammer. Mediedeking av WG1, WG3 og synteserapporten har en relativ lik fordeling av tolkningsrammer, hvor risiko- og

katastroferammen er dominerende. WG2 skiller seg derimot ut med en noe lavere andel artikler innenfor risiko- og katastroferammen, og en høyere andel av artikler innenfor rettferdighetsrammen. Til forskjell fra de tre andre delrapportene, har rettferdighetsrammen en andel på 18 prosent i WG2 (n=62).

Fordi nyhetsmedienes tolkningsrammer ikke kan sees atskilt fra omkringliggende strukturer (Entman, 1993; Van Gorp, 2007), er det relevant å se nærmere på tematikken i WG2 og hvordan de vitenskapelige funnene videreformidles i en skandinavisk kontekst. I andre delrapport fokuserer IPCC på klimaendringens virkninger, naturen og menneskelige samfunns sårbarhet, samt deres evner og grenser til å tilpasse seg konsekvensene (IPCC, 2022a). Klimaendringenes virkninger rammer hardest i utviklingsland, samtidig som verdens industriland står for cirka to tredjedeler av utslippene (FN, 2023). I analysen av de ni skandinaviske medienes dekning av WG2 ser vi at den andre delrapportens fokus på virkninger, tilpasning og sårbarhet i større grad evner å sette klimarettferdighet på dagsorden, sammenlignet med de andre rapportene. Internasjonal klimarettferdighet refererer til hvordan kostnadene av klimahåndtering skal fordeles mellom industri- og utviklingsland, på bakgrunn av den ujevne fordelingen som eksisterer mellom landenes klimautslipp og konsekvenser (Shue, 2014, s. 27, sitert i Painter, 2017).

For å få et klarere bilde av hvordan medienes rammer formidler problemdefinisjoner, årsakssammenhenger, løsningsforslag og moralske vurderinger (Entman 1993) – vil vi utføre en mer systematisk analyse av hvilke aspekter som utvelges og fremheves i de ni skandinaviske nyhetsmedienes dekning av AR6. Her har vi identifisert *framing devices* som metaforer, nøkkelord og -fraser, slagord, beskrivelser, eksempler og visuelle illustrasjoner etter deres plassering, prioritering og repetisjon (ibid; Gamson og Modigliani, 1989). Figur 12 fremstiller elementer hentet fra artiklenes overskrifter og sitater, for å identifisere og samle hvilke utvalgte aspekter som går igjen i de ulike rammene. Videre vil vi trekke inn flere kvalitative funn fra vår innholdsanalyse for å se nærmere på rammene, samt hvordan det ser ut i den skandinaviske konteksten – på bakgrunn av det vi vet om at rammene ikke kan sees atskilt fra kulturelle og sosiale faktorer og dimensjoner (ibid; Vreese, 2005; Van Gorp, 2007).

TOLKNINGSRAMME	OVERSKRIFTER	SITATER
RISIKO & KATASTROFE	Apokalyps nu (Aftenbladet, 13. august 2021)	– Det här är på väg käpprätt åt helvete och regeringen sitter på händerna. Det finns inte någon presenterad plan framåt. (Dagens Nyheter, 30. mars 2023)
RETTFERDIGHET	FN-rapport: De rike har både hovedskylden og nøglen til at løse klimaproblemet (Berlingske, 13. august 2021)	– Det er helt åbenbart, at vi i Danmark har en moralsk forpligtelse at levere vores del af den reduktion af drivhusgasser, der skal til. Og vi kan inspirere andre lande. (Berlingske, 9. august, 2021)
USIKKERHET	Uro: For FN-eksperterne er klimaforskning stadig en krigszone (Politiken, 15. august 2021)	– Andre forskere er mer skeptiske, og Bjørn Samset er blant dem som mener det er for tidlig å si om arktisk oppvarming har ført til mer ekstremvær. (Dagsavisen, 6. august 2021)
PROGRESJON	Over 500 nye MDG-medlemmer etter lanseringen av FN-rapport (Dagsavisen, 10. august 2021)	– Dessutom läggs stora summor på gröna investeringar i EU:s återhämtningsplan för covid-19, vilket innebär att det finns upphandlingar att vinna och pengar att tjäna på att bidra till omställningen. (Dagens Nyheter, 10. august 2021)
MULIGHET	FN-rapport vill ge verktyg till klimatkampen (SvD, 4. april 2022)	– Vi har løsningerne. Nu skal vi demonstrere, at de virker. På stort set alle disse områder ligger Danmark overordentlig grønt i svinget. (Berlingske, 9. august 2021)

Figur 12. Overblikk over tolkningsrammenes aspekter i de utvalgte medienes dekning av AR6 (jf. 4.3.2)

Risiko og katastrofe

Innenfor tolkningsrammen for risiko og katastrofe preges dekningen av dommedags-scenarioer og et språk som fremmer frykt – noe tidligere studier også viser (Hulme, 2009, s. 126). I figur 12 ser vi hvordan klimarapporten blant annet blir omtalt i sammenheng med en «apokalypse». Ved å trekke på slike kjente forestillinger kan mediene også oppleve desto større gjennomslagskraft (Allern, 2014). Den sjette hovedrapporten innrammes som en «en potentiel dødsdom» (Politiken, 12. august 2021), og vi ser en gjennomgående tendens til at de ni skandinaviske mediene først og fremst fremhever fremtidsscenarioene FNs klimapanel fremhever.

For å fremheve alvoret i situasjonen gjentas FNs generalsekretærs slående uttalelser om hvordan «menneskeheten er på tynn is» (VG, 20. mars 2023) og at rapporten uttrykker «kode rød for menneskeheten» (Aftenposten, 9. august 2021). Bruken av sitatene fra FNs pressekonferanser kan også knyttes til tolkningsrammenes strategiske karakter (Entman, Matthes, Pellicano, 2009), og eventuelle ønsker om påfølgende effekter på individ- og samfunnsnivå (Scheufele, 1999; de Vreese, 2005) – her i forhold til hvordan FN påvirker medienes formidling med deres sentrale nøkkelfraser som fremmer alvorlighetsgraden til IPCCs klimavitenskapelige funn.

Hovedrapportens scenarioer beskrives også som en «skrekkfilm» (Aftenposten, 10. august 2021), og de språklige midlene blir ytterligere forsterket gjennom bilder av katastrofale hendelser som illustrerer konsekvensene. Funn fra vår innholdsanalyse, viser at artiklene innenfor risiko- og katastroferammen definerer klimaendringene som et problem for menneskene og deres omgivelser. Det er også tydelig at problemet utelukkende er forårsaket av menneskers utslipp, noe AR6s funn også slår fast. Når nyhetsartiklene presenterer løsningsforslag, viser funnene våre at søkelyset rettes mot politiske beslutningstakere. I tråd med teori om *claims-making*, ser vi at mediene fremstiller krav om politiske handlinger og statlige reguleringer. Samtidig finner vi et mindre fokus på hva individuelle mennesker kan bidra med for å avverge risikoene og katastrofene. Det kan sees i sammenheng med presenterte funn om aktører.

Rettferdighet

I de ni skandinaviske medienes overordnede dekning av AR6 (n=429), har vi registrert tilstedeværelsen av rettferdighetsrammen i 38 artikler, tilsvarende ni prosent av dekningen (se figur 11). Rettferdighetsrammen fokuserer på skillet mellom det globale nord og sør (Painter, 2017). Fordi klimaendringene hovedsakelig er forårsaket av industrilandenenes utslipp av klimagasser i atmosfæren (FN, 2023), fokuseres det her på urettferdigheten knyttet til hvem som står for utslippene og hvem som opplever konsekvensene på et globalt nivå, samt hvem som er ansvarlig for klimahåndteringen.

Innenfor rettferdighetsrammen finner vi artikler som presenterer industrilandenenes – med fokus på Danmark, Sverige og Norges – utslipp som avgjørende årsaker for klimaendringene og deres konsekvenser. Som Berlingske skriver, uttrykker FN-rapporten at «de rige har både hovedskylden og nøglen til at løse problemet» (Berlingske, 13. August 2021). Medienes innramming fremstiller krav (Hansen, 2015), her gjennom påstander og argumentasjoner om behovet for en global mobilisering for klimaet, hvor de skandinaviske landene forventes å stå i front som forbilder for den grønne omstillingen. I de tre danske mediene er det blant annet et stort fokus på Danmarks rolle som et grønt, fremadrettet foretaksland. Samtidig som det også rettes moralsk ansvar mot nabolandet Norge på bakgrunn av deres oljevirkosomhet.

Rettferdighetsrammen fremhever generelt Skandinavias ansvar i forhold til AR6s funn om industrilandenenes utslipp, økonomiske ressurser og tilgjengelige løsninger (IPCC, 2023a). Det formuleres at «Det er intet skæbnebestemt over den globale opvarmning. Vi har skabt klimakrisen, og vi har redskaberne og teknologien til at løse den» (Politiken, 6. april 2022). I deknningen til de ni utvalgte skandinaviske mediene finner vi flere lignende beskrivelser knyttet til de skandinaviske landenes ansvar. Aktører fra politikken og næringslivet beskriver det som et veldedighetsprosjekt, men i realiteten er det snakk om å løse problemer som industrilandene selv har forårsaket. Vi finner artikler hvor medienes innramming fokuserer på urettferdigheten mellom det globale sør og nord, samtidig som flere av løsningsforslagene som presenteres også gagnar de skandinaviske landene. Vi identifiserer dermed nasjonale interesser – også her.

Samtidig finner vi innramming av rettferdighet knyttet til ansvarsfordelingen mellom de yngre og eldre generasjonene – en generasjonskamp hvor det tas til orde for en bedre klimafremtid. I den analyserte deknningen til de tre svenske mediene, ser vi at generasjonskampen kommer tydelig frem med et fokus på aktivisten Greta Thunberg sitt engasjement og relevans ved rapportenes publisering. At flere av de svenske artiklene inkluderer Greta Thunberg, underbygger tidligere presenterte funn om at deknningen bærer preg av å fokusere på nasjonale interesser. Vi finner artikler som fremmer aktivistens synspunkter, påstander og argumenter om klimahandling med uttalelser som: «Svenska staten har fel, Thunberg rätt» (Aftonbladet, 24. mars 2023). Samtidig registrerer vi artikler som fremmer bekymring for moralske vurderinger for å sikre og bevare «våre barnebarns arv» (Dagsavisen, 6. april 2022).

Det er ikke kun klimaendringene som rammer skjevt; vi registrerer også innramminger som fremhever urettferdige aspekter ved klimahåndtering. I den norske deknningen finner vi artikler som problematiserer at klimatiltakene trumfer urfolks rettigheter. Med metaforer som «kolonialismens nye klær», omtales den norske omstillingen som en form for «grønn kolonialisme» på bakgrunn av at «stadig oftere kan vi lese i avisa om utbygging av vindmølleparker og gruvedrift som kommer i konflikt med samenes tradisjonelle bruk av egne hav- og landområder» (Dagsavisen, 29. mars 2022). På den måten ser vi hvordan innrammingen av rettferdighet også fremmer moralske og etiske vurderinger rundt hvem som må ta kostnadene og konsekvensene av håndteringen.

Usikkerhet

Den sjette hovedrapporten innrammes kun med usikkerhetsmomenter i fire prosent av den analyserte dekningen av AR6 (n=429), noe som kan sees i sammenheng med tidligere funn om ekspertkonsensus og fraværet av klimaskeptikere. Det påpekes likevel at klimaforskning fortsatt er en «krigszone for klimaforskerne» (Politiken, 15. august 2021) og at «klimarapportene vekker kontroverser» (Dagens Nyheter, 27. februar 2022). Det lave antallet av artikler innenfor usikkerhetsrammen, samt fraværet av klimaskeptiske stemmer i dekningen indikerer likevel at det først og fremst skjer utenfor de tradisjonelle medienes plattformer.

Usikkerheten rettes heller – i liten grad – mot IPCCs presentasjon av funn, samt metoder for å samle internasjonal klimaforskning. Klimapanelet har eksempelvis blitt kritisert av forskere for å presentere scenarioer som er «alltför optimistiska och bygger på orealistiska antaganden om tekniska lösningar» (Dagens Nyheter, 6. april 2022). Det rettes dermed ikke usikkerhet mot klimaproblematikken, men heller mot enkelte drøftinger fra IPCC. Den norske forskeren Bjørn Samset uttaler også i Aftenposten at «det er for tidlig å si om arktisk oppvarming har ført til mer ekstremvær» (Aftenposten, 5. august, 2021). Dermed finner vi et mindre utvalg som fremhever usikre aspekter i forhold til slutninger mellom årsaker og konsekvenser i den sjette hovedrapporten.

Vi finner også artikler som kan vekke ytterligere usikkerhet til IPCCs arbeidsmetoder ved å omtale hvordan IPCC har «ændret central formulering i sidste øjeblik» (Jyllands-Posten, 16. august, 2021). Vi vet at tolkningsrammer er nødt til å sees i sammenheng med publikums egne holdninger og skjemaer (Entman, 1993), og at forholdet mellom avsenderens presentasjon og mottakernes forståelse kan ha konsekvenser på både individuelt og sosialt nivå (Scheufele, 1999; Vreese, 2005). På bakgrunn av det kan artiklene som retter usikkerhet mot IPCCs arbeidsmetoder potensielt forsterke klimaskeptikernes egne argumenter og mistillit til IPCC.

Progresjon

Vi identifiserer kun fire artikler innenfor progresjonsrammen, og det er tydelig at utviklingen på klimafeltet ikke er i fokus når de utvalgte ni mediene har dekket AR6

ved publisering. I den analyserte dekningen, ser vi i figur 12 at progresjonen omtales i forbindelse med politiske handlinger og statlige reguleringer innad i EU. Vi identifiserer også hvordan sosiale, kollektive bevegelser omtales som en progresjon i forbindelse med at det norske partiet *Miljøpartiet de Grønne* har fått 500 nye medlemmer etter lanseringen av rapporten (Dagsavisen, 10. august 2021).

Mulighet

Klimavitenskapen presenteres i sammenheng med muligheter i 18 prosent av den analyserte dekningen (n=429). Overordnet ser vi at mulighetsrammen fremhever funn fra den sjette hovedrapporten som viser til mulige «verktøy i klimakampen». Her registrerer vi løsningsforslag til hvordan Danmark, Sverige og Norge kan gå foran i klimakampen, med teknologiske innovasjoner som et dominerende løsningsforslag i 49 prosent av artiklene i mulighetsrammen (n=77). Den andre halvdel av artiklene har en jevn fordeling hvor politisk handling, statlig regulering og individuell endring av oppførsel presenteres som løsningsforslag. Når industrier inkluderes som en del av løsningen, ser vi at de fornybare energikildene dominerer. Bemerkningsverdig nok, registrerer vi også 11 artikler innenfor mulighetsrammen hvor utvinning av olje og gass omtales som mulige løsninger – noe som fremstår absurd med tanke på hvordan petroleumsindustrien i årevis har blitt utpekt som en av de utvilsomt største verstingene på utslipp av forurensende klimagasser (Miljødirektoratet, 2022).

Mulighetsrammen uttrykker at den sjette hovedrapporten vekker uro og bekymring, så vel som håp og optimisme med utsagn som «det glade budskap er at det aldri har vært enklere og billigere å fikse klimakrisen» (Aftenposten, 20. august 2023). I likhet med tidligere studier identifiserer vi økonomiske dimensjoner i dekningen (Anderson, 2009, Carvalho, 2010; Fahy & Nisbet, 2011). Når klimavitenskapelige funn fra IPCC omtales i forbindelse med potensielle muligheter i de ni skandinaviske mediene, er det i stor grad knyttet til økonomiske fordeler. De fornybare energikildene beskrives ikke kun som klimavennlige, det kommer også frem at «økonomien vinner ved skift til solceller og vindmøller» (Berlingske, 4. april 2022; Jyllands-Posten, 4. april 2022). Innenfor undersøkelsens begrensede skandinaviske kontekst, finner vi beskrivelser av klimatilpasning som en økonomisk investering, hvor omstillingen for å begrense

skadeomfanget innrammes og frontes som en økonomisk mulighet. Her er det kapitalismen som råder – noe følgende sitat oppsummerer: «Om man ønsker å endre markedets etterspørsel etter en vare, må man komme med et tilbud som virker bedre og billigere. Og det må gjøres ved å tilby folk grønne alternativer. Ikke ved å frata folk velstand» (Aftenposten, 18. august 2021). I intervjuet med Törnwall fra SvD legges det også frem hvordan mulighetsrammen kan forstås som noe rent egoistisk: «Det är bra för många människor att denna förändring sker. Och det är klart, då är fler mer intresserade också». Når mediene fremhever mulighetene, ser vi antydninger til at den vitenskapelige rapportens funn er mer attraktivt for det skandinaviske publikummet.

5.2.6 Oppsummering av andre analysekapittel

Specialets andre analysekapittel har gitt en oversikt over mediedekningen av AR6s fire delrapporter på tvers av de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene i analysen begrensede tidsperiode. Funnene våre viser at WG1 er den delrapporten som mottok desidert mest mediedekning hos alle de ni utvalgte mediene. Vi ser også at mediene i størst omfang dekker delrapportene tett på deres publiseringsdato, noe som gjør at oppmerksomhetsspannet til delrapportene fremstår relativt kort. På tvers av de ni utvalgte skandinaviske mediene, ser vi en overordnet tendens til at IPCC er perifert fokus og at vitenskapen ikke alltid står i sentrum når delrapportene skal dekkes. De klimavitenskapelige funnene spiller heller inn i andre inviterende dagsordener hvor nasjonal politikk er den dominerende tematikken. Gjennom en sterk nasjonal- og vestlig orientering, fokus på skadebegrensning fremfor tilpasning, samt kontrastfulle, visuelle representasjoner av klimaendringenes virkninger, viser analysens funn dessuten at klimaproblematikken gjerne presenteres slik at den oppleves nær og relevant for de skandinaviske leserne – ofte som en lokal, nasjonal historie i de tre skandinaviske landene. Den analyserte dekningen preges også av en tydelig ekspertkonsensus hvor aktører fra IPCC og FN, klimaforskere og politikere i størst grad kommer til orde. Den sjette hovedrapporten innrammes først og fremst som risikoer og katastrofer, foran de langt mindre delene av dekningen som opptrer innenfor tolkningsrammene for mulighet, rettferdighet, usikkerhet og progresjon.

5.3 Tilgjengelig, forståelig og aktuell forskningsformidling fra IPCC

I analysens tredje del retter vi blikket mot IPCC og deres forskningskommunikasjon knyttet til AR6. Analysen bygger på kvalitative funn fra intervju med Sina Löschke, *Communications Manager* for WG2. Kapitlet har som hensikt å utforske ulike aspekter ved IPCCs kommunikasjonsarbeid, inkludert kommunikasjonsavdelingens overordnede struktur og funksjon (5.3.1), klimaforskernes forskningsformidling (5.3.2), AR6 rapportens *summary products* (5.3.3) samt hvordan kommunikasjonsarbeiderne forholder seg til publikum og interessenter (5.3.4).

5.3.1 IPCC med ny kommunikasjonsstruktur til AR6

Innen vi dreier ut om IPCCs kommunikasjonsarbeid, vil vi gi en kort presentasjon av vår informant og representant fra IPCC: Sina Löschke. Sina Löschke har arbeidet med forskningskommunikasjon siden 2011 og har vært ansatt for *The Technical Support Unit* for IPCCs WG2 siden COP25 i 2019. Löschke besitter rollen som *Communications Manager* for WG2, hvilket innebærer at hun er ansvarlig for å utvikle kommunikasjonsstrategien, koordinere medieforespørsler og levere kommunikasjonsrelaterte aktiviteter og innhold knyttet til AR6's andre delrapport.

Overordnet kan kommunikasjonsinnsatsene til IPCC skilles i to separate avdelinger: Kommunikasjonsarbeidere tilknyttet *The Technical Support Unit* som Löschke representerer, og *Communications and Media Relations*-teamet som er en del av IPCCs sekretariat lokalisert i Genève. Som Löschke selv forteller, er det *Communications and Media Relations*-teamet som er ansvarlige for å sette de overordnede retningslinjene for hele IPCCs kommunikasjon. Derfor er det de som utarbeider kommunikasjonsstrategien for hele IPCC, forholder seg til andre deler av organisasjonen samt håndterer myndigheter og politiske aktører. Det er også kommunikasjonssteamet i Genève som organiserer IPCCs pressekonferanser, pressebriefinger og andre klimamøter rundt omkring i verden. Löschke og de andre kommunikasjonsarbeiderne i *The Technical Support Unit* leverer på sin side selve innholdet til pressekonferansene, briefingene og møtene i samarbeid med klimaforskerne og forfatterne av delrapportene. Forstått enklere, er det

Communications and Media Relations-teamet som tilbyr infrastrukturen, og kommunikasjonsarbeiderne i *The Technical Support Unit* som står for det vitenskapelige kommunikasjonsinnholdet. For oss har det derfor vært mest relevant å se nærmere på hvordan Lösckke og resten av *The Technical Support Unit* arbeider med sin forskningsformidling tilknyttet AR6. Av den grunn vil vi ikke gå særlig mye nærmere inn på arbeidet og kommunikasjonsproduktene tilhørende *Communications and Media Relations*-teamet.

Som vi allerede vet, har IPCC de siste årene profesjonalisert sitt kommunikasjonsarbeid med et ønske om å øke mediedekningen av de globale klimaendringene (Doutreix et al., 2021, s. 467). AR6 er derfor den første av de seks hovedrapportene hvor hver arbeidsgruppe har sine utpekte *communications managers* som arbeider dedikert med kommunikasjonsmateriale til sin delrapport. Tidligere foregikk alle kommunikasjonsaktiviteter sentralt hos teamet i Genève og atskilt fra de ulike arbeidsgruppene – en struktur som har blitt kritisert for å være lite effektiv både internt og eksternt (Neill & Pidcock, 2021, s. 6). Selv trekker Lösckke frem at «the way we do it now is way more planned, with way more strategy behind it» og hevder at strukturendringene også har gjort kommunikasjonsarbeidet mer kontrollert enn i tidligere perioder.

Ansvarsområdet for IPCCs fire *communications managers* spenner bredt, og innebærer blant annet å utvikle kjernebudskapene og tematikkene til de forskjellige delrapportene, vedlikeholde innhold på IPCCs nettsider, skrive pressemeldinger, holde medietrening for klimaforskerne samt produsere «forenklede» kommunikasjonsmaterialer som FAQs og faktahefter – som vi vil komme tilbake til i 5.3.3. En viktig del av rollen som *communications manager* innebærer også å være hva Lösckke beskriver som et *sounding board* og en «redaktør» for klimaforskerne, hvor hun med sin kommunikasjonsekspertise rådgiver og hjelper forfatterne av delrapporten med å bryte ned den komplekse klimavitenskapen på en mer tilgjengelig og forståelig måte:

I read the drafts and say 'OK this is good, this is not good, I don't understand, you need to change the language here' and just the typical editor role sort to say (...) You

know, if you're a comms manager, everyone thinks you know exactly how to communicate things, so you get asked for feedback on a variation of things.

Under AR6-perioden har fire forskjellige *communications managers* arbeidet med de forskjellige delrapportene; to tilknyttet WG1, én til WG2 og én til WG3. Sammen har de ifølge Löscke arbeidet tett og samarbeidet om hvordan de på best mulig måte skal arbeide med utfordrende problemstillinger som blant annet «the big topic for the WG1 report and communication of the 1,5 degree target». Men til tross for tett samarbeid mellom de forskjellige *communications managers*, kan man finne variasjoner i de interne prosessene som også påvirker formuleringene og utarbeidelse av kommunikasjonsmaterialene. Det gjør at selv om den overordnede strukturen er lik, vil kommunikasjonsproduktene som tilhører delrapportene være forskjellige, slik Löscke selv beskriver:

You may find some differences in internal processes, like in the way key messages are developed or in the way we for instance made sure that we had a big press briefing in Africa due to our South African partnership. And then another difference you can see are for instance decisions on comms material (...) If you look at our factsheets, we use original text from the report which is kind of tricky to read (...) WG3 for instance said 'OK, we will go a different route and will rephrase the text'. So, if you look at their factsheets, they are a bit different, the wording is different, they are way more accessible and they used a lot more money on developing their factsheets.

I tillegg ser vi at rollene som *communications manager* for de ulike arbeidsgruppene kun er på midlertidig basis, noe som vil si at ansettelseskontrakten til Löscke og hennes tre kollegaer løper ut samtidig som AR6 sin syklus tar slutt. Til AR7 vil det derfor være nye *communications managers* som står ansvarlige for å lede forskningsformidlingen på IPCCs vegne:

The working groups have a one hundred per cent brain drain, because when our assessment cycle ends, our unit will be shut down (...) What we make sure of is that we kind of collect and compile everything that we as the working groups communication managers think is relevant for the next team (...) But if they will read it and follow our advice, who knows.

At det foretas en fullstendig utskiftning av *communications managers* mellom syklusen til hver hovedrapport, utfordrer til en viss grad påstandene om at den nye kommunikasjonsstrukturen er blitt mer kontrollert og planlagt. Som Lösckhe selv påpeker, vil de nye kommunikasjonsarbeiderne stå fritt til å selv bestemme hva som vil prege deres kommunikasjonsarbeid rundt AR7. På den ene siden, kan den regelmessige utskiftningen stimulere til høyere grad av nyskaping og innovasjon i IPCCs måte å drive forskningsformidling på. På den andre siden, kan det samtidig hemme muligheten for progresjon og forbedring, fordi hvert team starter med «blanke ark» ved hver *assessment report* som kommer. Som resultat av de faste utskiftningene vil våre analyser og funn i denne oppgaven derfor være unike for AR6, og det vil være vanskelig å forutse hvorvidt det vil jobbes likt eller ulikt med forskningskommunikasjonen i de fremtidige hovedrapportene.

5.3.2 Tilgjengelig og forståelig, men ikke *policy prescriptive*

Som *communications manager*, forklarer Lösckhe at en viktig del av rollen er å samarbeide med delrapportens klimaforskere – også omtalt som «forfattere» – for å sørge for at de klimavitenskapelige funnene kommuniseres på en forståelig og tilgjengelig måte. Som allerede nevnt i 5.3.1, innebærer dette samarbeidet blant annet medietrening og kommunikasjonsveiledning for forskerne, som vi i dette underkapittelet nå vil se nærmere på. Dermed beveger vi oss inn på spenningsfeltet til klimavitenskap som et post-normalt forskningsfelt, som problematiserer hvorvidt ansvaret for å formidle og kommunisere ut klimavitenskap først og fremst skal være forbeholdt forskningsinstitusjonenes kommunikasjonsavdelinger eller klimaforskerne selv (Sharman & Howarth, 2017; Nicolaisen, 2022a; Brüggermann et al., 2020).

Lösckhe trekker frem at flere av IPCC-forskerne ikke har særlig mye medieerfaring fra før av, og derfor kan bli både nervøse og usikre når de skal møte journalister eller stå foran et kamera. Dette funnet vitner om at flere av klimaforskerne har holdt på en mer tradisjonell rolleoppfatning, hvor deres fokus først og fremst har vært på selve forskningen, og ikke nødvendigvis kommunikasjonen av den. Denne rolleoppfattelsen kan anses som negativ dersom offentligheten i tråd med den post-normale forståelsen forventer at klimaforskere skal være åpne og tilgjengelige med sin

forskning (Brüggermann et al., 2020; Nicolaisen, 2022a). For å gjøre forskerne mer bekvemme i en offentlig og «ny» rolle som i større grad samsvarer med en post-normal forskningsoppfatning, forklarer Löscke at omfattende medietrening har vært nødvendig. Denne medietreningen viser samtidig til en tydelig medialisering av både vitenskapen og organisasjoner, hvor IPCC som en vitenskapelig institusjon tilpasser seg medienes prinsipper og standarder (Bucher, 2020). I medietreningen har fokuset vært på å kommunisere forskningsfunnene fra den sjette hovedrapporten på en mer tilgjengelig og forståelig måte:

What we try to practice in those media trainings is first of all, our report (...) 3600-word pages full of facts, and the authors have five minutes interviews. So, we practice with the authors which storyline they should follow to be able to talk about observed impacts, predictive impacts, adaptation and the useful solutions for climate development within those five minutes.

Medietreningen har ifølge Löscke vært verdifull og gitt resultater. Selv påpeker hun at «some of them have had an amazing development and have become really great communicators now». Videre lar hun seg imponere av klimaforskernes og forfatternes motivasjon og entusiasme – og understreker at de bidrar med forskning til IPCC på ubetalt og frivillig basis. Dermed kan vi identifisere en tendens til at IPCCs klimaforskere gradvis beveger seg mot en mer post-normal rolle, hvor de på bakgrunn av klimaendringenes alvorlighetsgrad ikke bare anerkjenner sitt forskningsansvar, men og sitt kommunikasjonsansvar overfor offentligheten som talsmenn for det felles gode. Dette reflekteres også i de kvantitative funnene fra vår innholdsanalyse, hvor representanter fra IPCC og FN er den mest dominerende kilden på tvers av den analyserte mediedekningen (jf. kapittel 5.2.4 for fordeling av kilder og aktører).

Som vi allerede har observert i noen tidligere studier, anerkjenner flere klimaforskere at deres rolle kan være delt, og noen forskere mener at den også bør innebære å involvere seg i offentlig debatt og utfordre politiske beslutninger (Sharman & Howarth, 2017). En slik anerkjennelse fremstår dog som problematisk sett med IPCC-øyne, hvor forskningsformidlingen styres av relativt strenge retningslinjer. Löscke trekker selv frem denne problematiseringen knyttet til forskernes engasjement og kommunikasjon:

We have a very strict guideline (...) We are policy relevant but not policy prescriptive. This is really important because it is one of the pillars of our work. If we become policy prescriptive, we lose the mandate of our work.

Å være *policy relevant*, men ikke *policy prescriptive* innebærer at IPCC skal bidra med vitenskapelig funn og informasjon som skal være relevant for politikere og beslutningstakere, uten å gi spesifikke politiske anbefalinger eller foreskrive bestemte handlinger. Dette innebærer også at IPCC ikke skal tale for bestemte politiske ståsted, synspunkt eller ideologier, og heller ikke favorisere spesifikke teknologier eller løsninger over andre. Derimot skal IPCC presentere en rekke mulige politiske alternativer og formidle potensielle konsekvenser basert på vitenskapelige bevis og ekspertvurderinger. På bakgrunn av disse retningslinjene, forklarer Lösckke at for å etterleve IPCCs *policy relevant*-prinsipp, må forskerne trenes opp til å formidle «If we want to have a sustainable world, then we should do x, y, z» heller enn «Governments must to *this* and *that*». Skulle IPCC og klimaforskerne bryte dette prinsippet, kan konsekvensene være at vitenskapens kredibilitet og IPCCs mandat svekkes, noe som poengteres og problematiseres av både Lösckke og Nicolaisen (2022b). I en opinionsartikkel publisert i Jyllands-Posten, uttaler to danske IPCC-forfattere at «Videnskaben kan ikke løse politiske problemer og økonomiske interesser, som er på spill, men den kan hjelpe os med at rette spotlight de rigtige steder hen» (Jyllands-Posten, 5. august 2021). Denne uttalelsen poengterer IPCCs vitenskapelige relevans og veiledende rolle i samfunnsdebatten, samtidig som forskerne er forsiktige med å være beordrende i sine uttalelser.

5.3.3 Teknisk terminologi preger også det forenklede materialet

En viktig del av kommunikasjonsmaterialene til AR6 er de forskjellige *summary products* tilhørende hver delrapport. Disse kommunikasjonsmaterialene omfatter først og fremst *Summary for Policy Makers* (SPM), *FAQs*, *Headline Statements* og *Technical Summary*. Sammen har oppsummeringsproduktene som hensikt å formidle hovedrapportens mest sentrale funn på en mer forståelig, forenklet og komprimert måte, noe som også til en viss grad kan minne om en form for popularisering av vitenskap (Bucher, 2020).

Som følger av klimaproblematikkens økende alvorlighetsgrad, stiger offentlighetens informasjonsbehov på området (Seelig et al., 2022). Löscke forklarer at det er nettopp dette behovet oppsummeringsproduktene har som formål å innfri til:

With the increasing urgency of climate change and all the losses and damages we are seeing already (...) the demand for accessible information and for summary products is increasing.

Samtidig er det også et behov for ulike *summary products* på bakgrunn av hovedrapportens kompliserte natur. Sett i sin helhet, er AR6 et omfattende produkt, både i omfang, men også når det gjelder forståelse. Löscke poengterer at alle AR6s delrapporter – og også alle de tidligere hovedrapportene fra IPCC – først og fremst er laget for eksperter som arbeider med forskning og som er kjente med rapportenes vitenskapelige terminologi. At hovedrapporten først og fremst er tilpasset og utviklet for forskere og eksperter med et høyt nivå av teknisk forståelse, blir naturligvis problematisk når den formidlede informasjonen fremstår som «almost inaccessible for someone who is not familiar with the basic concept of our environmental and societal and economical research». Löscke trekker frem at dette er en velkjent utfordring for IPCC, men at det likevel ikke endrer måten den sjette hovedrapporten utformes, nettopp fordi rapportene er ment å reflektere den siste vitenskapelige kunnskapen på feltet:

Of course, if you want to reflect scientific knowledge you must use terms that might not be accessible or understandable for everyone, because you are looking at thing from a scientific perspective.

Videre utdyper Löscke at også oppsummeringsproduktene er tekniske og kompliserte, blant annet fordi de er laget for beslutningstakere og politiske aktører som allerede besitter en viss kunnskap om klimavitenskap og de sirkulerende prosessene. Fra tidligere forskning vet vi likevel at oppsummeringsproduktene, og særlig SPM'ene, fungerer som viktige verktøy for journalister i deres dekning av IPCC-rapportene (Eide & Duarte, 2018). Löscke bekrefter på sin side dette faktumet, men stiller seg kritisk til hvorvidt journalistene *egentlig* forstår hva de leser når de forholder seg til SPM'ene i sitt journalistiske arbeid:

We might be able to say that the SPM and technical summaries are for decision makers, but they are also read by journalists and other people. If they understand it, that is another question.

For selv om de forskjellige *summary products* er ment for å være forenklete og mer forståelige kommunikasjonsprodukter, bygger også de i stor grad på den samme vitenskapelige terminologien vi finner i delrapportene. Dette gjelder især *Technical Summaries* og *Summary for Policymakers* (SPM), men også i noen grad faktaheftene og FAQs. Löscke forklarer at dette skyldes at utarbeidelsen av de forskjellige kommunikasjonsmaterialene må forholde seg til en IPCC-protokoll som setter strenge krav og retningslinjer for hvordan klimavitenskapen fra delrapportene kan formidles i andre, forenklete formater. I tillegg må alle omformuleringer og gjengivelser foretatt av andre enn klimaforskerne selv, alltid godkjennes av en vitenskapsoffiser som forsikrer at det «forenklete språket» faktisk gjenspeiler vitenskapen. Som resultat ser vi også at SPM'ene og de tekniske oppsummeringene i størst grad er utarbeidet av klimaforskerne, og at Löscke som *communications manager* har liten innflytelse på hvordan de ferdige produktene blir:

The SPM and the technical summary are really, really a result of our author's work (...)
As a comms manager I have no influence in how the SPM turns out in the end. That is the authors and governments. It is not a communications manager's job (...) I can only give feedback and recommendations, but it is up to the office, the co-chairs and the scientists to decide what is in the final drafts.

Ifølge Löscke gjør protokollen og de strenge kravene som stilles til kommunikasjonsprosedyrene det desto mer utfordrende for de forskjellige *communication managers* å produsere kommunikasjonsmateriale som er forståelig for «vanlige» mennesker. Derfor trekker Löscke frem at en av de største utfordringene knyttet til IPCCs forskningsformidling i dag er «the mandate that we are supposed to do and are allowed to do compared to the increasing expectations worldwide». For til tross for verdenssamfunnets økende forventninger til at IPCC i sin forskningsformidling skal oversette deres klimavitenskap til forståelige og «menneskelige» formuleringer, ser vi at dette kan stride mot IPCCs mandat og klimavitenskapens legitimitet.

Måten Lösckke og IPCC argumenterer for at vitenskapelig kunnskap må kommuniseres gjennom en teknisk terminologi og et språk som ikke alle kan forstå, kan på flere måter sees opp mot idéene om et *public deficit*. For det første, anerkjenner Lösckke og IPCC at vanlige mennesker ikke innehar den tilstrekkelige kunnskapen om klimaforskernes vitenskapelige prosesser. Dermed er den allmenne befolkning heller ikke i stand til å forstå den tekniske informasjonen som formidles i klimarapporten, fordi deres vitenskapelige kompetanse ikke strekker til (Bauer et al., 2007). Likevel kan ikke vi i vår analyse identifisere hvorvidt IPCC faktisk er bekymret for offentlighetens antatte «lave» klimavitenskapelige kompetanse, eller om de egentlig ønsker å gjøre noe med dette. For det andre, forsterker denne anerkjennelsen den fremstilte avstanden mellom det vitenskapelige miljøet og den allmenne befolkning, noe *deficit*-modellen også problematiserer (Suldovsky, 2016). På bakgrunn av våre funn, er det også grunn til å tro at denne avstanden vil bestå dersom IPCCs mandat og strenge retningslinjer fortsetter å hindre organisasjonen i å innfri til verdenssamfunnets informasjonsbehov; fordi vitenskapelig terminologi foreløpig ikke lar seg forene med allmenn forståelig kommunikasjon, selv ikke gjennom forenklede *summary products*.

Likevel ser vi noen tendenser til at IPCC i AR6-perioden har gjort noen nye grep for å nå bredere ut med sin forskningsformidling, og ikke kun ut til den tradisjonelle målgruppen med beslutningstakere. Som foreløpig eneste delrapport, tilbyr WG1 også et *Summary for All* som ifølge Lösckke er en mindre teknisk oppsummering av rapporten som er mer tilpasset «den vanlige borger» enn de andre kommunikasjonsmaterialene. Fordi WG1s *Summary for All* har mottatt god respons internt i IPCC, forteller Lösckke at det også arbeides med å utvikle tilsvarende produkter for de andre delrapportene til AR6. Lösckke forteller også at de i WG2 bestemte seg for å oppsummere og kommunisere delrapportens hovedbudskaper i fem FAQs, noe som heller ikke er blitt gjort tidligere. Dermed ser vi at til tross for en forpliktelse til IPCCs mandat og klimavitenskapens tekniske natur, deler også Lösckke og IPCC et syn som samsvarer med deficit-modellens tredje komponent; hvor middelet til en bedre offentlig forståelse av vitenskap som både produkt og prosess er *forbedret kommunikasjon* (Suldovsky, 2016, s. 416).

5.3.4 Globalt publikum, lokalt engasjement

Löschke oppsummerer IPCC-forskerne og sitt eget kommunikasjonsansvar på følgende vis:

Our main goal is to report and to describe to the world our key findings to make sure that as many people and decision makers, especially decision makers, know about them and hopefully follow them. And also to give the latest knowledge and spread the word about our research and make sure that people know that what we are doing is something that the world can agree on. If the reports get approved, all governments sitting in our panel agreed on that this is the latest knowledge on climate change. And I think that this is pretty awesome and a big responsibility.

Først og fremst ser vi at måten Löschke beskriver kommunikasjonsansvaret på samsvarer med perspektiver som argumenterer for at ikke all forskningskommunikasjon er nødt til å involvere dialog (Brake & Weitkamp, 2010), og at strategier som «bare» informerer offentligheten og beslutningstakere om nye vitenskapelig funn fortsatt er viktig for en organisasjon som IPCC.

Deretter ser vi at ovenstående sitat antyder at IPCC må forholde seg til en rekke forskjellige interessenter og en global publikumsgruppe. Dette henger naturligvis sammen med IPCCs verdensledende posisjon og mandat innenfor feltet for klimavitenskap og forskningsformidling, slik sitatet også referer til. Våre intervjufunn viser dog at IPCCs nåværende målgruppe er i forandring: Mens de tidligste klimarapportene først og fremst ble produsert for myndigheter og beslutningstakere på internasjonalt nivå, når dagens klimarapporter i større grad nye publikumsgrupper, inkludert politikere på lokalt nivå, journalister og ulike deler av næringslivet. Löschke utdyper at hun tror ekspansjonen og utviklingen av publikumsgruppene skyldes at stadig flere mennesker, under forskjellige omstendigheter, anser IPCCs arbeid som relevant for dem. Dette fikk Löschke selv erfare etter lansering av den andre delrapporten, hvor hun forteller at hun nærmest ble møtt av en *tsunamibølge* av etterspørsler fra aktører tilhørende alle politiske nivå og ulike deler av næringslivet. Så selv om ovenstående kapittel 5.3.3 viser til en mistro hos IPCC når det gjelder alminnelige borgeres (manglende) vitenskapelige kompetanse, kan vi her skimte antydninger til at offentlighetens holdninger og engasjement for klimavitenskapen

likevel er i fremmarsj – nettopp fordi IPCC legger merke til at flere mennesker anser klimaforskningen deres som mer relevant og interessant enn tidligere.

Et annet interessant aspekt ved IPCCs publikumssegment, er de mange lokale institusjonene, omtalt av Lösckke som «*local institutions*» eller «*home institutions*». De lokale institusjonene representerer de mange forskningsinstitusjonene og universitetene rundt omkring i verden som rapportens klimaforskere og forfattere har tilknytning til – da de som tidligere nevnt kun bidrar med forskningsmateriale til IPCC på frivillig basis. En viktig interessant å forholde seg til for Lösckke og de andre *communications managers* er derfor kommunikasjonsmedarbeidere tilknyttet forskernes *home institutions*, fordi disse kan fungere som viktige bidragsytere til å spre IPCC-budskapene ut i verden. I AR6-perioden vitner våre intervjufunn om at særlig WG2 og WG3 arbeidet strategisk for å dra nytte av de lokale institusjonene på følgende måte:

What we did for the working group 2 and 3 reports is that we got those home institutions involved. So we developed some communication material and guidelines for the home institutions: We ran a webinar, we had all the local press offices invited the office to let them know how they can help the authors, what we can do to help them and let them know about the timeline, milestones and the rules that we all have to follow so that they actually knew how to support their office (...) If you get the home institutions involved, and they think it makes sense to support you, then you get way more coverage, especially on the local events.

Måten WG2 og WG3 arbeidet for å engasjere på lokale nivåer for å oppnå mer dekning og omtale av IPCC-rapportene, gir god mening når det sees i sammenheng med medienes foretrukne tendens til å domestisere de globale klimaendringene slik at de gir mer mening for leseren på et nasjonalt eller lokalt nivå (Berglez, 2009; Kunelius & Eide 2012; Olausson, 2014; Rabitz et al., 2021). En mer lokal tilnærming til forskningsformidlingen tar dessuten bedre hensyn til at mennesker fortolker og responderer til vitenskapelig informasjon på mangfoldige måter, og at dette i stor grad kan avhenge av en rekke faktorer betinget til kulturelle, sosiale eller politiske kontekster (Wynne, 1992; Irwin, 1995). Samtidig kan de lokale institusjonene bidra til å minke avstanden mellom IPCC og lokalsamfunnet – og dermed også mellom forskere og «vanlige mennesker». I lys av den teoretisk forankrede kritikken av *deficit-*

modellen, kan vi anta at en slik «lokalisering» av klimarapportene er et grep som kan stimulere til høyere engasjement rundt klimavitenskapen og flere positive holdninger til IPCC. Også Löschke poengterer at antatte fordommer og den store avstanden mellom IPCC og offentligheten var blant de drivende faktorene for å gå lokalt til verks i kommunikasjonsarbeidet:

We want to reach the local people because the transformation does, so we need to stay on a local level. So, you need to have the local people listening to the local experts, and this is where our authors and the local institution with the local network comes in. We did not succeed everywhere, but we tried our very best to get those local institutions involved and to not be the arrogant IPCC that never talks to local home institutions (...) I really wanted to avoid that impression because you will miss out on such big audiences if you are not using the local institutions.

Samlet sett ser vi at IPCCs forskningsformidling avhenger og drives av flere ledd, og til tross for IPCCs tviholdelse på den vitenskapelige essensen i det meste av kommunikasjonen, utforskes og eksperimenteres det også med nye metoder og fremgangsmåter – tidvis i tråd med Irwins (2021) *third order thinking*. Hvilke nye metoder, prioriteringer og retningslinjer som vil prege IPCCs fremtidige forskningsformidling, er dog opp til de nye arbeidsgruppene i AR7.

5.3.5 Oppsummering av tredje analysekapittel

Specialets tredje analysekapittel har dreid ut om IPCCs forskningsformidling og bygger på kvalitative intervjufunn med Sina Löschke, *Communications Manager* for WG2. Som analysen viser, er AR6 den første av de seks hovedrapportene hvor hver arbeidsgruppe har sine utpekte *communications managers*. Denne nye strukturen synes å være et resultat av IPCCs ønske om å profesjonalisere og høyne sine kommunikasjonsinnsatser for å nå bedre og bredere ut med sin klimavitenskap. Som følger av et forsterket kommunikasjonsfokus hos IPCC, har vi i analysen også identifisert tendenser til en økt medialisering av forskernes praksiser, hvor de gjennom medietrening blir trent til å være mer tilgjengelige og forståelige i sin forskningsformidling. Vi har dessuten sett at IPCC i AR6-perioden har hatt en mer lokal tilnærming til sin forskningsformidling, gjennom å strategisk engasjere de lokale

«*home institutions*» som et grep for å oppnå mer dekning og omtale av IPCC-rapportene. Likevel viser analysen tydelig at IPCCs representanter er underlagt et strengt mandat, som først og fremst krever at klimaforskerne skal være *policy relevant* og ikke *policy prescriptive* i sin kommunikasjon. Mandatet legger ikke bare føringer for hovedrapportens innhold, men også tilleggsmaterialet, som til tross for å være «forenklede produkter» er preget av en teknisk og komplisert terminologi. Dermed eksisterer det fortsatt en rekke utfordringer når det gjelder å gjøre den komplekse klimavitenskapen tilgjengelig, forståelig og aktuell for folk flest.

5.4 Når klimavitenskap skal bli til journalistikk

For å forstå hvordan klimavitenskap blir til journalistikk, vil vi nå trekke på innsikter fra intervjuene med de tre journalistene fra Politiken, Svenska Dagbladet og Verdens Gang. Vi vet at mediene spiller en avgjørende rolle i populariseringen av vitenskap (Bucher, 2020) og at journalistene er et viktig ledd mellom vitenskapelige rapporter og vanlige mennesker (Brüggemann & Engesser, 2014; Eide & Hahn, 2017; Eide & Duarte, 2018). Etter å ha analysert en del av dekningen av AR6 i de ni skandinaviske mediene, samt enn del av kommunikasjonsinnsatsene til IPCC, vil vi nå analysere tre journalisters arbeid med å behandle og formidle klimavitenskapen fra AR6.

5.4.1 Økt klimaengasjement har ført til høynede ressurser i redaksjonene

De tre journalistene fra Politiken, Svenska Dagbladet (SvD) og Verdens Gang (VG) forteller alle at minimum to journalister i deres redaksjoner sitter med ansvaret for å dekke IPCCs hovedrapporter. Der hvor tidligere studier påpeker at spesialiserte klimajournalister nedprioriteres i norske medieredaksjoner (Eide & Duarte, 2018), ser vi i vår undersøkelse tendenser til en utvikling på feltet: Alle de tre journalistene forteller at flere enn tidligere dekker klimafeltet i redaksjonene, samt hvordan egne journalister dekker hendelser som IPCC-rapportenes publisering. Særlig VG-journalist Runa Victoria Engen påpeker at hun har sett en utvikling siden hun selv begynte å dekke klimafeltet i 2019, og mener at mediene generelt har rustet opp klimadekningen blant annet som følger av et større engasjement for problematikken.

Samtidig uttrykker de tre informantene at klimaet som felt – inkludert dekningen av IPCC-rapporter – går inn i alle stoffområder. I rollen som klimaredaktør i Politiken, sitter Magnus Bredsdorff med ansvaret når en ny IPCC-rapport blir publisert. Likevel har han vanskeligheter med å knytte formidlingen av de klimavitenskapelige funnene til én bestemt redaksjon:

Man kan ikke sidde som korrespondent i for eksempel Bruxelles uden at skrive om klima, for det fylder så meget. Og man kan ikke skrive om forbrug uden at klima og miljø, altså bæredygtighed, fylder meget. Man kan ikke skrive om økonomien, uden at klimaet spiller en stor rolle. Og vores debatsektion har også klimafokus. Vi får

sindssygt mange debatindlæg om klima, og vi har trods alt en redaktion på Christiansborg, som også dækker klimapolitikken.

I likhet med Politikens klimaredaktør, forklarer også klimajournalist Mikael Törnwall at selv om det er han som sitter intensivt med dekningen av AR6 i SvD, formidles også den klimavitenskapelige informasjonen i andre stoffområder – særlig innenfor næringsliv og økonomi. I VG forklarer Engen at dekningen av den sjette hovedrapporten ikke kun har vært forbeholdt de spesialiserte klimajournalistene. I likhet med en tidligere studie av norske mediers dekning av AR5 (Eide & Duarte, 2018), viser også vår undersøkelse av de utvalgte medienes dekning hvordan journalistikken om de klimavitenskapelige funnene går på tvers av nyhetsseksjoner.

5.4.2 Hvordan behandle komplekse klimarapporter?

Der hvor våre intervju berører journalistenes rutiner og praksiser knyttet til dekningen av AR6s lansering, ser vi at journalistene er avhengig av tilstrekkelig med tid for å forstå klimavitenskapen, behandle den og deretter omgjøre informasjonen til journalistisk innhold i Politiken, SvD og VG. Som også Löscke bekrefter fra IPCC sin side, forteller journalistene at de får delrapportene og det tilknyttede materialet tilsendt fra IPCC dagen innen publiseringen av hver delrapport. Det inkluderer faktaark, illustrerende figurer, oppsummeringer og sitater fra personer i IPCC-systemet. Dog innebærer en viktig del av medienes avtale med IPCC at journalistene må forholde seg til en nyhetsembargo som sikrer at ingen informasjon blir lekket av nyhetsmediene før klimarapporten offentliggjøres av IPCC selv. Engen fra VG utdyper at «IPCC-systemet rigger til for at vi som journalister skal være best mulig i stand til å lage forhåndsmateriale». De tre journalistene stiller seg bak dette og fremhever verdien av å få pressematerialet utlevert innen publiseringsdagen.

Törnwall uttaler at han ikke opplever bemerkningsverdige forskjeller i materialet tilhørende AR6 sammenlignet med det som var tilgjengelig for AR4 og AR5. På den ene siden, tyder dette på at de antatte høynede kommunikasjonsinnsatsene til IPCC for AR6 ikke har hatt ønsket effekt hos den svenske journalisten, da han ikke kan peke på særlige forbedringer i deres kommunikasjonsmateriale. På den andre siden, kan det også handle mer om Törnwalls egen forståelse og praksiser enn IPCCs innsatser.

Til tross for IPCCs høynede kommunikasjonsinnsatser oppleves AR6s delrapporter og det tilhørende materialet som utfordrende å håndtere og behandle av journalistene. Dette har også tidligere studier av IPCCs forskningskommunikasjon og journalistiske praksiser ved AR5 vist (Eide & Duarte, 2018; Kunelius, Nossek & Eide, 2017). Vi er kjent med den store avstanden som eksisterer mellom journalistene og forskernes arbeid, kunnskap og språk (Eide & Hahn, 2017; Brüggemann & Engesser, 2014). Törnwall fra SvD påpeker at denne avstanden har vært en av de største utfordringene i arbeidet med å behandle de klimavitenskapelige funnene fra AR6:

Både sammanfattningarna och hela rapporten är tekniska (...) rapporten i sig borde nog tjäna på att innehålla mer vägledning (...) och det är ganska uppenbart att det finns en lucka här, den är framtagen av forskare som är vana vid att kommunicera på ett visst sätt, och de har nog inte riktigt tagit till sig vad som händer när en journalist som inte kan detta ämne måste läsa rapporten.

Som Törnwall selv forteller, er han tydelig på at han som journalist er avhengig av støtte fra klimaeksperter for å forstå mye av det vitenskapelige innholdet som formidles i den sjette hovedrapporten. Også Politikens klimaredaktør kommer med samsvarende uttalelser, og uttrykker at «særlig SPM er for tungt innholdsmæssigt til at man kan læse og forstå det hele ordentlig inden det skal ud i avisen med billeder og andet materiale». Vi ser dermed at den komplekse vitenskapen og rapportens tekniske språk skaper ytterlige utfordringer for journalistene og deres tidsfrister, som gjør seg avhengige av hjelp fra lokale klimaforskere i den journalistiske behandlingen av den sjette hovedrapportens funn. Dette funnet kan sees opp mot journalistenes symbiotiske samspill med kildene, hvor klimaforskernes ekspertise er fundamentalt for journalistenes arbeid (Allern, 2014, s. 19).

På bakgrunn av at klimarapportene beskrives som tørre, tekniske og vanskelige å lese, forklarer Törnwall at han avtalte møter med svenske klimaforskere flere uker innen publisering av AR6s delrapporter. Gjennom disse møtene får Törnwall nærmere innsikt i prosessene bak rapporten. Samtidig får han også hjelp og veiledning fra Sveriges egne IPCC-representanter til hvordan delrapportene skal leses, hva som er de viktigste aspektene og hvordan dette kan bli tydeliggjort i deknningen av selve rapportene. Også Politiken og Bredsdorff oppsøker dansk eksperthjelp for å heve

kvaliteten på sin dekning av IPCC-rapportene. Bredsdorff fremhever fra sin side andre fordeler ved å snakke med lokale forskere innen materialet videreformidles til Politikens lesere:

Jeg synes vi er meget, meget privilegerede i og med at vi har hat en dansk partner i det her hjemme hos Danmarks Meteorologiske Institut [DMI], som vi kan kontakte undervejs, så vi kan følge med fra en dansk vinkel, og derfor er det der blev sagt på pressemødet i går [20. mars] ikke så afgørende (...) Jeg ved ikke, om dækningen ville have været meget anderledes, hvis vi ikke havde denne adgang, men det er bestemt nemmere at støtte dig op mod DMI når de er så hjælpsomme.

Journalistenes avhengighetsforhold til lokale klimaeksperter for å forstå og formidle IPCCs klimavitenskap bekrefter tilsynelatende utsagnet fra Lösche (j.f. 5.3.3.) og tidligere problematiseringer knyttet til den vitenskapelige kompetansen hos alminnelige borgere: De forstår det slett ikke, hvert fall ikke uten eksperthjelp. Fordi journalistene heller henvender seg til de lokale ekspertene, innrømmer Bredsdorff at kommunikasjonsmaterialet fra IPCC ikke benyttes i særlig stor grad, og Bredsdorff har derfor få kommentarer til kommunikasjonsinnsatsene fra IPCC. Samtidig som den lokale eksperthjelpen gir en verdifull pekepinn på hva som er vesentlig for de danske leserne, bidrar den også til å styrke journalistenes forståelse av den komplekse klimavitenskapen. Bredsdorff uttaler dessuten at selv om man som dansk journalist godt forstår engelsk, er det også enklere å håndtere klimavitenskapen når man får det forklart fra en dansk kilde, *på dansk*. Vi kan på den måten se at eksperthjelpen bidrar til å bryte ned den komplekse klimavitenskapen, slik at den blir mer håndterbar og forståelig for de skandinaviske journalistene. Denne tendensen eksemplifiseres godt i en artikkel fra Jyllands-Posten, hvor vitenskapelig leder fra DMI Egil Kaas bryter ned og forklarer innholdet til AR6s første delrapport på en forenklet og godt forståelig måte (Jyllands-Posten, 9. august 2021).

I likhet med sine to skandinaviske kollegaer, fremhever også VG-journalist Engen verdien av å sette den globale rapporten i en nasjonal kontekst. Hun forklarer hvordan de i VG inkluderer norske aktører i det forberedende arbeidet:

Vi bruker mest tid på å innhente materialet og forstå det som er der nok innen vi snakker med de norske representantene fra IPCC – både forfatterne fra norske

universiteter og fra Miljødirektoratet – om hva som kommer og hva vi bør forberede oss på. Vi spør gjerne om sentrale temaer for Norge for å få en følelse av hva som er viktig for de norske leserne.

Engen forklarer nærmere at de har snakket med forskere og de som er involvert i de politiske forhandlingene i forkant av rapportenes publiseringer. Ved å gjøre det, gir journalistene i VG bedre innblikk i rapportens funn og relevans for Norge, samt en bedre forståelse av de politiske prosessene rundt ferdigstillingen av rapportene. I behandlingen av materialet uttaler Engen at de først og fremst har forholdt seg til figurene og selve rapporten, og i mindre grad til *statements*, hovedpunkter og SPM. Dessuten poengterer Engen at VG forsøker å unngå bruk av de generiske sitatene som typisk presenteres på mediens forsider: «Vi prøver så langt det er mulig å få snakke med folk og få den direkte *'taken'* på det». Likevel ser vi i vår innholdsanalyse at uttalelsene til FN benyttes gjentatte ganger i VGs dekning, og er viktige for å fremheve alvoret og det faktum at vi har dårlig tid – som for eksempel når FNs frase om «Kode rød for menneskeheten» gjengis som overskrift (VG, 9. august 2021).

For Törnwall har nøkkelfrasene blitt benyttet som supplerende materiale til SPM, da de beskrives som «bra *oneliners*», dog med en tydelig avstand til selve rapporten. Journalisten fra SvD påpeker at pressekonferansene til IPCC – som han selv omtaler som «pedagogiske» – representerer en problematisk kontrast mellom forskernes språk i rapporten og FNs retorikk for mediene:

När rapporten släpps ser man att Guterres står och säger att *'the world is on fire'* och kallar världens befolkning för brandmördare. Och det är så otroligt långt ifrån det torra, vetenskapliga språket i rapporten.

Samtidig som Törnwall ser verdien i de tydelige og brutale utsagnene som er typisk for pressekonferansene, mener han at det er en sjanse for at kun FN og politikerne oppleves som alarmister – og ikke IPCC-forskerne selv. Törnwall fremhever at det er nødvendig at journalistene forstår at pressekonferansens retorikk henger direkte sammen med hva den «tørre rapporten» sier. Etter flere års erfaring med journalistisk behandling av IPCC-rapportene, peker Törnwall på at den viktigste lærdommen for han har vært å legge ned nok tid til å forstå hvordan klimarapportene skal leses innen den komplekse informasjonen skal formidles.

5.4.3 Hvordan formidle komplekse klimarapporter?

For å forstå hvordan journalistene fra Politiken, SvD og VG arbeider med formidling av de klimavitenskapelige funnene fra den sjette hovedrapporten, vil vi nå se nærmere på hvilke utfordringer som påvirker dekningen av AR6. Fra tidligere forskning vet vi at klimajournalistikk behandles etter tradisjonelle journalistiske kriterier (Eide & Duarte, 2018; Kunelis et al. 2017; Schäfer & Painter, 2020). Bredsdorff uttaler at dette også er tilfellet i Politiken, samtidig som han reflekterer rundt bestemte utfordringer knyttet til medienes nyhetskriterier:

Klimafeltet oppfyller næsten alltid væsentlighetskriteriet, klimaet er bare alltid supervæsentligt. Men det oppfyller næsten aldrig nærhedskriteriet, det er næsten alltid fjernt fra mennesker. Og det gjelder bestemt resultater fra IPCC-rapporter. Men når vi ser på de historier, betrakter vi dem som alle andre (...) er der noget her, der er tilstrækkeligt vigtigt, tilstrækkelig tæt på eller tilstrækkeligt sensationelt (...), fordi vi laver journalistik om klima, fordi det er essentielt, ikke fordi det er klima.

Klimaredaktøren utdyper dessuten at Politiken skal være på alle de politisk aktuelle dagsordener både i Danmark og internasjonalt, og viser til konkurransen mellom alt annet nyhetsrelevant stoff. Törnwall belyser samme utfordring når han beskriver dekningen i SvD:

Själva uppmärksamheten när rapporten släpps går över väldigt snabbt. Vi har en extrem konkurrens om läsarnas uppmärksamhet just nu (...) vi har ett krig i Ukraina, vi har en bankkris, vi har inflation. Det finns hur mycket akute saker som folk bryr sig om.

Journalistenes uttalelser kan sees opp mot tidligere forskning som peker på at klimaproblematikken konkurrerer med mer umiddelbare hendelser som krig og økonomisk vekst (Gavin, 2009; Brulle, Carmichael & Jenkins, 2012). Utfordringene kan også sees i sammenheng med arenamodellen (Hilgartner & Bosk, 1988) i måten det kan være vanskelig å få offentlighetens oppmerksomhet rettet mot AR6 når det eksisterer andre, konkurrerende dagsordener. Engen ser samme utfordringer i hennes journalistiske hverdag i VG: «De store krigene, konfliktene, katastrofene, pandemien – det fortrenger alt, og særlig klimaet som ikke oppleves så akutt».

Bredsdorff påpeker likevel at han ser «langt, langt større problemer» for klimajournalistikken enn akutte hendelser som krigen i Ukraina:

Jeg tror, at det afgørende nu er den nyhetsfatigue som vores læsere har omkring klima. Det er klart, at klimaet ikke ender på forsiderne, når der sker vilde ting i verden, men i et længere perspektiv er det største problem nok, at vi ikke kan få det her tæt nok på for læserne i Vesten.

Bredsdorff beskriver at hverken journalistene eller leserne kommer tett nok på historiene, noe som henger sammen med den grunnleggende klimaproblematikken: «Grunden til, at der ikke er klimaindsats i Vesten, er, at konsekvenserne er langt fra os, og det er de samme grunde til, at folk ikke gider klikke på artikler om klimarapporter». Politikens klimaredaktør poengterer at artiklene som primært fokuserer på de klimavitenskapelige funnene fra AR6 generelt har lave lesertall: «Det er desværre meget karakteristisk for den slags rapporter, at læserne ikke gider læse om det». Törnwall sier seg enig og kommenterer at det vanskeligste er å få oppmerksomheten mot de kjente budskapene i IPCC-rapportene som «att ännu en rapport säger att vi har sju år på oss att stoppa utsläppen eller ännu en bild på en ledsen isbjörn på ett isflak». Politikens klimaredaktør mener likevel at journalistikken har vært for forsiktig med å fremheve katastrofescenarioene, og derfor bør være enda mer alarmerende. Av den grunn mener Bredsdorff at journalistene som dekker IPCCs hovedrapport har «et arbejde at gøre for at vise, at dette er hamrende vigtigt».

Som tidligere nevnt bygger vitenskap og journalistikk på vidt forskjellige prinsipper og logikker (Weingart, 2012; Schäfer, 2012; Weingart & Schultz, 2014). Det ser vi også i Engens uttalelser knyttet til deknningen av AR6s synteserapport: «Styrken og svakheten er jo at den skal nevne absolutt alt, men fordi den skal nevne alt så fokuserer den jo på ingenting, og vi som journalister må jo fokusere på noe». Klimajournalistenes arbeid består nemlig av en lengre prosess for å samle, evaluere, utvelge og formidle informasjon om klimaendringer – et særlig komplekst arbeid med tanke på deres pedagogiske og sosiale rolle (Brüggemann & Engesser, 2014; Eide & Hahn, 2017; Schäfer & Painter, 2020). Bredsdorff forklarer hvordan de har arbeidet med å dekke AR6 i Politiken:

Vi ser på rapporten i en journalistisk kontekst, hvad kan vi gjøre med dette materiale og hvilke journalistiske kriterier oppfyller det, og hvordan kan vi sælge det til vores læsere. Det er forskjelligt hvordan vi dekker IPCC-rapporter, fordi vi fokuserer på hvad den kan i den kontekst, den kommer i.

Uavhengig av de forskjellige delrapportenes kontekst, utdyper Bredsdorff at Politiken først publiserer en alminnelig journalistisk oversikt over de mest vesentlige funnene i rapporten – «en av dem som leserne ikke gidder å klikke på». For å gjøre klimavitenskapen nærere og mer forståelig for leserne trekkes utvalgte punkter frem, gjerne for å presentere de konkrete klimarisikoene, supplert med grafikk, bilder eller videoer. Han utdyper dessuten at det også er vesentlig å inkludere eksempler med mennesker, og at klimajournalistene «er nødt til at komme ud og besøke nogle som gør noget for klimaet, eller som blir berørt». Likevel understreker han at dette ofte er på et veldig overordnet nivå, nettopp fordi «alle blir jo berørt».

Ved lanseringen av AR6s delrapporter forklarer klimaredaktøren dessuten at Politiken både dekker klimaforskningens sentrale funn, men også de politiske prosessene bak forhandlingene av rapportene. I tiden etter publisering vurderer journalistene hvorvidt de ulike delrapportene skal følges opp eller ikke, og klimaredaktøren forklarer at dette varierer. I etterkant av WG1 fulgte Politiken opp med analyser og historier spesifikt rettet mot Danmark. Han uttaler derimot at oppfølgingen av synteserapporten vil bli nedprioritert på bakgrunn av lav leserinteresse og mangel på «politisk sprængstof». Med utgangspunkt i de redaksjonelle prioriteringene knyttet til klimaendringenes politiske og nasjonale fokus, kan klimaredaktørens uttalelser sees i sammenheng med tidligere studiers kritikk av klimadekningens fokus på politikk (Naper, 2014), samt medienes domestisering av klimaproblematikken (Eide & Ytterstad, 2011; Eide & Kunelius, 2012; Olausson, 2014; Rabitz et. al, 2021).

Engen beskriver hvordan dekningen av AR6s delrapporter i VG innebærer en lengre prosess hvor journalistene «henter ut og fokuserer på enkelsider av det som vi tror er enkelt å forstå, og prøver å omskrive det til et mer muntlig språk der vi opplever det som litt tungt». De beskrevne praksisene for utvelgelse og fremhevelse av informasjon kan sees i sammenheng med hvordan tolkningsrammer fungerer som et journalistisk verktøy (Entman, 1993) bygget på deres fastsettende dimensjoner

(Scheufele, 1999; Vreese, 2002, 2005). Ut fra Engens uttalelser ser vi dessuten at formidlingen bygger på en utvelgelse av konkurrerende aspekter, som kan sees i sammenheng med politisk kommunikasjonsfaglige perspektiver på rammeteori. Samtidig som VG-journalisten mener at det er vanskelig å legge skjul på de mørke og dystre klimaprognosene, forklarer hun at redaksjonen også arbeider for å fremheve de delene hvor rapporten uttrykker håp, muligheter og løsninger:

Det er en balansegang for vi kan ikke underslå fakta, men forskere ber oss konsekvent om å fokusere på at det fortsatt er håp, at det er rom hvor det fortsatt er tid til handling, så det tar vi jo med oss. Men vår rolle er først og fremst å formidle det som er viktigst.

Hun utdyper at det viktigste er å formidle kunnskapen som presenteres, samt hva som skiller de ulike delrapportene, «fordi det er jo så mange av dem og vi opplever en rapporttrøtthet». Törnwall erfarer også vansker med å vekke engasjement i deknningen av den sjette hovedrapporten. Fordi leserne sin interesse likevel er størst ved publiseringen av en ny delrapport, forteller Törnwall at han alltid sitter klar med en oppsummering av hovedfunnene. I likhet med de andre journalistene påpeker Törnwall at faktaene som presenteres er kjent – noe som medfører at rapportene ikke alltid er så «journalistisk interessant» og kun har en «extremt kort livstid». Selv om Törnwall poengterer at IPCC har vært tydeligere i formidlingen av klimaendringens alvorlighetsgrad i AR6 sammenlignet med de fem tidligere hovedrapportene, har den svenske klimajournalisten inntrykk av at leserne allerede kjenner til problematikken. Törnwalls oppfatning er at de som ikke ser alvoret frem til nå, uansett ikke kommer til å endre mening på grunn av «nok en ny artikkel om en ny klimatrapport». Igjen hintes det til en form for ansvarsfraskrivelse som også gjenspeiles i journalistenes syn på IPCC-rapporten: Den innfrir ikke til journalistiske logikker og *selger ikke*.

Til tross for at IPCC-rapportene oppsummerer allerede kjent forskning, mener den norske klimajournalisten likevel at de har en «voldsom kraft til å kunne flytte fokus innenfor klimafeltet». Funnene fra den sjette hovedrapporten går nemlig inn i den helhetlige deknningen av klimaproblematikken, og er ikke kun relevant ved lanseringen av en ny delrapport. Törnwall stiller seg bak dette, og uttaler at «det är trots allt den bästa sammanfattningen på forskningsområdet, och denna rapport är den viktigaste

fram tills AR7 lanseras». Derfor vil IPCC-rapportene sette den nye standarden for hva klimajournalistikken vil henvise til i de kommende årene, mener Törnwall.

Når det gjelder å vinne lesernes oppmerksomhet, ser Törnwall verdien i et større fokus på å fremheve de konstruktive aspektene ved IPCCs hovedrapport. Dette innebærer i følge Törnwall å fremme «vad finns det för lösningar, vad kan jag göra, vad kan företagen göra, vad kan faktiskt ge effekt – där får vi også mer effekt» i deknningen. Den svenske journalistens uttalelser speiler tidligere studier som peker på behovet for mer løsningsorientert journalistikk, som legger grunn for en konstruktiv debatt rundt veldokumenterte klimavitenskapelige funn (Duarte & Eide, 2018). Törnwall forklarer hvordan han selv har arbeidet med å presentere løsninger og muligheter i deknningen av den sjette hovedrapporten:

Eftersom jag kommer från näringslivs- och ekonomijournalistiken skriver jag mycket om vilka tekniker som finns, och det visar sig att klimatfrågan alltid är lösningen enbart inom ekonomi och teknik (...) För att den tekniken ska kunna implementeras behöver politikerna göra sitt och allmänheten måste göra sitt.

Törnwall uttaler at han her fokuserer på de teknologiske innovasjonene, men peker på at slike debatter inngår i alle deler av samfunnet, samt stiller krav til både politikere og individuelle mennesker.

5.4.4 Journalister, ikke klimaaktivister

Våre funn antyder at rollen som journalist kan være kompleks og konfliktfylt i møte med de vitenskapelige og kompliserte IPCC-rapportene. Engen fremhever at man som journalist har en avgjørende rolle når det gjelder å holde politikerne ansvarlig i deknningen av klimaproblematikken. Til tross for Engens beskrivelser av politikken som «det absolutt viktigste», påpeker VG-journalisten at klimadeknningen også er nødt til å berøre økonomi, næringsliv, teknologiske fremsteg og forbrukermakt. Utover det understreker hun dessuten at «det ikke er medienes rolle å tvinge frem en handling, det er medienes rolle å påpeke når handlingen skjer». Dette gjelder også ved deknningen av IPCC sine hovedrapporter. En lignende rolleforståelse kan identifiseres hos Törnwall, som påpeker at klimajournalister i deknningen av klimavitenskap fra AR6

skal «bidra med information och undersöka hur omställningen går». Engen tror likevel at vi vil se større ansvarliggjøring fra mediene fremover som et resultat av den voksende konsensusen rundt klimaendringenes konsekvenser.

Med utgangspunkt i Engens uttalelser om økende klimaattribusjon, konsensus rundt årsaker og konsekvenser, samt økende engasjement i klimadebatten – kan vi også forvente at mediernes evne til å fremstille krav i klimadebatten vil forsterkes med tydeligere støtte i befolkningen. I lys av teorier om *claims-making* vet vi at mediene presenterer påstander og argumenter, og dermed også fremstiller krav (Hansen, 2015). Det hele starter med den offentlige forståelsen av klimaendringer på bakgrunn av informasjonen mediene presenterer (Schäfer & Painter, 2021), og journalistenes avgjørende rolle med å utdanne offentligheten om klimakrisens alvorlighetsgrad og opplyse om klimatilpasning (Seelig et al., 2022). I arbeidet med dette vil journalistenes formidling av IPCC-rapportene være avgjørende, nettopp fordi det er der vitenskapen og den grunnleggende forståelsen ligger. Vi ser at Engen støtter opp om dette i uttalelser knyttet til hennes egen rolleforståelse:

Den viktigste rollen er å forklare folk hvordan klimaendringer påvirker deres hverdag her og nå, gi bedre grunnlag for forståelse for hvor mye dette griper inn overalt i samfunnet. Så tror jeg ut fra den forståelsen så vil handlingen komme av seg selv. Heller enn at vi skal stille spørsmål til 'hva med norsk olje og gass', igjen og igjen og igjen som vi gjør nå.

I dekningen av AR6 innebærer journalistenes rolle å ta den komplekse vitenskapen hjem til folk for å skape tydeligere forståelse, samtidig som personene med makt stilles til ansvar. Samtlige av de tre journalistene er dessuten enige i at det er viktig at de ikke går vekk fra journalistrollen og blir aktivister. Likevel identifiserer vi gjennom intervjuene at de tre journalistene drives av noe spesielt; et engasjement og et ønske om å bidra til det felles gode – noe som også driver de mange IPCC-forskerne. Bredsdorff forteller at «selvfølgelig brenner vi for det vi gjør, og vi har vi en grunn til å skrive om klima i stedet for andre emner». Men til tross for det høye personlige engasjementet, understreker alle tre journalistene at det slett ikke er journalistikkens rolle å oppfordre til handling. Törnwall poengterer dette på følgende måte:

Det är i en annan roll man är den som driver på för en snabbare klimatomställning, snarare än de som undersöker hur omställningen går till. Sedan är det upp till andra att bestämma om de vill använda den kunskapen för att bidra till utveckling i en viss riktning.

Vår undersøkelse gir ikke svar på hvorvidt Bredsdorff, Törnwall og Engen oppnår den ønskede effekten hos sitt publikum i dekningen av AR6 i sine respektive nyhetsmedier. Derimot vil vi, med utgangspunkt i funn fra denne analysen, videre kunne diskutere hvordan den komplekse klimavitenskapen fra IPCCs sjette hovedrapport gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell i de utvalgte skandinaviske mediene. Som vi nå har sett, avhenger dette både av IPCCs forskningsformidling og av journalistenes evne til å behandle og formidle de klimavitenskapelige funnene.

5.4.5 Oppsummering av fjerde analysekapittel

Avslutningsvis i analysen har vi sett nærmere på hvordan journalistene arbeider med å behandle og formidle de klimavitenskapelige funnene fra AR6 i Politiken, SvD og VG. I de tre redaksjonene ser vi en utvikling i forhold til hvorvidt klimajournalistikken prioriteres. Samtidig som klima inngår i stort sett alle seksjoner og samfunnsområder, er det også flere journalister som arbeider spesialisert med feltet enn tidligere. Våre intervjufunn understreker den kjente avstanden som eksisterer mellom forskere og journalisters kunnskap og språk, og alle informantene møter på utfordringer i arbeidet med de komplekse rapportene. Her bistår danske, svenske og norske klimaforskerne fra IPCC og lokale institusjoner for å forenkle vitenskapen og veilede journalistene med hvordan AR6 først skal forstås og deretter formidles på et lokalt nivå.

For å skape større forståelse arbeider journalistene med å ta klimaproblematikken «hjem» til leserne ved å formidle funnene i en skandinavisk kontekst. Fordi klimafeltet alltid er vesentlig, men nesten aldri nært for leserne i de skandinaviske landene, er journalistene avhengige av å finne nye metoder for å øke engasjementet og interessen rundt AR6 hos et publikum som opplever en *nyhetsfatigue* knyttet til klimanyheter. Som analysen har pekt på, krever det blant annet en balanse mellom å fremheve konstruktive løsninger og alarmerende konsekvenser når journalistene skal gjøre klimavitenskapen fra AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell.

6. Diskusjon

I specialets diskusjon vil vi på bakgrunn av analysens funn og poeng diskutere hvordan klimavitenskap fra IPCC AR6 gjøres *tilgjengelig, forståelig og aktuell* når den formidles i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene. Som analysen har pekt på, styres klimaforskerne og klimajournalistene etter vidt forskjellige prinsipper. Likevel har vi sett at begge parter ofte arbeider etter samme målsettinger når den nyeste klimavitenskapen fra AR6 skal formidles ut til offentligheten: Opplyse og informere så mange som mulig om den kritiske tilstanden verdenssamfunnet og jordkloden vår befinner seg i.

6.1 Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 tilgjengelig?

Tilgjengeligheten til klimavitenskapen fra IPCC AR6 må sees og diskuteres ut fra flere aspekter. Først og fremst, har de skandinaviske nyhetsmediene gjort klimavitenskapen fra AR6 mer tilgjengelig enn ved de fem tidligere hovedrapportene gjennom å gi rapporten og dens funn økt medieomtale i tidsrommet rundt publisering. Dersom bestemte emner og sosiale problemer skal oppleves som tilgjengelige av offentligheten, er det med utgangspunkt i teorier om agendasetting (Dearing & Rogers, 1996) avgjørende at de settes på dagsorden av mediene. På den ene siden viser vår innholdsanalyse at mediene, gjennom deres økende dekning av klimarapporten, gjør nettopp dette. Samtidig stiller de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene klimaforskerne og deres viten tilgjengelig for offentligheten ved å tydelig støtte og reprodusere deres ekspertkonsensus i dekningen. Synspunkter og meninger som motsier denne ekspertkonsensusen er ikke tilgjengelige, noe som vitner om at mediene i dette tilfellet – til tross for bransjeidealene om en «balansert dekning» – ikke er interesserte i å så tvil eller skepsis rundt IPCCs forskningsfunn. Klimavitenskap inngår dessuten i forskjellige seksjoner hos mediene, samtidig som det også er flere erfarne spesialister på feltet enn hva det var for noen år tilbake. Det indikerer at de skandinaviske mediene i økende grad ønsker å prioritere klimarelatert innhold i sine nyhetsrom og dermed ønsker å gjøre klimavitenskapen mer tilgjengelig.

På den andre siden kan det argumenteres for at tilgjengeligheten til klimavitenskapen fra AR6 utfordres av andre hendelser, som tidvis stjeler mediernes oppmerksomhet og i større grad opptar deres agenda. Som resultat har klimavitenskapen fra IPCC AR6 blitt mindre tilgjengelig. Dette ble spesielt synlig rundt publisering av den andre delrapporten til AR6, hvor de klimavitenskapelige funnene måtte vike for krigen i Ukraina – en nærliggende og langt mer akutt hendelse. I ettertid kan man undre seg over hvorvidt deknningen av AR6 i de skandinaviske mediene hadde hatt et annet omfang og en større tilgjengelighet i mediene dersom klimakrisen, og ikke krigen, hadde vært ansett som den mest akutte og aktuelle krisen vi sto ovenfor. Hvilke hendelser og sosiale problemer de skandinaviske nyhetsmediene velger å gjøre mest tilgjengelige, blir et spørsmål om redaksjonelle prioriteringer og praksiser, så vel som krav og interesse fra offentligheten.

Det vil likevel være banalt å kun måle klimavitenskapens tilgjengelighet ut fra dens mediedekning. Derfor må vi gå til der hvor klimavitenskapen fra AR6 først tilgjengeliggjøres: hos IPCC. Det er det vitenskapelige miljøet med sine forskere, eksperter og andre aktører som tildeles ansvaret for å formidle den vitenskapelige kunnskapen til den allmenne befolkning (Miller, 2010; Suldovsky, 2016). De siste årene har IPCC gått inn for å høyne sitt kommunikasjonsarbeid for å imøtekomme offentlighetens økende krav og behov for oppdatert kunnskap om klimaets tilstand og konsekvenser. Nytt for AR6 er at hver arbeidsgruppe har sine egne *communication managers* som bistår og er ansvarlige for mye av IPCCs forskningsformidling, og som dermed har gjort mer av klimavitenskapen tilgjengelig. Samtidig trekker IPCCs høynede kommunikasjonsfokus på en post-normal forskningsforståelse (jf. Nicolaisen, 2022a), hvor strategiske tiltak som blant annet medietrening og avtaler med lokale «*home institutions*» gjør at IPCC-forskerne stiller seg mer tilgjengelige. Dog må det poengteres at klimaforskernes tilgjengelighet avhenger av hvorvidt den enkelte forsker faktisk ønsker å anerkjenne sitt kommunikasjonsansvar, eller om oppgaven kun ligger hos IPCCs kommunikasjonsmedarbeidere.

Når det er sagt, må vi også stille oss kritiske til hvilken effekt IPCCs høynede kommunikasjonssinnsatser *egentlig* har hatt. IPCC viser seg å være dyktige til å gjøre rapporten og det tilhørende kommunikasjonsmaterialet tilgjengelig for journalistene i

forkant av publisering, men SvD-journalist Törnwall avblåser at materialet fra AR6 er bedre eller mer tilgjengelig enn materialet fra AR5 og AR4. Samtidig har analysen vist at journalistene egentlig ikke benytter materialet i særlig grad, men derimot er langt mer avhengige av at lokale klimaeksperter og IPCC-representanter stiller seg *fysisk* tilgjengelig. Det er slett ikke nok at klimavitenskapen gjøres materielt tilgjengelig gjennom rapporter og tilhørende materiale dersom de som skal videreformidle funnene uansett ikke forstår det.

6.2 Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 forståelig?

Selv om IPCC på den ene siden legger til rette for at journalistene skal være best mulig forberedt, ser vi på den andre siden at de vitenskapelige produktene er tunge og tekniske. Som resultat er det vanskelig å nå gjennom og forstå rapporten og det tilhørende materialet. Det kan derfor argumenteres for at mer innsats burde legges inn for å sikre at de som mangler den riktige kompetansen faktisk forstår klimavitenskapen som skal formidles. Vi vet at IPCC har kommunikasjonsspesialister som veileder forskerne, likevel opplever journalistene at materialet er utarbeidet etter forskernes egne premisser og at det ikke tas hensyn til utfordringene de selv møter på. Dette er allerede med i IPCCs vurderinger, men til tross for innsatsene som legges ned er heller ikke IPCC overbeviste om journalistenes forståelse. Det er nemlig andre aspekter som trumfer behovet for å gjøre AR6 mer forståelig.

På bakgrunn av forskningens strenge krav og legitimitet, samt IPCCs mandat, tvinges klimavitenskapen til å formidles gjennom et teknisk språk og avansert terminologi. Den vitenskapelige informasjonen er nødt til å gjenspeile den faktiske forskningen, ergo vil det aldri bli forståelig for *folk flest* – en målgruppe IPCC heller ikke henvender seg til, da materialet først og fremst er ment for beslutningstakere med vitenskapelig kompetanse og bakgrunnskunnskap. Ut fra perspektiver fra *Public Understanding of Science* er det klart dette skaper utfordringer for journalistene som besitter en annen kunnskap og arbeider etter vidt forskjellige prinsipper, funksjoner og logikker enn klimaforskerne selv (jf. Irwin, 1995; Bauer et al. 2007).

Med et ønske om å gjøre klimavitenskapen mer forståelig, har IPCC likevel forholdt seg til to kommunikasjonsstrategier som samsvarer med hvordan vitenskapen kan populariseres for offentligheten (Bucher, 2020). For det første, har IPCC arbeidet for å forenkle vitenskapen gjennom nye kommunikasjonsprodukter som «*Summary for all*» og oppsummeringer av rapportens hovedpunkter i *FAQs*. Dog kan arbeidsinnsatsen for å imøtegå journalistene ha vært forgjeves, da det heller er et større journalistisk behov for å få klimavitenskapen direkte forklart gjennom samtaler med skandinaviske bidragsyttere fra IPCC og lokale forskningsinstitusjoner.

For det andre, gis journalistene muligheten til å få funnene fra AR6 *rekontekstualisert* og forklart i en nasjonal, mer medievennlig kontekst. Journalistene er hverken rustet til å forstå hvordan rapporten skal leses eller hvordan vitenskapen skal forstås uten veiledende eksperthjelp fra klimaforskere. For å ta klimavitenskapen «hjem» og ned på et lokalt nivå, arbeider IPCC tett med de lokale forskningsinstitusjonene for å skape større forståelse. Dermed anerkjenner både IPCC og mediene at menneskers holdninger til vitenskap formes av deres sosiale og kulturelle bakgrunner, samt i de mangfoldige kontekstene vitenskapen kan konsumeres i (Irwin, 1995, 2008).

Likevel kan det rettes kritikk mot hvor godt omfanget av de globale klimaendringene *egentlig* forstås i en skandinavisk kontekst. De vitenskapelige funnene om klimaets tilstand blir i størst grad innrammet som risikoer og katastrofer – men for hvem? For de fremtidige generasjonene? For den skandinaviske velferden? Eller for de som lever med klimaendringenes virkninger hver eneste dag? Journalistenes oppgave med å skape større forståelse for klimaendringenes alvorlighetsgrad og hastverk er vanskelig når konsekvensene fortsatt er fjerne for det skandinaviske publikummet. Da hjelper det trolig lite å stille nasjonale politikere til veggs for manglende handling igjen og igjen, eller fronte muligheter og berolige lesere om at vi i Skandinavia gjør det så bra. Mediene er derfor avhengige av å finne nye metoder for å gjøre klimavitenskapelige funn fra AR6 forståelig, men også aktuell i Skandinavia.

6.3 Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 aktuell?

Den sjette hovedrapporten representerer på mange måter et *aktualitetsparadoks* som skaper distinktive kommunikasjonsutfordringer for både forskningsformidlingen og klimajournalistikken. Samtidig som rapporten samler den ferskeste og mest oppdaterte, globale forskningen om klimaendringene og jordens tilstand, inneholder den ikke særlig mye nytt. Mange av de klimavitenskapelige funnene presentert i AR6 er nemlig kunnskap som har vært kjent for «oss» i årevis. Hvordan kan vitenskapen da gjøres aktuell når den skal formidles i de skandinaviske nyhetsmediene?

Til noe forskjell fra de fem tidligere hovedrapportene, befinner AR6 seg i en ny og unik posisjon. Flere og flere klimaforskere mener det er høyst sannsynlig at vi vil passere 1,5 grader oppvarming allerede innen 2040 så lenge det ikke skjer et drastisk – omtrent urealistisk – kutt i de globale utslippene (IPCC, 2023, s. 10). Med andre ord har det aldri hastet så mye med klimahandling som nå, og det har heller aldri vært viktigere at klimavitenskap stimulerer til politisk så vel som individuell handling, engasjement og forandring.

Likevel har ikke rapportens viktighet i seg selv vært tilstrekkelig når de vitenskapelige funnene skal omgjøres til mediediskurs. De skandinaviske nyhetsmediene har derfor en utfordring når det gjelder å nå ut med AR6s vitenskapelige funn, nettopp fordi klimavitenskapen ikke selger, rapportens aktualitetsspenn er relativt liten og fordi det eksisterer en antatt klima- og rapport*fatigue* i samfunnet. Til forskjell fra tidligere studier, viser våre funn at vitenskapen som oftest *ikke* står i sentrum når AR6 omtales i de utvalgte skandinaviske nyhetsmediene (jf. Eide & Kunelius, 2012; Eide & Duarte, 2018). Rapporten har dog kraften til å flytte fokus innenfor klimafeltet ved å sette standarden for hva journalistene henviser til. Dette understreker hovedrapportens viktighet og konstante aktualitet.

For å gjøre klimavitenskapen aktuell vet vi at journalistene er nødt til å plassere rapporten og dens funn i en bredere politisk, kulturell, økonomisk eller sosiotechnisk kontekst som leseren kan gjenkjenne seg i (j.f. Irwin, 2021). For de norske mediene har vi sett at dette særlig gjelder den politiske oljedebatten, hvor funn om bekymringer om klimaets konsekvenser overskygges av bekymringer for fremtiden til Norges velferd. I de svenske mediene aktualiseres funnene blant annet opp mot det svenske

kulturelle og politiske ikonet Greta Thunberg, som med sin aktivistiske stemme lar de svenske mediene appellere til et yngre, miljøbevisst publikum. På samme måte benytter de danske mediene anledningen til å stemple seg selv som et grønt foretagsland, og aktualiserer de klimavitenskapelige funnene side om side med sine mektige, fornybare vindmølleparker. Måten de skandinaviske mediene aktualiserer og omformulerer klimavitenskapen til nasjonale historier, poengterer at Danmark, Sverige og Norge befinner seg i en privilegert posisjon hvor de har mulighet og tid til å begrense skadene heller enn å tilpasse seg konsekvensene av klimaendringene. Gjennom slike nasjonale aktualiseringer av klimarapporten og dens vitenskapelige funn, er det høyst sannsynlig at klimajournalistikken reproducerer bestemte nasjonale idéer om hvem «vi» i Skandinavia *er* og *skal være* i klimakampen.

7. Oppsummering og konklusjon

Med utgangspunkt i en sterk interesse og nysgjerrighet for hvordan klimavitenskap blir til journalistikk, har vårt speciale siktet etter å undersøke hvordan vitenskapelige funn fra IPCC AR6 formidles i skandinaviske nyhetsmedier. Dette speialet har derfor hatt som hensikt å utforske følgende problemformulering:

Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske nyhetsmedier?

Gjennom en innholdsanalyse av 429 artikler har vi fått et overblikk over hvordan IPCC AR6 har blitt dekket av ni skandinaviske nyhetsmedier i tidsrommet rundt rapportenes publisering. Blant FNs klimapanels seks hovedrapporter fra 1990 til 2023, kan vi konkludere med at AR6 er den hovedrapporten som gjennom historien er blitt dekket mest av undersøkelsens ni utvalgte medier ved publisering. Den stigende dekningen kan sees i sammenheng med problematikkens økende alvorlighetsgrad, og understreker at det fortsatt er viktig å forske på hvordan klimakommunikasjon som disiplin utarter og utvikler seg i takt med klimakrisens hastverk.

I likhet med tidligere studier viser vår analyse at den første delrapporten om de fysiske klimaendringene og det naturvitenskapelige grunnlaget (WG1) frembringer desidert mest dekning blant de ni skandinaviske mediene. Dermed kan vi fastslå at de fire delrapportene i AR6 ikke vies like mye medieoppmerksomhet, og at kunnskapen om klimaendringenes virkninger, sårbarhet og tilpasning (WG2), samt kunnskap om utslippsreduksjon, -opptak og virkemidler (WG3) er mindre tilgjengelige.

I møte med konkurrerende dagsordener faller dekningen av IPCC AR6 på medienes agenda. Ut fra speialets funn, ser vi en direkte sammenheng mellom Russlands invasjon av Ukraina og de utvalgte medienes nedprioritering av andre og tredje delrapport i dekningen. Det vitner om at klimasaken er nødt til å vike for andre sosiale problemer som oppleves mer nærliggende og langt mer akutte for leserne. Selv om klimarelaterte hendelser innfrir til det journalistiske nyhetskriteriet om *vesentlighet*, vil de i Skandinavia sjeldnere innfri til kravet om *aktualitet*.

Analysen peker på at de klimavitenskapelige funnene spiller inn i andre inviterende dagsordener, og dekkes bredt i nyhetsredaksjonene. Dette utfordrer tidligere studiers antagelser om et vitenskapelig fokus i dekningen av hovedrapportene, og vitner om at en sentral del av medienes vitenskapsformidling også omfatter måten de evner å sette funnene i en større kontekst for å engasjere befolkningen (Wynne, 1992, 1993; Irwin, 1995, 2008). Viktigheten av å engasjere leserne gjenspeiles dessuten i måten mediene gjennom flere grep vinkler de vitenskapelige funnene i en nasjonal og vestlig retning – som en lokal, skandinavisk historie som oppleves nær og relevant.

I strid med hva vi hadde forventet – ut fra tidligere litteratur (Eide & Ytterstad, 2011; Olausson, 2014; Christensen & Wormbs, 2017) og bakgrunnskunnskap om klimapolitiske forskjeller – finner vi mindre variasjoner på tvers av de danske, svenske og norske mediene. Dog har de tre danske mediene (n=174) en høyere dekning enn de tre svenske (n=154) og norske (n=101) mediene.

Det er tydelig at oljedebatten preger hvordan de norske mediene omtaler de klimavitenskapelige funnene. Tilsvarende nasjonale kontroverser eller polariserende debatter hvor hovedrapporten knyttes direkte opp til et så tydelig nasjonalt politisk *issue* kan ikke identifiseres i hverken den danske eller svenske dekningen. Mens de tre svenske mediene skiller seg ut med overveldende bruk av ekspertkilder, skiller de norske mediene seg ut med en dominerende andel politiske aktører som kilder. Ytterligere kan vi konkludere at det eksisterer et noe større fokus på klimatilpasning (*adaptation*) i den analyserte danske dekningen, hvilket kan sees i sammenheng med landets sårbarhet i møte med stigende havnivåer som følge av global oppvarming.

Gjennom intervjuene med journalister fra Politiken, Svenska Dagbladet og Verdens Gang, samt intervju med *Communications Manager* fra IPCCs *Technical Support Unit*, gis vi en mer helhetlig forståelse av hvordan klimavitenskapen blir formidlet i mediene. Med utgangspunkt i specialets analyse og diskusjon, kan vi konkludere at det eksisterer utfordringer knyttet til hvordan vitenskapen og mediene bygger på to vidt forskjellige logikker. Vitenskapens avanserte terminologi og IPCCs retningslinjer for forskningsformidling resulterer i at AR6 er kompleks og vanskelig å forstå. Derfor er klimaforskerne vesentlige i journalistenes arbeid med å behandle og formidle de klimavitenskapelige funnene fra AR6.

Vi identifiserer dessuten en klar ekspertkonsensus i den analyserte dekningen. De utvalgte mediene lar ikke klimaskeptikere eller benektende stemmer komme til orde for å betvile de klimavitenskapelige funnene fra IPCC – *den tid er over*, skal vi tro funn fra dette specialets innholdsanalyse. Kun fire prosent av den analyserte dekningen opptrer innenfor usikkerhetsrammen, noe som forsterker våre slutninger.

For journalistene fungerer tolkningsrammer som et verktøy for å gjøre hovedrapporten forståelig for allmenne borgere som befinner seg utenfor den vitenskapelige sfæren og mangler tilstrekkelig vitenskapelig kompetanse (Bensaude-Vincent, 2001; Scheufele & Tewksbury, 2007; Raza, 2009; Lakoff, 2010). Som et grep for å poengtere hovedrapportens alvorlighetsgrad, innrammes klimavitenskapen i dominerende grad som risikoer og katastrofer gjennom dommedagsscenarioer. Samtidig viser våre intervjufunn at journalistene opplever utfordringer med å fenge publikummet med slike fremstillinger, da det eksisterer en *nyhetsfatigue* og tretthet blant leserne for dyster journalistikk om «enda en ny klimarapport». Derfor poengteres også viktigheten av å prioritere hovedrapportens mer optimistiske aspekter, hvor mulighetene som eksisterer i møte med klimaendringene fremheves.

Hvordan gjøres klimavitenskap fra IPCC AR6 tilgjengelig, forståelig og aktuell i utvalgte skandinaviske medier?

I et forsøk på å besvare specialets problemformulering, kan vi for det første konkludere at den økende mediedekningen av den sjette hovedrapporten er essensiell for at de klimavitenskapelige funnene settes på dagsorden og gjøres tilgjengelig. Like viktig, er det at IPCC og deres mange hovedforfattere fra det vitenskapelige miljøet stiller seg tilgjengelige og imøtekommer det økende kravet og behovet for oppdatert kunnskap om klimaets tilstand og konsekvenser (Suldovsky, 2016). Det kan antas at det er nødvendig at klimaforskerne i større grad følger en post-normal forskningsoppfattelse, hvor de bevisst stiller seg tilgjengelige for nyhetsmediene og bistår journalistene når de skal forstå den sjette hovedrapportens klimavitenskapelige funn.

For det andre, må vi anerkjenne at det er vanskelig å gjøre klimavitenskapelige funn forståelig. Fra IPCCs side må kommunikasjonsmaterialet forholde seg til

vitenskapens legitimitet og strenge krav, hvilket resulterer i et teknisk og avansert språk som sikrer at informasjonen gjenspeiler den faktiske forskningen. I arbeidet med å behandle AR6 er journalistene avhengig av hjelp fra lokale forskere for å forstå rapportenes innhold. Når journalistene videreformidler vitenskapen ut til offentligheten viser det seg å være mest hensiktsmessig å ta AR6s funn *hjem* og ned på et lokalt nivå.

For det tredje eksisterer det, som diskutert, et *aktualitetsparadoks* som gjør at journalistene er avhengig av å finne nye måter for å aktualisere det som omtales som *vår tids største utfordring* (FN, 2023a). De utvalgte nyhetsmediene gjør den sjette hovedrapporten aktuell ved å plassere dens funn i en bredere politisk, økonomisk eller sosial kontekst som leseren kan gjenkjenne seg i. En slik aktualisering fremhever at de klimavitenskapelige funnene fra IPCC AR6 først og fremst er av størst interesse, bekymring og verdi når den formidles som en nasjonal historie for den skandinaviske offentligheten.

7.1 Perspektivering: For fremtidig forskning

Dette speialet har analysert dekingen av vitenskapelige funn fra FNs klimapanelis sjette hovedrapport i kun et *begrenset tidsrom*. Dog er vi kjent med IPCC-rapportenes viktighet og innflytelse for også den generelle klimajournalistikken. For å oppnå en dypere forståelse av hvordan vitenskapen gjøres tilgjengelig, forståelig og aktuell, ser vi dermed et behov for at fremtidige studier utforsker hvordan funnene fra AR6 også spiller inn i større deler av klimadekingen.

Dessuten kan fremtidig forskning innta en mer komparativ art enn hva dette speialet har hatt. Der hvor vår undersøkelse analyserer mindre variasjoner i utvalgte medier, er det rom for studier som dykker dypere ned i hvordan den skandinaviske regionens sosiale, politiske og økonomiske forskjeller påvirker den helhetlige klimadekingen.

Speialet har vist at IPCC-forskerne besitter et større kommunikasjonsansvar enn hva vi hadde forventet. Ut fra nyere post-normale perspektiver på klimaforskernes rolle og kommunikasjonsansvar, kan fremtidige studier utforske forskernes rolle i arbeidet med å formidle de klimavitenskapelige funnene for verdenssamfunnet.

Litteraturliste

Anderson, A. (2009). *Media, Politics and Climate Change: Towards a New Research Agenda*. *Sociology Compass*, 3(2), s. 166-182. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2008.00188.x>

Allegaier, J. (2011). Who is having a voice? Journalists' selection of sources in a creationism controversy in the UK press. *Cultural Studies of Science Education*, 6(2), s. 445-467

Allern, S. (2014) When Journalists Frame the News. I K. Fahlenbrach, E. Sivertsen & R. Werenskiold, (red.) *Media and Revolt: Strategies and Performances from the 1960s to the Present* (1 utg, s. 91-106). Berghahn.

Blach-Ørsten, M. Burkal, R. Willig, I. (2022). What is 'Good' Climate Journalism? Public Perceptions of Climate Journalism in Denmark. *Journalism Practice*, 16(2-3), s. 520-539. <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.2016069>.

Barkemeyer, R., Dessai, S., Monge-Sanz, B., Renzi & Napolitano, G. (2016). Linguistic analysis of IPCC summaries for policymakers and associated coverage. *Nature Climate Change*, Nature 6(3), s. 311-316.

Bauer, M. (2000). Science in the Media as Cultural Indicators: Contextualizing Survey With Media as Analysis. I Dierkes, M. von Grote, C. (Red.) *Between Understanding and Trust. The Public Science and Technology*. Harwood Academic Publishers. s. 157-178.

Bauer, M. (2009). The Evolution of Public Understanding of Science-Discourse and Comparative Evidence. *Science Technology & Society*, 14(2), s. 221-240

Bauer, M. Falade, B. A. (2021). Public Understanding of Science: Survey Research Around the World. I Bucchi, M. Trench, B. (Red.) *Routledge Handbook of Public Communication of Science and Technology*. Routledge. s. 238-267 <https://doi.org/10.4324/9781003039242>.

Bensaude-Vincent, B. (2001) A Geneology of the Increasing Gap between Science and the Public. *Public Understanding of Science*, 10(1), s. 99-113. [10.1371/journal.pone.0166140](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0166140)

Berglez, P. (2008) What is global journalism? Theoretical and empirical conceptualizations. *Journalism Studies*, 9(6), s. 845-858.

Berglez, P. (2011) Inside, Outside and Beyond Media Logic: Journalistic Creativity in Climate Reporting. *Media, Culture & Society*, 33(3), s. 449-465. <https://doi.org/10.1177/0163443710394903>

Besley, J. C. Tanner, A. (2011) What Science Communication Scholars Think About Training Scientists to Communicate. *Science Communication*, 33(2). s. 239-263

Beyer, A. (2010). Hvordan studere generiske nyhetsrammer? – Forslag til metodiske forbedringer. *Norsk Medietidsskrift*, 17(2), s. 162-178. Universitetsforlaget.

Bloomfield, E. F. Manktelow, C. (2021) Climate Communication and Storytelling. *Climatic Change*, 167(3-4), s. 1-7.

Borth, A.C., Campbell, E., Munson, S., Patzer, S.M., Yagatich, W.A. & Maibach, E. (2022). Are Journalists Reporting on the Highest-Impact Climate Solutions? Findings from a Survey of Environmental Journalists. *Journalism Practice*, 16(2-3), s. 443-461. <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.2002711>

Boykoff, M. and Boykoff, J. M. (2004). Balance as bias: global warming and the US prestige press. *Global Environmental Change*, 14(2), s. 125-136. DOI: [10.1016/j.gloenvcha.2003.10.001](https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2003.10.001)

Boykoff, M. (2007). Flogging a Dead Norm? Newspaper Coverage of Anthropogenic Climate Change in the United States and United Kingdom from 2003 to 2006. *Area* 39(4), s. 470-481. <https://doi.org/10.1111/j.1475-4762.2007.00769.x>

Boykoff, M. (2011) Who speaks for the climate? Making sense of media reporting on climate change. *International Journal of Public Opinion Research* 24(4), s. 546-550. <https://doi.org/10.1093/ijpor/eds035>

Boykoff, M. Yulsmann, T. (2013) Political economy, media and climate change: Sinews of modern life. *WIREs Climate Change* 4(5), s. 359-371. <https://doi.org/10.1002/wcc.233/>

Brake, Weitkamp (2010) *Introducing science communication: A Practical Guide*. Macmillan Education. s. 1-10.

Brevini, B. Murdock, G. (2017). Carbon, Capitalism, Communication. Palgrave Macmillan. s. 1-20.

Brier, S. (2017). Tværvidekabsteori. Frederiksberg: Samfunds-Litteratur. s. 329-348.

Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2010). *Kvalitative metoder: En grundbog* (1 utg, s. 28-40) Hans Reitzels Forlag.

Bulle, R. J. Carmichael, J. Jenkins, J. C. (2012) Shifting public opinion on climate change: An empirical assessment of factors influencing concern over climate change in the U.S., 2002-2010. *Climatic Change*, 114(2), s. 169-188.

Brüggermann, M. Engesser, S. (2014) Between Consensus and Denial: Climate Journalists as Interpretive Community. *Science Communication*, 36(4), s. 399-427. <https://doi.org/10.1177/10755470145336/>

Brüggermann, M. Lörcher, I. og Walter, S. (2020). Post-normal science communication: Exploring the blurring boundaries of science and journalism. *Science Communication*, 19(3), s.1-20

Bryman, A. (2016). *Social Research Methods*. (5. utg). Oxford University Press. s. 41-64, 283-305, 407-415, 466-472, 584-588, 635-640.

Burr, V. (2015). *Social constructionism* (3.utg) Routledge/Taylor & Francis Group. s. 1-30.

Burr, V., & Dick, P. (2017). Social constructionism. I B. Gough (red.), *The Palgrave handbook of critical social psychology*. Palgrave Macmillan/Springer Nature. s. 59-80. https://doi.org/10.1057/978-1-137-51018-1_4/

Carvalho, A. (2010). Media(ted) discourses and climate change: A focus on political subjectivity and (dis)engagement. *WIREs Climate Change*, 1, s. 172-179.

CCPI (2023). CCPI 2023: Ranking and Results. *Climate Change Performance Index*. Hentet 24.05.2023 fra <https://ccpi.org>

Christensen, M. Wormbs, N. (2017). Global Climate Talks from Failure to Cooperation and Hope: Swedish News Framings of COP15 and COP2. 11(5) s. 682-699. *Environmental communication*. <https://doi.org/10.1080/17524032.2017.1333964/>

CICERO (2016, september). Klimapolitikk i Norden: En sammenligning av mål og virkemidler i de nordiske landene, 2016(7). *CICERO Senter for klimaforskning*. <https://pub.cicero.oslo.no/cicero-xmllui/bitstream/handle/11250/2410099/Bård%20finalweb.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

CONCITO (2022). Klimaudfordringen står fortsatt sterkt i danskernes bevidsthed. *CONCITO Danmarks Grønne Tænk tank*. Hentet 24.05.2023 fra <https://concito.dk/nyheder/klimaudfordringen-staar-fortsat-staerkt-danskernes-bevidsthed>

- Coppola, N.W. & Karis, B. (2000). *Technical Communication, Deliberative Rhetoric, and Environmental Discourse: Connections and Directions*. Greenwood Publishing Group. s. 3-7.
- Couldry, N. (2008). Mediatization or mediation? Alternative understandings of the emergent space of digital storytelling. *New media & Society*, 10(3), s. 373-391
- Cox, R. Depoe, S. (2015) Emergence and growth of the “field” of environmental communication. I Hansen, A. Cox, R. *The Routledge Handbook of Environment and Communication*. s. 13-25
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach*. Sage s. 191-199
- Crow, D. Boykoff, M. (2014) Culture, Politics and Climate Change: How Information Shapes Our Common Future, s. 1-20. <https://doi.org/10.4324/9780203073407/>
- D’Angelo, P. (2002). News Framing as a Multiparadigmatic Research Program: A Response to Entman. *Journal of Communication*, 52(4). S. 870-888
- Davies, S. (2008). Constructing Communication: Talking to Scientists About Talking to the Public. *Science Communication*, 29(4), s. 413-434
- Dearing, J. W. & Rogers E. M. (1996). *Agenda-Setting*. Sage. s. 1-23
- Delebekk, N.F. & Flem, S.S. (2023, 9. mai). Faktisk.no: Hver fjerde nordmann er klimaskeptiker. NRK. Hentet 14.05.2023 fra <https://www.nrk.no/norge/faktisk.no -hver-fjerde-nordmann-er-klimaskeptiker-1.16403293>
- DMI (2023a, 13. mars). Nu skal FN’s Klimapanel sætte sidste punktum i stor klimareport. *Danmarks Meteorologiske Institut*. Hentet 23.05.2023 fra <https://www.dmi.dk/nyheder/2023/nu-skal-fns-klimapanel-satte-sidste-punktum-i-stor-klimareport/>
- DMI (2022, 4. oktober). FN’s klimapanel. *Danmarks Meteorologiske Institut*. Hentet 23.05.2023 fra <https://www.dmi.dk/klima/temaforside-fns-klimapanel/>
- Downs, A. (1972) Up and down with Ecology-the Issue-Attention Cycle. *The Public Interest*, 28. s. 38-50.
- Duarte, K. Eide, E. (2018) Når vitenskapen skal «ut». *Norsk medietidsskrift*, 25(3). s. 1-18 <https://doi.org/10.18261/ISSN.0805-9535-2018-03-02>.
- Durant, J., Bauer, M., Midden, C., Gaskell, G. Liakopoulos, M. (2000). Two Cultures of Public Understanding of Science. i Dierkes, M. von Grote, C. (red.) *Between Understanding and Trust: The Public, Science and Technology*. Amsterdam: Harwood Academic Publishers. s. 131-156
- Dryzek, J. S. (2022). *The Politics of the Earth. Environmental Discourses*. Oxford University Press. s. 256-258
- E24. (28.07.2022). Vi har brukt opp jordens ressurser for i år. E24. Hentet 14.05.2023 fra <https://e24.no/naeringsliv/i/MLzbQK/vi-har-brukt-opp-jordens-ressurser-for-i-aar>
- Eide, E. Kunelius, R. (2012) *Media Meets Climate. The Global Challenge for Journalism*. Göteborg: Nordicom. s. 9-30
- Eide, E. Ytterstad, A. (2011). The Tainted Hero: Frames of Domestication in Norwegian Press Representation of the Bali Climate Summit. *International Journal of Press/Politics*, 16(1), s. 50-74. <https://doi.org/10.1177/1940161210383420/>

Eide, E. (2017). Scientists, communication and the space of global media attention. I R., Kunelius, E. Eide, M. Tegelberg, D. Yagodin (Red.) *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC*. (1. Utg, s. 33-59). Palgrave Macmillan.

Eide, E. & Hahn, O. (2017). Good practices in climate science journalism. I R., Kunelius, E. Eide, M. Tegelberg, D. Yagodin (Red.) *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC*. (1. Utg, s. 235-256). Palgrave Macmillan.

Energi og klima (2022, 11. november). Utslippsfordelingen. *Energi og klima*. Hentet 24.05.2023 fra <https://energiogklima.no/klimavakten/utslipp-per-innbygger/>

Engesser, S. Brüggemann, M. (2016) Mapping the minds of the mediators: The cognitive frames of climate journalists from five countries. *Public Understanding of Science*, 25(7), s. 825-841 <https://doi.org/10.1177/0963662515583621/>

Energistyrelsen (2023). Dansk klimapolitikk. *Energistyrelsen*. Hentet 24.05.2023 fra <https://ens.dk/ansvarsomraader/energi-klimapolitik/fakta-om-dansk-energi-klimapolitik/dansk-klimapolitik>

Entman R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43 (4) s. 51-58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x/>

Entman, R. Matthes, J. Pellicano, L. (2009) Nature, Sources and Effects of News Framing. I Wahl-Jorgensen, K. Hanitzsch, T. *The Handbook of Journalism Studies*. New York: Routledge. s. 175-190

Entman, R. Rojecki (1993). Freezing Out the Public: Elite and Media Framing of the U.S. Anti-Nuclear Movement. *Political Communication*. 10(2) s. 155-173. DOI: [10.1080/10584609.1993.9962973](https://doi.org/10.1080/10584609.1993.9962973)

Eskjær, M. F. (2017). Climate Change Communication in Denmark. In *Oxford Research Encyclopaedia on Climate Change*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228620.013.452/>

Eskjær, M. F. (2019). Et tabt årti? Dansk klimadækning siden COP15. *Politik*, 22 (3). <https://doi.org/10.7146/politik.v22i3.117726/> s. 7-25.

Eskjær, M. F. (2021) Miljø- og klimakommunikation. I Eskjær, M. F. & Mortensen, M (Red.) *Klassisk og moderne medieteorier*. Hans Reitzel. s. 625-644

Eskjær, M. F. Helles, R. (2015). *Kvantitativ Indholdsanalyse*. Samfunds-litteratur. s. 9-132.

European Commission (2003). Climate Action: 2030 climate & energy framework. *European Commission*. Hentet 24.05.2023 fra https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/2030-climate-energy-framework_en

Evans, G. Durant, J. (1989). The Relationship Between Knowledge and Attitudes in the Public Understanding of Science in Britain. *Public Understanding of Science*, 4(1), s. 57-72. <https://doi.org/10.1088/0963-6625/4/1/004/>

Fahy, D. Nisbet, M. C. (2011). The Science Journalist Online: Shifting Roles and Emerging Practices. *Journalism*, 12(7), s. 778-793.

Fahy, D. (2018). Objectivity as Trained Judgment: How Environmental Reporters Pioneered Journalism for a "Post-truth" era. *Environmental Communication A Journal of Nature and Culture*, 12(2), s. 855-861 <https://doi.org/10.1080/17524032.2018.1495093/>

Fjellanger, R., Røsvik, E., Haakonsen, A., Haugan, B. & Johnsen, A.B. (2021, 12. August). Krisemåling for Høyre – miljøpartiene med klar fremgang. *Verdens Gang*. Hentet 01.05.2023 fra <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/a7GKk4/krisemaaling-for-hoeyre-miljoepartiene-med-klar-fremgang>

FN (2020, 22. desember). Parisavtalen. *FN-sambandet*. Hentet 23.05.2023 fra <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/miljoe-og-klima/parisavtalen>

FN (2023a, 21. mars). Klimaendringer. *FN-sambandet*. Hentet 23.05.2023 fra <https://www.fn.no/tema/klima-og-miljoe/klimaendringer>

FN (2023b, 2. februar). Stoppe klimaendringene. *FN-sambandet*. Hentet 24.05.2023 fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/stoppe-klimaendringene>

Franzen, M., Weingart, P. & Rödger, S. (2012). Exploring the Impact of Science Communication on Scientific Knowledge Production: An Introduction. I Rödger, S., Franzen, M. & Weingart, P. (Red.), *The Science's Media Connection: Public Communication and its Repercussions*, (s. 3-12). Springer Dordrecht.

Funtowicz, S. O. Ravetz, J. R. (1993). Science for the post-normal age. *Futures*, 25(7), s. 739-755. [https://doi.org/10.1016/0016-3287\(93\)90022-L](https://doi.org/10.1016/0016-3287(93)90022-L)

Gamson, W. A. Modigliani, A. (1989). Media Discourse and Public Opinion on Nuclear Power: A Constructionist Approach. Chicago: The University of Chicago Press. *American Journal of Sociology* 95 (1). s. 1-37

Gavin, N. T. (2009). Addressing Climate Change: A Media Perspective. *Environmental Politics*, 18(5), s. 765-780.

Gentikow, B. (2005). *Hvordan utforsker man medieerfaringer?* Høyskoleforlaget. s. 30-91

Gergen, K. (2010). *En invitation til social konstruktion*. Forlaget Mindspace s. 12-26

Gibson, T. A. Craig, R. T. Harper, A. C. Alpert, J. M. (2016). Covering global warming in dubious times: Environmental reporters in the new media system. *Journalism*, 17(3). s. 417-434. <https://doi.org/10.1177/1464884914564845/>

Gitlin (1980). *The Whole World is Watching. Mass Media in the Making & Unmaking of the New Left*. University of California Press. s. 1-12.

Hagendijk, R. Irwin, A. (2006). Public Deliberation and Governance: Engaging with Science and Technology in Contemporary Europe. *Minerva*, 44(167-184). <https://doi.org/10.1007/s11024-006-0012-x>

Hansen, A. (2015). Communication, Media and the Social Construction of the Environment. I Hansen, A. Cox, R. *Handbook of Environment and Communication*. Routledge: New York. s. 26-38

Hempel, S. (2020). *Conducting your literature review*. American Psychological Association. s. 3-9. <https://doi.org/10.1037/0000155-001/>

Henderson-Sellers, A. (2010). Climatic Change: Communication Changes Over This Journal's First 'Century'. *Climatic Change*, 100(1), s. 215-227. <https://doi.org/10.1007/s10584-010-9814-9/>

Hilgartner, S. Bosk, C. L. (1988) The Rise and Fall of Social Problems: A Public Arenas Model. *The American Journal of Sociology*, 94 (1). s. 53-78

Hjarvard, S. (2015). Framing: Introduksjon til et begrep og en klassisk tekst. *MedieKultur: Journal of Media and Communication Research*, 31(58), s. 104-114.

Hornmoen, H. (2011). Den krevende klimajournalistikken: Medienes dekning av klimaendring og klimaforskning. I Roll-Hansen, N. (Red.) *Status i klimaforskningen*. Novus, s. 77-94.

Horta, A. Carvalho, A. Schmidt, L. (2017). The hegemony of global politics: news coverage of climate change in a small country. *Society and Natural Resources* 30(10) s. 1246-1260 <https://doi.org/10.1080/08941920.2017.1295497>

IPCC (2021). *Climate Change 2021: The Physical Science Basis: Summary for policymakers*. Intergovernmental Panel on Climate Change. Hentet 15.04.2023 fra https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM.pdf

IPCC (2022a). *Climate Change 2022: Impacts Adaptation and Vulnerability: Summary for Policymakers*. Intergovernmental Panel on Climate Change. Hentet 15.04.2023 fra https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/downloads/report/IPCC_AR6_WGII_SummaryForPolicymakers.pdf

IPCC (2022b). *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change: Summary for Policymakers*. Intergovernmental Panel on Climate Change. Hentet 15.04.2023 fra https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/downloads/report/IPCC_AR6_WGIII_SummaryForPolicymakers.pdf

IPCC (2023a). *Climate Change 2023 Synthesis Report: Summary for Policymakers*. Intergovernmental Panel on Climate Change. Hentet 15.04.2023 fra https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/IPCC_AR6_SYR_SPM.pdf

IPCC (2023b). The Intergovernmental Panel on Climate Change. Hentet 20.05.2023 fra <https://www.ipcc.ch/about/structure/>

Irwin, A (1995) *Citizen Science: A Study of People, Expertise and Sustainable Development*. Routledge. s. 1-37.

Irwin, A. (2008). Moving forwards or in circles? Scientific communication and scientific governance in an age of innovation. In R. Holliman, E. Whitelegg, E. Scanlon, E. Smidt, & J. Thomas (Red.) *Investigating Science Communication in the Information Age: Implications for Public Engagement and Popular Media*. Oxford University Press. s. 3-17.

Irwin, A. (2014). From deficit to democracy (re-visited). *Special Issue: Public Engagement in Science*, 23(1), s. 71-76.

Irwin, A. (2021). Risk, Science and Public Communication: Third Order Thinking About Scientific Culture. I Bucchi, M. Trench, B. (red.) *Handbook of Public Communication of Science and Technology* (3.utg). Abingdon: Routledge. s. 147-162

Irwin, A. & Wynne, B. (1996). *Misunderstanding science? The public reconstruction of science and technology*. Cambridge University Press. s. 1-18, 213-221.

Kantar (2022). Klimabarometeret 2022. Kantar. Hentet 24.05.2023 fra <https://kantar.no/kantar-tns-innsikt/klimabarometer-2022/>

Konieczna, M., Mattis, K., Tsai, J. Y., Liang, X., & Dunwoody, S. (2014). Global journalism in decision-making moments: A case study of Canadian and American television coverage of the 2009 United Nations Framework convention on climate change in Copenhagen. *Environmental Communication* 8(4), 489–507.

Kunelius, R. & Eide, E. (2017). The problem: Climate change, politics and the Media. I R., Kunelius, E. Eide, M. Tegelberg, D. Yagodin (Red.) *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC*. (1. Utg, s. 1-32). Palgrave Macmillian.

Kunelius, R., Nossek, H. & Eide, E. (2017). Key journalists and the IPCC AR5 toward reflexive professionalism? I R., Kunelius, E. Eide, M. Tegelberg, D. Yagodin (Red.) *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC*. (1. Utg, s. 257-280). Palgrave Macmillian.

Kunelius, R. & Yagodin, D. (2017). Attention, access and the global space of interpretation: Media dynamics of the IPCC AR5 launch year. I R., Kunelius, E. Eide, M. Tegelberg, D. Yagodin (Red.) *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC*. (1. Utg, s. 59-80). Palgrave Macmillian.

Kunelius, R., Eide, E., Tegelberg, M., Yagodin, D. (2017). *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC* (1. utg.) Palgrave Macmillan.

Lakoff, G. (2010) Why it Matters How We Frame the Environment. *Environmental Communication* 4 (1). s. 70-81. <https://doi.org/10.1080/17524030903529749/>

Lidberg, J. (2021). Science Communication: The “Weight of Evidence” Approach and Climate Change. I Ward, S. J. A. (Red.) *Handbook of Global Media Ethics*. Springer Link. s. 711-721.

Lynn, J. Peeva, N. (2021). Communications in the IPCC’s sixth assessment report cycle. *Climate Change* 169(18), <https://doi.org/10.1007/s10584-021-03233-7>. s. 1-10

Lysgaard, J.G. (2014). Hverdagens bad practice: folkeoplysning om klimaproblematikker. I Sørensen, M., & Eskjær, M. F. (red.) *Klima og mennesker: Humanistiske perspektiver på klimaforandringer*. s. 224-225. Museum Tusculanum.

Machi, L.A. & Evoy, B.T. (2022). *The Literature Review: Six Steps to Success* (3. utg). SAGE. s. 1-15.

Maxwell, R. & Miller, T. (2012). *Greening the Media* (1. utg). Oxford University Press. s. 1-21.

McAllister, L. Daly, M. Chandler, P. McNatt, M. Benham, A. Boykoff, M. (2021). Balance as bias, resolute on the retreat? Updates & analyses of newspaper coverage in the United States, United Kingdom, New Zealand, Australia and Canada over the past 15 years. *Environmental Research Letters*, 1,6 s. 1-14, <https://doi.org/10.1088/1748-9326/ac14eb>.

McCombs, M. E. (2004) *Setting the Agenda: The mass media and public opinion*. Cambridge: Polity press. s. 1-17. Hentet fra: <https://www.researchgate.net/publication/318471348>

McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*, 36 (2), s. 176–187. Hentet fra: <https://www.jstor.org/stable/pdf/2747787.pdf>

McLoughlin, N. Communicating efficacy: How the IPCC, scientists, and other communicators can facilitate adaptive responses to climate change without compromising on policy neutrality. *Climatic Change*, 169(5), s. 1-14. <https://doi.org/10.1007/s10584-021-03232-8>

Meilby, M. (1996). *Journalistikkens grundtrin: Fra idé til artikel*. (1. utg.). Aarhus: Ajour. s. 53-63.

Mercado, M.T. (2012). Media Representations of Climate Change in The Argentinean Press. *Journalism Studies*, 13(2), s. 193-209. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2011.646397/>

Merkley, E. (2020). Are Experts (News)Worthy? Balance, Conflict, and Mass Media Coverage of Expert Consensus. *Political Communication*, 37(4), s. 530-549. <https://doi.org/10.1080/10584609.2020.1713269>

Miljødirektoratet (2023). FNs klimapanel (IPCC). *Miljødirektoratet*. Hentet 23.05.2023 fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/fns-klimapanel-ipcc/>

Miller, S. (2010). Deficit model. I Priest, S.H. (Red.) *Encyclopedia of Science and Technology Communication*. SAGE. s. 208-210.

Mocatta, G. Mayes, E. Hess, K. Hartrup, M. E. (2023). The trouble with ‘quiet’ advocacy’: Local journalism and reporting climate change in rural and regional Australia. *Media, Culture & Society*, 45(2), s. 157-177. <https://doi.org/10.1177/01634437221104686/>

Moser, S.C. (2010). Communicating climate change: History, challenges, process and future directions. *WIREs Climate Change*, 1(1), s. 31-53.

Moser, S.C. (2016). Reflections on climate change communication research and practice in the second decade of the 21st century: What more is there to say? *WIREs Climate Change*, 7(3), s. 345-369.

Morelli, A., Johansen, T.G., Pidcock, R., Harold, J., Pirani, A., Gomis, M., Lorenzoni, I., Haughey, E. & Coventry, K. (2021). Co-designing engaging and accessible data visualisations: A case study of the IPCC reports. *Climatic Change*, 168(26), s. 1-11.

Myers, Greg. 2003. Discourse studies of scientific popularization: Questioning the boundaries. *Discourse Studies* 5(2), s. 265-279.

Naper, A. (2014). Klimakrise eller oljefest? Perspektiver fra kommentariatet. I Eide, E., Elgesem, D., Gloppen, S. & Rakner, L. (Red.) *Klima, medier og politikk* (1 utg, s. 217-236). Abstrakt Forlag.

Naturvardsverket (2023). Sveriges klimatmål och klimapolitiska ramverk. Naturvårdsverket. Hentet 24.05.2023 fra <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/sveriges-klimatarbete/sveriges-klimatmal-och-klimatpolitiska-ramverk/>

Nicolaisen, P.B. (2022a) Role Perceptions in Climate Science Communication. *Environmental Communication*, 16(8), s. 1010-1026.

Nicolaisen, P.B. (2022b). A state of Emergency or Business as Usual in Climate Science Communication? A Three-Dimensional Perspective on the Role Perceptions of Climate Scientists, Climate Journalists, and Citizens. *Science Communication*, 44(6), s. 667-692.

Nisbet, M. & Scheufele, D. (2009). What's next for science communication? Promising directions and lingering distractions. *American Journal of Botany*, 96(1), s. 1767-1778.

Nordisk ministerråd (2020). Demokrati og klimaengasjement i Norden; Felles retning, ulike løsninger. *Nordisk ministerråd*. Hentet 24.05.2023 fra <https://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1443968/FULLTEXT01.pdf>

Nordisk Samarbejde (2023). De nordiske ministre for miljø- og klima har internasjonalt klimaarbejde i fokus. *Nordisk Samarbejde*. Hentet 24.05.2023 fra <https://www.norden.org/da/news/de-nordiske-ministre-miljoe-og-klima-har-internasjonalt-klimaarbejde-i-fokus>

O'Neill, S., Williams, H.T.P., Kurz, T., Wiersma, B. & Boykoff, M. (2015). Dominant frames in legacy and social media coverage of the IPCC Fifth Assessment Report. *Nature Climate Change*, 5(1), s. 380-385.

O'Neill, S. & Pidcock, R. (2021). Introducing the Topical Collection: 'Climate change communication and the IPCC'. *Climatic Change*, 169(19), s. 1-7. <https://doi.org/10.1007/s10584-021-03253-3/>

Olausson, U. (2009). Global warming – global responsibility? Media frames of collective action and scientific certainty. *Public Understanding of Science*, 18(4), s. 421-436.

Olausson, U. (2014). The Diversified Nature of "Domesticated" News Discourse. *Journalism Studies*, 15(6), s. 711-725. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2013.837253/>

Overshootday. (2023). Country Overshoot Days. Earth Overshoot Day. Hentet 14.05 fra <https://www.overshootday.org/newsroom/country-overshoot-days/>

Painter, J. (2013). *Climate change in the media: reporting risk and uncertainty* (Publisher's version). Reuters Institute for the Study of Journalism. s. 1-57, 107-115.

Painter, J. (2017). Disaster, risk or opportunity? A ten country comparison of themes in coverage of the IPCC AR5. I R., Kunelius, E. Eide, M. Tegelberg, D. Yagodin (Red.) *Media and Global Climate Knowledge: Journalism and the IPCC*. (1. Utg, s. 109-128). Palgrave Macmillian.

- Painter, J.K. (2019). Climate Change Journalism: *Time to Adapt*. *Environmental Communication*, 13(3) s. 424-429. <https://doi.org/10.1080/17524032.2019.1573561/>
- Painter, J.K. & Schäfer, M.S. (2018). How 'digital-born' media cover climate change in comparison to legacy media: A case study of the COP 21 summit in Paris. *Global Environmental Change*, 48(1), s. 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2017.11.003/>
- Pezzullo, P.C. & Cox, R. (2015). *Environmental Communication and the Public Sphere* (6. utg). SAGE. s. 1-23, 175-224.
- Popkin, S.L. (1991). *The Reasoning Voter* (2. utg). The University of Chicago Press. s. 2-12.
- Rabitz, F., Telesiene, A. & Zolubiene, E. (2021). Topic modelling the news media representation of climate change. *Environmental Sociology* 7(3), s. 214-224. <https://doi.org/10.1080/23251042.2020.1866281>
- Ramer, S., L. (2005). Situation pearl growing: Methods and librarianship history and theory. *J. Med Libr Assoc*, 93(3), s. 397-400.
- Ravetz, J. R. (1999). What is Post-Normal Science. *Futures*. 31. s. 647-653
- Raza, G. (2009). Introduction: Mapping Public Understanding of Science. *Science, Technology & Society*, 14(2), s. 211-219.
- Regjeringen (2021, 22. oktober). Klimaendringer og norsk klimapolitikk. *Den norske regjering*. Hentet 24.05.2023 fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/klimaendringer-og-norsk-klimapolitikk/id2636812/>
- Reisjå, M. (2023, 31. mars). Kampen i kulissene: Slik ble FNs klimabudskap vannet ut. *NRK*. Hentet 12. april fra <https://www.nrk.no/urix/kampen-i-kulissene-slik-ble-fns-klimabudskap-vannet-ut-1.16349877>
- Rickard, L.N. (2021). Pragmatic and (or) Constitutive? On the Foundations of Contemporary Risk Communication Research. *Society for Risk Analysis*, 41(3), s. 466-479. <https://doi.org/10.1111/risa.13415>
- Robbins, D. & Wheatley, D. (2021). Complexity, Objectivity, and Shifting Roles: Environmental Correspondents March to a Changing Beat. *The State of the News Beat. Expertise and Division of Labour in Current Newsrooms*, 15(9), s. 1289-1306. <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1910981>
- Romps, D.M. & Retzinger, J.P. (2019). Climate news articles lack basic climate science. *Environ. Res. Commun.*, 1(1), s. 1-8. <https://doi.org/10.1088/2515-7620/ab37dd>
- Ryghaug, M. (2006). "Some like it hot" – Konstruksjon av kunnskap om klimaendringer i norske aviser. *Norsk medietidsskrift*, 13(3), s. 197-219.
- Schäfer, M.S. (2012). Online communication about climate change and climate politics. A literature review. *WIREs Climate Change*, 3(6), s. 527-543.
- Schäfer, M.S. (2015). Climate Change and the Media. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 2(3), s. 853-859.
- Schäfer, M.S. & Painter, J. (2020). Climate journalism in a changing media ecosystem: Assessing the production of climate change-related news around the world. *WIREs Climate Change* 12(1), s. 1-20. <https://doi.org/10.1002/wcc.675>
- Schäfer, M. & Schlichting, I. (2014). Media Representations of Climate Change: A Meta-Analysis of the Research Field. *Environmental Communication A Journal of Nature and Culture*, 8(2), s. 142-160.

- Scheufele, D. A. Lyengar, S. (2014). The State of Framing Research: A Call for New Directions. I Kenski, K. & Jamieson, K.H. (Red.). *The Oxford Handbook of Political Communication*, s. 619-632. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199793471.013.47>
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of Communication*, 49(1), s.103–122. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1999.tb02784.x/>
- Scheufele, D. A. (2000). Agenda-Setting, Priming and Framing Revisited: Another Look at Cognitive Effects of Political Communication. *Mass Communication and Society*, 3(2-3). s. 297-316. https://doi.org/10.1207/S15327825MCS0323_07/
- Scheufele, D. A. (2006). Messages and Heuristics: How audiences form attitudes about emerging technologies. I Turney, J. *Engaging Science: Thoughts, Deeds, Analysis and Action*. The Welcome Trust. s. 20-25.
- Scheufele, D. A. & Tewksbury, D. (2007). Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models. *Journal of Communication*, 57(1), s. 9-20
- Seale, C. (2012). *Researching Society and Culture*. (3. utg). Sage. s. 510-518.
- Seelig, M., Deng, H. & Liang, S. (2022). A frame analysis of climate change solutions in legacy news and digital media. *Newspaper Research Journal*, 43(4), s. 370-388.
- Sharman, A. & Howarth, C. (2017). Climate stories: Why do climate scientists and sceptical voices participate in the climate debate? *Public Understanding of Science*, 26(7), s. 826-842.
- Shehata, A. & Hopmann, D.N. (2012). Framing Climate Change: A study of US and Swedish press coverage of global warming. *Journalism Studies*, 13(2), s. 175-192. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2011.646396>
- Sinatra G.M, Kienhues, D. & Hofer, B.K. (2014). Addressing Challenges to Public Understanding of Science: Epistemic Cognition, Motivated Reasoning, and Conceptual Change. *Educational Psychologist*, 49(2), s.123-138. <https://doi.org/10.1080/00461520.2014.916216>
- Smith, M. (2019, 15. September). International poll: most expect to feel impact of climate change, many think it will make us extinct. *YouGov*. Hentet 14.05.2023 fra <https://yougov.co.uk/topics/politics/articles-reports/2019/09/15/international-poll-most-expect-feel-impact-climate>
- Statkraft (2020). Landserie: Sverige best i klimaklassen. *Statkraft*. Hentet 24.05.2023 fra <https://www.statkraft.no/nyheter/nyheter-og-pressemeldinger/2020/landserie-sverige-best-i-klimaklassen/>
- Strauss, N. Painter, J. Ettinger, J. Doutreix, M. N. Walton, P. Wonneberger, A. (2021). Reporting on the 2019 European Heatwaves and Climate Change: Journalists' Attitudes, Motivations and Role Perceptions. *Journalism Practice*, 16(2-3). s. 462-485 <https://doi.org/10.1080/17512786.2021.1969988/>
- Suldovsky, B. (2016). In science communication, why does the idea of the public deficit always return? Exploring key influences. *Public Understanding of Science* 25(4), s. 415-426. <https://doi.org/10.1177/0963662516629750>
- The Royal Society (1985). *The Public Understanding of Science*. The Royal Society of London. s. 6-9
- Tuchman, G. (1978). *Making News. A Study in the Construction of Reality*. The Free Press. s. 9-15
- Ulvin, P.B., Nematpoor, S., Elster, K., Honningsøy, K.H., Reisjå, M. & Knezevic, M. (2023, 20. mars). FNs klimapanel sender en "siste advarsel": - Nå teller alle valg. *NRK*. Hentet 23.05.2023 fra

<https://www.nrk.no/klima/fns-klimapanel-sender-en-siste-advarsel--na-teller-alle-valg-1.16327262#Dårlig%20tid>

UNRIC (2021, 9. august). Kode rød for menneskeheten. *United Nations Regional Information Centre for Western Europe*. Hentet 23.05.2023 fra <https://unric.org/no/kode-rod-for-menneskeheten/>

Van Gorp, B. (2007). 'The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back. *Journal of Communication*, 57(1). s. 60-78. <https://doi.org/10.1111/j.0021-9916.2007.00329.x/>

Vreese, C.H. de (2003). *Framing Europe: Television news and European integration*. University of Amsterdam. s. 21-52. <https://hdl.handle.net/11245/1.220515/>

Vreese, C. H. de (2005). *News framing: Theory and typology*. John Benjamins Publishing Company. s. 51-62. DOI:10.1075/idjdd.13.1.06vre

Weinberg, D. (2014). What Is Social Constructionism? I *Contemporary Social Constructionism: Key Themes*. Temple University Press. s. 1-22. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt14btbsd.5>

Weingart, P. (2005). What's new in scientific advice to politics? I Maasen, S. & Weingart, P. (Red.) *Democratization of expertise? Exploring novel forms of scientific advice in political decision making-sociology of the sciences* (vol. 24, s. 1-19). Springer.

Wilson, K. M. (2000). Environmental Risks and the media. *Environmental Risks and the media*. London, Routledge, s. 201-217.

Wirth, V., Prutsch, A. & Grothmann, T. (2014). Communicating Climate Change Adaption: State of the Art and Lessons Learned from Ten OECD Countries. *GAIA – Ecological Perspectives on Science and Society*, 23(1), s. 30-39. <https://doi.org/10.14512/gaia.23.1.9>

Wright, N. & Nerlich, B. (2006). Use of the deficit model in a shared culture of argumentation: The case of foot and mouth science. *Public Understanding of Science*, 15(3), s. 331-342. <https://doi.org/10.1177/0963662506063017>

WWF (2023, 20. april). WWFs Klimatbarometer 2023: Ökat tryck på att politikerna ska agera för klimatet och naturen, särskilt utanför storstäderna. *Via TT*. Hentet 24.05.2023 fra <https://via.tt.se/pressmeddelande/wwfs-klimatbarometer-2023-okat-tryck-pa-att-politikerna-ska-agera-for-klimatet-och-naturen-sarskilt-utanfor-storstaderna?publisherId=3236436&releasId=3345447>

Wynne, B. (1992). Misunderstood misunderstanding: social identities and public uptake of science. *Public Understanding of Science*, 1(3), s. 281-304. <https://doi.org/10.1088/0963-6625/1/3/004>

Wynne, B. (1993). Public uptake of science: a case for institutional reflexivity. *Public Understanding of Science*, 2(4), s. 321-337. <https://doi.org/10.1088/0963-6625/2/4/003>

Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L.O. & Moe, H. (2013) *Metodebok for mediefag* (4. utg). Bergen: Fagbokforlaget. s. 102-107

Referanseliste avisartikler hentet fra innholdsanalyse

Aagaard, L.H. (2021, 9. august). Klimaadvarslen fra FN er dybt alvorlig – men det kan i sidste ende blive en gevinst for Danmark. *Berlingske*. <https://www.berlingske.dk/videnskab/klimaadvarslen-fra-fn-er-dybt-alvorlig-men-det-kan-i-sidste-ende-blive>

Aagaard, L.H (2021, 9. august). Advarsel i verdens vigtigste klimarapport: Klimaforandringerne er »uden fortilfælde« i tusinder af år, og vi er selv skyld i det. *Berlingske*. <https://www.berlingske.dk/videnskab/advarsel-i-verdens-vigtigste-klimarapport-klimaforandringerne-er-uden>

Aagaard, L. H. (2021, 13. August). FN-rapport: De rige har både hovedskylden og nøglen til at løse klimaproblemet. *Berlingske*. <https://www.berlingske.dk/videnskab/fn-rapport-de-rige-har-baade-hovedskylden-og-noeglen-til-at-loese>

Aagaard, L. H (2023, 20. mars). FN slår klodealarm: Vores klimahandlinger I dette årti vil påvirke verden I "tusinder af år" *Berlingske*. <https://www.berlingske.dk/videnskab/fn-slaar-klodealarm-vores-klimahandlinger-i-dette-aarti-vil-paavirke>

Amundsen, I. H. (2023, 20. Mars). FN-sjef: -Menneskeheten er på tynn is. VG. <https://www.vg.no/nyheter/i/ab8rrd/fn-i-ny-klimarapport-1-5-gradersmaalet-kan-ryke-i-2030>

Anderson, A. (2021, 10. August). Fem klimatrusler Og slik vil Norge påvirkes. VG. Hentet fra papiravis i Retriever Atekst Norge.

Asheim, G. (2021, 22. august). Norsk oljepolitikk kan bidra for klimaet. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/V9xJyp/norsk-oljepolitikk-kan-bidra-for-klimaet>

Barsøe, M. (2022, 6. april). Politiken mener: Lyt til FN's klimaeksperter. Vi skal særligt satse på to konkrete teknologier. *Politiken* Hentet fra papiravis i Retriever Atekst Norge

Bredsdorff, M. (2023, 21. mars). Ny opgørelse: Danmarks udslip af drivhusgasser stiger stik imod alle klimaløfter. *Politiken*. <https://politiken.dk/klima/art9269943/Ny-opgorelse-Danmarks-udslip-af-drivhusgasser-stiger-stik-imod-alle-klimalofter>

Dagens Nyheter (2022, 7. mars) Ledare: Sveriges beredskap måste vara god även för att möta klimatförändringarna. *Dagens Nyheter*. <https://www.dn.se/ledare/sveriges-beredskap-maste-vara-god-aven-for-att-mota-klimatforandringarna/>

Dreiager, I. S. (2021, 9. august). Klimapanelets nye rapport har »samme overordnede konklusioner«, men det er blevet »mere alvorligt«. *Jyllands-Posten*. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE13187884/klimapanelets-nye-rapport-har-samme-overordnede-konklusioner-men-det-er-blevet-mere-alvorligt/>

Engan, Ø., Røsvik, E. & Skjetne O.L. (2021, 14. august). VGs prognose: Mener klimarapporten må få konsekvenser for norsk oljepolitikk. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/IVMJeL/vgs-prognose-klart-ja-til-olje-ogsaa-fra-det-neste-stortinget>

Fjellanger, R., Røsvik, E., Haakonsen, A., Haugen, B. & Johnsen, A.B. (2021, 12. august). Krisemåling for Høyre – miljøpartiene med klar fremgang. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/a7GKk4/krisemaaling-for-hoeyre-miljoepartiene-med-klar-fremgang>

From, L. & Dohm, K. (2021, 8. august). FN's klimapanelers forudsigelser »har ramt rimelig præcist«. *Jyllands-Posten*. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE13179919/fns-klimapanelers-forudsigelser-har-ramt-rimelig-praecist/>

From, L. Dohm, K. (2021, 16. august). Central formulering I dyster klimarapport blev "blødgjort" undervejs. *Jyllands-Posten*. <https://jyllands-posten.dk/indland/ECE13190057/central-formulering-i-dyster-klimarapport-blev-bloedgjort-undervejs/>

Føli, A. (2021, 6. august). Klimaforskere overrasket over omfanget av ekstremværet. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/verden/i/M1MvAM/klimaforskere-overrasket-over-omfanget-av-ekstremvaeret>

Haanes, J. M. (2021, 18. August). Klimadebatten I Norge er blitt altfor polarisert. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/0GvJp2/klimadebatten-i-norge-er-bliitt-altfor-polarisert>

Halvorsen, G. Thorenfeldt, B. G. (2021, 10. August). Vær beredt, denne skrekkfilmen kan komme til Norge. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/verden/i/Xqjk7g/en-brennende-skrekkfilm-som-ogsaa-kan-komme-til-norge>

Halsnæs, K. Christensen, J. H. (2021, 5. august) Kan videnskapen hjelpe os med at undgå klimapolitiske snubletraade. *Jyllands-Posten*. <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE13174145/kan-videnskapen-hjaelpe-os-med-at-undgaa-klimapolitiske-snubletraade/>

Hannestad, A. (2021, 16. August). Uro: For Fn-ekspertene er klimaforskning stadig en krigszone. *Politiken*. Hentet fra papiravis, Infomedia Danmark

Holst, N. & Abrahamsen, J. D. (2021, 9. august) Organisationer reagerer: "rapporten vil stå som en videnskabelig hjørnestein i de næste mange år". *Politiken*. <https://politiken.dk/klima/art8317476/»Rapporten-vil-stå-som-en-videnskabelig-hjørnestein-i-de-næste-mange-år«>

Krogslund, A. (2022, 6. april). Våre barnebarns arv. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/debatt/2022/04/06/vare-barnebarns-arv/>

Lenas, S. & Otto, A.U. (2022, 28. Februar). Annika Strandhäll om IPCC-rapporten: "Vår politik räcker en bit på vägen". *Dagens Nyheter*. <https://www.dn.se/vetenskap/annika-strandhall-om-ipcc-rapporten-var-politik-racker-en-bit-pa-vagen/>

Lenas, S. (2022, 27. Februar). Rapporter som skaper kontroverser. *Dagens Nyheter*. Atekst Sverige.

Lindberg, A. (2023, 24. mars). Svenska staten har fel, Greta Thunberg har rätt. Hentet fra <https://www.aftonbladet.se/ledare/a/76xK99/svenska-staten-har-fel-greta-thunberg-har-ratt>

Lode, S. C. (2021, 9. August). FNs klimarapport: Menneskeskapte klimaendringer gjør ekstremvær mer alvorlig. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/oW3BL7/fns-klimarapport-menneskeskapte-klimaendringer-gjoer-ekstremvaer-mer-alvorlig>

Majlard, J. (2021, 9. august) «Ännu värre bränder väntas runt Medelhavet». *Svenska Dagbladet*. <https://www.svd.se/a/34MzWL/annu-varre-brander-vantas-runt-medelhavet>

Martini, J. (2021, 20. august). De er allerede rykket ind på kaffebarer, hoteller og hospitaler: Nu skal robotterne redde klimaet. *Jyllands-Posten*. <https://finans.dk/erhverv/ECE13087953/de-er-allerede-rykket-ind-paa-kaffebarer-hoteller-og-hospitaler-nu-skal-robotterne-redde-klimaet/>

Mathismoen, O. (2023, 20. august). Klimapanelet I ny rapport: Utslippene må halveres de neste syv årene. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/verden/i/0Qrwr2/klimapanelet-i-ny-rapport-utslippene-maa-halveres-de-neste-syv-aarene>

NTB Nyheter. (2021, 9. august). Klimapanelets dystre framtidsbilde: Dette sier den nye rapporten. *Dagsavisen*. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/verden/2021/08/09/klimapanelets-dystre-framtidsbilde-dette-sier-den-nye-rapporten/>

- NTB Nyheter. (2021, 9. August). Ny IPCC-rapport setter fyr på oljedebatten. Dagsavisen. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2021/08/09/ny-ipcc-rapport-setter-fyr-pa-oljedebatten/>
- NTB Nyheter. (2021, 9. august). Mener klimarapporten må få konsekvenser for norsk oljepolitikk. Dagsavisen. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2021/08/09/mener-klimarapporten-ma-fa-konsekvenser-for-norsk-oljepolitikk/>
- NTB Nyheter. (2021, 10. August). MDG har fått over 500 nye medlemmer etter lanseringen av FN-rapport. Dagsavisen. <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2021/08/10/mdg-har-fatt-over-500-nye-medlemmer-etter-lanseringen-av-fn-rapport/>
- Oehmichen, H., Næss, G. (2022, 8. mars). Kvinner er nøkkelen til et bærekraftig samfunn. Dagsavisen. <https://www.dagsavisen.no/demokraten/debatt/2022/03/03/kvinner-er-nokkelen-til-et-baerekraftig-samfunn/>
- Otto, U. A. Lenas, S. (2022, 6. april) IPCC kritiseras för orealistiske scenarier om tekniske løsninger. Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/vetenskap/ipcc-kritiseras-for-orealistiska-scenarier-om-tekniska-losningar/>
- Jeppsson, J. (2022, 1. mars) Krisen værre än vi trodde. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/wOLPL4/vi-tvingas-hantera-ett-krig-nar-vi-borde-losa-klimatkrisen/>
- Reutersköld, A. (2023, 30. mars). S: "Vi är på väg käpprätt åt helvete och regeringen sitter på händerna". Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/sverige/s-vi-ar-pa-vag-kappratt-at-helvete-och-regeringen-sitter-pa-handerna/>
- Ritzau. (2021, 9. august). SF: Danmark skal inspirere andre lande i klimakampen. Berlingske. <https://www.berlingske.dk/politik/sf-danmark-skal-inspirere-andre-lande-i-klimakampen>
- Rockström, J. & Kåberger, T. (2022, 25. februar). "Backa inte, politiker – fortsatt mot fossil-frihet". Svenska Dagbladet. <https://www.svd.se/a/wOpl05/rockstrom-och-kaberger-backa-inte-politiker-fortsatt-mot-fossilfrihet>
- Scientist Rebellion (2022, 9. april). Forskere i oprør for klimaet: Politikerne ignorerer den vigtigste nyhed i menneskehedens historie. Politiken. <https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8712204/Politikerne-ignorerer-den-vigtigste-nyhed-i-menneskehedens-historie>
- Skjetne, O.L., Lode, S. C., Ording, O., Lohne, J. (9. August, 2021) Dramatisk beskjed i klimarapport: "Kode rød" for menneskeheten. Verdens Gang. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/7d3Q9V/dramatisk-beskjed-i-klimarapport-kode-roed-for-menneskeheten>
- Skogsindustrierna (2022, 12. april) Naturvården i svenska skogen på rätt väg. Aftonbladet. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/47e19E/skogsindustrierna-naturvarden-i-skogen-pa-ratt-vag>
- Susgaard, M. (2021, 12. August). Debat: IPCC: Gør Noget. Klimarapport er en potentiel dødsdom. Politiken. Hentet fra papiravis I Infomedia Danmark
- Støyva, A. B. Wikan, V. S. (2021, 9. august). Det er for sent å stoppe kloden fra å bli 1,5 grader varmere, fastslår FNs nye flaggskipsrapport. Aftenposten. <https://www.aftenposten.no/verden/i/663KOz/det-er-for-sent-aa-stoppe-kloden-fra-aa-bli-15-grader-varmere-fastslaar-fns-nye-flaggskipsrapport>
- Thorbjørnsen, J. Åsnes, E. (2022, 29. Mars) Kolonialismens nye klær. Dagbladet <https://www.dagsavisen.no/debatt/2022/03/29/kolonialismens-nye-klaer/>
- Törnwall, M. (2023, 22. Mars). "Omställning inte dyrt". Svenska Dagbladet. Retriever Atekst Sverige.

Oversikt over vedlegg

Vedlegg 1: Kodemanual innholdsanalyse

Vedlegg 2: Intervjuguide Sina Löschke, IPCC

Vedlegg 3: Intervjuguide journalister

Vedlegg 4: Kodebok intervju Sina Löschke, IPCC

Vedlegg 5: Kodebok intervju journalister

Vedlegg 6: Litteraturoppgivelse

Vedlegg 7: Samling av figurer, grafer og tabeller

**AALBORG
UNIVERSITET**